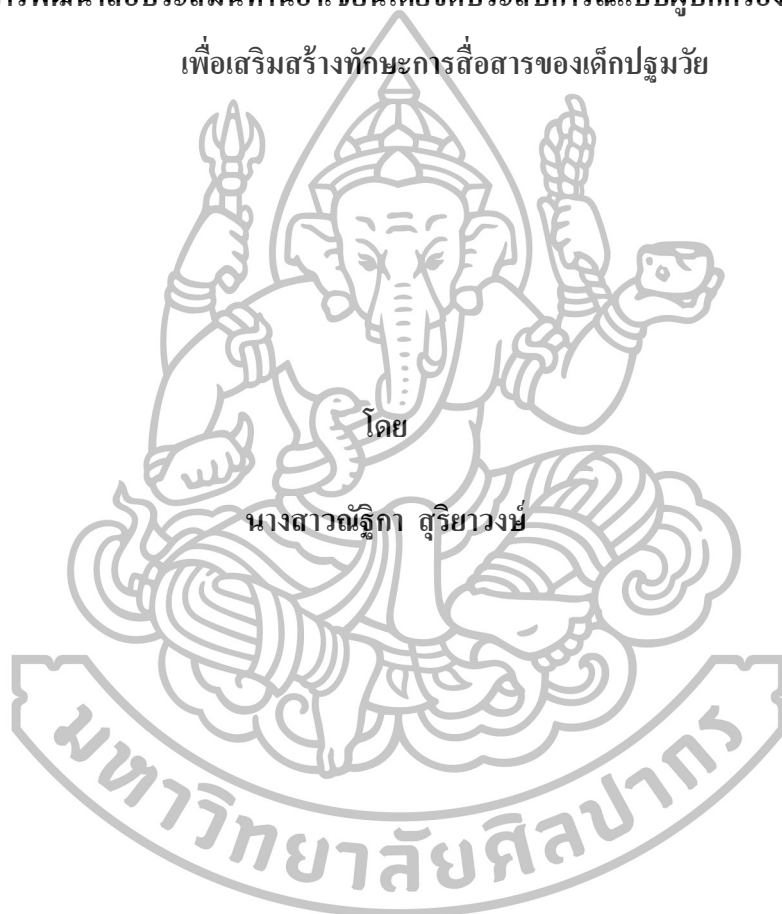

การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE DEVELOPMENT OF ASEAN STORY MULTIMEDIA BY PARENTAL
PARTICIPATION METHODS TO ENHANCE COMMUNICATION SKILLS
OF EARLY CHILDHOOD STUDENTS**

By:

Miss Nuttika Suriyawong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

Master of Education Program in Curriculum and Supervision

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2015

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนา
สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการ
สื่อสารของเด็กปฐมวัย” เสนอโดย นางสาวฉวีภา สุริยวงษ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์
3. อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วัฒนวรชัย)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ปฤถต์ นัจจนฤตย์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม)

...../...../.....

คำสำคัญ: สื่อประสม/ นิตานอาเซียน/ การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม/ ทักษะการสื่อสาร

ฉันทิกา สุริยาวงษ์: การพัฒนาสื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ.ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสุนทร, ผศ.ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ และ อ.ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม. 305 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของการพัฒนาสื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2. พัฒนาสื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 85/85 3. ทดลองใช้สื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม 4. ประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาสื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม จากการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้ 4.1) พัฒนาความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป 4.2) พัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป 4.3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ 4.4) ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ 1. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 11 คน โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน 2. ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 11 คน โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. แผนการจัดประสบการณ์ 2. สื่อประสมนิตานอาเซียน 3. แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องอาเซียน 4. แบบประเมินทักษะการสื่อสาร 5. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ 6. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิตานอาเซียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (X) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่า t-test แบบ One sample t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของการพัฒนาสื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีประเด็นดังนี้ สื่อประสมนิตานอาเซียนประกอบด้วย 1) วิดีโอ นิตานอาเซียน 2) สมุดภาพ นิตานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมี 4 วิธี คือ 1) ร่วมคิดและตัดสินใจ 2) ร่วมจัดประสบการณ์ 3) ร่วมประเมินผล 4) ร่วมรับผลประโยชน์ ทักษะการสื่อสารมี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการอธิบายคำศัพท์ 2) ด้านการสร้างประโยค 3) ด้านการสนทนาได้ตอบ 2. แผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิตานอาเซียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.64/93.79 3. การทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิตานอาเซียน จำนวน 25 แผน ในหน่วยหน่วยย่อยอาเซียนครบทั้ง 10 ประเทศ ครอบคลุมความรู้หลัก 4 เรื่อง คือ สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ คำทักทาย ธงชาติ โดยผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนและที่บ้าน 4. ผลการประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาสื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมดังนี้ 4.1) ผลการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน พบว่า ความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4.2) ผลการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน เรียงตามลำดับ คือด้านการสร้างประโยค ด้านการสนทนาได้ตอบ และด้านการอธิบายคำศัพท์ 4.3) ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านทักษะการสื่อสารที่เกิดกับเด็กปฐมวัย ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ 4.4) ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิตานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยภาพรวมมีความพึงพอใจทุกด้าน ได้แก่ ด้านการใช้สื่อประสม ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. .... 2. .... 3. ....

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558

56253307: MAJOR: CURRICULUM AND SUPERVISION

KEY WORDS: ASEAN STORY / MULTIMEDIA / PARENTAL PARTICIPATION METHODS / COMMUNICATION SKILLS

NUTTIKA SURIYAWONG: THE DEVELOPMENT OF ASEAN STORY MULTIMEDIA BY PARENTAL PARTICIPATION METHODS TO ENHANCE COMMUNICATION SKILLS OF EARLY CHILDHOOD STUDENTS. THESIS ADVISORS: ASST. PROF. CHANASITH SITHSUNGNOEN, Ph.D., ASST. PROF. MAREAM NILLAPUN, Ed.D., AND UBONWAN SONGSERM, Ph.D. 305 pp.

The purpose of this research were to: 1. Study the fundamental data and need assessment for development of the ASEAN story multimedia by parental participation methods. 2. Develop the ASEAN story multimedia by parental participation methods to enhance the communication skills of early childhood to reach the efficiency and effectiveness at 85/85. 3. Experiment the ASEAN story multimedia by parental participation methods. 4. Evaluate the effectiveness of the ASEAN story multimedia by parental participation methods including: 4.1) ASEAN knowledge gain of early childhood is above 80 percent. 4.2) Communication skills of early childhood is above 80 percent. 4.3) Parent satisfaction toward the participation methods. 4.4) Early childhood satisfaction toward the ASEAN story multimedia by parental participation methods. The samples used in this study were 11 children of kindergarten 2, studying in the second semester of the academic year 2015, in *Wat Sa Si Liam school* under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1, and 11 parents of children of kindergarten 2, studying in the second semester of the academic year 2015, in *Wat Sa Si Liam school* under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 1. Research instruments comprised: 1. Lesson plans 2. ASEAN story multimedia 3. ASEAN knowledge tests 4. Communication skills assessment forms 5. Parent satisfaction forms toward the participation methods 6. Early childhood satisfaction forms toward the ASEAN story multimedia. The data were analyzed by percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), t-test one sample and content analysis.

The research findings were as follows: 1. The study of the fundamental data and need assessment for development of the ASEAN story multimedia by parental participation methods, using the following: 1) videos about ASEAN story 2) ASEAN story infographics 3) hand puppets. Parents took part in 1) decision-making 2) experience management 3) assessment 4) benefit involvement. Communication skills were 1) words description 2) sentences building 3) conversation. 2. Lesson plans and multimedia were efficient; (E_1/E_2) at 86.64/93.79. 3. Trying out 25 lesson plans and multimedia of the "Nhu Noi ASEAN" unit in 4 topics including: an important place, national costume, greeting, and national flags were carried out both at school and home. 4. The effectiveness of the ASEAN story multimedia by parental participation methods were as follows: 4.1) ASEAN knowledge gain of early childhood was above 80 percent at .05 level of significance 4.2) Communication skills of early childhood was above 80 percent at .05 level of significance. Which was at high level. When considering of each aspect, found that the communication skills of early childhood was over 80 percent of the set standard. They were very good at sentence building, conversation and words description respectively 4.3) Parent satisfaction toward the participation methods was at high level of all sides which were parent participation, communication skills and experience management. 4.4) Early childhood satisfaction toward the ASEAN story multimedia by parental participation methods was at a good level of all sides. In overall, it was satisfactory in aspects of using multimedia, experience management and benefit involvement.

Department of Curriculum and Instruction

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature.....

Academic Year 2015

Thesis Advisors' signature 1..... 2.....3.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนความห่วงใยที่มีต่อศิษย์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก่ใบร่างวิทยานิพนธ์ และชี้แนะในเวลาที่ยังสงสัยหรือมีปัญหา ให้กำลังใจในการทำงานเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ โดยมี อาจารย์ ดร.ปณิต นัจฉนฤตย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ และอาจารย์ ดร.อุบลวรรณ ส่งเสริม เป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ในสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ที่ได้ให้ความรู้และสั่งสอนศิษย์ให้ประสบความสำเร็จ

ขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรภัตสร อินทรบำรุง ศึกษานิเทศก์ พรรณี ดุจดา ดร.ศิริวรรณ ฉัตรสุริยวงค์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพร งามศิริ อาจารย์ธนิดา ลีมสุวรรณ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอบคุณ พี่ๆ และเพื่อนๆ ร่วมสาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศที่ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา

ขอบพระคุณผู้อำนวยการสุพล ชัดเชื้อ ผู้ซึ่งให้การสนับสนุนและให้โอกาสผู้วิจัยได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คุณทิพวรรณ พิงเดช คุณอนันทิศา แสงสุริยวงษ์ ที่ให้การช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา

ขอบพระคุณคณะครู ผู้ปกครองและนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม ครูผู้สอนปฐมวัยและนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนวัดสุขวารามที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จนสำเร็จลุล่วง

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมีของคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่อยู่ในสากลโลก อันเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอให้เป็นกตเวทิตาแต่บิดา มารดา ญาติ มิตร ปู่จำเนียร สุริยวงษ์ ตาลม หงษาชัย ตลอดจนผู้เขียนหนังสือบทความต่างๆ ที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยจนสามารถให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญแผนภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
คำถามการวิจัย.....	18
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	18
สมมติฐานการวิจัย.....	18
ขอบเขตการวิจัย.....	19
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	20
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	22
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	23
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตร	
สถานศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม.....	23
การพัฒนาสื่อประสม.....	40
ความหมายของสื่อประสม.....	40
ประเภทของสื่อประสม.....	41
องค์ประกอบของสื่อประสม.....	43
ขั้นตอนการสร้างสื่อประสม.....	44
ประโยชน์ของสื่อประสม.....	46
สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย.....	48

บทที่	หน้า
การหาประสิทธิภาพของสื่อประสม.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
นิทาน.....	56
ความหมายของนิทาน.....	56
หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็ก.....	56
สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน.....	57
ประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย.....	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
อาเซียนศึกษา.....	65
คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน.....	67
กรอบเนื้อหา.....	68
กิจกรรมการเรียนรู้.....	69
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	70
การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	71
พื้นฐานความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	71
ความหมายของการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	73
ความสำคัญของการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	74
รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการจัดการศึกษา.....	75
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	82
ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย.....	84
ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ ไวสกีออตสกี.....	84
พัฒนาการทางภาษาของเด็ก.....	86
องค์ประกอบของพัฒนาการทางภาษา.....	92
การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย.....	93

บทที่		หน้า
	การสอนภาษาเด็กปฐมวัย.....	94
	กิจกรรมพัฒนาการพูด.....	95
	กิจกรรมพัฒนาการฟัง.....	96
	หลักการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา.....	97
	การประเมินความสามารถด้านภาษา.....	99
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	100
3	วิธีดำเนินการวิจัย	101
	ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research:R ₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและ ความต้องการของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	103
	ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development:D ₁) เป็นการพัฒนา สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม.....	109
	ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research:R ₂) เป็นการทดลองใช้สื่อประสม นิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมี ส่วนร่วม.....	129
	ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development:D ₂) เป็นการประเมินผลและ ปรับปรุงสื่อประสม.....	132
4	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	136
	ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน.....	136
	ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์ และสื่อประสมนิทานอาเซียน.....	144
	การทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์ แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	156
	ผลการประเมินและปรับปรุงสื่อประสมนิทานอาเซียน.....	161
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	172
	สรุปผล.....	174
	อภิปรายผล.....	177
	ข้อเสนอแนะ	

บทที่		หน้า
	ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้.....	185
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	186
	รายการอ้างอิง.....	187
ภาคผนวก		
ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	197
ภาคผนวก ข	เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ จำเป็น.....	199
ภาคผนวก ค	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นใน การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน.....	205
ภาคผนวก ง	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล.....	217
ภาคผนวก จ	ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	238
ภาคผนวก ฉ	ผลการหาประสิทธิภาพของสื่อประสมนิทานอาเซียน.....	253
ภาคผนวก ช	แผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	255
ภาคผนวก ซ	คะแนนความรู้เรื่องอาเซียนหลังการจัดประสบการณ์ คะแนนทักษะการสื่อสารหลังการจัดประสบการณ์.....	280
ภาคผนวก ฌ	ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	288
ภาคผนวก ฉู	รูปภาพการดำเนินกิจกรรม.....	292
ภาคผนวก ฎ	หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย หนังสือขอทดลองเครื่องมือวิจัย หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	297
	ประวัติผู้วิจัย.....	305

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย.....	26
2	กำหนดแผนการจัดประสบการณ์รายปีนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2	38
3	ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสร้างสื่อประสมและวิธีการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง.....	81
4	พัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 3-6 ขวบ.....	89
5	ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย.....	91
6	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาวิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis).....	107
7	แผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	110
8	ตารางวิเคราะห์ข้อสอบความรู้เรื่องอาเซียน.....	117
9	เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะการสื่อสาร.....	121
10	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ สื่อประสม (Development:D ₁).....	127
11	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้สื่อประสม ที่สร้างขึ้น(Research:R ₂).....	131
12	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและ ปรับปรุง/แก้ไขสื่อประสม (Development:D ₂).....	133
13	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	141
14	แผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน ร่วมกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	146
15	การคำนวณหาประสิทธิภาพสื่อประสมนิทานอาเซียน แบบภาคสนาม (Filed Tryout).....	155
16	ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	157

ตารางที่		หน้า
17	ผลการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสม นิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	162
18	เปรียบเทียบผลคะแนนจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน ในประเทศต่างๆ.....	162
19	ผลการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสม นิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	164
20	สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองจากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจ..	165
21	สรุปวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	170
22	สังเคราะห์ขั้นตอนการสร้างสื่อประสม.....	212
23	สังเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	214
24	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อ ประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร.....	239
25	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัย เกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการสร้างเสริมทักษะ การสื่อสาร.....	241
26	ค่าการตรวจสอบคุณภาพของด้านความเหมาะสมของของสื่อประสม นิทานอาเซียน.....	242
27	ค่าการตรวจสอบคุณภาพของด้านความเหมาะสมของของแผนการจัด ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม.....	244
28	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน.....	246
29	การหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของ แบบทดสอบปรนัยทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน.....	248
30	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินทักษะการสื่อสาร.....	249
31	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครอง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์.....	251

ตารางที่		หน้า
32	คำดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภรณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย ที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน.....	252
33	ผลการคำนวณประสิทธิภาพของสื่อประสมนิทานอาเซียนแบบ ภาคสนาม (Filed Tryout)	254
34	คะแนนจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อ ประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมี ส่วนร่วม.....	281
35	คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 1 หลังการใช้ สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม.....	282
36	คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 2 หลังการใช้ สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม.....	283
37	คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 3 หลังการใช้ สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม.....	284
38	คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 4 หลังการใช้ สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม.....	285
39	คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 5 หลังการใช้ สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม.....	286
40	คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 1-5 หลังการใช้ สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง มีส่วนร่วม.....	287

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	17
2	กรอบเนื้อหา 5 กรอบ เกิดจากการสำรวจหลักสูตรของประเทศ สมาชิกอาเซียน.....	69
3	ทฤษฎีอิทธิพลขององค์ประกอบร่วม (Theory of Overlapping Spheres of Influence).....	75
4	กรอบดำเนินการวิจัย.....	102
5	ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น.....	106
6	ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน..	116
7	ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ.....	119
8	ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสาร.....	123
9	ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ.....	126

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน มีการติดต่อสื่อสารกันข้ามพรมแดนเสมือนอยู่ใกล้กัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารตอบสนองความต้องการของผู้คนอย่างรวดเร็วในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ 4 จี เป็นต้น ส่งผลให้ผู้คนทุกเชื้อชาติสามารถติดต่อสื่อสารกันอย่างไร้พรมแดนและรวดเร็วทันใจ (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2554) ภาษาและการสื่อสารนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของคนทุกเพศทุกวัย และจำเป็นที่จะต้องเข้าใจและใช้ให้ถูกต้อง ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชดำรัสแก่พลนิกรชาวไทย เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2545 เรื่องภาษาและการเข้าถึงภาษา ดังนี้

...ต้องหาวิธีที่จะทำการเรียนการสอนให้ได้ประโยชน์และสามารถเข้าใจความจริง ไม่ใช่ให้เข้าใจภาษาแต่เข้าใจวิชาการ ไม่ใช่วิชาอย่างเดียว ต้องเข้าใจวิธีปฏิบัติตน หมายถึงจริยธรรมต่างๆ ต้องเรียน ต้องรู้ ให้รู้กว้างขวาง อันนี้เป็นข้อสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ถ้าไม่พัฒนาการศึกษาประเทศก็อยู่ไม่ได้ ความเข้าใจของบุคคลจะไม่มี ถ้าความเข้าใจของบุคคลไม่มี ข้อใดก็ตามที่คนไม่เข้าใจคือสื่อความหมายความคิดไม่ได้ ถ้าไม่มีความรู้ โดยเฉพาะภาษา อันนี้ที่จะต้องแก้ไข ที่บอกว่าแก้ไข เพราะรู้ว่ายังไม่ดี...

จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะเห็นว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ สื่อความหมาย เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดความรู้ การแสดงออกถึงความคิดเห็น เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ภาษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมรอบตัวของเด็กตั้งแต่เกิด และเป็นสื่อในการเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับเด็กปฐมวัย เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารเพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคม การพัฒนาภาษาไม่ใช่ฝึกให้เด็กฟัง พูด อ่าน เขียน แต่การพัฒนาภาษาเป็นการพัฒนากระบวนการคิดและการสื่อสารไปพร้อมๆกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 16, อ้างถึงใน วิภา ตันกุลพงษ์, 2552: 1) ทักษะทางภาษาหรือทักษะการสื่อสารนั้นเป็นหนึ่งในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัยที่ประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม และ

พัฒนาการด้านสติปัญญา โดยมุ่งให้เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านเหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งถือเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 9) ทั้งนี้ทักษะการสื่อสารจัดอยู่ในพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่เด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สอดคล้องกับแนวคิดของศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ที่ได้กล่าวถึงทักษะที่เด็กไทยหรือทุกคนพึงมีในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะด้านการสื่อสาร (Communications, information and media literacy) นั้นเป็นหนึ่งใน 7 ทักษะที่จำเป็น ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต หลักสูตรต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะและดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Spribhall (Spribhall, 1988, อ้างถึงใน สิริมา ภิญ โยอนันตพงษ์, 2553: 35) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางสติปัญญาว่า มนุษย์เรามีความสำคัญตรงที่มนุษย์สามารถสร้างความรู้ผ่านการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปรากฏในตัวเด็กตั้งแต่แรกเกิด ความสามารถนี้คือการปรับตัว (Adaptation) เป็นกระบวนการที่เด็กสร้างโครงสร้างตามความคิด (Scheme) โดยมีการปฏิสัมพันธ์ ชิมซับประสบการณ์ (Accommodation) ตามสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุลในโครงสร้าง ความคิดความเข้าใจ (Equilibration) ความสามารถนี้ เป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างทางสมอง ดังจะเห็นได้ว่า ศักยภาพด้านสติปัญญาเป็นพัฒนาการที่สำคัญที่ควรพัฒนาให้กับเด็กปฐมวัย ซึ่งหนึ่งในพัฒนาการทางด้านสติปัญญาที่สำคัญคือ พัฒนาการทางด้านภาษา ภาษาคือ ระบบที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการคิดและการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยสัญลักษณ์ที่อยู่รวมกันอย่างมีแบบแผนหรือกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่มนุษย์อาศัยอยู่ (วรนาท รักสกุลไทย และนฤมล เนียมหอม, 2549: 10-17)

จากการรายงานผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2549 ปีการศึกษา 2551 ปีการศึกษา 2553 และปีการศึกษา 2555 ผลการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญามีผลการประเมินต่ำกว่าพัฒนาการด้านอื่นๆ ในทุกปี และทักษะหนึ่งในพัฒนาการด้านสติปัญญาคือ การใช้ภาษาสื่อสารเหมาะสมกับวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, 2551, 2553, 2555)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรจัดประสบการณ์ทางด้านภาษาให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กมีทักษะความสามารถในการสื่อสารตั้งแต่ระดับปฐมวัย ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 1) กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์

เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิด ซึ่งจะนำไปสู่พัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาในขั้นสูง ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เด็กใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงความต้องการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดงความเป็นตัวตนของเด็ก ค้นหาข้อมูล คิดจินตนาการ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หากไม่มีภาษาคิดต่อสื่อสารย่อมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ เด็กใช้ภาษาในการทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมอย่างมีความหมาย ผู้คนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีภาษาเป็นสื่อกลาง ภาษาช่วยให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดความคิดที่เป็นนามธรรมได้ ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ทั้งการทำความเข้าใจตนเองและผู้อื่นสอดคล้องกับ Fontana (1995: 28-29, อ้างถึงใน วลัยรัตน์ จันทร์เสมา, 2554: 2) เมื่อเด็กโตขึ้น ภาษาช่วยให้เด็กเรียนรู้และทำความเข้าใจกับโลกรอบตัวโดยผ่านวิธีการต่างๆ มากมาย และการที่เด็กได้พูด ได้สนทนาบ่อยๆ ทำให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้คิด ได้สื่อสาร และแสดงออก ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมและสติปัญญา รวมทั้งพัฒนาการทางสังคม

แนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3 – 5 ปี เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ประสบการณ์ที่จัดจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และควรยืดหยุ่นให้มีส่วนที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจและสาระที่ควรเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์สำคัญและทำกิจกรรมในแต่ละหัวเรื่องแล้วเด็กควรจะเกิดแนวคิดตามที่ได้เสนอแนะในหลักสูตรสำหรับการนำแนวคิดจากนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในการจัด แต่ละนวัตกรรมจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้วนวัตกรรมส่วนใหญ่จะยึดเด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็กจะเป็นหัวใจสำคัญในแต่ละนวัตกรรม ตัวอย่างของนวัตกรรม ที่เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาปฐมวัย เช่น การจัดประสบการณ์แบบมอนเตสซอรี (Montessori) การจัดประสบการณ์แบบโครงการ (Project Approach) การจัดประสบการณ์แบบภาษาโดยรวม / ธรรมชาติ (Whole Language) การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดนีโอ – ฮิวแมนนิส (Neo – Humanist) (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 50-51)

สำหรับแนวการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยมีหลายรูปแบบ หลายวิธี เพราะเด็กเหล่านี้มีจินตนาการสูงสามารถเล่าเรื่องต่างๆ ตามความคิดของตนได้ เราควรให้โอกาสเด็กในการเล่าเรื่องที่เด็กเห็นที่เด็กรู้ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2542: 112) ซึ่งเป้าหมายในการจัดประสบการณ์ทางภาษาเพื่อการสื่อสารก็คือการช่วยให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสารโดยอาศัยการพูด การฟัง และการใช้สายตาเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความรู้สึกเด็กเรียนรู้คำศัพท์จากการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายใน

ชั้นเรียน รวมถึงการแสดงหรือเล่นิทาน ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อการเรียนรู้ภาษาให้มากขึ้น เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง และสิ่งต่างๆ การได้เห็น การได้ฟัง ได้สัมผัส การลองผิดลองถูก การเฝ้าและการให้แรงเสริมเป็นสิ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาภาษาจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้ กระบวนการเรียนรู้ภาษาจะพัฒนาตามลำดับจากการเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน แสดงท่าทางตามเสียงนั้น เมื่อเด็กนำมาทดลองใช้แล้วได้รับการตอบสนองเด็กจะสะสมความจำและรับการใช้ภาษานั้นมาเป็นของตน (จรรยา สุวรรณทัต และคณะ, 2529: 122) การพูด การชี้แนะและปฏิสัมพันธ์ของผู้ใหญ่จึงมีความหมายกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กมาก การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่ดีสำหรับเด็กคือการเปิดโอกาสให้เด็กพูด สนทนาโต้ตอบ หัดฟัง ฟังอ่าน การฝึกให้เด็กจำเรื่องราวจะช่วยในการพัฒนาภาษาของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528: 16-17) เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้จากการเห็น การทดลองใช้ ได้ฝึกและได้ปฏิบัติบ่อยๆ การสนทนากับเพื่อน ครู พ่อแม่ ผู้ใหญ่ การได้คำตอบ การได้เล่าเรื่องล้วนเป็นการสร้างความงอกงามในการเรียนรู้ภาษาให้กับเด็กทั้งสิ้น การให้โอกาสทางภาษา คือการเรียนรู้ภาษาที่มีคุณค่าสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดประสบการณ์ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงผ่านสื่อที่หลากหลาย เนื่องจากการสอนระดับอนุบาลเกี่ยวข้องกับสื่อการสอนมากกว่าระดับอื่น เพราะจะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด สื่อประสมจึงจำเป็นในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรด้วยประสบการณ์รูปธรรม (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2521: 88) สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ตาคำอ้าย (2553) และเสาวรัตน์ จันทร์เพ็ชร (2553) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางภาษาโดยใช้สื่อประสม ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีความสามารถทางภาษาเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สื่อประสมจึงมีความสำคัญและสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กได้ โดยสื่อประสมที่ใช้เป็นสื่อประสมนิทานอาเซียนเป็นการนำนิทานที่แต่งขึ้นเกี่ยวกับเนื้อหาในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศมาเล่าให้เด็กฟัง การจัดประสบการณ์โดยการเล่านิทานนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดให้แต่ละหน่วยนำนิทานอาเซียนมาเล่า เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับการศึกษาในระดับปฐมวัยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ดังที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นกระชับความสัมพันธ์และขยายความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา ซึ่งเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา การใช้โครงสร้างพื้นฐานอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสาร รวมทั้งการ

บริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพดังนี้ นโยบาย 5 ข้อของอาเซียน นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสารและเจตนคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียนเพื่อเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน อัตลักษณ์อาเซียน และเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษาและประชาชนเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครู อาจารย์ในอาเซียน นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555: 5-13) ส่งผลให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยต้องพัฒนาคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน เตรียมเด็กปฐมวัยก้าวไปสู่พลเมืองอาเซียน ให้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการให้พร้อมทุกด้าน และสิ่งที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัยของเรา คือ ทักษะการคิด วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา มีเหตุผล มีทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต และที่สำคัญมีความรักในความเป็นไทยให้มากขึ้น

นิทานหรือวรรณกรรมเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของเด็ก โดยการจัดประสบการณ์โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน ดังที่นฤมล เนียมหอม (ม.ป.ป.) ระบุแนวคิดพื้นฐานของการจัดประสบการณ์โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐานที่เกี่ยวข้องกับนิทานว่า "นิทาน" เป็นสิ่งที่เด็กเข้าถึงได้ง่าย เรื่องราวในนิทานมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างเสริมจินตนาการให้แก่เด็ก การนำนิทานมาเป็นเรื่องหลักในการจัดประสบการณ์ ช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับประมวญ ดิลกสินัน (2536: 154) กล่าวว่าในการสอนภาษาเด็กปฐมวัยครูต้องใช้คำที่มาจากนิทาน หรือเรื่องราวที่เด็กสนใจมาสอน แล้วช่วยให้เด็กเรียนรู้ถ้อยคำจากใจความสร้างความคุ้นเคยโดยให้เด็กฝึกการใช้ถ้อยคำ เช่น เล่นทายประโยค จับคู่ภาพ เป็นต้น การสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษามีหลายวิธี แต่ละวิธีสามารถพัฒนาความสามารถของเด็กได้ เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้จากการสัมผัส การได้ฟัง ได้โต้ตอบ การที่เด็กได้พูด ได้สนทนาบ่อยๆทำให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้คิด ได้สื่อสาร ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาภาษา สติปัญญาและสังคมด้วย (Fontana, 1995: 28-29) ตัวอย่างเช่น การพัฒนาความสามารถของการฟังด้วยการให้เด็กอายุ 4-5 ขวบ เล่าเรื่องต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบกับการพูดเล่าเรื่อง ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางภาษาของเด็กสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง แต่ทั้งนี้ 2 วิธีให้ผลไม่ต่างกัน (เบญจจะ คำมะสอน, 2544)

การเรียนรู้ภาษาของเด็กไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน แม้จะสามารถเกิดขึ้นเองได้ตามธรรมชาติแล้วก็ตาม แต่เด็กยังต้องการการสร้างเสริมด้วยประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์โดยอัตโนมัติ

กับภาษา เช่น มีห้องสมุดที่ดี มีหนังสืออ่าน มีนิทานให้ฟังและอภิปราย มีการสนทนาโต้ตอบ ได้ อภิปรายกับครูขณะฟังนิทาน รวมทั้งได้เรียนรู้การเล่านิทานด้วยตนเอง จะช่วยให้เด็กพัฒนาการ เรียนรู้หนังสืออย่างไม่รู้ตัว (กฤษยา ดันติผลาชีวะ, 2551: 141-142) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน การจัดประสบการณ์จึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็กในทุกด้านรวมถึงความสามารถในการ สื่อสารด้วย ดังที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ระบุถึงความสำคัญของการมีส่วน ร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในข้อที่ 5 ว่า “ประสาน ความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก” (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 5) สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ได้ให้ความสำคัญของครอบครัวและชุมชนโดยกำหนดแนวทางการปฏิรูปที่สอดคล้องกับ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้มีมาตรการส่งเสริมบทบาทของ ครอบครัวและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานในทุกระดับ ประเภทการศึกษา พัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพและ สถาบันการศึกษาร่วมพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่ พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 15, 28) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม ให้คุณค่าและ สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในสิ่งที่ผู้ปกครองถนัดเชี่ยวชาญ สร้างระบบที่ผู้ปกครองสามารถ สื่อสารเรื่องราวต่างๆ ระหว่างตัวเด็กกับโรงเรียน สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองบนความเคารพซึ่ง กันและกัน แลกเปลี่ยนแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับเด็กระหว่างกันและกัน ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วน ร่วมในการประเมินและตัดสินใจ (Fisher, 2002: 44)

เป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในอดีต ครู จะมีโอกาสพบปะ พูดคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเพียงปีละ 2 ครั้ง คือ ในการประชุมครู-ผู้ปกครอง ในช่วงเปิดภาคการศึกษา และในช่วงของการรับสมุดรายงานก่อนปิดภาคการศึกษานั้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ตระหนักมากขึ้นถึงความจำเป็น และความสำคัญของการมี ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครองโดยผ่านการสนทนา พูดคุย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สัมพันธภาพครั้งแรกระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูมักเกิดขึ้นในชั้นเรียนอนุบาล ถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณครูได้รับการยอมรับ เห็นคุณค่า มีความสำคัญ และเป็นที่ต้องการในชั้นเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองก็จะให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ในประเทศไทย รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวด้านการศึกษาจะเห็นได้อย่างชัดเจนในระดับปฐมวัย โดยเฉพาะในชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาล ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองมักจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เช่น มีการพบปะ พูดคุย และเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูในเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน หรือพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน เป็นต้น ในระดับมัธยมศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กได้เช่นกัน อาทิดูแลเด็กในเรื่องการบ้าน ส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น กำหนดตารางเวลาในการดูโทรทัศน์ และเล่นวิดีโอเกม พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก สมัครเป็นสมาชิกสมาคมครู-ผู้ปกครอง รวมถึงช่วยเหลือเด็กในการวางแผนการเรียนต่อในระดับสูง หรือวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ และจากการศึกษาสภาพ ปัญหาของโรงเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอนระดับชั้นปฐมวัย ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนห้องเรียนอนุบาลมี 2 ห้องเรียน จำนวนเด็กต่อห้องประมาณ 15-18 คน ต่อครู 1 คน จากประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์พบว่า เด็กยังขาดทักษะทางด้าน การสื่อสาร การใช้ประโยค หรือการสนทนาได้ตอบยังไม่เป็นประโยคที่สมบูรณ์ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอนน้อยมาก ทั้งในเรื่องการจัดประสบการณ์ในห้องเรียนและการต่อยอดที่บ้าน

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาสื่อประสมนิทานพื้นบ้านอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ให้มีทักษะการสื่อสารในด้านด้านคำศัพท์ การสนทนาได้ตอบ และ การสร้างประโยค ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ตลอดจนพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและครูผู้สอนเพื่อสนับสนุนด้านการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดแบบแผนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อนำมาสู่กรอบแนวคิดของการวิจัยและพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยกระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology)
2. แนวคิดการพัฒนาสื่อประสม
3. แนวคิดนิทาน
4. แนวคิดอาเซียนศึกษา
5. แนวคิดการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
6. แนวคิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยกระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology)

การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่มีกระบวนการเป็นระบบ (Systematic) พัฒนามาจากแนวคิดวิธีกระบวนการเชิงวิทยาศาสตร์ผสมผสานกับการวิจัยประยุกต์ มีลักษณะเป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง (Experimental study) ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิต โดยมีการพัฒนาต้นแบบนวัตกรรม (หมายถึงสื่อ/สิ่งประดิษฐ์ หรือวิธีการ) แล้วมีการทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพในเชิงประจักษ์ ทั้งนี้ นวัตกรรมที่นำมาทดลอง คือ ปฏิบัติการ (Treatment) หรือตัวแปรต้น โดยมี “ดัชนีชี้คุณภาพ” ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเป็นตัวแปรตาม

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เป็นกระบวนการของการพัฒนา การทดสอบภาคสนาม และวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้จากการทดสอบ ถึงแม้ว่าการพัฒนาสื่อจะประกอบด้วยการศึกษาพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ เพื่อจุดประสงค์พื้นฐานในการค้นพบบางสิ่งใหม่ ในทางตรงกันข้ามเป้าหมายของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา คือ การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาสื่อให้สามารถใช้ได้ ดังนั้นการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเป็นตัวเชื่อมระหว่างการศึกษาและการศึกษาและแบบฝึกหัดทางการศึกษา ดังนั้นในการบริหารหรือการศึกษาวิจัยที่มุ่งแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดคุณภาพ เมื่อผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานค้นพบปัญหา และเกิดความตระหนักในปัญหาก็จะคิดค้นรูปแบบสื่อหรือรูปแบบการพัฒนาที่มักเรียก ว่า นวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานดังกล่าว โดยที่รูปแบบสื่อหรือรูปแบบการพัฒนาที่คิดขึ้นจะต้องมีเหตุผล หลักการหรือทฤษฎีรองรับ ทั้งนี้อาจ

เลือกใช้วิธีการปรับปรุงในสิ่งที่มีผู้อื่นได้ศึกษา หรือเคยใช้ได้ผลในสถานการณ์ที่เป็นปัญหา เช่นเดียวกันมาก่อน หรืออาจคิดวิธีการขึ้นใหม่ก็ได้ แต่การทำให้รู้หรือมั่นใจได้ว่าวิธีการที่คิดค้นขึ้นนั้นดีหรือไม่ จำเป็นต้องนำมาทดลองจริง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพิสูจน์ว่าสามารถแก้ปัญหา หรือพัฒนางานได้ ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จก็ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนได้ผลดีสามารถนำไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ทราบหรือนำไปใช้ได้ต่อไป (ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, 2552: 10-11)

ในการสร้างต้นแบบนวัตกรรม นักวิจัยและพัฒนาจะต้องตรวจสอบและปรับปรุงต้นแบบนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องในลักษณะของ R&D ดังนี้ (สุพักตร์ พิบูลย์ และคณะ, 2552: 87)

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรม (Review Literature)
2. สร้างต้นฉบับนวัตกรรม ($D_1 = \text{Development}$ ครั้งที่ 1)
3. ตรวจสอบประสิทธิภาพในกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก ($R_1 = \text{Research}$ ครั้งที่ 1)
4. ปรับปรุงต้นฉบับ ($D_2 = \text{Development}$ ครั้งที่ 2)
5. ทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ($R_2 = \text{Research}$ ครั้งที่ 2)
6. ดำเนินการจนได้ต้นแบบนวัตกรรมที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

Borg and Gall (1981: 221-229, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, 2552: 11-13) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา โดยมีขั้นตอน 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดผลผลิตและรวบรวมข้อมูล (Product Selection) การกำหนดผลผลิตทางการศึกษาที่จะพัฒนาเป็นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนที่จำเป็นที่สุดคือต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าผลผลิตทางการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนาคืออะไร โดยมีการกำหนดลักษณะทั่วไป รายละเอียดของการใช้และวัตถุประสงค์ของการใช้และมีเกณฑ์ในการเลือกกำหนดผลผลิต โดยมีเกณฑ์ในการเลือกกำหนดผลผลิตการศึกษาที่จะวิจัยและพัฒนา 4 ข้อ คือ

- 1.1 ตรงกับความต้องการอันจำเป็นหรือไม่
- 1.2 ความก้าวหน้าทางวิชาการมีพอเพียงในการพัฒนาผลผลิตที่กำหนดหรือไม่
- 1.3 บุคลากรที่มีอยู่มีทักษะความรู้ และประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยและพัฒนาหรือไม่

1.4 ผลผลิตนั้นจะพัฒนาขึ้นในเวลาอันสมควรได้หรือไม่

เมื่อกำหนดผลผลิตที่ต้องการวิจัยและพัฒนาได้แล้วผู้วิจัยจะต้องรวบรวมข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ผลผลิตนั้น ถ้ามีความว่าเป็นผู้ทำวิจัยและพัฒนาอาจต้องทำการศึกษาวิจัยขนาดเล็กเพื่อหาคำตอบซึ่งงานวิจัยและทฤษฎีที่มีอยู่ไม่สามารถตอบได้ ก่อนที่จะเริ่มทำการพัฒนาต่อไป

2.การวางแผนการวิจัยและพัฒนา (Planning) การวางแผนการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วย

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิต

2.2 ประมาณการค่าใช้จ่าย

2.3 การกำหนดกำลังคน

2.4 การกำหนดระยะเวลาที่ต้องใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้

2.5 พิจารณาผลสืบเนื่องจากผลผลิต ขั้นตอนในการวางแผนการวิจัยและพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะสามารถคาดคะเนได้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะมีแนวทางเป็นไปได้หรือประสบความสำเร็จตามเวลาที่วางแผนไว้หรือไม่

3. การพัฒนารูปแบบขั้นตอนของการผลิต (Develop Preliminary Form of Product) ขั้นนี้เป็นกรออกแบบและจัดทำผลผลิตทางการศึกษาที่วางไว้ เช่น ถ้าเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นก็ต้องออกแบบหลักสูตร เตรียมวัสดุหลักสูตรคู่มือผู้ฝึกอบรมเอกสารในการฝึกอบรมและเครื่องมือในการประเมินผล โดยให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของผลผลิตทางการศึกษาที่ตั้งไว้

4. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตขั้นต้น (Preliminary Field Testing) ในขั้นนี้จะเป็นการนำผลผลิตที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้ในขั้นที่ 3 ไปทดลองใช้เพื่อทดสอบคุณภาพขั้นต้นของผลผลิตประเมินผลโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกต และการสัมภาษณ์ แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

5. นำข้อมูลและผลการทดลองมาปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1 (Main Product Revision) ในขั้นตอนนี้จะนำข้อมูลและผลการทดลองที่ได้จากขั้นที่ 4 มาปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 1

6. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 2 (Main Field Testing) ในขั้นนี้จะนำผลผลิตที่ได้รับการปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพของผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 30-100 คนประเมินผลเชิงปริมาณในลักษณะทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับทดสอบหลังเรียน (Post-test) นำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการใช้ผลผลิตอาจมีกลุ่มควบคุมการทดลองถ้าจำเป็น

7. นำข้อมูลและผลการทดลองมาปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2 (Operational Product Revision) ในขั้นตอนนี้จะนำข้อมูลและผลการทดลองที่ได้จากขั้นที่ 6 มาปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 2

8. ทดลองหรือทดสอบผลผลิตครั้งที่ 3 (Operational Field Testing) ในขั้นนี้จะนำผลผลิตที่ได้รับการปรับปรุงไปทดลองเพื่อทดสอบคุณภาพของผลผลิตตามวัตถุประสงค์โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 40-200 คนประเมินโดยการใช้แบบสอบถาม การสังเกตและการสัมภาษณ์แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์

9. นำข้อมูลและผลการทดลองมาปรับปรุงผลผลิตครั้งที่ 3 (Final Product Revision) ในขั้นตอนนี้จะนำข้อมูลและผลการทดลองที่ได้จากขั้นที่ 8 มาปรับปรุงเพื่อผลิตและเผยแพร่ต่อไป

10. การเผยแพร่ (Dissemination) เสนอรายงานเกี่ยวกับผลการวิจัยและพัฒนาผลผลิตในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพส่งไปลงเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการและติดต่อกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อจัดทำผลผลิตทางการศึกษาเผยแพร่ไปในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อกับบริษัทเพื่อผลิตจำหน่ายต่อไป

จากการศึกษากระบวนการวิจัยของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการวิจัยและพัฒนาประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญคือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis Research) ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาาร่างรูปแบบ (Design and Development : Development) ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ (Implemment : Research) และขั้นที่ 4 ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบ (Evaluation : Development)

การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research)

เป็นการวิจัยในแนวทางแบบผสมผสานวิธี ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Intergrated Approach) เป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ความจริงที่สามารถนำมาใช้ผสมผสานเพื่อเพิ่มเติมจุดแข็งและจุดอ่อนซึ่งกันและกัน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับธรรมชาติของประเด็นปัญหาที่ต้องการสืบค้นและสภาพการณ์เงื่อนไขของกระบวนการสืบค้นประเด็นปัญหานั้น (องอาจ นัยพัฒน์, 2549: 11, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย, 2552: 13) ซึ่งเป็นการผสมผสานวิธีคิดและระเบียบวิธีเชิงปริมาณและคุณภาพ ใช้การสังเกตกิจกรรม การรวมกิจกรรมในพื้นที่การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะๆ จากนักวิจัยและภาคีที่เกี่ยวข้องผู้บริหารโครงการและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้กำหนดนโยบาย ผู้รับผิดชอบและภาคีที่ดำเนินงานในพื้นที่ปฏิบัติการด้วย (เนาวรัตน์ พลายน้อย, 2549: 3, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย, 2552: 13)

วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) จำแนกเป็นสองลักษณะ คือ การประยุกต์ลักษณะเดี่ยว (Single Application) และการประยุกต์ลักษณะพหุ (Multiple Application) โดยการผสมผสานนั้นเกิดขึ้นภายในขั้นตอนของการวิจัย ซึ่งกระบวนการที่สนักการวิจัยที่ใช้ อาจเป็นเชิงปริมาณแต่การรวบรวมข้อมูลอาจเป็นเชิงคุณภาพ หรือในทางกลับกันหรือข้อมูลที่รวบรวมมาอาจเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ แต่อาจวิเคราะห์ให้เป็นเชิงปริมาณ ด้วยการปรับข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นเชิงปริมาณหรือข้อมูลเชิงปริมาณแต่วิเคราะห์ให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการปรับข้อมูลเชิงปริมาณให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ทั้งนี้การวิจัยแบบผสมผสาน อาจเน้นที่การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพให้การศึกษารั้งนี้ๆ ไปพร้อมกัน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำเชื่อถือ (Creswell, 2002: 210, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย, 2552: 13-14)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการวิจัยและพัฒนามาใช้ดำเนินการศึกษาโดยกระบวนการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methodology) ซึ่งเป็นการนำเทคนิควิธีดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และเทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) มาผสมผสานกันเพื่อที่จะสามารถตอบคำถาม การวิจัยได้อย่างสมบูรณ์และชัดเจนและเพื่ออธิบายสภาพการณ์ที่ปรากฏขึ้นจากการศึกษาวิจัยและสภาพบริบทต่างๆ ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. แนวคิดการพัฒนาสื่อประสม

จากการศึกษาการพัฒนาสื่อประสมของชัยขงค์ พรหมวงส์ (2520: 48-55) กิดานันท์ มลิทอง (2548: 194) คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546: 74-83) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาสื่อประสมซึ่งมีแนวคิดที่สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยขั้นตอนการพัฒนาสื่อประสมมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการวางแผนสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน

2. กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ นำสาระการเรียนรู้มากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์

3. กำหนดหัวเรื่อง กำหนดหัวข้อย่อยๆที่จะสอนในแต่ละวัน

4. กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือก การผลิตสื่อการสอน “กิจกรรม” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากเรียนโดยใช้สื่อประสมแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูเลือกใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

9. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม เพื่อเป็นการประกันว่า สื่อประสมที่สร้างขึ้นมี ประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่าด้วยการเรียนรู้เป็น กระบวนการเพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์

10. การใช้สื่อประสม เป็นขั้นการนำสื่อประสม ไปใช้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและการ ปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

จากการสังเคราะห์ประเภทของสื่อประสม ผู้วิจัย ได้แบ่งประเภทของสื่อประสมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมาย

1.1 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลาย ชิ้นมาอยู่ร่วมกัน แล้วใช้สอนได้หลายเรื่อง เรียกว่า “ชุดอุปกรณ์”

1.2 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อประสมประเภทนี้มักจัดอยู่ในรูปสื่อหลาย ชนิดมารวมกันแต่สอนได้เพียงเรื่องเดียว เรียกว่า “ชุดการสอน”

2. แบ่งตามลักษณะของสื่อ

2.1 การสอนโดยใช้สื่อประสม เป็นการสอนที่ใช้สื่อหลายอย่างทั้งสื่อที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

2.2 การเสนอสื่อประสมหรือ Multi-Media Presentation เป็นการเสนอสื่อประเภท หลาย เช่น สไลด์ ภาพยนตร์ ควบคู่กับสื่อเสียง เช่น แผ่นเสียงหรือเทปบันทึกเสียง

3. แนวคิดนิทาน

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการเล่านิทานของสิดดา นีละมณี (2526) นุชรี ตรีโลจน์วงศ์ (2530) เกริก ชื่นพันธ์ (2538) ผู้วิจัยได้นำแนวคิดหลักการในการสร้างสื่อสำหรับ ประกอบการเล่านิทาน โดยการวิจัยครั้งนี้ได้เลือกใช้ วิดีโอ นิทาน สมุดภาพนิทาน และหุ่นมือ มาเป็น สื่อในการเล่านิทาน เพื่อให้เด็กปฐมวัยเกิดทักษะการสื่อสาร

นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงหลักในการเลือกเรื่องนิทานสำหรับเด็กเพื่อใช้ในการเล่า ควรจะต้อง พิจารณาในสิ่งดังต่อไปนี้

1. เรื่องที่เล่า ควรจะเลือกให้เหมาะสมกับวัยต่างๆ ของเด็ก
2. จะต้องพิจารณาเรื่องเวลาให้เหมาะสมกับการเล่านิทานสำหรับเด็กวัยต่างๆ ซึ่งมีช่วง ระยะเวลาความสนใจและสมาธิการฟังแตกต่างกัน
3. จะต้องเป็นเรื่องสำหรับเด็กที่ผู้เล่าสนใจและชื่นชอบ
4. ผู้เล่าจะต้องเลือกเรื่องที่จะใช้เล่าให้เหมาะสมกับวิธีและกระบวนการการเล่าแบบต่างๆ

5. เรื่องที่เลือกมาเล่าจะต้องมีเนื้อเรื่องสนุกสนานชวนติดตาม และมีความยาวของเรื่องพอเหมาะพอดี
6. เนื้อหาของเรื่องจะต้องมีสาระ ค่านิยม ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมกับการปลูกฝังความดีและความงาม
7. ผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวเล่าให้พร้อมเพื่อป้องกันการขาดตอนหรือขัดจังหวะการต่อเนื่องของเรื่องราว
8. การจัดสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเล่า ผู้เล่านิทานจะต้องทดสอบหรือทดลองมาก่อนเล่าเพื่อป้องกันการผิดพลาด และต้องจัดสื่อหรืออุปกรณ์ตามลำดับก่อนหลัง

4. แนวคิดอาเซียนศึกษา

จากการศึกษากรอบเนื้อหาหลักสูตรอาเซียนศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557: 6) สามารถแบ่งกรอบเนื้อหาได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowing ASEAN)
2. การเห็นคุณค่าของอัตลักษณ์และความหลากหลาย (Valuing Identity and Diversity)
3. การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น (Connecting Global and Local)
4. การส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม (Promoting Equity and Justice)
5. การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน (Working Together for a Sustainable Future)

การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอาเซียนในระดับปฐมวัย สามารถจัดได้ตามบริบทของโรงเรียนเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และวุฒิภาวะของเด็กปฐมวัย ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มี 4 ประเด็นหลักคือ สถานที่สำคัญในแต่ละประเทศ ชุดประจำชาติ ธงชาติ คำทักทายทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็กให้พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเต็มตามศักยภาพ

5. แนวคิดการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

จากการศึกษาวิธีการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยและรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ Bronfenbrenner (1979, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551: 9-11) Epstein (1996, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551: 11-13) Cohen and Uphoff (1977: 7-10, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, 2552: 76) นกนตร ชรรมบวร (2549: 324-329) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 29-30, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, 2552: 70) กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 33) ได้แสดงให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียน จุดมุ่งหมายเฉพาะคือ เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) การอธิบายคำศัพท์ 2) การสร้างประโยค 3) การสนทนาได้ตอบ

2. ผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ ครูผู้สอนและพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน เนื่องจากเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน มีความเข้าใจผู้เรียน และสามารถพัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียนได้โดยตรงทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

3. วิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย เป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงของผู้ปกครอง ซึ่งมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 วิธี คือ

1. ร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็นกับครู ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ กำหนดสื่อที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์

2. ร่วมจัดประสบการณ์ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนตามที่กำหนดไว้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

3. ร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงาน

4. ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่ร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย

6. แนวคิดการพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

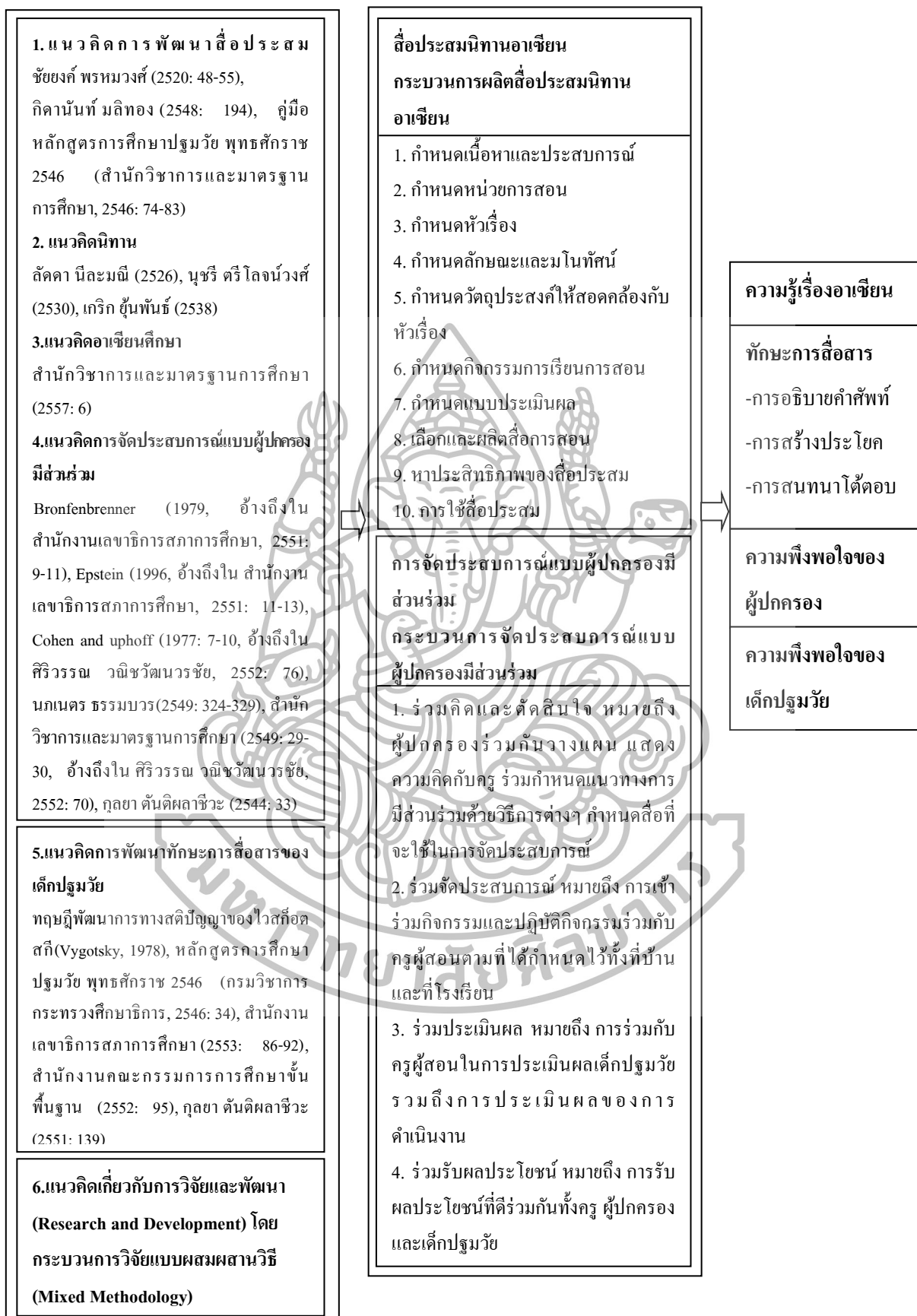
จากการศึกษาพัฒนาการทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 34) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 86-92) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 95) กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 139) ได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางภาษาที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์ โดยมีรายละเอียดของพัฒนาการ ดังนี้

การอธิบายคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการบอกหรืออธิบายความหมายคำตามภาพที่กำหนดได้ถูกต้อง

การสร้างประโยค หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายจากการเรียงคำให้เป็นประโยค การใช้ไวยากรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยา หรือ ประธานกริยาและกรรม เป็นเรื่องราวได้สอดคล้องกับภาพ

การสนทนาโต้ตอบ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดตอบคำถามโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์และมีความหมาย สามารถอธิบายเหตุผลของการกระทำได้ เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่งสามารถบอกสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีกระบวนการในการพัฒนาอย่างไร และมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 85/85 หรือไม่
2. เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 มีความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือไม่ อย่างไร
3. เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 มีทักษะการสื่อสารหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป หรือไม่ อย่างไร
4. ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เป็นอย่างไร
5. เด็กปฐมวัยมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
2. เพื่อพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 85/85
3. เพื่อทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
4. เพื่อประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม จากการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้
  - 4.1 พัฒนาความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
  - 4.2 พัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
  - 4.3 ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
  - 4.4 ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

สมมติฐานการวิจัย

1. สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 85/85

2. เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 มีความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

3. เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 มีทักษะการสื่อสารหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

1. เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกลุ่มโรงเรียนบ้านหลวง อ.ดอนตูม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ซึ่งมีทั้งหมด 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดหนองกระพี้ โรงเรียนวัดสุขวาราม โรงเรียนบ้านแหลมกะเจา โรงเรียนวัดลำลูกบัว โรงเรียนวัดบ้านหลวง โรงเรียนวัดกงลาด โรงเรียนละเหยดอุปถัมภ์ โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม โรงเรียนบ้านหัวถนน โรงเรียนวัดทุ่งผักกูด

2. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกลุ่มโรงเรียนบ้านหลวง อ.ดอนตูม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ซึ่งมีทั้งหมด 10 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดหนองกระพี้ โรงเรียนวัดสุขวาราม โรงเรียนบ้านแหลมกะเจา โรงเรียนวัดลำลูกบัว โรงเรียนวัดบ้านหลวง โรงเรียนวัดกงลาด โรงเรียนละเหยดอุปถัมภ์ โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม โรงเรียนบ้านหัวถนน โรงเรียนวัดทุ่งผักกูด

กลุ่มตัวอย่าง

1. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 125)

2. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
ตัวแปรตาม คือ

1. ความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัย
2. ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

3. ความพึงพอใจของผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย

ระยะเวลา

ระยะเวลาของการทดลองใช้สื่อประสมนิทานพื้นบ้านอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย เริ่มทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวม 25 วัน วันละ 30 นาที รวม 12 ชั่วโมง 30 นาที

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยให้ความหมายคำนิยามศัพท์เฉพาะ สำหรับการวิจัย ดังนี้

1. สื่อประสม หมายถึง การนำสื่อตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป มาใช้ในการจัดประสบการณ์อยู่ในรูปของวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ โดยนำสื่อประสมดั้งเดิมและสื่อประสมแบบใหม่มาใช้ร่วมกัน ได้แก่ 1) วิดีโอนิทานอาเซียน 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน โดยสื่อแต่ละชนิดจะมีความสัมพันธ์กัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน และสามารถเสริมสร้างทักษะการสื่อสารได้

2. นิทานอาเซียน หมายถึง เรื่องที่แต่งขึ้นโดยแทรกความรู้ ในเนื้อหาของนิทานเกี่ยวกับเรื่องของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ 1) ประเทศไทย 2) ประเทศพม่า 3) ประเทศลาว 4) ประเทศกัมพูชา 5) ประเทศเวียดนาม 6) ประเทศมาเลเซีย 7) ประเทศฟิลิปปินส์ 8) ประเทศอินโดนีเซีย 9) ประเทศบรูไน 10) ประเทศสิงคโปร์

3. สื่อประสมนิทานอาเซียน หมายถึง สื่อที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลของประเทศในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ 1) วิดีโอนิทานอาเซียน 4 เรื่อง 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 10 เล่ม 3) หุ่นมืออาเซียนประกอบด้วยชุดประจำชาติของ 10 ประเทศ

4. การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆร่วมกับครูในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนในการวิเคราะห์ วางแผนการจัดกิจกรรม การเลือกและผลิตสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านเพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารแก่เด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ร่วมกับครู ประกอบด้วย

4.1 ร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็นกับครู ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ กำหนดสื่อที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์

4.2 ร่วมจัดประสบการณ์ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนตามที่ได้กำหนดไว้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

4.3 ร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงาน

4.4 ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่ดีร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย

5. ประสิทธิภาพของสื่อประสม หมายถึง เกณฑ์การตรวจสอบสื่อประสมที่สร้างขึ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ที่ตั้งไว้คือ 85/85

E_1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ หมายถึง ร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับโดยเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 85

E_2 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ หมายถึง ร้อยละของคะแนนที่นักเรียนได้รับจากการทดสอบหลังเรียน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 85

6. ความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัย หมายถึง ความสามารถในการตอบคำถามเกี่ยวกับประเทศในกลุ่มอาเซียน 10 ประเทศ ที่เด็กได้รับหลังจากใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทดสอบจากการทำแบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนประกอบด้วย สถานที่สำคัญในแต่ละประเทศ ชุดประจำชาติ คำทักทาย และ ธงชาติ

7. ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย หมายถึง การแสดงออกการใช้ภาษาด้วยการพูดหรือการบอกสิ่งที่ได้รับฟังจากเรื่องราวที่ฟัง เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ซึ่งประเมินด้วยแบบประเมินทักษะการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

การอธิบายคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการบอกหรืออธิบายความหมายคำตามภาพที่กำหนดได้ถูกต้อง

การสร้างประโยค หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายจากการเรียงคำให้เป็นประโยค การใช้ไวยากรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยา หรือ ประธานกริยาและกรรม เป็นเรื่องราวได้สอดคล้องกับภาพ

การสนทนาโต้ตอบ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดตอบคำถามโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์และมีความหมาย สามารถอธิบายเหตุผลของการกระทำได้ เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่งสามารถบอกสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ มีลักษณะเป็นรูปภาพประกอบข้อความ ให้ผู้เรียนพูดตอบคำถามจากภาพสถานการณ์ บอกเหตุและผลที่เกิดขึ้น

8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยประเด็นคำถาม 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ด้านการมี

ส่วนร่วมของผู้ปกครอง 2) ด้านทักษะการสื่อสารที่เกิดกับเด็กปฐมวัย 3) ด้านบรรยากาศการจัด
 ประสบการณ์ และความคิดเห็นเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนที่ได้จากการ
 สัมภาษณ์ ประกอบด้วยประเด็นคำถาม 3 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ด้านการใช้สื่อประสม
 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

9. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู อุปการะและอบรมสั่งสอนแก่เด็กอย่างใกล้ชิดที่
 บ้าน โดยผู้ปกครองอาจเป็นบิดา มารดา ญาติหรือผู้ที่บิดามารดาให้ความไว้วางใจฝากบุตรธิดามาอยู่
 ด้วย ซึ่งอาจมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก ซึ่งเป็นผู้ปกครองเด็กปฐมวัยของ
 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

10. เด็กปฐมวัย หมายถึง ผู้เรียน อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาในชั้นอนุบาลปีที่ 2
 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่กำลัง
 ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เด็กปฐมวัยมีความรู้เรื่องอาเซียนและมีทักษะการสื่อสารสูงขึ้น
2. ผู้ปกครองมีแนวทางในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้แก่เด็ก
 ปฐมวัยทั้งที่บ้านและโรงเรียน
3. ครูผู้สอนมีสื่อประสมนิทานอาเซียนที่มีประสิทธิภาพนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์
 เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย
4. โรงเรียนมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครองในการร่วมมือจัดการศึกษาเพื่อ
 พัฒนาเด็กปฐมวัย

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย” ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม
2. การพัฒนาสื่อประสม
3. นิทาน
4. อาเซียนศึกษา
5. การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
6. ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 3-43) ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไว้ดังนี้
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี

2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไข ได้ทัน่วงทีคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 5 ปี มีดังนี้

พัฒนาการด้านร่างกาย

- กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
- รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
- เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
- เขียนรูปร่างสามเหลี่ยมตามแบบได้
- ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
- ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตีกระดุม ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ
- ยึดตัว คล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำแนก และ จัดหมวดหมู่สิ่งของได้
บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้
พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง
สนทนาโต้ตอบ / เล่าเป็นเรื่องราวได้
สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่
รู้จักใช้คำถาม ทำไม อย่างไร
เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
นับปากเปล่าได้ถึง 20

ระยะเวลาเรียน

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1 - 3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุ
ของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน
ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่
สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะหรือ
ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคล
และสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ชนรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมี
ปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการ

เคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น ตารางที่ 1 โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546		
ช่วงอายุ	อายุต่ำกว่า 3 ปี	
	อายุ 3-5 ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
		ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา
ระยะเวลาเรียน	ขึ้นอยู่กับอายุเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและรับการศึกษา	

แนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 40) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ดังนี้

- จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผู้ประสาทสัมพันธ์ทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้
- จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆกัน

6. จัดประสบการณ์ให้เด็กที่ปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9. ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลพัฒนาการ

10. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยชั้นเรียน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยตรง ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและผลผลิต

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของหลักกิจกรรมประจำวันดังนี้

2. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

2.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

2.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

2.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

2.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยจนเกินไป

3. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุม ดังนี้

3.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และการคล่องแคล่วในการใช้วิถีต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ

3.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วนใช้อุปกรณ์ศิลปะ

3.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก มีวินัยในตนเองรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและของผู้อื่นจึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

3.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษา นอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษา ที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

3.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งรอบๆตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2546 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546: 53) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็ก ไว้ดังนี้

กิจกรรมที่จัด ควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกันออกไป จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภท ที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสและความสามารถ กิจกรรมที่จัด ควรมีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ และควรมีความสมดุล คือ ให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียน และนอกห้องเรียน กิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่มเวลาในการจัดกิจกรรม ควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีช่วงความสนใจสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีช่วงความสนใจอยู่ประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีช่วงความสนใจอยู่ประมาณ 15 นาที

กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้าทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่นๆและผู้ใหญ่ หน่วยงานนิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2540: 16-17) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ไว้ว่า มีวิธีดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อม และกระตุ้นให้เด็กสนใจที่จะร่วมกิจกรรมต่อไป กิจกรรมที่ใช้ อาจเป็นการร้องเพลง คำคล้องจอง ปริศนาคำทาย ทำใบ้ ฯลฯ ซึ่งจะใช้เวลาสั้นๆ

2. ชี้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้รับความรู้ และประสบการณ์ด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ เช่น

2.1 การสนทนา ซักถาม อภิปราย เป็นการพูดคุย ซักถามระหว่างครูกับเด็ก หรือเด็กกับเด็ก ซึ่งสื่อที่ใช้อาจเป็นของจริง ของจำลอง รูปภาพ สถานการณ์จำลอง

2.2 การเล่านิทาน ครูจะเล่านิทานที่เกี่ยวกับเรื่องราวที่ครูต้องการให้เด็กเข้าใจหรือให้ปฏิบัติตาม ส่วนมากจะเป็นการปลูกฝัง หรือการสอนในเรื่องที่เป็นนามธรรม วิธีการนี้จะช่วยให้เด็กเข้าใจได้ดีขึ้น เพราะเด็กวัยนี้ จะชอบฟังนิทาน และชอบเลียนแบบตัวละครในนิทาน ในการเล่านิทานอาจใช้รูปภาพ หุ่น หรือส่วนต่างๆ ของร่างกายประกอบ

2.3 การสาธิตการปฏิบัติการทดลอง เป็นการสอนที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ตนเองทดลอง เป็นการฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

2.4 การจัดทัศนศึกษา เป็นการสอนที่ให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงอีกรูปแบบหนึ่ง อาจเป็นการพาเด็กไปเรียนนอกห้องเรียน รอบบริเวณโรงเรียน แต่ครูจะต้องดูแลเอาใจใส่ในเรื่องความปลอดภัย

2.5 การประกอบอาหาร ในบางหน่วยงานที่สอนเกี่ยวกับผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ต่างๆ ครูอาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการประกอบอาหาร ทั้งนี้ เด็กจะได้รับประสบการณ์การสังเกตการเปลี่ยนแปลงของอาหารดิบสุก รับประทานและกลิ่นของอาหาร เรียนรู้ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ และเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. สรุบทบทเรียน เป็นการสรุปสิ่งต่างๆ ที่เรียนไปทั้งหมด ให้เด็กได้เข้าใจยิ่งขึ้นซึ่งครูอาจใช้คำถาม เพลง คำคล้องจอง เกม ฯลฯ ในการสรุปเรื่องราว

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึงคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องสอดคล้องกับพัฒนาการ ความสนใจ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการเสริมสร้างในตัวเด็ก โดยประสบการณ์ต้องเป็นประโยชน์อีกทั้งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม และถูกต้อง ซึ่งจัดเป็นสิ่งที่สำคัญและเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กระดับปฐมวัยด้วย

วิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546: 50-51) ได้อธิบายการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน สำหรับการนำแนวคิดจากนวัตกรรมต่างๆ มาใช้

ในการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องเข้าใจนวัตกรรมนั้นๆ ตัวอย่างของนวัตกรรมที่เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

การสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori) เป็นการสอนที่ริเริ่มโดย ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี แพทย์หญิงชาวอิตาลี ซึ่งมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาในระยะแรกแก่เด็กนั้นไม่ใช่การเอาความรู้ไปบอก แต่ควรปลูกฝังให้เด็กเจริญเติบโตไปตามความต้องการตามธรรมชาติของเด็กเอง ทั้งนี้ มอนเตสซอรีได้พัฒนาวิธีการสอน การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์การสอนต่างๆ ขึ้นมาใช้ โดยหลักสูตรที่นำมาสอนเด็ก แบ่งได้ 5 หมวดใหญ่ๆ คือ ภาษา คณิตศาสตร์ วิชาการ ประสบการณ์ชีวิต และประสาทสัมผัส ส่วนวิธีการสอนใช้การสอน 3 ขั้นตอน ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้สอนความคิดรวบยอดใหม่ด้วยการทำซ้ำ ใช้กับการสาธิตขั้นต้น ถ้าเด็กไม่เข้าใจขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งครูจะเริ่มสาธิตให้ดูใหม่ เมื่อแน่ใจว่าเด็กเข้าใจสิ่งที่ทำให้เด็กดูแล้วจึงจะดำเนินการขั้นตอนต่อไป

การสอนแบบโครงการ (Project Approach) คือการที่เด็กศึกษาสืบค้นลงลึกในเรื่องที่เด็กสนใจหรือทั้งผู้สอนและเด็กสนใจ โดยเด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติสืบค้นข้อมูลเพื่อหาคำตอบจากคำถามของตนเองภายใต้การช่วยเหลือแนะนำ โดยการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนจากผู้สอน แบ่งเป็น 3 ระยะคือระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ และระยะสรุปโครงการซึ่งในแต่ละระยะจะประกอบด้วยกรอภิปรัชการออกภาคสนามการสืบค้นการนำเสนอและการจัดแสดง

การสอนภาษาโดยรวม/ธรรมชาติ (Whole Language) นวัตกรรมนี้มีปรัชญาความเชื่อว่าการสอนภาษาให้กับเด็กนั้นต้องเป็นการสอนภาษาที่สื่อความหมายกับเด็กผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการพูดการฟังการอ่านการเขียน เด็กจึงจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีและเด็กควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่สื่อความหมาย มีการจัดสื่อเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุดไม่ใช่การทำแบบฝึกปฏิบัติ

การสอนตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) แนวคิดนี้เชื่อว่าเด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟคือ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมีพัฒนามนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีสังคมที่สมบูรณ์ โดยเน้นในเรื่องจิตวิญญาณความรู้สึก เน้นการสร้างเจตคติในตัวเด็ก เน้นสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทำจากธรรมชาติ

การสอนตามแนวคิดนีโอ-ฮิวแมนนิส (Neo-Humanist) แนวคิดนี้เชื่อว่าเด็กเปรียบเสมือนกิ่งไม้ที่อ่อนนุ่มที่ตัดได้ เพราะฉะนั้นจึงควรให้ความสนใจกับการศึกษาระดับอนุบาลยิ่งกว่าการศึกษาในระดับใดๆ การจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นเกิดจากศักยภาพ 4 ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ ความมีน้ำใจ และวิชาการ กระบวนการเรียนรู้จะอาศัยหลัก 4 ข้อ คือ คลื่นสมองต่ำ การประสานกันของเซลล์สมองภาพพจน์ต่อตนเอง และการให้ความรู้สึก

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำกิจกรรม แล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรม หรือประสบการณ์พัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้มีผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กวัย 3 – 5 ปีเป็นอย่างดี และต้องเข้าใจโครงสร้างของการประเมินอย่างละเอียดว่าจะประเมินเมื่อไหร่และอย่างไร ต้องมีความสามารถในการเลือกเครื่องมือและวิธีการที่จะใช้ได้อย่างถูกต้อง จึงจะทำให้ผลของการประเมินนั้นเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การประเมินพัฒนาการอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและนิยมใช้กันมาก คือ การสังเกต ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่องและบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 84)

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

ในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัย มีด้วยกันหลายวิธี ดังต่อไปนี้

1. การสังเกตและการบันทึก การสังเกตมีอยู่ 1 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่งคือการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กกำลังทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และผู้สอนจดบันทึกไว้ การสังเกตเป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการศึกษาพัฒนาการของเด็ก เมื่อมีการสังเกตก็ต้องมีการบันทึก ผู้สอนควรทราบว่าจะบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่ายๆ คือ

- 1.1 แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่าง โดยบรรยายพฤติกรรมเด็กผู้บันทึกต้องบันทึกทุกวัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวัน เดือน ปีที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง

1.2 การบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยายก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษา ข้อดีของการบันทึกรายวัน คือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้นสำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

1.3 แบบสำรวจรายการ ช่วยให้ผู้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียดเหมาะสมกับเด็กระดับปฐมวัย

2. การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการใช้ภาษาของเด็กและบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

3. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระ จะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

4. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล โดยจัดเก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่างๆรวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมข้อมูลอื่นๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ เอาไว้ในแฟ้มผลงาน เพื่อผู้สอนจะได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง การเก็บผลงานของเด็กจะไม่ถือว่าเป็นการประเมินผลดำเนินงานแต่ละชิ้นถูกรวบรวมไว้โดยไม่ได้รับการประเมินจากผู้สอนและไม่มีการนำผลมาปรับปรุงพัฒนาเด็กหรือปรับปรุงการสอนของผู้สอน ดังนั้นจึงเป็นแต่การเก็บสะสมผลงานเท่านั้น เช่น แฟ้มสะสมผลงาน จิตเขียน งานศิลปะ จะเป็นเพียงแคแฟ้มสะสมงานเด็กถ้าไม่มีการประเมินแฟ้มสะสมงานนี้จะเป็นเครื่องมือการประเมินต่อเมื่องานที่สะสมแต่ละชิ้นถูกใช้ในการบ่งบอกความก้าวหน้า ความต้องการของเด็ก และเป็นการเก็บสะสมอย่างต่อเนื่องที่สร้างสรรค์โดยผู้สอนและเด็ก

ผู้สอนสามารถใช้พอด โพลิ โออย่างมีคุณค่าสื่อสารกับผู้ปกครอง เพราะการเก็บผลงานเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในแฟ้มสะสมงานเป็นข้อมูลให้ผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าที่ถูกของตนมีเพิ่มขึ้นจากผลงานชิ้นแรกกับชิ้นต่อมา ข้อมูลในแฟ้มสะสมงานประกอบด้วย ตัวอย่างผลงานการจิตเขียน การอ่าน และข้อมูลบางประการของเด็กที่

ผู้สอนเป็นผู้บันทึก เช่น จำนวนเล่มของหนังสือที่เด็กอ่าน ความถี่ของการเลือกอ่านที่มุมหนังสือ ในช่วงเวลาเลือกเสรี การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ทักษะคิด เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนภาพของ ความองงามในเด็กแต่ละคนได้ชัดเจนกว่าเกรดการประเมินโดยใช้การให้เกรด ผู้สอนจะต้องชี้แจง ให้ผู้ปกครองทราบถึงที่มาของการเลือกชิ้นงานแต่ละชิ้นที่สะสมในแฟ้มสะสมงาน เช่น เป็นชิ้นงาน ที่ดีที่สุดในช่วงระยะเวลาที่เลือกชิ้นงานนั้น เป็นชิ้นงานที่แสดงความต่อเนื่องของงาน โครงการ ฯลฯ ผู้สอนควรเชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการคัดสรรชิ้นงานที่บรรจุในแฟ้มของเด็ก

ข้อควรพิจารณาในการเลือกเก็บข้อมูลไว้ในแฟ้มผลงาน มีดังนี้ คือ

4.1 ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการและความสำเร็จเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกระทำ ซึ่งได้มาจากเครื่องมือการประเมิน

4.2 ข้อมูลที่รวบรวมจากผลงานต่างๆของเด็กอาจให้เด็กช่วยเลือกเก็บด้วยตัวเอง หรือผู้สอนกับเด็กร่วมกันเลือก

4.3 ข้อมูลของเด็กที่ได้จากผู้ปกครอง

5. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้ของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบ เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

5.1 การประเมินการเจริญเติบโต โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กแล้วนำไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ในกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งจะบอกการเจริญเติบโตโดยรวม

5.2 การวัดเส้นรอบศีรษะ มีความสำคัญในการติดตามการเจริญเติบโตของสมอง ควรวัดเส้นรอบศีรษะในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ทุกครั้งที่รับบริการตรวจสุขภาพ

5.3 การตรวจสุขภาพปากและฟัน คือการตรวจสอบและรักษาสิ่งผิดปกติของฟัน และปาก การรักษาให้ฟันและปากสะอาดและมีสุขภาพดีอยู่เสมอ ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้ปกครอง พาเด็กไปให้ทันตแพทย์ตรวจอย่างสม่ำเสมอปีละ 1-2 ครั้ง

5.4 การรับวัคซีนป้องกันโรคขั้นพื้นฐาน การให้ภูมิคุ้มกันโรคต่างๆ แก่เด็กเป็นสิ่ง สำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้เด็กไม่เป็นโรคต่างๆ เช่น โรคตับอักเสบบ โรคโปลิโอ บาดทะยัก ไอกรน และอื่นๆซึ่งอาจจะทำให้เด็กพิการหรือถึงแก่ชีวิตได้ กำหนดเวลาการให้ภูมิคุ้มกันโรคที่ กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก พ.ศ. 2545

แบบทดสอบสำหรับเด็กปฐมวัย

ความหมายของแบบทดสอบ

มีผู้นิยามให้ความหมายของแบบทดสอบ มีนักวัดผลและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้นิยามดังนี้

Cronbach (1970) ให้ความหมายแบบทดสอบ หมายถึง กระบวนการที่มีระบบโดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป

บุญเชิด ภิญ โญอนันตพงษ์ (2527: 27) และแบบทดสอบ สิริมา ภิญ โญอนันตพงษ์ (2553: 170) ให้ความหมายสอดคล้องกันว่า แบบทดสอบ หมายถึง การถามหรือการจัดสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนตอบสนอง ซึ่งในการทดสอบจะเป็นระบบและมีการเปรียบเทียบ ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า เช่น มีการเตรียมและกำหนดคำถามมาเป็นอย่างดีและคำตอบที่ได้มาเป็นผลในการปฏิบัติงานของนักเรียนคนนั้น ซึ่งสามารถนำไปเทียบกับคนอื่นๆ ได้ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าแบบทดสอบ

จากความหมายของแบบทดสอบข้างต้น สรุปได้ว่า แบบทดสอบ หมายถึง การถามหรือการจัดสถานการณ์ให้เด็กตอบสนอง โดยใช้กระบวนการที่เป็นระบบมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เช่น การเตรียมคำถามและคำตอบ ทั้งนี้สามารถเปรียบเทียบได้

ชนิดแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นสำหรับเด็กปฐมวัย

สิริมา ภิญ โญอนันตพงษ์ (2553: 176-188) สำหรับแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นเพื่อวัดและประเมินเด็กปฐมวัย ถ้าครูสร้างแบบทดสอบชนิดแบบอัตนัยหรือปรนัยโดยใช้วิธีให้เด็กอ่านคำถามและเขียนตอบ หรืออ่านคำตอบแล้วเลือกข้อที่ถูก เป็นงานที่ยากสำหรับเด็กปฐมวัย (a difficult task) เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังไม่มีความพร้อมทางด้านกรอ่านและการเขียน ดังนั้น แบบทดสอบที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยนี้ควรเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ความสามารถของผู้ที่สอนได้จากการเรียนรู้ โดยต้องการทราบว่าผู้สอบมีความรู้อะไรบ้าง มากน้อยเท่าไรเมื่อผ่านการเรียนไปแล้ว ดังนั้น ลักษณะของการสอบวัดจึงมุ่งไปที่ประสบการณ์ของความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอน มีรูปแบบเป็นรูปภาพ โดยทำเครื่องหมาย (□) หรือ (○) ลงบนภาพคำตอบที่ถูกต้อง หรือเป็นแบบภาพปกติหรือการให้วาดภาพการปฏิบัติจริง/การตอบปากเปล่า เป็นต้น จึงพอสรุปชนิดแบบทดสอบที่นิยมใช้ในระดับปฐมวัย มีดังนี้

1. แบบปฏิบัติจริง (performance test) เป็นการสอบที่ให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมโดยการกระทำหรือลงมือทำจริง แบบทำสอบลักษณะนี้ ความสำคัญจึงอยู่ที่ผลงานการปฏิบัติ (Product) และวิธีการปฏิบัติ (Procedure) ดังนั้นการตรวจสอบผลการปฏิบัติ จึงต้องกำหนดประเด็นที่จะสังเกตหรือเรื่องราวที่จะต้องตรวจให้คะแนน พร้อมกำหนดสัดส่วนของการให้คะแนนในแต่ละลักษณะ

2. แบบปากเปล่า (Oral test) เป็นการทดสอบที่อาศัยการซักถามเป็นรายบุคคลในด้านเนื้อหา และวิธีการ ตลอดจนแนวคิดจากเรื่องสั้นๆ โดยผู้สอบมีโอกาสโต้ตอบได้ ดังนั้นการสอบในลักษณะนี้ จะต้องเตรียมประเด็นปัญหาและขอบเขตของการถามตอบ ซึ่งการสอบนี้ใช้เวลามาก จึงเหมาะสมกับผู้สอบที่มีจำนวนน้อย การใช้แบบทดสอบปากเปล่านั้นมีความเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งแบบทดสอบนี้มีข้อดี คือ ถามได้กว้างและลึก เหมาะที่ใช้วัดความคิดเห็น ความริเริ่ม เห็นบุคลิกลักษณะ พฤติกรรมของเด็ก แต่ใช้เวลานานในการสอบ ครูต้องมีความพร้อมเตรียมตัวเป็นอย่างดี อาจมีรูปแบบการถามหลายวิธีดังนี้

2.1 แบบทดสอบสัมภาษณ์ปากเปล่า เป็นแบบทดสอบที่ครูไม่ได้เตรียมมาก่อน สัมภาษณ์นักเรียน

2.2 แบบทดสอบตอบปากเปล่าหลังจากคำถามที่ครูจัดเตรียม แบบทดสอบชนิดนี้ทำเป็นภาพเพื่อให้เด็กแสดงคำตอบออกมา โดยมีจุดมุ่งหมายในการวัดเฉพาะที่ชัดเจน

2.3 แบบทดสอบตอบปากเปล่าโดยการตั้งคำถามจากภาพ ข้อสอบแบบนี้สร้างง่าย เดายาก วัดการระลึกได้ดี แต่มีข้อจำกัดคือขาดความเป็นปรนัย ทั้งในส่วนการถามตอบและการให้คะแนน สำหรับลักษณะข้อสอบแบบนี้ในเด็กปฐมวัย แบบทดสอบครูต้องตั้งคำถามเพื่อให้เด็กตอบ โดยออกข้อสอบเป็นรูปภาพและครูจดบันทึกคำตอบเด็กลงไปในรูปแบบทดสอบ ข้อคำถามนั้นควรสั้นๆ ให้ได้ใจความเพื่อเด็กฟังสามารถจับใจความข้อสอบได้

3. แบบวาดภาพเป็นคำตอบ คำถามจากแบบทดสอบ ได้แก่

3.1 สำหรับแบบทดสอบฉบับนี้ในระดับปฐมวัย ไม่ใช่เป็นการให้เด็กเขียนตอบ เนื่องจากเด็กมีพัฒนาการด้านการเขียนตัวหนังสือไม่คล่อง อาจเป็นการเขียนตามความคิดวาดภาพเขียนตัวอักษรเท่าที่เด็กสามารถเขียนได้ แต่ครูจดบันทึกดูความคิดและจินตนาการของเด็ก

4. แบบเลือกตอบหลายตัวเลือก (Multiple Choices) ข้อสอบแบบนี้จัดว่าเป็นข้อสอบปรนัย (Objectives or short answer test) สำหรับเด็กปฐมวัย แบบทดสอบนี้มีลักษณะคำถามและคำตอบเป็นรูปภาพ โดยครูอ่านคำถามข้อความให้ฟัง จากนั้นให้เด็กดูคำถามสื่อเป็นภาพ แล้วเลือกคำตอบที่เป็นรูปภาพซึ่งมีคำตอบหลายตัวเลือก ประมาณ 2 หรือ 3 ตัวเลือก โดยการให้เด็กทำเครื่องหมายกากบาท (X) หรือ (✓) ลงบนคำตอบที่ถูกต้อง

5. แบบโยงจับคู่ (Matching) แบบทดสอบแบบนี้ตรวจให้คะแนนง่าย ส่วนข้อจำกัดคือขาดความยุติธรรมในการให้คะแนน เพราะแต่ละข้อมีโอกาสการเดาไม่เท่ากัน ถ้าทำผิดหนึ่งข้อมีโอกาสผิดมากกว่าสองข้อ สำหรับข้อสอบเด็กปฐมวัย การจับคู่ออกมาในลักษณะการจับคู่ภาพ ซึ่งครูอ่านคำสั่งให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียน โยงภาพที่สัมพันธ์กัน

จากการศึกษาการประเมินเด็กปฐมวัยควรประเมินตามสภาพจริง อย่างหลากหลายวิธี เช่น การสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ทราบศักยภาพของพัฒนาการในเด็กแต่ละคน ซึ่งการประเมินเด็กปฐมวัย นอกจากใช้วิธีการสังเกตและจดบันทึกยังสามารถใช้วิธีการทดสอบได้ แต่ครูต้องสร้างแบบทดสอบให้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก ซึ่งแบบทดสอบที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบประเมินพัฒนาการทางสติปัญญานั้นคือ แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยโรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยง และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง และสังคม

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษานที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ด้านร่างกาย
  - มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
  - มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
2. ด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตที่ดี และมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และการออกกำลังกาย

3. ด้านสังคม

มาตรฐานที่ 6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิด และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ตารางที่ 2 กำหนดแผนการจัดประสบการณ์รายปีนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการจัดประสบการณ์
1	18-22พ.ค.2558	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ปฐมนิเทศ
2	15-29พ.ค.2558	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ตัวเรา
3	1-5มิ.ย.2558	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	วันวิสาขบูชา
4	8-12มิ.ย.2558	ธรรมชาติรอบตัว	ฉันรักฤดูฝน
5	15-19มิ.ย.2558	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	ของเล่นของใช้
6	22-26มิ.ย.2558	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ปลอดภัยไว้ก่อน
7	29มิ.ย.-3ก.ค.2558	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	บ้านน่าอยู่
8	6-10ก.ค.2558	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	วิทยาศาสตร์น่ารู้
9	13-17ก.ค.2558	ธรรมชาติรอบตัว	มด
10	20-24ก.ค.2558	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หนูน้อยมารยาทงาม
11	27-31ก.ค.2558	ธรรมชาติรอบตัว	ต้นลาน

ตารางที่ 2 กำหนดแผนการจัดประสบการณ์รายปีนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการจัดประสบการณ์
12	3-7ส.ค.2558	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	ชุมชนน่าอยู่ผู้คนน่ารัก
13	10-14ส.ค.2558	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	พระคุณแม่
14	17-21ส.ค.2558	ธรรมชาติรอบตัว	ผลไม้
15	24-28ส.ค.2558	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	อาหารดีมีประโยชน์
16	31ส.ค.-4ก.ย.2558	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	ประสาทสัมผัส
17	7-11ก.ย.2558	ธรรมชาติรอบตัว	ข้าว
18	14-18ก.ย.2558	ธรรมชาติรอบตัว	แมลง
19	21-25ก.ย.2558	ธรรมชาติรอบตัว	สัตว์บก สัตว์น้ำ
20	28ก.ย.-2ต.ค.2558	ธรรมชาติรอบตัว	ต้นไม้ที่รัก
21	5-9ต.ค.2558	ธรรมชาติรอบตัว	โลกสวยด้วยมือหนู
22	2-6พ.ย.2558	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	คมนาคม
23	9-13พ.ย.2558	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	การสื่อสาร
24	16-20พ.ย.2558	ธรรมชาติรอบตัว	อากาศ
25	23-27พ.ย.2558	ธรรมชาติรอบตัว	ฉันรักฤดูหนาว
26	30พ.ย.-4ธ.ค.2558	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	พระคุณพ่อ
27	7-11ธ.ค.2558	ธรรมชาติรอบตัว	กลางวัน กลางคืน
28	14-18ธ.ค.2558	ธรรมชาติรอบตัว	ผีเสื้อ
29	21-25ธ.ค.2558	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า)
30	28ธ.ค.2558-1ม.ค.2559	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว ประเทศ กัมพูชา)
31	4-8ม.ค.2559	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศ มาเลเซีย)
32	11-15ม.ค.2559	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศ อินโดนีเซีย)

ตารางที่ 2 กำหนดแผนการจัดประสบการณ์รายปีนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (ต่อ)

สัปดาห์ที่	วัน เดือน ปี	สาระที่ควรเรียนรู้	หน่วยการจัดประสบการณ์
33	18-22ม.ค.2559	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หนูน้อยอาเชียน (ประเทศบรูไน ประเทศสิงคโปร์)
34	25-29ม.ค.2559	บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	เมืองไทยที่รัก
35	1-5ก.พ.2559	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	คณิตศาสตร์แสนสนุก
36	8-12ก.พ.2559	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	เวลา
37	15-19ก.พ.2559	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	สีแสนแสนสนุก
38	22-26ก.พ.2559	ธรรมชาติรอบตัว	ไม้ดอกไม้ประดับ
39	29ก.พ.-4มี.ค.2559	ธรรมชาติรอบตัว	ดาวพิเศษ
40	7-11มี.ค.2559	ธรรมชาติรอบตัว	ฉันรักฤดูร้อน

หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยมจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านเต็มตามศักยภาพเพื่อให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยในงานวิจัยนี้ให้ความสำคัญในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ทั้งนี้การจัดการศึกษาปฐมวัยได้ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ด้วย

2. การพัฒนาสื่อประสม

ความหมายของสื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 87) ได้กล่าวถึงความหมายของสื่อประสมว่า คือ การนำวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการหลากหลายประเภทมาใช้ปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิดานันท์ มลิทอง (2548: 192) ได้ให้ความหมายของคำว่า สื่อประสม ซึ่งอธิบายได้เป็น 2 ลักษณะ โดยเป็นความหมายของสื่อประสมแบบดั้งเดิมและสื่อประสมแบบใหม่ที่มีการใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางดังนี้

สื่อประสมแบบดั้งเดิม หมายถึง การนำสื่อหลายประเภทมาใช้ร่วมกันทั้งวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดในการเรียนการสอน โดยใช้สื่อแต่ละอย่างตามลำดับขั้นตอนของการนำเสนอเนื้อหา

สื่อประสมแบบใหม่ หมายถึง การนำเสนอข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ในรูปแบบตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และการมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ “multimedia” ในลักษณะสื่อประสมแบบใหม่จึงใช้อีกอย่างหนึ่งได้ว่า “compute media”

สมชาย แก้วเจริญ (2555: 38) และ สุนีย์นารถ เลี้ยววัฒนสุธา (2550: 35) ได้ให้ความหมายของสื่อประสมในทำนองเดียวกันว่า สื่อประสม หมายถึง การเสนอสื่อการสอน หรือวัสดุอุปกรณ์ ตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป ซึ่งอยู่ในรูปวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ มาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสัมพันธ์กัน สื่อการสอนอย่างหนึ่งอาจจะใช้เพื่อสร้างความสนใจ ในขณะที่สื่ออีกอย่างหนึ่งใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหาและอีกชนิดหนึ่งอาจใช้เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของสื่อประสมที่ต่างออกไป ดังที่ อัจฉรา เจตบุตร (2554: 31) และ Muller (2008: 40) ให้ความหมายของสื่อประสม หมายถึง การนำสื่อหลายๆประเภทมาผสมผสานเข้าด้วยกัน ซึ่งประกอบด้วย ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพกราฟฟิก ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอและเสียง โดยผ่านกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์

จากความหมายของสื่อประสมดังกล่าว ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของสื่อประสม หมายถึง การนำสื่อตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจอยู่ในรูปของวัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ โดยสื่อแต่ละชนิดจะมีความสัมพันธ์กัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน สามารถถ่ายทอดเนื้อหา เรื่องราวให้ผู้เรียนเข้าใจ เข้าใจความสนใจเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยผ่านกระบวนการในรูปแบบต่างๆ เช่นกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ที่มีคอมพิวเตอร์ในการเสนอควบคุม เป็นต้น ซึ่งสื่อประสมอาจเป็นการนำสื่อดั้งเดิมหลายๆประเภทมาใช้ร่วมกัน หรือเป็นสื่อประสมแบบใหม่หลายๆประเภทมาใช้ร่วมกัน หรือนำสื่อประสมแบบดั้งเดิมและสื่อประสมแบบใหม่มาใช้ร่วมกันก็ได้ ทั้งนี้ในงานวิจัยผู้วิจัยได้ใช้สื่อประสมแบบดั้งเดิมและสื่อประสมแบบใหม่ร่วมกัน ได้แก่ วิดีโอนิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน

ประเภทของสื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 118) ได้แบ่งชุดการสอนสื่อประสมออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง และใช้สื่อการสอนทำหน้าที่แทน
2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดการสอนเอกัตภาพ (ชุดการสอนรายบุคคล) เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน ชุดการสอนรายบุคคลนี้อาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อยหรือ “โมดูล”

4. ชุดการสอนทางไกล ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

สมชาย แก้วเจริญ (2555: 40) และ อัจฉรา เจตบุตร (2554: 33) แบ่งประเภทของสื่อประสมคือ แบ่งตามลักษณะการนำไปใช้

1. สื่อประสมประกอบการบรรยาย
2. สื่อประสมแบบกลุ่มกิจกรรม
3. สื่อประสมสำหรับการสอนเอกัตภาพ
4. สื่อประสมแบบการสอนทางไกล

แบ่งตามลักษณะรูปร่างของสื่อประสม

1. มุ่งขยายเนื้อหาสาระ
2. มุ่งประกอบกิจกรรมกลุ่ม
3. มุ่งให้เรียนตามอัตราด้วยตนเอง
4. มุ่งศึกษาด้วยตนเอง

ศิริพร ตาคำอ้าย (2553: 9) แบ่งประเภทของสื่อประสม ดังนี้

1. สื่อประสม (Multimedia 1)

เป็นสื่อประสมที่ใช้โดยการนำสื่อหลายประเภทมาใช้ร่วมกันในการเรียนการสอน เช่น นำวีดิทัศน์มาสอนประกอบการบรรยายของผู้สอน โดยมีสื่อสิ่งพิมพ์ประกอบ การใช้สื่อประสมนี้ผู้เรียนและสื่อจะไม่มีปฏิสัมพันธ์ได้ต่อกัน

2. สื่อประสม (Multimedia 2)

เป็นสื่อประสมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานในการเสนอสารสนเทศหรือการผลิตเพื่อเสนอข้อมูลประเภทต่างๆ เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ตัวอักษร และเสียงในลักษณะสื่อหลายมิติ โดยที่ผู้ใช้มีการโต้ตอบกับสื่อโดยตรง

ภาวนา เบาสุนทร (2552: 30) และ สุนิย์นารถ เลี่ยมวัฒนสุธา (2550: 36) ได้แบ่งประเภทของสื่อประสมเห็นสอดคล้องกันคือ

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมาย

1.1 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลายชิ้นมาอยู่ร่วมกันแล้วใช้สอนได้หลายเรื่อง เรียกว่า “ชุดอุปกรณ์”

1.2 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อประสมประเภทนี้มักจัดอยู่ในรูปสื่อหลายชนิดมารวมกันแต่สอนได้เพียงเรื่องเดียว เรียกว่า “ชุดการสอน”

2. แบ่งตามลักษณะของสื่อและลักษณะการใช้

2.1 การสอนโดยใช้สื่อประสม เป็นการสอนที่ใช้สื่อหลายอย่างทั้งสื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการ

2.2 การเสนอสื่อประสมเป็นการเสนอสื่อประเภทฉาย เช่น สไลด์ ภาพยนตร์ และ วิดิทัศน์ ควบคู่ไปกับการเปิดเทป มีการผสมเสียงอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน

จากการสังเคราะห์ประเภทของสื่อประสมดังกล่าว ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของสื่อประสมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมาย

1.1 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลายชิ้นมาอยู่ร่วมกัน แล้วใช้สอนได้หลายเรื่อง เรียกว่า “ชุดอุปกรณ์”

1.2 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อประสมประเภทนี้มักจัดอยู่ในรูปสื่อหลายชนิดมารวมกันแต่สอนได้เพียงเรื่องเดียว เรียกว่า “ชุดการสอน”

2. แบ่งตามลักษณะของสื่อ

2.1 การสอนโดยใช้สื่อประสม เป็นการสอนที่ใช้สื่อหลายอย่างทั้งสื่อที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการ

2.2 การเสนอสื่อประสมหรือ Multi-Media Presentation เป็นการเสนอสื่อประเภทฉาย เช่น สไลด์ ภาพยนตร์ ควบคู่กับสื่อเสียง เช่น แผ่นเสียงหรือเทปบันทึกเสียง

องค์ประกอบของสื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 120-121) ได้แบ่งองค์ประกอบของสื่อประสมไว้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือ สำหรับผู้ใช้สื่อประสมและผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดสื่อประสม
2. คำสั่งหรือใบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียน
3. เนื้อหาสาระและสื่อ โดยจัดในรูปของสื่อการสอนแบบประสมและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคล ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. การประเมินผลเป็นการประเมินของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัดรายงานการค้นคว้า และผลการเรียนรู้ในรูปแบบทดสอบต่างๆ

กิดานันท์ มลิทอง (2536 : 81) กล่าวถึงเรื่ององค์ประกอบของสื่อประสมว่า สื่อประสมได้ผลิตขึ้นตามขั้นตอนของการผลิตอย่างมีระบบ โดยได้ถูกจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า เพื่อความสะดวกของครูผู้สอนและผู้เรียนในการหยิบไปใช้ ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ ของสื่อประสมดังกล่าวมีดังนี้

1. คู่มือสำหรับผู้ใช้ชุดการสอนและสำหรับผู้เรียนที่จะต้องเรียนจากชุดการเรียน
2. คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการเรียนให้กับผู้เรียน
3. เนื้อหาสาระจะอยู่ในรูปของสื่อประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสื่อประสมที่ใช้กับกลุ่มรายบุคคล ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์

4. การทดสอบเป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหา บทเรียน เพื่อเป็นการประเมินผลสมชาย แก้วเจริญ (2555: 38) และ อัจฉรา เจตบุตร (2554: 35) กำหนดองค์ประกอบของสื่อประสมในทำนองเดียวกัน ดังนี้ 1. คู่มือ 2. คำสั่งหรือการอบรมงาน 3. เนื้อหาสาระและสื่อ 4. กิจกรรมการเรียนการสอน 5. การวัดและประเมินผล

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของสื่อประสมควรประกอบด้วย 1. คู่มือ 2. คำสั่ง 3. เนื้อหาสาระ 4. กิจกรรมการเรียนการสอน 5. การวัดและประเมินผล

ขั้นตอนการสร้างสื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520: 48-55) และ กิดานันท์ มลิทอง (2548: 194) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อประสมมีขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ อาจะกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม

2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอน ประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือสอนได้หน่วยละครั้ง

3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่าในการสอนแต่ละหน่วย ควรให้ประสบการณ์อะไรแก่นักเรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวเรื่องออกมาเป็นหน่วยการสอนย่อย

4. กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือก การผลิตสื่อการสอน “กิจกรรม” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากเรียนโดยใช้สื่อประสมแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูเลือกใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

9. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม เพื่อเป็นการประกันว่า สื่อประสมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่าด้วยการเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์

10. การใช้สื่อประสม เป็นขั้นการนำสื่อประสมไปใช้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

สมชาย แก้วเจริญ (2555: 40-41) และ เสาวรัตน์ จันทร์เพชร (2553: 51-52) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ขั้นตอนการสร้างสื่อประสม มี 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์
2. กำหนดหน่วยการสอน
3. กำหนดหัวเรื่อง
4. กำหนดลักษณะและมโนทัศน์
5. กำหนดวัตถุประสงค์
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
7. กำหนดแบบประเมินผล
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน
9. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม
10. การใช้สื่อประสม

อัจฉรา เจตบุตร (2554: 39) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างสื่อประสม ดังนี้

1. กำหนดหน่วยการสอน
2. กำหนดหัวเรื่อง
3. กำหนดหลักการ
4. กำหนดวัตถุประสงค์
5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
6. กำหนดแบบประเมิน

7. เลือกและผลิตสื่อการสอน
8. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม
9. นำสื่อประสมไปใช้

จากขั้นตอนการสร้างสื่อประสมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการสร้างสื่อประสม โดยเริ่มจาก

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการวางแผนสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน
2. กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ นำสาระการเรียนรู้มากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์
3. กำหนดหัวเรื่อง กำหนดหัวข้อย่อยที่จะสอนในแต่ละวัน
4. กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือก การผลิตสื่อการสอน “กิจกรรม” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
7. กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากเรียนโดยใช้สื่อประสมแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูเลือกใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
9. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม เพื่อเป็นการประกันว่า สื่อประสมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่าด้วยการเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์
10. การใช้สื่อประสม เป็นขั้นการนำสื่อประสมไปใช้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

ประโยชน์ของการใช้สื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526: 116) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สื่อประสม สรุปได้ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายเพราะมีการเปลี่ยนสิ่งเร้าอยู่ตลอดเวลา

2. ทำให้นักเรียนได้รับความรู้กว้างขวาง และเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น
3. เป็นการประหยัดเวลาทั้งผู้สอนและผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ได้รวดเร็วเพราะได้เรียนจากสื่อการเรียนการสอนที่แตกต่างกันหลายๆ อย่าง
4. เป็นแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งวิธีสอน กลวิธี เทคนิคและการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้ผสมผสานกัน
5. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ ได้ดีเกือบทุกเรื่องจากแหล่งหลายแหล่งโดยถือว่าสื่อแต่ละอย่างมีเนื้อหาต่างกัน
6. ช่วยให้นักเรียนทั้งเก่งและอ่อนได้รับความรู้ตามความสามารถและความพร้อมของแต่ละบุคคล

สมชาย แก้วเจริญ (2555: 44-45) กล่าวถึง ประโยชน์ของสื่อประสม ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะที่เป็นนามธรรมสูง ซึ่งผู้สอนไม่สามารถจะถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี
2. ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา
3. เปิดโอกาสผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน
5. ให้การเรียนการสอนผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน เนื่องจากสื่อประสมทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู
6. ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกของครูผู้สอน
7. ในกรณีครูขาด ครูคนอื่นก็สามารถสอนแทนโดยใช้สื่อประสม
8. สำหรับสื่อประสมหรือชุดการสอนรายบุคคล และสื่อประสมทางไกลจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เองที่บ้าน

อัจฉรา เจตบุตร (2554: 46) กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อประสม ดังนี้

1. ได้รับความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังเรียน
2. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น
3. นักเรียนได้รับความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล
4. ประหยัดเวลาทั้งของครูผู้สอนและนักเรียน
5. มีอิสระได้เรียนรู้จากเนื้อหาต่างๆ ที่มีหลายรูปแบบ

จะเห็นได้ว่าการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนโดยใช้สื่อประสม ให้คุณค่า ประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยถ่ายทอดเนื้อหาที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่ายขึ้น

2. ช่วยเร้าความสนใจของผู้เรียน
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. เอื้อต่อการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. ประหยัดเวลาทั้งของครูผู้สอนและนักเรียน
6. ใช้กับการเรียนในทุกรูปแบบและทุกภาวการณ์
7. ช่วยสร้างความพร้อมความมั่นใจให้แก่ผู้สอน

สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย

สำหรับสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546: 74-83) ได้ให้รายละเอียดของสื่อประกอบการจัดกิจกรรมว่า สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติ และ / หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และ สัญลักษณ์ ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย

กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

1. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและจากสื่อธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ
2. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
3. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
4. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ ฯลฯ

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

1. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
2. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ
3. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตาข่าง ฯลฯ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

1. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ

2. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปบิ้น แถบผ้า ห่วง หวาย ถูทราช

ฯลฯ

การเลือกสื่อ มีวิธีการเลือกสื่อดังนี้

1. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
2. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
3. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสภาพของสถานศึกษา
4. มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
5. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
6. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
7. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้นๆ ไม่ซับซ้อน
8. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
9. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความ

มั่นใจ

การจัดหาสื่อ สามารถจัดหาได้หลายวิธี คือ

1. จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่างๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถานศึกษาของรัฐบาลหรือสถานศึกษาเอกชน ฯลฯ
2. จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่น โดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางสถานศึกษาสามารถจัดสรรให้สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์
3. ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เองโดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหาง่าย เป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น กระดาษแข็งจากลังกระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็ก มีดังนี้

1. สำรวจความต้องการของการใช้สื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่

จัด

2. วางแผนการผลิต โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบของสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก สื่อนั้นจะต้องมีความคงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้
3. ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้
4. นำสื่อไปทดลองใช้หลายๆ ครั้ง เพื่อหาข้อดี ข้อเสีย จะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
5. นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริง

การใช้สื่อ ดำเนินการดังนี้

1. การเตรียมพร้อมก่อนการใช้สื่อ มีขั้นตอน คือ

1.1 เตรียมตัวผู้สอน

ผู้สอนจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง

เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ

จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่นๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน

ทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

1.2 เตรียมตัวเด็ก

ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน

เร้าความสนใจเด็กโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลาย เล่นแล้วเก็บให้

ถูกที่

1.3 เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำมาใช้

จัดลำดับการใช้สื่อว่าจะใช้อะไรก่อนหรือหลังเพื่อความสะดวกในการสอน

ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที

เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

2. การนำเสนอสื่อ เพื่อให้บรรลุผล โดยเฉพาะในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมวงกลม/ กิจกรรมกลุ่มย่อย ควรปฏิบัติ ดังนี้

2.1 สร้างความพร้อมและเร้าความสนใจให้เด็กก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง

2.2 ใช้สื่อตามลำดับขั้นตอนของแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้

2.3 ไม่ควร让孩子เห็นสื่อหลายๆ ชนิดพร้อมๆ กัน เพราะจะทำให้เด็กไม่สนใจกิจกรรมที่

สอน

2.4 ผู้สอนควรยืนอยู่ด้านข้างหรือด้านหลังของสื่อที่ใช้กับเด็ก ผู้สอนไม่ควรยืนหันหลัง

ให้เด็ก จะต้องพูดคุยกับเด็กและสังเกตความสนใจของเด็กพร้อมสำรวจขอบบพร่องของสื่อที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.5 เปิดโอกาสให้เด็กร่วมใช้สื่อ

ข้อควรระวังในการสอน การใช้สื่อระดับปฐมวัยควรระวังในเรื่อง ต่อไปนี้

1. วัสดุที่ใช้ ต้องไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเหลี่ยม

2. ขนาด ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจจะตกลงมาเสียหาย แตก

เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โด่ ใ้เก้อี่ที่ใหญ่อะและสูงเกินไป และ

ไม่ควรมีขนาดเล็เกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหลลงท้องได้ เช่น ลูกบิด เล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ

3. รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน
4. น้ำหนัก ไม่ควรมีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก
5. ความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัสดุไวไฟ ฯลฯ
6. สี หลีกเลี่ยงสีที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

การประเมินการใช้สื่อ

ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อชิ้นนั้นช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกตดังนี้

1. สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด
2. เด็กชอบสื่อชิ้นนี้เพียงใด
3. สื่อนั้นช่วยให้การจัดประสบการณ์ตรงกับจุดมุ่งหมายหรือไม่ ถูกต้องตามสาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่
4. สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่มส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอน ไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก การเก็บรักษาและการซ่อมแซมสื่อสามารถดำเนินการ ดังนี้

1. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือวางไว้ด้วยกัน
2. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง
3. ภาชนะที่ใช้จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย
4. ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ประเภทสื่อ เพื่อเด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่างหรือภาพที่เขียนด้วยเส้นประ หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
5. ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ได้ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่

6. ซ่อมแซมสื่อชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูลสภาพปัญหาต่างๆ ของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก
2. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้าง เช็ดหรือปิดฝุนให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย
3. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อชิ้นนั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีการใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต
4. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือเป็น ได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 เกี่ยวกับเรื่องสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า สื่อที่ใช้ส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กควรเป็นสื่อที่หลากหลาย สามารถให้เด็กสัมผัสจับต้องได้เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย หรือสามารถใช้ร่วมกับเทคโนโลยีได้ ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย จุลินภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล

การหาประสิทธิภาพของสื่อประสม

ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2556: 8-12) ได้เสนอวิธีการหาประสิทธิภาพของสื่อประสมไว้ว่าเมื่อผลิตสื่อหรือชุดการสอนขึ้นเป็นต้นแบบแล้ว ต้องนำสื่อหรือชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไปนี้

ก. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 1-3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลางและเด็กเก่ง ประเมินการเรียนจากกระบวนการคือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำ และทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบ

ประสิทธิภาพแบบนี้จะได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มากแต่ไม่ต้องวิตกเมื่อปรับปรุงแล้วจะสูงขึ้นมาก ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่มนั้น E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

ข. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 6-10 คน (ละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลางกับอ่อน) ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม หลังจากทดสอบประสิทธิภาพให้ประเมินการเรียนจากกระบวนการคือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำ และประเมินผลลัพธ์คือการทดสอบหลังเรียนและงานสุดท้ายที่มอบให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วย ให้นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้นคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณ 10% นั่นคือ E_1/E_2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 70/70

ค. การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดลองประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียนทั้งชั้นระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม หลังจากทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามแล้ว ให้ประเมินการเรียนจากกระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำ และทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามกับนักเรียนต่างกลุ่ม อาจทดสอบประสิทธิภาพ 2-3 ครั้ง จนได้ค่าประสิทธิภาพถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ปกติไม่น่าจะทดสอบประสิทธิภาพเกณฑ์สามครั้งด้วยเหตุนี้ขั้นทดสอบประสิทธิภาพ ภาคสนามจึงแทนด้วย 1:100

ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับว่าสื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

หากค่าที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่า -2.5 ให้ปรับปรุงและทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำจนกว่าจะถึงเกณฑ์จะหยุด ปรับปรุงแล้วสรุปว่าชุดการสอนไม่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือจะลดเกณฑ์ลงเพราะ “ถอดใจ” หรือยอมแพ้ไม่ได้

หากสูงกว่าเกณฑ์ไม่เกิน +2.5 ก็ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หากค่าที่ได้สูงกว่าเกณฑ์เกิน +2.5 ให้ปรับเกณฑ์ขึ้นไปอีกหนึ่งขั้น เช่น ตั้งไว้ 80/80 ก็ให้ปรับขึ้นเป็น 85/85 หรือ 90/90 ตามค่าประสิทธิภาพที่ทดสอบประสิทธิภาพได้ด้วยอย่าง เมื่อทดสอบหาประสิทธิภาพแล้วได้ 83.5/85.4 ก็แสดงว่าสื่อหรือชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 83.5/85.4 ใกล้เคียงกับเกณฑ์ 85/85 ที่ตั้งไว้แต่ถ้าตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 เมื่อผลการทดสอบประสิทธิภาพเป็น 83.5/85.4 ก็อาจเลื่อนเกณฑ์ขึ้นมาเป็น 85/85 ได้

สูตรในการคำนวณค่าประสิทธิภาพ

80 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนจากสื่อประสมคิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของแต่ละชุด

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในสื่อประสม

$\sum X$ หมายถึง คะแนนรวมของแบบทดสอบหรืองานที่ทำ

A หมายถึง คะแนนเต็มของทุกแบบทดสอบ

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละที่นักเรียนทำได้จากการสอบหลังเรียน

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของสื่อประสมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

$\sum F$ หมายถึง คะแนนรวมของการสอบหลังเรียนที่ทำได้

B หมายถึง คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

การคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อประสมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สูตรดังกล่าว หาได้จาก การนำคะแนนแบบฝึกในแต่ละหน่วย และคะแนนสอบหลังเรียนคำนวณการหาค่า E_1/E_2 เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 85/85

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนีย์นารถ เลี่ยมวัฒนสุธา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ เรื่องการบวกเลขสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบสื่อประสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีความความพิการซ้ำซ้อน ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านสามพวง (สามัคคีพิทยา) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนเรื่องการบวกเลข โดยใช้การสอนแบบสื่อประสม มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับดี 2) นักเรียนที่ได้รับการสอนเรื่องการบวกเลขโดยใช้การสอนแบบสื่อประสม ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์เรื่องการบวกเลขสูงกว่าก่อนการทดลอง

ศิริพร ตาคำอ้าย (2553) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้สื่อประสมในการสอนภาษาตามแนวธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางการเขียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอรุโณทัย กลุ่มศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอรุโณทัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 16 คน ดำเนินการการสอนโดยใช้สื่อประสม พร้อมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ในระหว่างการเรียน และให้นักเรียนทำแบบทดสอบความสามารถทางการเขียนหลังจากการเรียน สิ้นสุดลง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (%) และใช้การบรรยายประกอบจาก การวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนทุกคนสามารถเขียนได้ตามที่วัตถุประสงค์กำหนดไว้โดยมีคะแนน ความสามารถทางการเขียนหลังเรียน อยู่ในช่วงร้อยละ 82.50 ถึงร้อยละ 100

เสาวรัตน์ จันทร์เพชร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการ เรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสม ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้ 1. แผนการจัดการเรียนรู้ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดย การใช้สื่อประสม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.10 / 87.94 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2. ดัชนี ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนภาษาไทย ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม มีค่าเท่ากับ 0.7379 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมี ความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 73.79 3. นักเรียนที่เรียนโดยการใช้สื่อประสมมีผลการอ่านและ การเขียนภาษาไทยสูงขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. นักเรียนมีความพึง พอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม อยู่ในระดับมาก

Wilson (1989) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้ชุดการสอนของครูเพื่อแก้ปัญหาในการเรียนของเด็กเรียนซ้ำวิชาคณิตศาสตร์ในเรื่องการบวก ลบ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนสามารถช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่เรียนซ้ำในรายวิชาคณิตศาสตร์ได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อประสมนั้นสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาได้ และยังพบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อประสม

3. นิทาน

ความหมายของนิทาน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความและอธิบายความหมายของนิทานไว้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษา ดังนี้

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2516: 37) กิ่งแก้ว อัครถาวร (2519: 12) ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527: 70) ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2533: 101) กัญญาพร นิตยะประภา (2534: 32) ได้ให้ความหมายของนิทานในทำนองเดียวกันว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อเนื่องกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องราวที่อิงความจริงหรือแต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนาน ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินและอาจมีคติสอนใจแทรกอยู่ก็ได้

จากความหมายของนิทานดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า นิทาน คือ เรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่หรือเป็นการเล่าสืบต่อกันมา เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ฟังเป็นสำคัญและสอดแทรกความรู้หรือคุณธรรมเป็นส่วนประกอบ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้แต่งนิทานขึ้นมาใหม่โดยใช้ความรู้เรื่องอาเซียนเข้ามาแทรกในเนื้อหาของนิทาน

หลักในการเลือกเรื่องนิทานสำหรับเด็ก

หลักในการเลือกเรื่องนิทานสำหรับเด็กเพื่อใช้ในการเล่า ควรจะต้องพิจารณาในสิ่งดังต่อไปนี้

1. เรื่องที่เล่า ควรจะเลือกให้เหมาะสมกับวัยต่างๆ ของเด็ก
2. จะต้องพิจารณาเรื่องเวลาให้เหมาะสมกับการเล่านิทานสำหรับเด็กวัยต่างๆ ซึ่งมีช่วงระยะเวลาความสนใจและสมาธิการฟังแตกต่างกัน
3. จะต้องเป็นเรื่องสำหรับเด็กที่ผู้เล่าสนใจและชื่นชอบ
4. ผู้เล่าจะต้องเลือกเรื่องที่จะใช้เล่าให้เหมาะสมกับวิธีและกระบวนการการเล่าแบบต่างๆ
5. เรื่องที่เลือกมาเล่าจะต้องมีเนื้อเรื่องสนุกสนานชวนติดตาม และมีความยาวของเรื่องพอเหมาะพอดี

6. เนื้อหาของเรื่องจะต้องมีสาระ ค่านิยม ความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เหมาะสมกับการปลูกฝังความดีและความงาม

7. ผู้เล่าจะต้องเตรียมตัวเล่าให้พร้อมเพื่อป้องกันการขาดตอนหรือขัดจังหวะการต่อเนื่องของเรื่องราว

8. การจัดสื่อหรืออุปกรณ์ประกอบการเล่า ผู้เล่านิทานจะต้องทดสอบหรือทดลองมาก่อนเล่าเพื่อป้องกันการผิดพลาด และต้องจัดสื่อหรืออุปกรณ์ตามลำดับก่อนหลัง

สื่อที่ใช้ในการเล่านิทาน

การเลือกสื่อที่ใช้ประกอบในการเล่านิทานควรเป็นสื่อที่ช่วยเร้าความสนใจของเด็ก ช่วยให้เกิดความสนุกสนาน ถ่ายทอดเนื้อหาได้ดี การเตรียมสื่อที่ดีจะทำให้ผู้เล่าดำเนินการได้อย่างราบรื่น ประสพผลดี สื่อประกอบการเล่านิทานมีมากมายหลากหลาย เช่น 1) ใช้การวาดภาพประกอบการเล่านิทาน เล่าไปวาดไปจนจบเรื่อง 2) ใช้หนังสือนิทานที่มีภาพประกอบ 3) ใช้ภาพประกอบ โดยสะสมภาพไว้แล้วแยกเก็บไว้เป็นหมวด เมื่อจะเล่านิทานเรื่องใดและมีภาพที่สะสมไว้ภาพใดที่เกี่ยวข้องก็จะดึงมาใช้ประกอบการเล่า 4) ใช้เพลงประกอบ หรืออาจเล่านิทานที่ประพันธ์เป็นบทเพลง 5) ใช้นิ้วมือประกอบในการเล่า 6) ใช้สวมหุ่นนิ้วมือ 7) ใช้กระดาษสีหรือวัสดุตามธรรมชาติ 8) ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประกอบการเล่านิทาน 9) ใช้คนจริงประกอบการเล่านิทาน (นุชรี ตรีโลจนวงศ์, 2530: 4/13-4/14) สอดคล้องกับ เกริก ยूनพันธ์ (2538: 92-93) ได้กล่าวถึงสื่อประกอบการเล่านิทานที่มีหลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่เป็นผู้ดำเนินการเล่า ผู้เล่านิทานบางคนอาจจัดการเล่านิทานแบบปากเปล่า บางคนอาจจัดการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป หรืออาจนำวัสดุมาสร้างเป็นสื่อประกอบการเล่านิทานเพื่อให้ผู้ฟังสนุกสนานเข้าใจเรื่องที่ฟัง ซึ่งสื่อประกอบการเล่านิทาน เช่น การเล่านิทานด้วยหนังสือ การเล่านิทานประกอบหุ่นกระดาษ นิทานหุ่นมือ นิทานหุ่นเชิด นิทานหุ่นเงา นิทานพับกระดาษ นิทานตัดกระดาษหรือฉีกกระดาษ นิทานประกอบการปั้น เป็นต้น

จากการศึกษาสื่อที่ใช้สำหรับเล่านิทานสรุปได้ว่า สื่อที่ใช้ในการเล่านิทานมีหลายประเภทที่ผู้เล่านิทานสามารถประดิษฐ์ สร้างสรรค์ขึ้นเองได้ เช่น หุ่นมือ หุ่นนิ้ว หนังสือภาพประกอบ วิดีโอ เป็นต้น เพื่อให้การเล่าและการฟังนิทานมีอรรถรสมากขึ้น ให้เด็กนึกภาพตามมีความเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น ได้รับความรู้และทักษะทางภาษา ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้ สมุดภาพนิทาน หุ่นมือ และวิดีโอ นิทาน มาเป็นสื่อในการเล่านิทาน เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ซึ่งรายละเอียดของสื่อที่ใช้ในการเล่านิทานมีดังนี้

สมุดภาพนิทาน ในการทำหนังสือนิทานหรือสมุดภาพสำหรับเด็กเล็ก ผู้วาดภาพจะต้องสร้างภาพที่เล่าเรื่องได้ในตัวของมันเอง และไม่จำเป็นต้องใช้แต่ศิลปภาพเหมือนหรือภาพที่ถูกต้อง

ตรงกับความเป็นจริงนั้นอาจจะเป็นภาพจากจินตนาการแต่ขอให้ เป็นภาพที่เด็กสนใจให้อารมณ์ และ มีความเคลื่อนไหว(movement) ภาพเด่นชัดและสีสดใส ภาพควรให้อารมณ์กับผู้อ่าน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2528: 138)

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2528: 138) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดทำสมุดภาพนิทาน ดังนี้

1. สีของภาพ หนังสือภาพของเด็กเล็กนั้น ธรรมชาติของเด็กชอบสีฉูดฉาด เช่นเขียว แดง ดำ น้ำเงิน ดังนั้น ภาพก็อาจจะใช้สีเกินข้อเท็จจริงไปบ้างก็ได้ แต่ก็ควรเลือกให้สีที่เหมาะสมและไม่ควรให้เลอะเทอะเลอะเลือน ควรเป็นภาพที่เด่น ชัดเจน ถึงแม้การใช้ภาพสีจะสวยก็จริง แต่ราคาก็แพง เพราะฉะนั้นเราอาจจะใช้ภาพขาวดำหรือภาพ 2 สี ก็ได้ ไม่ถึงกับ 4 สี แต่ก็ควรให้งดงาม ปลายเส้นชัดเจน กระจ่างตา ภาพประกอบจากหนังสือสำหรับเด็ก ปัจจุบันหนังสือนิทานและเรื่องเล่าในหนังสือสำหรับเด็กจัดทำอย่างสวยงาม มีสีสันงดงาม ให้ความรู้สึกเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และใช้เทคนิคการทำภาพประกอบหลายรูปแบบ เช่น ภาพสามมิติ ภาพปั้นเซรามิค ภาพปั้นด้วยขมมบั้งของจริง ภาพวาด ฯลฯ ผู้เล่านิทานไม่จำเป็นต้องจัดทำขึ้นเอง (ไพพรรณ อินทนิล, 2534: 113)

2. ขนาดของภาพ จากการวิจัยพบว่า ภาพขนาดใหญ่เด็กจะให้ความสนใจมากกว่าภาพขนาดเล็กและภาพขนาดใหญ่กับขนาดกลาง (ครึ่งหน้า) เด็กก็ชอบพอๆกัน

3. ลักษณะและขนาดของรูปเล่ม ควรมีขนาดที่เหมาะสม ถือได้สะดวก ไม่ใหญ่เกินไปหรือเล็กเกินไป หรือหนักเกินไป ความหนาของหนังสือขึ้นอยู่กับระดับอายุของผู้อ่าน แต่หนังสือที่มีเนื้อเรื่องยาวมากควรควรแบ่งออกเป็นหลายเล่ม โดยจบเป็นตอนๆแต่ละตอนจบในตัวของมัน โดยไม่จำเป็นต้องอ่านต่อเนื่องกันทุกเล่มก็เข้าใจได้

4. จำนวนหน้าของหนังสือ ขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก ถ้าเป็นหนังสือภาพสำหรับเด็กก่อนเข้าเรียน ประมาณ 3-5 หน้า ถ้าเด็กเล็กอนุบาล-ป.1 (3-6 ขวบ) ประมาณ 10-20 หน้า ถ้า ป.2-ป.4 ประมาณ 20-60 หน้า ถ้าประถมปลายและมัธยมต้น (ก่อนวัยรุ่น) ประมาณ 100-200 หน้า เป็นต้น

5. ขนาดตัวหนังสือ โดยหลักทางจิตวิทยา พัฒนาการของเด็ก การรับรู้ทางสายตาของเด็กเล็กจะรับรู้สิ่งต่างๆ ในรูปแบบอย่างหยาบๆ หรือในรูปรวมๆ ไม่สนใจรายละเอียด ดังนั้นการเขียนหนังสือควรตัวโต ตัวหนา ชัดเจน ถ้ายิ่งโต ตัวหนังสือก็เล็กลงตามลำดับ จนเท่าตัวพิมพ์ธรรมดา ควรชัดเจน ไม่เลอะเลือน ไม่ควรพิมพ์ให้เส้นแยกออกจากกัน ตัวพิมพ์ควรมีการเว้นว่าง (Space) เพื่อให้ดูสวยงามและไม่น่าเบื่อ

จากแนวทางในการทำสมุดภาพนิทานหรือหนังสือนิทานข้างต้น งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำสมุดภาพนิทานอาเซียน จำนวน 10 เรื่อง ตามประเทศทั้ง 10 ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดย

ผู้วิจัยได้จัดทำรูปเล่มในขนาดที่เหมาะสม ขนาดเล่มกว้าง 21 เซนติเมตร ยาว 25 เซนติเมตร ใช้กระดาษหนา 150 แกรม มีจำนวน 14-18 หน้า ภาพประกอบมีสีสันสดใส เหมาะกับเด็กปฐมวัย

หุ่นมือ คือ สิ่งที่ไม่มีชีวิต เคลื่อนไหวได้ในรูปแบบของละครโดยมนุษย์ (วรรณิ ศิริสุนทร, 2532: 59) หุ่นเป็นสื่อประกอบการเล่านิทานที่ช่วยดึงดูดความสนใจของเด็ก มีคุณค่าและมีความหมายต่อเด็ก ช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษา ความมั่นใจในการพูด (Giles and Wellhousen, 2008)

กองพัฒนาสื่อและนวัตกรรม (2532: 19-27) ได้กล่าวถึงหุ่นมือว่า หุ่นมือ (Hand Puppet) เป็นหุ่นเชิดโดยใช้มือสอดเข้าไปในตัวหุ่นเหมือนใส่ถุงมือ การเคลื่อนไหวของหุ่นเกิดจากการขยับนิ้วและมือของผู้เชิด วิธีการเชิดแยกนิ้วได้หลายแบบ แต่คนไทย นิยมใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้และนิ้วกลางเท่านั้น โดยใช้นิ้วชี้สอดไว้ที่ตัวหุ่น ส่วนนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วกลางสอดไว้ส่วนที่เป็นแขน หุ่นมือนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้

1. หุ่นนิ้วมือ (Finger Puppet)
2. หุ่นมือแบบใช้ปาก (Mouth Puppet)
3. หุ่นมือแบบ 3 นิ้วเชิด (Glove Puppet)

ลักษณะสำคัญของหุ่นมือ จะประกอบด้วย หัว ลำตัว และแขน หัวหุ่นอาจทำจากวัสดุหลายชนิด เช่น กระดาษ ผ้า ไม้ โฟม พลาสติก ถูงเท้า ปูนพลาสเตอร์ ยาง ฟองน้ำ หรือ วัสดุในท้องถิ่นอื่นๆ ส่วนลำตัวอาจทำจากผ้า ถูงเท้า แกนหลอดด้าย กระดาษ กระดาษ หรือวัสดุอื่นที่สามารถนำมาทำให้มีลักษณะเป็นลำตัวหุ่นได้ เสื้อผ้าหุ่นควรมีความยาวลงมาเกือบถึงข้อศอกคนเชิด มีขนาดและรูปร่างเหมาะสมที่จะให้มือและนิ้วทั้งห้าเคลื่อนไหวได้สะดวก อาจใส่ลวดที่ขอบชายเสื้อหุ่นเพื่อให้สอดมือเข้าไปเชิดได้สะดวกรวดเร็ว ส่วนแขนของหุ่นนั้นควรมีระยะกว้าง

Giles and Wellhousen (2008) และ Eetension Foundation (2015) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ในการทำหุ่นมือควรมีขนาดพอเหมาะกับมือ ง่ายแก่การเคลื่อนไหว สามารถทำหุ่นมือได้หลายรูปแบบ เช่น คน สัตว์ แมลง สำหรับวัสดุที่ใช้ในการประดิษฐ์หุ่นมือมีความหลากหลาย เช่น ถูงเท้า ผ้า งานกระดาษ ด้าย โคมพรม เป็นต้น

เกศินี โชติกเสถียร (2524: 9) ได้กล่าวถึงการสร้างหุ่นมือองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ขนาด จะสร้างให้มีขนาดเล็กหรือใหญ่อย่างไรก็ได้ แต่สัดส่วนที่ได้ขนาดโดยเฉลี่ยประมาณ 1/3 ของขนาดมนุษย์ ความได้สัดส่วนกันระหว่างคนกับสัตว์ในเรื่องเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง แต่ก็ไม่เสมอไปทั้งนี้เพราะการสร้างหุ่นในแต่ละเรื่อง ผู้สร้างย่อมมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่แตกต่างกัน

2. ส่วนที่ต้องการเน้นเป็นพิเศษในตัวหุ่นแต่ละตัวจะมีลักษณะที่ทำให้ผู้ดูรู้ลักษณะนิสัยของตัวหุ่นได้

3. ศึกษาแหล่งกำเนิดของหุ่นประเภทต่างๆที่เคยมีมาในโลกเพื่อเรียนรู้วิธีการทำหัว เครื่องแต่งกาย ลำตัว การเชิด การชัก การเขียนหน้าเขียนตาที่เน้นความรู้สึก

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้หุ่นมือตัวละครรูปคน โดยประดิษฐ์จากผ้า หุ่นมือที่เป็นตัวละครหลัก 2 ตัว เสื้อผ้าของตัวละครจะตัดเป็นชุดประจำชาติอาเซียน 10 ประเทศ ส่วนหุ่นมือตัวละครประกอบจะใส่ชุดที่เหมาะสมกับบท เช่น พ่อ แม่ ยาย เป็นต้น ขนาดหุ่นมือยาวเกือบถึงข้อศอก มีขนาดพอเหมาะต่อการเชิดหุ่นให้เคลื่อนไหว

วิดีโอเนียน วิดิทัศน์หรือที่นิยมเรียกทับศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า วิดีโอ (Video) ตามพจนานุกรมเว็บเตอร์ อ่านว่า วิดีโอ เป็นภาษาลาตินแปลว่าฉันเห็น (I See) (นภากรณี อัจฉริยกุล และพิไลพรรณ ปุกหุด, 2529: 48)

กิดานันท์ มลิทอง (2543: 198) กล่าวว่า วิดิทัศน์หรือวิดีโอ เป็นสื่อที่สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพ เสียง แสง สี ไปพร้อมๆกัน กระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียน สามารถสอนได้ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา เป็นสื่อการสื่อนที่สามารถนำสื่อหลายอย่างมาใช้ร่วมกันในรูปแบบสื่อประสม วิดีโอถือได้ว่าเป็นสื่อประกอบการเล่นิทานที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประกอบการเล่า (นุชรี ตรีโลจน์วงศ์, 2530: 4/13-4/14) ให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับเทคโนโลยี นอกจากนี้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีมีองค์ประกอบของภาพที่มีการเคลื่อนไหวเด็กจะรับรู้และตอบสนองได้ดีกว่าภาพนิ่ง (ชนิษฐา รุจิโรจน์, 2540)

ในการจัดทำภาพประกอบในวิดีโอ สามารถใช้หลักการพื้นฐานเดียวกับองค์ประกอบของภาพวาดและภาพถ่าย นอกจากภาพที่ดีควรมีสื่อที่เหมาะสม ดึงดูดความสนใจแล้ว ภาพในวิดีโอจะต้องมีการจัดลำดับภาพอย่างดี มีความต่อเนื่องของการเคลื่อนไหวภาพ (วิภา อุดมฉันท, 2538: 100) องค์ประกอบของภาพที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ให้เห็นสิ่งของหรือวัตถุประสงค้อย่างชัดเจน
2. ให้เห็นภาพที่สวยงาม
3. เสริมความตื่นเต้นเร้าใจ

การจัดทำวิดีโอจำเป็นต้องมีการบันทึกเสียงประกอบเพื่อเล่าเรื่องราวต่างๆ Dale (1955: 184, อ้างถึงใน สุรรัตน์ รอดแฉั่วพาล, 2547: 23-24) ได้กล่าวถึงการออกแบบสื่อเสียง เพื่อให้เกิดความสนใจ อารมณ์กับผู้ฟัง ควรคำนึงถึงคุณลักษณะของเสียงในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ระดับเสียง ระดับความสูงต่ำของเสียงจะช่วยสร้างอารมณ์ ความรู้สึกให้กับผู้ฟัง ระดับเสียงพูดที่น่าฟังเกิดจากพื้นเสียงที่ดี มีทักษะความเข้าใจในการออกเสียง

2. ความหนักเบาของเสียง การควบคุมเสียงให้มีความพอดี สมดุลระหว่างเสียงทุ้ม และเสียงแหลม ทำให้เสียงนุ่มนวลและชวนฟัง

3. ความชัดเจนของเสียง ไม่ว่าจะเป็นเสียงพูด เสียงบรรยาย เสียงดนตรี เสียงเพลง หรือเสียงประกอบ ทำให้เข้าใจเรื่องราวเนื้อหาสาระได้ดี ความชัดเจนขึ้นอยู่กับแหล่งของเสียงและคุณภาพของเสียง

วิภา อุตมฉันทน์ (2538: 14) ได้กล่าวถึงความยาวของวิดีโอซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้ชมแต่ละวัย ดังนี้

1. เด็กอายุระหว่าง 3-6 ขวบ ความยาวที่นำเสนอ 3-15 นาที
2. เด็กวัยประถมศึกษา (อายุไม่เกิน 10 ปี) ความยาวที่นำเสนอ 10-15 นาที
3. เด็กอายุระหว่าง 7-12 ขวบ ความยาวที่นำเสนอ 15-30 นาที
4. เด็กวัยมัธยมศึกษาตอนต้น ความยาวที่นำเสนอ 15-20 นาที
5. เด็กโตหรือผู้ใหญ่ควรจะมีควมยาวที่นำเสนอตั้งแต่ 20 นาทีขึ้นไป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำวิดีโอนิทานอาเซียนจำนวน 4 เรื่อง เป็นเรื่องราวนิทานที่ให้ความรู้ เกี่ยวกับประเทศอาเซียน ภาพประกอบพื้นหลังเป็นสถานที่สำคัญในประเทศอาเซียนเป็นหลัก มีหุ่นมือเป็นตัวละครในการดำเนินเรื่อง โดยเนื้อเรื่องมีลำดับความต่อเนื่องสอดคล้องกับภาพในการบันทึกเสียงพูดของตัวละครผู้วิจัยใช้ไมโครโฟนในการบันทึกเสียง และมีเสียงดนตรีประกอบเพื่อให้การดำเนินเรื่องน่าสนใจมากขึ้น การนำเสนอเรื่องราวในวิดีโอออนไลน์มีความยาวของเนื้อเรื่องประมาณ 3-4 นาที เหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็กปฐมวัย

สันหพัฒน์ อรุณธาวี (2542: 64) กล่าวว่า สื่อโดยทั่วไปที่ใช้ในการเล่านิทานซึ่งผู้ฟังส่วนมากก็คือเด็กทุกวัยนั่นเอง หากมาพิจารณาถึงผู้ฟังที่เป็นเด็กในระดับปฐมวัย สื่อที่นำมาใช้ประกอบการเล่านิทานนอกจากให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และติดตามเรื่องราวที่ฟังตลอดทั้งเรื่องโดยเข้าใจแล้ว สื่อที่ใช้ในการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยน่าจะมีองค์ประกอบเด่นบางประการ ดังนี้

1. มีขนาดใหญ่และมองเห็นชัดเจน โดยเฉพาะถ้าผู้เล่าเป็นครูเล่าให้เด็กปฐมวัยในห้องเรียนของตนฟัง
2. มีการเคลื่อนไหวของสื่อ เช่น นิทานที่มีภาพเคลื่อนไหวได้ หุ่นที่มีการขยับเขยื้อนบางส่วนของหุ่นได้ อาทิ หุ่นสวมมือ หุ่นตุ๊กตา หุ่นกระบอก เป็นต้น
3. ภาพประกอบมีสีสันสดใส ชัดเจน แสดงจุดเด่นของเรื่องและตัวละครได้เป็นอย่างดี เช่น หนังสือนิทาน นิทานแผ่น นิทานแผ่นป้ายสำลี

4. จัดทำได้ง่าย ใช้วัสดุในการทำต่างๆ ไป และผู้เล่าสามารถใช้ได้ง่ายไม่ต้องใช้เทคนิคพิเศษที่ต้องฝึกฝนมาโดยเฉพาะ

5. มีความแข็งแรงทนทานเพราะสื่อที่ใช้ในการเล่านิทานเมื่อครูต้องการจัดกิจกรรมอาจนำมาให้เด็กใช้เป็นผู้เล่าบ้าง บางสื่อครูนำไปไว้ในมุมต่างๆ เช่น มุมหนังสือ มุมหุ่น มุมนิทาน มุมบทบาทสมมติ สำหรับพ่อแม่ที่เล่านิทานให้ลูกฟัง เมื่อเด็กฟังแล้วอาจอยากเล่าเอง หรือ พลิกดูภาพในหนังสือนิทาน ซึ่งหากเป็นนิทานปกแข็งอบมันจะช่วยให้ไม่ชำรุดเสียหาย

ประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย

ในเรื่องคุณประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กมีนักการศึกษาสองท่านได้ให้แนวคิดที่มีความสอดคล้องกัน ดังนี้

พรทิพย์ วิน โภมิษฐ์ (2530: 8) มีความเห็นว่านิทานช่วยส่งเสริมประสบการณ์ชีวิตให้แก่เด็กและช่วยสร้างเสริมอุปนิสัยที่ดีให้แก่เด็กซึ่งเด็กวัยก่อนเข้าเรียนควรได้รับการปลูกฝังจริยธรรมและอุปนิสัยที่ดีนิทานเป็นสื่อสำคัญที่จะช่วยพัฒนาจริยธรรมของเด็กในวัยนี้ได้ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของบรรพต พรประเสริฐ (2531: 31) ที่กล่าวว่า การเล่านิทานนอกจากเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ให้แก่เด็กแล้ว ยังสร้างความเพลิดเพลิน และช่วยสนองความต้องการของเด็กปฐมวัย เพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กๆ พอใจฟัง นอกจากนี้เนื้อหาของนิทานที่เด็กฟังยังช่วยปลูกฝังความคิดความละเอียดอ่อนขึ้นในจิตใจและสร้างความคิดริเริ่ม และการเลียนแบบที่ดีให้กับเด็ก

ความคิดเห็นของนักการศึกษาทั้งสองท่าน ช่วยชี้ให้เห็นประโยชน์อีกด้านหนึ่งของนิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัยว่า นอกจากความสนุกสนานที่เด็กจะได้รับแล้ว นิทานยังช่วยสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กโดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการด้านสังคมในเรื่องของความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสามารถที่จะปลูกฝังผ่านการเล่านิทานให้กับเด็กได้ จนกระทั่งเกิดความรู้สึกรู้สึกผูกพันมีเจตคติที่ดีในด้านต่างๆ ติดตัวจนโต เป็นคนดีใฝ่สังคมต่อไปนอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาอีกหลายท่าน ที่ให้มุมมองอื่นๆ ในด้านประโยชน์ของการเล่านิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย ดังนี้

ชุติมา สัจจามันท์ (2529: 60-61) ได้กล่าวถึง คุณประโยชน์ของการเล่านิทาน ดังนี้

1. ช่วยอธิบายหรือสื่อสาร
2. ช่วยสร้างภาพพจน์และทำให้การพูดคุยมีชีวิตชีวา
3. ช่วย让孩子นอนหลับง่าย
4. เป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพ
5. สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็ก
6. ส่งเสริมให้เด็กใช้หนังสือและห้องสมุด
7. สร้างความเพลิดเพลินทั้งแก่ผู้ฟังและผู้เล่า เพราะนิทานเป็นสิ่งที่เด็กทุกคนชอบฟัง

8. ช่วยแนะนำเรื่องหรือความรู้ใหม่ๆ
  9. สร้างความผูกพันใกล้ชิดสนิทสนมระหว่างกัน
  10. พัฒนาการการเรียนรู้ทางด้านภาษา และฝึกทักษะการพูด
  11. ส่งเสริมการแสดงออกต่อหน้าชุมชน รวมทั้งศิลปะการแสดงด้วย
  12. กระตุ้นให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
  13. สืบทอดมรดกทางวรรณกรรม และศิลปะอันเก่าแก่ของมนุษยชาติ
  14. ช่วยปลูกฝังคุณธรรม ความดี ความเป็นสภาพชน และความละเอียดอ่อนในจิตใจเด็ก
- วรรณิ ศิริสุนทร (2539: 31) มีความเห็นว่า การเล่านิทานมีประโยชน์ช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

1. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอริยาบถของตนเอง
2. ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มพูนความรู้จากการฟัง
3. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความและเนื้อเรื่อง
4. ช่วยให้เกิดความรู้สึกรอบอุ้ม มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม
5. ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่างๆ และเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ
6. ช่วยให้เด็กได้รู้จักโลกจากแง่มุมเล็กๆ น้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้สามารถตัดสินใจ

ในด้านการศึกษาและการแสดงออกและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

ลัดดา นิลละมณี (2526: 249) กล่าวถึงความสำคัญของการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่เด็ก ครูอาจจัดหาและเลือกสื่อได้หลายรูปแบบ ซึ่งสื่อที่ครูนำมาใช้ สามารถทำให้เด็กมองเห็นเป็นเหมือนมีชีวิต หรือทำให้เคลื่อนไหวได้ จึงช่วยสร้างเสริมให้เด็กเกิดความเข้าใจได้ดี
2. ช่วยเรียกร้องความสนใจของเด็ก เด็กๆ จะสนใจที่ได้เห็นตัวละครในเรื่องเคลื่อนไหวด้วยท่าทางท่วงทีที่สมบทบาทต่อเนื่องกันไปตามลำดับของเนื้อเรื่องโดยตลอด
3. ช่วยให้เด็กสนุกเพลิดเพลิน กล่าวคือ ทำให้เด็กมีอารมณ์ร่วมติดตามเรื่องราวของนิทานด้วยความสนุกสนานและเพลิดเพลิน
4. ช่วยให้เด็กปรับตัว และเตรียมที่จะรับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันสื่อมีความสำคัญต่อการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยมาก ซึ่งการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับความถนัดของผู้เล่า และความสนใจของผู้ฟังนิทาน จะช่วยให้การเล่านิทานเกิดประโยชน์ต่อเด็กเป็นอย่างมาก

กล่าวได้ว่านิทานมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านต่างๆ มาก โดยเฉพาะต่อเด็กระดับปฐมวัย ควรแก่การส่งเสริมและสนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูเล่า นิทานให้เด็กฟัง ตลอดจนสนับสนุนให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานเองบ้าง ทั้งจากเรื่องที่มีผู้แต่งมาแล้วหรือเด็ก แต่งขึ้นมาใหม่เอง เพื่อช่วยส่งเสริมให้เด็กเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัย ที่ว่านิทานสามารถเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาธิต วิทยาขาว (2549) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางรูปภาพของเด็กปฐมวัยด้วยการเล่านิทานประกอบหุ่นกับการเล่านิทานประกอบรูปภาพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออของเด็กปฐมวัยที่ได้จากการฟังนิทานด้วยการเล่าประกอบหุ่นกับการเล่าประกอบรูปภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ในด้านความคิดละเอียดลออ ส่วนด้านความคิดคล่องแคล่วและความคิดริเริ่มไม่ แตกต่างกัน

มานวิภา บุญรินทร์ (2552) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบรูปภาพที่มีต่อ ความสามารถในการจับใจความของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนไหล่หนองเลิง จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากเด็กนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี จำนวน 20 คนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้น อนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ผลการวิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม การเล่านิทานประกอบรูปภาพมีความสามารถในการจับใจความหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเด็กปฐมวัยมีความสนใจต่อการจัดกิจกรรมการเล่า นิทานประกอบรูปภาพทั้งในภาพรวมและรายพฤติกรรมอยู่ในระดับสนใจมาก

จิรวรรณ นนทะชัย (2555) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 2 จำนวน 15 คน โรงเรียนปัญญার্থย์ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองระดับความสามารถทางด้าน การพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับดีทั้งสามด้าน ได้แก่ การพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค และการพูดเป็นเรื่องราว ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาด ภาพ มีค่าสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัด

ประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น

Amoriggi (1981) ได้ศึกษาความสามารถในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยเล่านิทานให้เด็กปฐมวัยฟัง แล้วให้เด็กย้อนกลับและเล่าเรื่องต่อจากผู้วิจัยเป็นเวลา 2 สัปดาห์ เด็กสามารถเล่านิทานได้ถูกต้องการเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆพัฒนามากขึ้นในขณะทำการทดลอง เด็กสามารถนาเอานิทานที่ฟังไปประยุกต์และเล่าเรื่องต่อไปหลังทดลองผ่านไป 3 สัปดาห์จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการเล่านิทานเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัย เพราะนิทานจะเป็นสิ่งโน้มน้าวให้เด็กมีความสนใจ และเกิดการเรียนรู้โดยผ่านวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์แก่เด็กปฐมวัยได้อย่างชัดเจน

จะเห็นว่าการเล่านิทานมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยในพัฒนาการด้านต่างๆได้อย่างหลากหลายและสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยได้ด้วย โดยการเล่านิทานก็มีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

4. อาเซียนศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ประเทศไทย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555: 5-13) ได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุก โดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์และการขยายความร่วมมือกับประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศในภูมิภาคเอเชีย ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา ซึ่งเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา การใช้โครงสร้างพื้นฐานอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสาร รวมทั้งการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพเพื่อสร้างประชาคมอาเซียน โดยกำหนดเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ 5 ประการ (พ.ศ. 2553 - 2554) เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในอาเซียนให้บรรลุตามเป้าหมายในปี พ.ศ. 2558 ดังนี้

1.1 การเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียนนักศึกษา และประชาชน

1.2 การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา นักเรียน และประชาชนให้มีทักษะเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน

1.3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูในอาเซียน และยอมรับในคุณสมบัติร่วมกัน ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการศึกษาของภูมิภาค

1.4 การเตรียมความพร้อม เพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียน

1.5 การพัฒนาเยาวชน เพื่อเป็นทรัพยากรในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2. ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2555-2558) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน / ประชาคมโลก

2.1 ส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค

2.2 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศต่าง ๆ และองค์กรระหว่างประเทศ

2.3 แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้เรียน ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา

2.4 กำหนดมาตรการเชิงรับและรุกเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านการศึกษา

2.5 ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาสากลเป็นภาษาที่สอง ตั้งแต่ระดับชั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ภาษาที่สาม

2.6 ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตรนานาชาติ หรือหลักสูตรสมทบร่วมกับสถาบันต่างประเทศ

เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทย และภูมิภาค ในความร่วมมือด้านการศึกษาอาเซียน ความร่วมมือดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย การปรับปรุงในเชิงปริมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษา การนำโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยี การสื่อสารเข้ามารองรับ ตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษา

ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เร่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้รู้จักวัฒนธรรม สังคม ความเป็นอยู่ของเพื่อนอีก 9 ประเทศ ที่จะสามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมั่นใจ โดยการดำเนินโครงการพัฒนาประชาคมสู่อาเซียน (Spirit of ASEAN) เพื่อรองรับการรวมกลุ่มของประเทศอาเซียน ในปี 2558 เช่น โรงเรียน Buffer School เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดชายแดนกับประเทศสมาชิกอาเซียน 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย โรงเรียน Sister School เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อม มีความเข้มแข็งทั้งในเรื่องของภาษา และ ICT ที่อยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ที่ไม่ติดชายแดน แต่มีประสานสัมพันธ์กับอาเซียน 5 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน เป็นต้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในเรื่องของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ระดมความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนเป็นการเตรียมพร้อมสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน โดยการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยที่สอดคล้องกับประชาคมอาเซียน การวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนของอาเซียนศึกษา การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและแข็งแกร่งในประชาคมอาเซียน

คุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน

คุณลักษณะของเด็กไทยในประชาคมอาเซียนกำหนดเป็นลักษณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 มีความรู้เกี่ยวกับประเทศอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

1.2 มีความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน

2. ด้านทักษะ/กระบวนการ

2.1 ทักษะพื้นฐาน

2.1.1 สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (ภาษาอังกฤษ และภาษาประเทศในอาเซียนอีกอย่างน้อย 1 ภาษา)

2.1.2 มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

2.1.3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี

2.1.4 มีความสามารถในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น

2.2 ทักษะพลเมือง / ความรับผิดชอบทางสังคม

2.2.1 เคารพและยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

2.2.2 มีภาวะผู้นำ

2.2.3 เห็นปัญหาสังคมและลงมือทำเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

2.3 ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตน

2.3.1 เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน

2.3.2 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.3.3 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีวิธีคิดอย่าง

ถูกต้อง

2.3.4 มีความสามารถในการจัดการ/ ควบคุมตนเอง

3. ด้านเจตคติ

- 3.1 มีความภูมิใจในความเป็นไทย/ ความเป็นอาเซียน
- 3.2 ร่วมกันรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน
- 3.3 มีความตระหนักในความเป็นอาเซียน
- 3.4 มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล สันติวิธี/ สันติธรรม
- 3.5 ยอมรับความแตกต่างในการนับถือศาสนา
- 3.6 ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อทราบถึงคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียน การเตรียมเด็กปฐมวัย ก้าวไปสู่พลเมืองอาเซียนในส่วนของปฐมวัย จะต้องยึดเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ชัดเจน ให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการให้พร้อมทุกด้าน และสิ่งที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กปฐมวัย คือ ทักษะการคิด วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา มีเหตุผล มีทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต และที่สำคัญมีความรักในความเป็นไทยให้มากขึ้นสถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพและแข็งแกร่งในประชาคมอาเซียน

กรอบเนื้อหา (Themes)

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557: 6) ได้อธิบายกรอบเนื้อหา 5 กรอบเนื้อหา เกิดจากการสำรวจหลักสูตรของประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่

1. ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowing ASEAN) การเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน (โครงสร้างสมาชิกภาพ ความมุ่งประสงค์ และแนวทางปฏิบัติ) และการสำรวจลักษณะที่สำคัญ ความสำเร็จ และสิ่งท้าทายในอนาคต

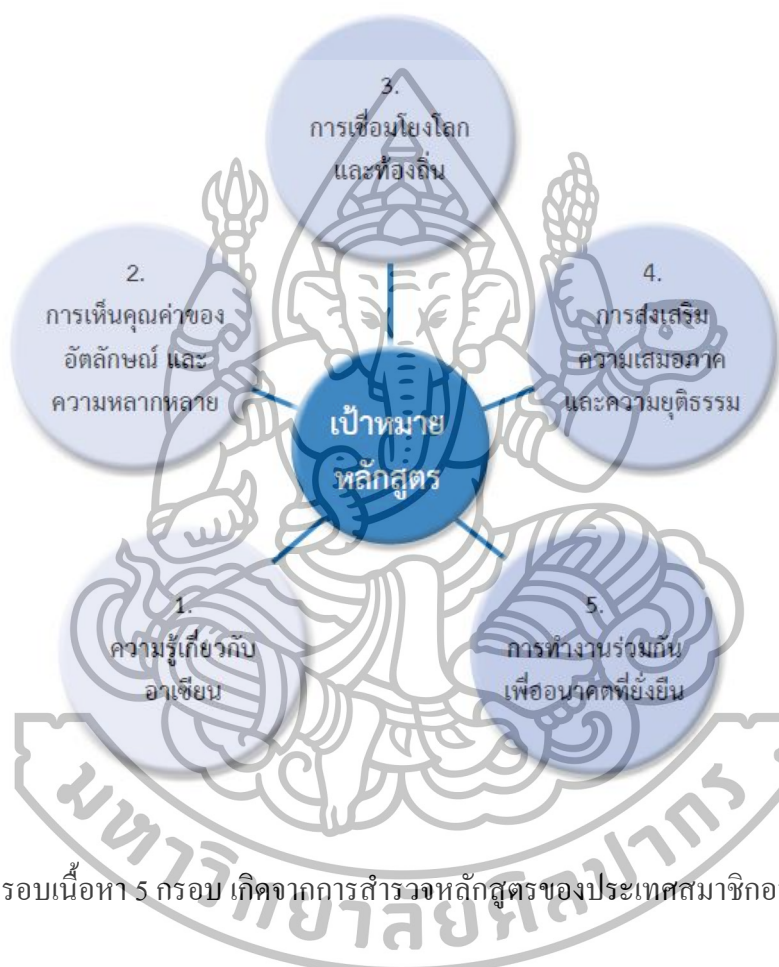
2. การเห็นคุณค่าของอัตลักษณ์และความหลากหลาย (Valuing Identity and Diversity) การสำรวจความสัมพันธ์ที่ซับซ้อน และมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมและความเชื่อ การตระหนักรู้ และชื่นชมในความแข็งแกร่งซึ่งมีอยู่ในความเหมือนของประชาชน (รายบุคคล หรือกลุ่ม) เช่นเดียวกับลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน

3. การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น (Connecting Global and Local) การสำรวจประเด็นของท้องถิ่นว่าได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาและแนวโน้มของโลกอย่างไรและเหตุการณ์ในท้องถิ่นในอาเซียนส่งผลต่อสภาพการณ์ของโลกอย่างไร

4. การส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม (Promoting Equity and Justice) การส่งเสริมหลักการของความเสมอภาคและความยุติธรรม และให้เครื่องมือและข้อมูลแก่ผู้เรียน (ทางวิทยาศาสตร์และทางการเมือง และหลักปรัชญา) เพื่อใช้วิเคราะห์สถานการณ์ที่ซับซ้อนและสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม

5. การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน (Working Together for a Sustainable Future)

การตระหนักถึงความกดดันที่เกิดจากทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดและการเพิ่มจำนวนประชากร และผลกระทบต่อความยั่งยืน ในขณะเดียวกันก็กระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันภายในชุมชนและนอกชุมชน เพื่อให้สามารถสร้างอนาคตที่มั่นคง สันติสุขและยั่งยืนของอาเซียน

แผนภาพที่ 2 กรอบเนื้อหา 5 กรอบ เกิดจากการสำรวจหลักสูตรของประเทศสมาชิกอาเซียน

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ที่แนะนำยึดหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและการสืบเสาะ ซึ่งจะเสริมสร้างและฝึกทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน และช่วยให้ครูเกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาชุดทักษะของตน และสามารถสอน หรือนำรูปแบบการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ไปใช้ในชั้นเรียนของตน พร้อมทั้งส่งเสริมให้เพื่อนครูที่สอนในระดับชั้นเรียนอื่นๆหรือรายวิชาอื่น ๆ นำไปปฏิบัติเช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

ชุดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน จะต้องมีความหลากหลายตามกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้ ทักษะ ความสนใจส่วนตัวแตกต่างกัน ซึ่งครูจะทราบได้ว่า จะนำไปใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนของตน ได้อย่างไร

บทสรุปของบทเรียน ครูอาจต้องการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่นำไปสู่การสรุปที่มีความหมาย ขึ้นอยู่กับทั้งวิธีการเรียนการสอนประสบการณ์การเรียนรู้ของบทเรียนและสิ่งที่ครูวางแผนจะสอนต่อไป

อภิธานศัพท์ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ให้คำอธิบายอย่างละเอียดก็ตาม แต่น่าจะเป็นรายการคำศัพท์ที่ดี ซึ่งรวบรวมคำศัพท์ที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคยเพื่อพัฒนาคำศัพท์ของผู้เรียนอภิธานศัพท์ที่รวบรวมช่วยให้ครูประหยัดเวลาในการสร้าง หรือค้นหาคำจำกัดความสั้น ๆ ที่เหมาะสม สำหรับคำศัพท์ที่มีความหมายคลุมเครือสำหรับนักเรียน

เนื้อหา ครูอาจให้ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาซึ่งอยู่บนพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน ก่อนที่จะมอบหมายงานให้ปฏิบัติเพื่อค้นหาเนื้อหาใหม่ผ่านการวิจัย หรือครูอาจมอบหมายงานหัวข้อวิจัยที่ตีกรอบแคบลงมากกว่าหัวข้อที่ให้ หรืออาจต้องการอ้างอิงเอกสารประกอบการสอนเฉพาะตัวอย่างของเนื้อหาที่เป็นไปได้ ทดแทน หรือเสริมบทเรียน โดยมีตัวอย่างในท้องถิ่น เช่น เพลง บทกวี บทความ หรืออื่น ๆ ในท้องถิ่น

จากหลักการแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอาเซียนในระดับปฐมวัย สามารถจัดได้ตามบริบทของโรงเรียนในแต่ละแห่ง แต่ต้องเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และวุฒิภาวะของเด็กปฐมวัย ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มี 4 ประเด็นหลักคือ สถานที่สำคัญในแต่ละประเทศ ชุดประจำชาติ คำทักทาย ธงชาติ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็กให้พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเต็มตามศักยภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมืองปาย รัฐสรวรพกิจ (2555) ได้ศึกษาเรื่องความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 6 ประชากรที่ใช้ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารและคณะครู โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จำนวน 131 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. ความพร้อมการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เจตคติของบุคลากร ความรู้ความสามารถของบุคลากร ความพร้อมของสถานศึกษา และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาตามลำดับ 2. ความพร้อมการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ทางการศึกษาโดยรวมและรายด้าน สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาแตกต่างกัน ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว ได้เสนอไว้แล้ว 4 ด้าน

พรศ ทิวรัศชัย (2555) ได้ศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการในชั้นเรียนของครู โรงเรียนสัตหีบเขตฐานทัพเรือและเขตกองเรือยุทธการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 97 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. การเตรียมความพร้อมของการบริหารจัดการในชั้นเรียนของครู โรงเรียนสัตหีบเขตฐานทัพเรือและเขตกองเรือยุทธการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ องค์ประกอบทางกายภาพ องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ องค์ประกอบด้านสติปัญญาและองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม 2. ผลการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมของการบริหารจัดการในชั้นเรียนของครู โรงเรียนสัตหีบเขตฐานทัพเรือและเขตกองเรือยุทธการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3. ผลการเปรียบเทียบการเตรียมความพร้อมของการบริหารจัดการในชั้นเรียนของครู โรงเรียนสัตหีบเขตฐานทัพเรือและเขตกองเรือยุทธการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยพบว่า การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนมีความสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการศึกษา เพื่อให้ทุกระดับการศึกษาสามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้ ทั้งในด้านระบบภายในของสถานศึกษาหรือแม้กระทั่งความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาเซียน

5. การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม พื้นฐานความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา (Ecological Systems Theory)

Bronfenbrenner (1979, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551: 9-11) ได้พัฒนาทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาเพื่อใช้อธิบายความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบนิเวศวิทยาของเด็กที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็ก โดย Bronfenbrenner มีแนวความคิดว่า เด็กอยู่ในศูนย์กลางระบบนิเวศวิทยาที่มีระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ก่อตัวเป็นสภาพแวดล้อมของเด็กซึ่งสภาพแวดล้อมในที่นี้แบ่งออกเป็น 5 ชั้น ได้แก่ 1) Microsystem 2) Mesosystem 3) Exosystem 4) Macrosystem และ 5) Chronosystem แต่ละชั้นความซับซ้อนและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาของเด็กแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงหรือปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นใน

สภาพแวดล้อมของชั้นนั้นๆ จะส่งผลกระทบต่อชั้นอื่นๆ ด้วย ด้วยเหตุนี้ การศึกษาพัฒนาการของเด็กจึงไม่ใช่เพียงแค่การศึกษาสภาพทางชีววิทยาในตัวเด็กเท่านั้นแต่ต้องศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งที่อยู่ ใกล้และไกลตัวเด็ก ซึ่งสภาพแวดล้อมในชั้นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

ชั้นที่ 1 Microsystem เป็นชั้นของระบบนิเวศวิทยาที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด ชั้นนี้ประกอบด้วย โครงสร้างต่างๆ ที่ติดต่อเชื่อมโยงกับเด็กโดยตรง เช่น ครอบครัว โรงเรียน ห้องสมุด ย่านอยู่อาศัย โรงพยาบาล วัด และศูนย์เด็กเล็ก เป็นต้น โครงสร้างเหล่านี้จัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อตัวเด็กโดยตรง (Immediate Surrounding) ในขณะที่เดียวกันก็ได้รับผลกระทบจากตัวเด็กด้วย ตัวอย่างเช่น พ่อแม่ผู้ปกครองที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรมของเด็ก ในทางกลับกัน เด็กก็มีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรมของพ่อแม่ผู้ปกครอง Bronfenbrenner เรียกความสัมพันธ์ในทำนองนี้ว่า เป็นอิทธิพลสองทิศทาง (Bi-Directional Influences) และในชั้น Microsystem นี้ อิทธิพลสองทิศทางมีความเข้มแข็งมากที่สุดและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กมากที่สุด

ชั้นที่ 2 Mesosystem เป็นชั้นที่แสดงถึงความสัมพันธ์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างต่างๆ ที่มีอยู่ในชั้น Mesosystem ตัวอย่างเช่น การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้าน (พ่อแม่) และ โรงเรียน (ครู) หรือการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างย่านอยู่อาศัยของเด็กกับวัดในย่านนั้น ความสัมพันธ์ และการปฏิสัมพันธ์เหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อและพฤติกรรมของเด็กด้วยเช่นกัน

ชั้นที่ 3 Exosystem เป็นชั้นของสภาพแวดล้อมที่ประกอบด้วย โครงสร้างต่างๆ ที่ขยายออกจากโครงสร้างที่อยู่ในชั้น Microsystem เช่น สถานที่ทำงานของสมาชิกในครอบครัว ห้องสมุด องค์กร หน่วยงานราชการ ศูนย์ให้บริการด้านสวัสดิการและสุขภาพชุมชน และ สื่อมวลชนแขนงต่างๆ เป็นต้น โครงสร้างเหล่านี้ไม่สัมพันธ์โดยตรงกับเด็กแต่จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กผ่านการปฏิสัมพันธ์กับ โครงสร้างที่อยู่ในชั้น Microsystem ตัวอย่างเช่น ถ้าสถานที่ทำงานของพ่อแม่ กำหนดเวลาการทำงานที่ยืดหยุ่นก็จะทำให้พ่อแม่มีเวลาร่วมประชุมกับทางโรงเรียนได้และมีโอกาสดูแลการเรียนของลูกได้ แต่ถ้าสถานที่ทำงานมีกฎระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่นและเรียกร้องมาก ก็จะทำให้พ่อแม่มีความกดดันอันส่งผลกระทบต่อชีวิตครอบครัวได้ หรือการที่หน่วยงานของรัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็กหรือห้องสมุดชุมชนให้ใช้ประโยชน์ได้แท้จริง ก็จะช่วยพัฒนาเด็กได้ ตัวอย่างเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างต่างๆ ในชั้น Exosystem ได้ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมในชั้น Microsystem เพื่อให้ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กให้เต็มศักยภาพ

ชั้นที่ 4 Macrosystem เป็นชั้นที่อาจพิจารณาได้ว่าอยู่ภายนอกสุดของระบบนิเวศวิทยาและเป็นชั้นที่ประกอบด้วย โครงสร้างที่เป็นค่านิยมทางวัฒนธรรม (Cultural Values) ขนบธรรมเนียม ประเพณีและกฎหมาย อิทธิพลโครงสร้างเหล่านี้สามารถส่งผ่านไปยัง โครงสร้างต่างๆ ซึ่งอยู่ในแต่

ละชั้นได้ ซึ่งในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก ตัวอย่างเช่น ถ้าสังคมมีความเชื่อว่าการเลี้ยงดูลูกเป็นความรับผิดชอบของพ่อแม่เท่านั้น สังคมนั้นๆ ก็ไม่จำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรหรือพัฒนาเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือพ่อแม่ซึ่งแน่นอนย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของลูก

ชั้นที่ 5 Chronosystem เป็นชั้นที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นระบบมิติของกาลเวลา หรือเงื่อนไขความเป็นมาของสภาพสังคมที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น เด็กจะมีปฏิริยาตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันไปตามวัยของเด็ก เมื่อเด็กมีวุฒิภาวะมากขึ้นก็จะสามารถควบคุมสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่จะมีอิทธิพลต่อตนเองได้มากขึ้น หรือประเทศที่อยู่ในสภาวะสงครามย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมและต่อพัฒนาการของเด็กเช่นกัน

ความหมายของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ถือได้ว่าเป็นหลักที่ควรปฏิบัติร่วมกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน ดังที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2546: 5) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในข้อ 5 ระบุว่าประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก มีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังนี้

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 30) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับครูกับโรงเรียนในการสร้างสรรค์และพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ การร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีบทบาทมากขึ้นในการช่วยพัฒนาและจัดการศึกษาแก่บุตรธิดาของตน รวมทั้งให้แก่ตนเองด้วย ซึ่งสามารถจำแนกรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ 2 แบบ คือ การมีส่วนร่วมที่บ้าน และการมีส่วนร่วมที่โรงเรียน

White (1982: 9, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, 2552: 66) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาว่า หมายถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544: 25) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันโดยเริ่มจากการร่วมคิด การร่วมวางแผน การร่วมดำเนินงาน/ปฏิบัติ การร่วมมือกันพบปัญหาหรือเผชิญอุปสรรค พร้อมทั้งแก้ไขให้ลุล่วง การร่วมมือกันพบความสำเร็จ และการร่วมกันชื่นชมยินดีภาคภูมิใจในความสำเร็จในงานนั้น

จากความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังกล่าวสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหมายถึงการร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง ทั้งที่โรงเรียนและบ้านในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น การร่วมวางแผน ร่วมกันปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ

ความสำคัญของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงความสำคัญของการร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน ในการร่วมกันพัฒนาเด็ก ดังนี้

Sarah and others (1971: 373) กล่าวว่า บ้านและโรงเรียนมีหน้าที่สำคัญในการให้ การศึกษาแก่เด็ก หากโรงเรียนขาดความช่วยเหลือและความร่วมมือจากบ้านในการพัฒนาเด็ก โรงเรียนก็จะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองและครูจะต้องทำหน้าที่ร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จะมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในอนาคต

Leeper and others (1979: 373, อ้างถึงใน อรุณี หรดาล, 2536: 8-9) กล่าวว่า บ้านและ โรงเรียนมีภาระหน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก และไม่สามารถจะทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ถ้าปราศจากความเข้าใจ การสนับสนุน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้ปกครอง และครูจะต้องรู้จักเด็กทุกด้านทั้งที่ โรงเรียนและที่บ้านเพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครูที่มีคุณภาพในขณะที่เด็กอยู่ในระยะแรกของชีวิตจะมี อิทธิพลต่อชีวิตเด็กในอนาคต

Decker and Decker (1984, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วัฒนวรชัย, 2552: 66-67) ได้กล่าว สรุปลงถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาต่อพัฒนาการของเด็ก ดังนี้

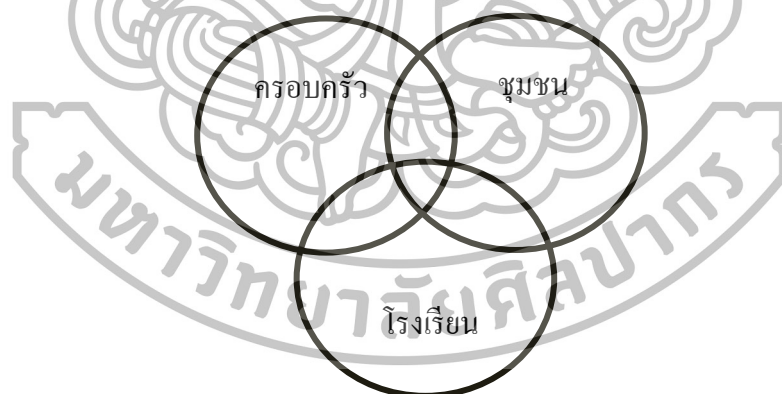
1. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความรู้ลึกซึ้งตลอดระยะเวลาอยู่ใน โรงเรียนมากกว่าเด็กอื่น ทั้งนี้เพราะ ผู้ปกครองมีความสนิทคุ้นเคยกับบุคลากรใน โรงเรียนจนเด็ก รู้สึกเหมือนอยู่กับผู้ใหญ่ที่ตนเองมีความคุ้นเคยด้วย
2. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และมีความ สนใจในการร่วมกิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัดขึ้นมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม
3. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีความสามารถทางสติปัญญา และมีความพร้อมมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม
4. เด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองมากกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม
5. การที่ผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ได้ร่วมกิจกรรมต่างๆ กับเด็ก ทำให้เด็กมีระดับ สติปัญญาสูงขึ้น
6. เด็กจะมีโอกาสได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ จากการศึกษาที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่มีภูมิหลังดังกล่าว
7. การได้เห็นผู้ปกครองทำงานกับบุคลากรใน โรงเรียน จะช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีกับ ผู้ปกครอง บุคลากรครู และ โรงเรียน

จากความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของนักการศึกษาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนและบ้านมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย หากครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองร่วมมือกันในการจัดการศึกษาหรือการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เด็กก็จะได้รับการพัฒนาตามที่พึงประสงค์ ครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถจัดการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ให้กับเด็ก

รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการจัดการศึกษา

ทฤษฎีอิทธิพลขององค์กรประกอบร่วม (Theory of Overlapping Spheres of Influence)

ในช่วงปีค.ศ. 1980 Joyec L.Epstein และคณะจากมหาวิทยาลัย John Hopkins ได้พัฒนาทฤษฎี เรียกว่า “Theory of Overlapping Spheres of Influence” โดยมีรากฐานมาจากทฤษฎีระบบนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner ซึ่งกล่าวถึงอิทธิพลร่วมกันของบริบทสำคัญ 3 บริบท คือ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน บริบทเหล่านี้อาจถูกผลักให้ออกจากกัน หรือถูกดึงให้เข้าหากันด้วยแรงต่างๆ ซึ่งในที่นี้หมายถึง ปรัชญา ความเชื่อ ภูมิหลังและแนวปฏิบัติของครู ครอบครัว นักเรียน และคนอื่นๆ ในสังคม อันส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมมากหรือน้อยในกิจกรรมระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน โดยปฏิสัมพันธ์ (interaction) ของบริบททั้ง 3 บริบท ดังกล่าวจะเกิดขึ้นภายในเขตพื้นที่ที่ทับซ้อนกัน (Epstein, 1996, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551: 11-13)

แผนภาพที่ 3 ทฤษฎีอิทธิพลขององค์กรประกอบร่วม (Theory of Overlapping Spheres of Influence)

Epstein และคณะได้ประโยชน์จากทฤษฎีนี้ที่กล่าวถึงพื้นที่ที่มีการทับซ้อนในการศึกษาหาแนวปฏิบัติร่วมกันระหว่าง โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน เพื่อช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน โดยพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมจำนวน 6 รูปแบบ ในแต่ละรูปแบบ Epstein และคณะได้ให้แนวทางการพัฒนากิจกรรมหรือแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของตนได้อย่างมากมาย ดังนั้น

ความรับผิดชอบร่วมกันของทั้ง 3 องค์ประกอบดังกล่าวจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนรูปแบบการมีส่วนร่วมที่กำลังดำเนินการและขึ้นอยู่กับรูปแบบเหล่านั้นได้มีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ ครู พ่อแม่ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชนได้ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างหลากหลายหรือไม่เพียงใด

รูปแบบที่ 1 ทักษะการเลี้ยงลูก (Parenting) โรงเรียนช่วยครอบครัวให้มีความรู้และทักษะการดูแลลูกช่วยเหลือและสนับสนุนลูก เข้าพัฒนาการของลูกวัยเยาว์และวัยรุ่น พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมในบ้านเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของลูกในแต่ละช่วงอายุและแต่ละระดับชั้น

รูปแบบที่ 2 การสื่อสาร (Communicating) โรงเรียนจัดให้มีการสื่อสารกับครอบครัวเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอนและความก้าวหน้าของนักเรียน โดยเน้นการสื่อสารแบบสองทาง คือจากโรงเรียนสู่บ้านและบ้านสู่โรงเรียน

รูปแบบที่ 3 การอาสาสมัคร (Volunteering) โรงเรียนโน้มน้าวให้ครอบครัวเป็นอาสาสมัครที่โรงเรียน โดยปรับปรุงวิธีการคัดเลือกผู้ที่จะมาอาสาสมัคร การอบรม การจัดตารางเวลาให้เหมาะสม พร้อมทั้งเชิญชวนให้ร่วมประชุมเพื่อร่วมพัฒนาลูก

รูปแบบที่ 4 การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) โรงเรียนโน้มน้าวครอบครัวให้ช่วยเหลือการเรียนรู้ของลูกที่บ้าน รวมทั้งกิจกรรมด้านวิชาการอื่นๆ และการตัดสินใจต่างๆ

รูปแบบที่ 5 การตัดสินใจ (Decision Making) โรงเรียนเชิญชวนครอบครัวให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียน ร่วมการบริหารจัดการ ร่วมกิจกรรม พิทักษ์สิทธิประโยชน์ของเด็กผ่านสมาคมพ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสภาที่ปรึกษา และองค์กรเกี่ยวกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง

รูปแบบที่ 6 การมีส่วนร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community) โรงเรียนร่วมกับครอบครัวประสานกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน เช่น บริษัทห้างร้านต่างๆ หน่วยงานภาครัฐ วิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานอื่นๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน การทำหน้าที่ของครอบครัวและการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

นกนตร ธรรมบวร (2549: 317-330) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองดังนี้

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน ความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในอดีต ครูจะมีโอกาสพบปะ พูดคุยกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเพียงปีละ 2 ครั้ง คือ ในการประชุมครู-ผู้ปกครอง ในช่วงเปิดภาคการศึกษา และในช่วงของการรับสมุดรายงานก่อนปิดภาคการศึกษาเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ตระหนักมากขึ้นถึงความจำเป็น และความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง โดยผ่านการสนทนา พูดคุย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

สัมพันธภาพครั้งแรกระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูมักเกิดขึ้นในชั้นเรียนอนุบาล ถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครองรู้สึกว่าคุณค่าได้รับการยอมรับ เห็นคุณค่า มีความสำคัญ และเป็นที่ต้องการในชั้นเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองก็จะให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ในประเทศไทย รูปแบบการมีส่วนร่วมของครอบครัวด้านการศึกษาจะเห็นได้อย่างชัดเจนในระดับปฐมวัย โดยเฉพาะในชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาล ซึ่งพ่อแม่ ผู้ปกครองมักจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ เช่น มีการพบปะ พูดคุย และเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูในเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน หรือพัฒนาการเรียนรู้อันของเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน เป็นต้น ในระดับมัธยมศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กได้เช่นกัน อาทิดูแลเด็กในเรื่องการบ้าน ส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษต่างๆที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น กำหนดตารางเวลาในการดูโทรทัศน์ และเล่นวิดีโอเกม พบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก สมัครเป็นสมาชิกสมาคมครู-ผู้ปกครอง รวมถึงตลอดถึงช่วยเหลือเด็กในการวางแผนการเรียนต่อในระดับสูง หรือวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ

รูปแบบการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การเข้าร่วมในการกำหนดนโยบายหรือหลักสูตรของโรงเรียนโดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและนโยบายของโรงเรียนที่จะส่งผลกระทบต่อเด็ก หรือผู้เรียน โดยตรง

2. การเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆในชั้นเรียนสำหรับเด็ก เช่น การช่วยจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ในชั้นเรียน การเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กในชั้นเรียนในหัวข้อที่ตนสนใจ หรือมีความชำนาญ การอาสาสมัครเป็นผู้ช่วยครูในการทำงานร่วมกับเด็กในชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง หรือการฟังเด็กอ่านหนังสือ รวมถึงตลอดถึงการเป็นอาสาสมัครสาธิตการทำอาหาร เล่านิทาน และร่วมพาเด็กไปทัศนศึกษา

3. การพบปะ สนทนา พูดคุย หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เช่น การพูดคุยกับครูเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้อันและพฤติกรรมของเด็กที่บ้าน ซึ่งอาจเกิดขึ้นในช่วงเช้าขณะที่มาส่งเด็กที่ชั้นเรียน หรือในช่วงเย็นขณะที่มารับเด็กกลับบ้าน การสนทนาพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ที่ดี เป็นการสร้างความรู้สึกประทับใจและวางใจซึ่งกันและกัน

4. การเข้าร่วมประชุมครู-ผู้ปกครองซึ่งอาจมีรูปแบบต่างๆกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการประชุมนั้นๆ เช่น การจัดประชุมเชิงบรรยาย และซักถามเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะการประชุมนิเทศผู้ปกครอง เป็นต้น

5. การสื่อสารกับผู้ปกครองโดยผ่านสมุดบันทึกเกี่ยวกับตัวเด็กซึ่งเป็นการสื่อสาร 2 ทางระหว่างผู้ปกครองและครู โดยครูจะเขียนบอกเล่าเรื่องราว หรือพฤติกรรมต่างๆ เกี่ยวกับตัวเด็กให้ผู้ปกครองทราบและมีที่ว่างให้ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กกลับมา การสื่อสารโดยผ่านสมุดบันทึกอาจเกิดขึ้นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือขึ้นกับที่ครูเป็นผู้กำหนด การสื่อสารโดยผ่านสมุดบันทึกจะช่วยให้ครู และผู้ปกครองทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความรู้สึกใกล้ชิดกันระหว่างผู้ปกครองและครูและแสดงออกถึงความเอาใจใส่ที่ครูมีต่อเด็กและผู้ปกครอง

6. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลเด็กโดยผ่านแฟ้มผลงาน (portfolio) การประเมินผลเด็กโดยการใช้แฟ้มผลงานเป็นรูปแบบหนึ่งของการประเมินผลที่เปิดโอกาสให้ครู เด็ก และผู้ปกครองได้ร่วมมือกันในการประเมินผลเด็ก โดยผู้ปกครองสามารถนำผลงานที่เด็กทำที่บ้านมามอบให้ครูเพื่อเก็บใส่แฟ้มผลงาน หรือผู้ปกครองอาจมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยเลือกงานที่เด็กทำที่โรงเรียนเก็บในแฟ้มผลงานก็ได้

7. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอาจอยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟังก่อนเข้านอน การดูแล และให้กำลังใจเด็กในขณะที่ทำการบ้าน การจำกัดระยะเวลาในการดูโทรทัศน์ของเด็ก ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เด็กดูโทรทัศน์นานเกินไป การเลือกรายการโทรทัศน์ที่เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ของเด็ก การดูโทรทัศน์ร่วมกับเด็ก รวมถึงตลอดถึงการสนทนา พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเด็กเกี่ยวกับรายการโทรทัศน์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 29-30, อ้างถึงใน สิริวรรณ วณิชวัฒน์ วรชัย, 2552: 70) กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่ต้องให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ดังบทบาทหน้าที่ต่อไปนี้

1. กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับเด็กและครูผู้สอน
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตรและการกำหนดแผนพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือธรรมนูญสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
3. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรม ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาเด็กเต็มตามศักยภาพ
4. จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสม และจำเป็น
6. ร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ประสานงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก
7. ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

8. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และในการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียน

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2544: 33) ได้กล่าวถึงการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1. วิธีให้มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีที่มุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานตามความสามารถของผู้ปกครองเอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นที่เลี้ยงเด็กการหาทุน การร่วมทำงานธุรการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้ผู้ปกครองจะได้รับผลประโยชน์ร่วมด้วยค่อนข้างเป็นเอกเทศ

2. วิธีให้มีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษา เป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางมาตรฐานการทำงาน เป็นต้น วิธีการนี้กำลังแพร่หลายเพราะทั้งผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจทางการศึกษา

3. วิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรง เพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้และวิธีการปฏิบัติที่เป็นการสร้างเสริมครอบครัวการมีส่วนร่วมลักษณะนี้พบใน โครงการความร่วมมือของโรงเรียนชุมชน โรงเรียนสหกรณ์และโครงการเฮดสตาร์ทของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

4. วิธีการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ คือการประมวลวิธีดังกล่าวข้างต้นมาประสานกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลางให้ครอบครัวทั้งส่วนร่วมในการตัดสินใจและกิจกรรมของโรงเรียน Cohen Uphoff (1977: 7-10, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วัฒนวัฒนารักษ์, 2552: 76) กล่าวว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประการแรกที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการนั้นจะได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายและประโยชน์ในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะรวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่

เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

จากการสังเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สรุปได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็นกับครู ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ กำหนดสื่อที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์
2. ร่วมจัดประสบการณ์ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนตามที่ได้กำหนดไว้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
3. ร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงาน
4. ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่ดีร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการสร้างสื่อประสมและวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ขั้นตอนการสร้างสื่อประสม	วิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการวางแผนสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ได้จะต้องเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน	1. ร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็นกับครู ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ
2. กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ นำสาระการเรียนรู้มากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์	
3. กำหนดหัวเรื่อง กำหนดหัวข้อย่อยๆที่จะสอนในแต่ละวัน	
4. กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง	
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง	
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	
7. กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน	
9. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม	
10. การใช้สื่อประสม	
	3. ร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงาน
	4. ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่ดีร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัทมศิริ ชีรานุรักษ์ (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือขั้นของเด็กระดับอนุบาล ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน โดยทำกิจกรรมกับนักเรียน กิจกรรมการบันทึกพฤติกรรมการรู้หนังสือ และกิจกรรมการรายงานความก้าวหน้า ตัวอย่างประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 1-3 ที่มีอายุ 3-6 ปี จำนวน 31 คน เป็นกลุ่มทดลอง 16 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. หลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมการรู้หนังสือขั้นต้นสูงกว่าผู้ปกครองกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2. ผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีคะแนนความเข้าใจในการส่งเสริมการรู้หนังสือขั้นต้นหลังการทดลองใช้โปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนการทดลองใช้โปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนที่ได้มาจากการอาสาสมัครและเจาะจงเลือกจำนวน 15 คน นักเรียนปฐมวัยที่ได้มาจากการเป็นบุตรหลานของผู้ปกครองจำนวน 15 คน กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง นักเรียนปฐมวัยที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน กำหนดเป็นกลุ่มเปรียบเทียบ และครูผู้สอนจำนวน 4 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลบางพลับ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ผลการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบพบว่า 1) นักเรียนปฐมวัยกลุ่มทดลองมีทักษะทางสังคมสูงขึ้นภายหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลการประเมินทักษะทางสังคมทั้งสองด้านคือด้านการช่วยเหลือและด้านการแบ่งปันสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ โดยที่ไม่พบว่าตัวแปรทดลองและตัวแปรสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองที่กำหนดส่งผลร่วมกันให้เกิดผลทักษะทางสังคมของนักเรียนแต่อย่างใด 3) ภายหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้อยู่ในระดับดีมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม อยู่ในระดับมาก โดยครูและผู้ปกครองมีความเห็นว่ารูปแบบ 3P_{DIE} ที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรูปแบบ 3P_{DIE} ยังส่งผลให้ครูและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันเป็นผลจากการพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนร่วมกัน

อารีย์ คำสังฆะ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรม “เล่นกับลูกปลูกภาษา” กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี โรงเรียนสุเหร่าทวายกองดิน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจภาษาโดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรม “เล่นกับลูกปลูกภาษา” มีความเข้าใจทางภาษาสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนชุมชน ครู และนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมเรียนรู้โรงเรียนสุวรรณรังสฤษฎ์วิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และตระหนักในความสำคัญของแหล่งเรียนรู้วัดมหาธาตุวรวิหาร ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน และรับผลประโยชน์ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมให้กับนักเรียน ได้แก่ คณะครู อาจารย์ ประชาชนชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา

Morrison (1988, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชวัฒนารชัย, 2552: 124) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ พบว่ามี 3 ประการด้วยกัน คือ

1. การทำงาน วิธีที่ใช้กันโดยปกติเพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรม ก็คือการทำงานที่กำหนดให้สำเร็จ เช่น ทำหน้าที่สอนพิเศษ ผู้ช่วยครู หาทุนจัดการศึกษานอกสถานที่ และทำงานธุรการ

2. กระบวนการ พ่อแม่มีส่วนร่วมในกระบวนการทางการศึกษา เช่น วางแผนหลักสูตร ตรวจสอบและเลือกแบบเรียน กรรมการในกิจกรรมต่าง ๆ บทบาททางด้านนี้ของพ่อแม่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากครูเท่าไร เนื่องจากครูมักคิดว่าพ่อแม่ไม่มีทักษะพออย่างไรก็ตาม ถ้ามีการเตรียมการที่ดีพ่อแม่ผู้ปกครองหลายคนอาจมีส่วนช่วยเหลือได้มาก

3. การพัฒนา พ่อแม่มีโอกาสพัฒนาทักษะ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อตนเองต่อเด็ก ต่อโรงเรียน ต่อครู และต่อครอบครัว

David and Susan (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการพัฒนาการอ่านและการฟังของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเด็กที่ได้รับการร่วมมือจากพ่อแม่จะมีการพัฒนาที่รวดเร็ว

Kathleen and others (2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการบ้านของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการบ้านหรืองานของเด็กสามารถมีส่วนร่วมได้หลายรูปแบบ การมีส่วนร่วมจะมีผลต่อการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลในเชิงบวก

จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า การจัดการศึกษาแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาเด็กได้เป็นอย่างดี ด้วยรูปแบบการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย ทำให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวมทุกด้าน และทำให้ครู ผู้ปกครอง เด็กมีปฏิสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น

6. ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของไวทสกอสกี (Vygotsky)

ไวทสกอสกี (Lev Semenovich Vygotsky, 1978) นักจิตวิทยาชาวรัสเซีย เชื่อสายยิว แนวคิด และทฤษฎีของไวทสกอสกี อธิบายว่า การจัดการเรียนจะต้องคำนึงถึงระดับพัฒนาการ 2 ระดับ คือ ระดับพัฒนาการที่เป็นจริง (Actual Development Level) และระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้ (Potential Development Level) ระยะห่างระหว่างระดับพัฒนาการที่เป็นจริง และระดับพัฒนาการที่สามารถจะเป็นไปได้ เรียกว่า พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (Zone of Proximal Development) พื้นที่รอยต่อพัฒนาการเป็นการทำหน้าที่หรือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งในปัจจุบันที่บุคคลยังไม่สามารถจะทำได้ แต่อยู่ในกระบวนการที่จะทำให้บุคคลมีความพร้อมสามารถทำหน้าที่หรือทำงานได้อย่างสมบูรณ์ในอนาคต เป็นกระบวนการที่ยังอยู่ในระหว่างการเริ่มต้น (Embryonic State) ซึ่งเขาเปรียบเทียบว่าเป็น “ดอกตูม” (Buds) หรือ “ดอกไม้” (Flowers) ของพัฒนาการมากกว่าที่จะเป็น “ผล” (Fruits) ของพัฒนาการ (Vygotsky, 1978: 86, อ้างถึงใน วิชา ดัชนีคุณศัพท์, 2552: 10) พื้นที่รอยต่อพัฒนาการ คือบริเวณที่เด็กกำลังจะเข้าใจบางสิ่งบางอย่าง เด็กมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาที่เกินกว่าระดับพัฒนาการทางสติปัญญาที่จะทำได้ หากได้รับคำแนะนำ ถูกกระตุ้นหรือชักจูงโดยผู้ที่มีสติปัญญาคิดว่า เด็กแต่ละคนมีพื้นที่รอยต่อพัฒนาการแตกต่างกัน เช่น เด็กที่ใช้ภาษาได้ดีจะไม่มีความรู้สึกลังเลที่จะสรุปความคิดจากการอ่าน แต่อาจจะรู้สึกลำบากและมีอุปสรรคและมีอุปสรรคในการเรียนรู้การคำนวณตัวเลข

ไวทสกอสกีอธิบายว่า พัฒนาการและการเรียนรู้มีลักษณะที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน การเรียนรู้นำไปสู่พัฒนาการ สนับสนุนพัฒนาการ โดยเกิดจากการเรียนรู้มโนทัศน์ 2 ประเภท คือ มโนทัศน์โดยธรรมชาติ (Spontaneous or Everyday Concepts) และมโนทัศน์ที่เป็นระบบ (Scientific or Schooled Concepts) (Wink and Putne, 2002: 91-94, อ้างถึงใน วิชา ดัชนีคุณศัพท์, 2552: 10)

มโนทัศน์โดยธรรมชาติ (Spontaneous or Everyday Concepts) เกิดจากการสังเกตหรือจากการรับรู้สื่อกทางประสาทสัมผัส อันเป็นประสบการณ์ที่เราสร้างขึ้นมาจากเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันต่างๆ ไป และได้ถูกนำมาใช้ในลักษณะที่เราแทบไม่รู้ตัว

มโนทัศน์ที่เป็นระบบ (Scientific or Schooled Concepts) เป็นมโนทัศน์ที่ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาในลักษณะที่เป็นระบบมากขึ้น มีลักษณะกว้างๆ มีความเป็นนามธรรมมาก และได้นำมาใช้ อย่างมีระเบียบแบบแผนและมีจุดมุ่งหมาย ดังนั้น มโนทัศน์ที่เป็นระบบจึงเปรียบได้กับมโนทัศน์ที่เกิดจากการเรียนในโรงเรียนหรือสถานศึกษา

มโนทัศน์ทั้ง 2 ประเภทนี้ทำงานประสานกัน มโนทัศน์ในชีวิตประจำวันมีความจำเป็นสำหรับเด็กที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งมโนทัศน์ที่เป็นระบบ มโนทัศน์ที่เป็นระบบจะทำหน้าที่หลอมรวมมโนทัศน์ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กได้นำไปใช้ประกอบการคิดซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มากขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาและขยายมโนทัศน์โดยธรรมชาติให้กลายเป็นมโนทัศน์ที่เป็นระบบ

การพัฒนาจากความรู้ความเข้าใจจากมโนทัศน์โดยธรรมชาติไปสู่มโนทัศน์ที่เป็นระบบ จะต้องอาศัยสื่อกลางที่มีความหมาย (Mediation) ดังนี้

1. ภาษา (Language) ภาษาเกิดขึ้นครั้งแรกเป็นภาษาที่ไม่ได้แสดงถึงความคิด เป็นช่วงระยะเวลาที่ความคิดกับภาษาไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่เมื่อเด็กมีพัฒนาการมากขึ้น ความคิดกับภาษา จะเริ่มมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น ความคิดถูกแสดงให้เห็นออกมาผ่านทางภาษา ซึ่งภาษาที่แสดงออกจะมีความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ก็เป็นผลสืบเนื่องจากการใช้ความคิดที่มากขึ้น ดังนั้น ภาษาจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความคิด และในขณะเดียวกันเราก็พัฒนาภาษาโดยผ่านการคิดด้วยเช่นกัน ความสัมพันธ์ที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันนี้ ทำให้เกิดความเชื่อว่าพฤติกรรมทางสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา สามารถนำไปสู่การเพิ่มพัฒนาการทางความคิดได้ และนี่เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทฤษฎีของไวทสกีมีความแตกต่างไปจากนักจิตวิทยาอื่น

เด็กใช้ภาษาในการสื่อสารความคิดระหว่างบุคคล และสื่อสารกับความคิดของตนเองด้วยการพูดกับตนเอง (Inner Speech) ต่อมาเมื่อเด็กได้สร้างความรู้และเพิ่มพูนความเข้าใจในสิ่งต่างๆ มากขึ้น เสียงที่เปล่งออกมาจากการพูดกับตนเองจึงค่อยๆ เงียบไป กลายเป็นการสื่อสารภายใน กระบวนการคิดของเด็กเท่านั้น (Vygotsky, 1978: 56-57)

2. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) การที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับพ่อแม่ ครู และคนอื่นๆ ที่ให้ความเอาใจใส่ ดูแล ช่วยเหลือแก่เด็ก จะช่วยทำให้เด็กสร้างและเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ซึ่งขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม

การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนทำได้หลายอย่างเช่น ผู้สอนพูดเป็นนัยหรือบอกใบ้ สร้างเงื่อนไขในการเรียนรู้บางอย่าง การถามคำถามนำ การบอกให้ผู้เรียนทบทวนความรู้ในสิ่งที่ครูอธิบาย การสาธิตประกอบการอธิบาย การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การฝึกทักษะเฉพาะ นอกจากนี้พฤติกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมยังรวมไปถึงการโต้ตอบพูดคุยกับบุคคลเพื่อ

นำเสนอผลงาน หรือแม้กระทั่งเด็กกำลังจินตนาการ แล้วถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นคำพูดเพื่ออธิบายบางสิ่งบางอย่างให้แก่เพื่อน

3. วัฒนธรรม (Culture) เด็กจะปรับเปลี่ยนความคิดความเข้าใจตามประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมและวัฒนธรรมของเขาจนกระทั่งสร้างความรู้ขึ้นมา ทำให้เด็กมีกระบวนการทางปัญญาในระดับที่สูงขึ้น แต่ละวัฒนธรรมจะถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของความเชื่อและค่านิยมในวัฒนธรรมไปสู่เด็ก ทำให้เด็กรู้ว่าอะไรจะคิดอะไรและควรคิดอย่างไรจึงจะเหมาะสม

4. การเลียนแบบ (Imitation) การเลียนแบบมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และพัฒนาการ เช่นเด็กมีปัญหาในการคิดคำนวณ ครูจึงทำให้เห็นเป็นตัวอย่างบนกระดานดำ ซึ่งในขณะนั้นเด็กอาจจะเลียนแบบวิธีการคิดคำนวณจากครู โดยสร้างความเข้าใจขึ้นภายในตนเอง

5. การชี้แนะหรือการช่วยเหลือ (Guidance or Assistance) เป็นการร่วมมือทางสังคม (Social Collaborative) ที่สนับสนุนให้พัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจไวก็อตสกีจะเน้นว่า การมีบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญกว่าอาสาที่จะมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ในสถานการณ์การเรียนรู้ โดยให้การดูแลเอาใจใส่ และปรับปรุงผู้เรียน การเตรียมสิ่งของช่วยสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความเข้าใจในการแก้ปัญหา ซึ่งไวก็อตสกีเปรียบเทียบว่าเป็น “นั่งร้าน” (Scaffold) ซึ่งในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ หมายถึง “การเสริมต่อการเรียนรู้”

เด็กเรียนรู้ภาษาตามลำดับขั้นพัฒนาการ เริ่มจากความคุ้นเคยจากการได้ยิน ได้ฟัง การพูดคุยสนทนา ทำให้พัฒนาทางภาษาเจริญงอกงาม เด็กเริ่มเรียนจากภาษาง่ายๆที่เรียนรู้การใช้คำศัพท์ ตามด้วยการใช้ประโยค ครูสอนภาษาเด็กคือ พ่อแม่ เสียงแรกที่เด็กได้ยิน ได้ฟังคือเสียงจากพ่อแม่ การตอบโต้ของพ่อแม่ทำให้เด็กเรียนรู้ภาษา การพูดและสนทนากับเด็กคือการสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กปฐมวัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 136)

พัฒนาการทางภาษาของเด็ก

ตั้งแต่แรกเกิดเด็กสามารถออกเสียงและตอบสนองต่อเสียง เด็กจะร้องไห้เมื่อต้องการให้แม่มาหา นับเป็นพัฒนาการช่วงแรกของการสื่อสาร ซึ่งแม่จะเป็นผู้สังเกตและรับรู้ข้อมูลที่เด็กต้องการสื่อสาร และสามารถตอบสนองได้ตรงตามต้องการ Lewis ได้จำแนกเสียงร้องของเด็กจากคุณภาพของเสียง โดยแจ้งว่าเสียงที่เกิดจากความไม่สบายจะมีเสียงดังก้อง ส่วนเสียงเพลิคเพลินจะเป็นเสียงที่เกิดจากตัวเด็กทำเองเป็นเสียงที่ออกจากลำคอ การออกเสียงของเด็กเป็นสัญลักษณ์ หรือคำ ที่แสดงการตอบสนองซึ่งการสะท้อนกลับของพ่อแม่ด้วยความรักและพอใจด้วยการพูดล้อเสียง เป็นการกระตุ้นให้เด็กเรียนรู้การสื่อสารมากขึ้น เด็กเรียนรู้การพูดจากการจ้องดูปากแม่ขณะพูด คูริม ฝิปาก ลำคอ ทำทาง และการแสดงออกของใบหน้า สังเกตการตอบสนองจากท่าทางของแม่ที่สัมผัสหรือตอบสนอง โดยจำแนกความชอบ ไม่ชอบเป็นการเรียนรู้ภาษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น การพัฒนาทาง

ภาษาของเด็กเริ่มตามลำดับจากการออกเสียงโดยไม่มี ความหมาย เล่นเสียงในลำคอ และเมื่อมี ปฏิกริยาสะท้อนเด็กจะเรียนรู้เพิ่มขึ้นตามวุฒิภาวะของร่างกาย เด็กเรียนรู้ความหมายของเสียงเมื่อ อายุ 1 ขวบ ขึ้นไป (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 136-138)

การแปลความหมาย เมื่อเด็กได้รับการตอบสนอง เด็กจะเริ่มฟังและแปลความหมายคำพูด สังเกตได้จากเด็กตอบสนองได้เป็นคำๆ ซึ่งการตอบสนองนี้จะมีมากถ้าแม่อุ้มอยู่ การออกเสียงซ้ำๆ เด็กจะเข้าใจได้ เช่น เมื่อผู้ใหญ่พูดว่า หม่ำๆ บ้ายบาย ชูจะ เด็กสามารถทำตามได้ เป็นต้น การแปล ความหมายนี้มาจากการแสดงสัญลักษณ์ไปสู่การสื่อเป็นภาษาเมื่อโตขึ้น

การเติบโตของภาษา เสียงที่เด็กออกครั้งแรกเป็นเสียงอ้อแอ้ บางทีอาจใช้คำที่ไม่มี ความหมายปนด้วย เมื่ออายุ 18 เดือน จึงจะมีคำที่เหมือนผู้ใหญ่ และพูดอย่างเข้าใจ แต่ยังเป็นคำที่ ง่าย พัฒนาทางปัญญาของเด็กกับพัฒนาทางภาษาเป็นพัฒนาคนละด้านกัน แต่ทั้ง 2 อย่าง ต้องมีการ กระตุ้นเร้าและให้ความสนใจเช่นกัน ซึ่งความหมายของพัฒนาการอยู่ที่เด็กได้รับการกระตุ้นจาก สิ่งแวดล้อมที่เด็กสัมผัส

พัฒนาไวยากรณ์ ในช่วงเด็กอายุ 2-3 ขวบ เป็นวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาจากบุคคลภายนอก รู้จักจัดเรียงคำเป็นความหมาย เด็กเริ่มรู้ลำดับและตำแหน่งคำที่นำมาต่อกัน และรู้ความหมายอย่าง ผู้อื่นเข้าใจ ในระยะเริ่มแรกเด็กจะไม่สามารถจำแนกส่วนของวิวิภาคได้ แต่จะเริ่มปรากฏการเข้าใจ ไวยากรณ์จากการต่อคำกัน ตัวอย่างเช่น เด็กรู้จักใช้คำคล้องจอง เด็กไม่รู้ไวยากรณ์ในทันทีแต่จะรู้ เสียงคู่จากคำคล้องจอง

วิวิภาคและไวยากรณ์ของเด็กมาจากการใช้ไวยากรณ์ของผู้ใหญ่ คำพูดแรกๆของเด็กจะ เป็นคำๆ และเป็นคำที่เด็กสนใจและชอบเป็นส่วนตัวมากกว่า เพราะฉะนั้นเวลาเด็กใช้คำมักเป็นคำที่ เด็กสนใจหรือคุ้นเคย เรียกว่า “คำคุ้น” หมายถึง คำที่เด็กเคยเห็น เคยชิน และชอบ เด็กบางคนอยู่ อนุบาลสามารถเขียนคำว่า “ป้าสักชลสิทธิ์” ได้ถูกต้องเพราะชอบ เคยเห็น จำภาพคำได้แล้วโยงมาสู่ การเขียนด้วยการลากเป็นคำได้เหมือนจริง เด็กบางคนเขียนคำว่าแม่น้ำ บางคนเขียนคำว่าโทรทัศน์ ได้ถูกต้อง เป็นต้น

การออกงามของคำศัพท์

เด็กอายุ 2 ขวบ ต้องการคำศัพท์เพิ่ม 100 คำ หรือมากกว่า ถ้าเป็นเด็กอนุบาลสามารถให้ได้ มากกว่า 600 คำอายุ 3 ขวบขึ้นไป เด็กจะรับได้มากขึ้น นับเลขได้ 3 ตัว

อายุ 4 ขวบ จะมีภาษาที่คล่องขึ้น เพราะเด็กได้เล่นและสนทนากับเพื่อน นับเลขได้มากกว่า 4 ลำดับ ฟังคำสั่งได้ รู้คำศัพท์ประมาณ 1500-1900 คำ

อายุ 5 ขวบ จะพูดคล่องและเข้าใจดี นับได้ถึง 10 รู้คำศัพท์ได้มากกว่า 2200 คำ เด็ก 5 ขวบไปแล้ว จะพูดประโยคยาวๆได้ เล่าตามภาพได้ รู้ว่ามีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร รู้จักถามและแต่งประโยคคำพูดของตนเองได้ เด็กอาจถามเรื่องโครงสร้างประโยค และเริ่มใช้ประโยคที่สมบูรณ์

อายุ 6 ขวบ สามารถพูดโต้ตอบได้ ใช้คำได้เหมือนผู้ใหญ่เกือบสมบูรณ์ ชอบคุยและชอบฟัง เด็กเรียนรู้คำศัพท์จากการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น อภิปรายในชั้นเรียน รวมถึงการแสดงหรือเล่นนิทาน ครูต้องเปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อการเรียนรู้ภาษาให้มากขึ้น

การออกแบบของการสื่อความหมาย

พัฒนาการทางภาษามีพื้นฐานมาจากองค์ประกอบของร่างกายที่เกี่ยวข้องกับการพูด เช่น ฟัน เหงือก ลิ้น ไก่ สายเสียง การที่คนพูดได้ ขึ้นอยู่กับอวัยวะในการเปล่งเสียงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เด็กเริ่มสื่อภาษาจากเสียงในคอ ตามด้วยการพูด แต่ทั้งนี้ต้องได้รับการตอบสนอง เด็กเรียนภาษาได้ดีจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การเสริมแรงจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดีขึ้น พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะเจริญงอกงามต่อเนื่องกันไปแต่ละวัย แต่ละอายุจะมีการสื่อความหมายแตกต่างกัน เด็กสามารถใช้ภาษาได้ตั้งแต่แรกเกิดด้วยการแสดงออกทางสัมผัส สีหน้า และท่าทาง และพัฒนามากขึ้นตามวัย เมื่อเด็กอายุย่างขวบเด็กจะเริ่มใช้คำง่ายๆได้ เช่น คำว่า แม่ หมา เมื่ออายุก้าวหน้านำมากกว่า 2 ขวบ จึงเริ่มใช้คำและวลี และเริ่มใช้ประโยคเมื่ออายุย่างเข้าปีที่ 3 เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาเร็วมาก สามารถใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ เมื่ออายุผ่านวัย 4-5 ขวบไป เด็กเริ่มใช้ข้อความ ใช้ประโยค พูดอธิบายได้มากขึ้น และเมื่ออายุ 6 ขวบ จะสนใจการพูด ชอบสนทนากับเพื่อนๆ ชอบคุยและชอบฟัง การเรียนรู้ภาษาของเด็กเกิดจากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และการสอนของผู้ใหญ่ หากเด็กได้รับการสอนที่ดีเด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาที่มีคุณภาพ ลักษณะพัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 3-6 ขวบ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 138-139) จำแนกได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 พัฒนาการทางภาษาของเด็กอายุ 3-6 ขวบ

อายุ	การแสดงออกทางภาษา
3 ขวบ	<ul style="list-style-type: none"> - คูภาพแล้วบอกลักษณะท่าทางได้ - รู้จักใช้คำพหูพจน์ - รู้จักสิ่งของในภาพและชี้ถูก - บอกชื่อเพศได้ถูกต้อง - ตอบคำถามได้ - ทำตามคำสั่งที่บอกทิศทางได้ถูกต้อง - ชอบฟังนิทาน
3.5 ขวบ	<ul style="list-style-type: none"> - บอกชื่อสิ่งของในภาพที่ดูได้ถูกต้อง - ทำตามท่าทางต่างๆที่กำหนดให้ถูกต้อง 9 ท่า - ตอบคำถามที่ให้ได้ถูก 2 ข้อ - รู้จักคำพหูพจน์ตั้งแต่ 3 คำขึ้นไป - บอกชื่อและนามสกุลได้ - รู้จักใช้ประโยคปฏิเสธ
4 ขวบ	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจประโยค บอกความสัมพันธ์ในประโยคได้ - เข้าใจคำสั่ง - รู้จักใช้คำปฏิเสธ - รู้จักใช้คำสมมติ - เล่าเรื่องได้ - พูดตอบโต้ได้แต่อาจผิดพลาดบางเรื่อง
5 ขวบ	<ul style="list-style-type: none"> - ทำตามคำสั่งได้ - เข้าใจการเปรียบเทียบ - เข้าใจลำดับเหตุการณ์ได้ - ใช้คำถามตรงประเด็นมากขึ้น - เล่าเรื่องได้
6 ขวบ	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ประโยคได้ถูก - รู้ว่าเมื่อไหร่จะพูดและเมื่อไหร่จะฟัง - สื่อสารกับบุคคลอื่นได้ดี - ใช้คำแทนเวลาถูกต้อง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 34) ได้กำหนดคุณลักษณะตามวัยซึ่งเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ คุณลักษณะตามวัยในส่วนของพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัย 4-5 ปี ในเรื่องการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้านการฟังและพูด ดังนี้

อายุ 4 ปี

สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่อง

รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

อายุ 5 ปี

สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นเรื่องราวได้

รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 95) เสนอตัวอย่างแบบบันทึกพฤติกรรมการพูดของเด็กปฐมวัย ดังนี้

อายุ 5 ปี

พูดเป็นประโยคที่มีคำ 6-8 คำได้

เชื่อมคำได้มากขึ้น รู้จักนำไวยากรณ์ไปใช้

ใช้ภาษาพูดได้ถูกกาลเทศะมากขึ้น

พูดเปรียบเทียบวัตถุ 2 สิ่งได้

อายุ 6 ปี

อธิบายและเล่าเรื่อง โดยใช้อย่างน้อย 4 ประโยคต่อกันตามลำดับเหตุการณ์

สนทนากับเพื่อนหรือผู้ใหญ่มากกว่าการเล่าเรื่อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 86-92) ได้กำหนดสมรรถนะทางภาษาของเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ในด้านพัฒนาการด้านภาษาที่เกี่ยวข้องกับการฟังและการพูด ดังนี้

การเข้าใจและการใช้ภาษา ประกอบด้วย

คำศัพท์ เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจ และใช้คำศัพท์ได้

การเรียงคำให้เป็นประโยค เด็กแสดงพัฒนาการการใช้ไวยากรณ์ และการเรียงคำให้เป็นประโยค

ความเข้าใจภาษา เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมเข้าใจความหมายและจับใจความได้จากการฟังภาษาพูด

การสื่อความหมาย ประกอบด้วยการสื่อความหมายด้วยภาษาพูด เด็กสามารถรับรู้และใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการของตน

จากการศึกษาพบว่า ทักษะการสื่อสารของปฐมวัยเด็กปฐมวัยสามารถจำแนกได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนทนาโต้ตอบ ด้านการสร้างประโยค และด้านคำศัพท์ ซึ่งในแต่ละด้านความพร้อมทางด้านภาษา หรือความพร้อมที่มีต่อทักษะในการสื่อสารจะขึ้นอยู่กับช่วงอายุของเด็ก รวมทั้งสภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว โดยเฉพาะการได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมจากบุคคลใกล้ชิดตัวเด็ก เช่น ครู ผู้ปกครอง

ตารางที่ 5 ทักษะการสื่อสารของปฐมวัยเด็ก

หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวง ศึกษาธิการ, 2546: 34)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 95)	สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา (2553: 86-92)	กุศยา ตันติผลาชีวะ (2551: 139)	ผู้วิจัย
สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็น เรื่องราวได้	พูดเป็นประโยคที่มีคำ 6-8 คำได้	การสื่อความหมายด้วย ภาษาพูด ความเข้าใจภาษา	เข้าใจลำดับเหตุการณ์ ได้	การสนทนา โต้ตอบ
ฟังแล้วนำมา ถ่ายทอดได้	อธิบายและเล่าเรื่อง โดย ใช้อย่างน้อย 4 ประโยค ต่อกันตามลำดับ เหตุการณ์		เล่าเรื่องได้ สื่อสารกับบุคคลอื่น ได้ดี	
	เชื่อมคำได้มากขึ้น รู้จัก นำไวยากรณ์ไปใช้	การเรียงคำให้เป็น ประโยค	ใช้ประโยคได้ถูก	การสร้าง ประโยค
	พูดเปรียบเทียบวัตถุ 2 สิ่งได้	คำศัพท์	เข้าใจการเปรียบเทียบ ใช้คำถามตรงประเด็น มากขึ้น ใช้คำแทนเวลาถูกต้อง ทำตามคำสั่งได้	คำศัพท์
	ใช้ภาษาพูดได้ถูก กาลเทศะมากขึ้น			

องค์ประกอบของพัฒนาการทางภาษา

เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการทางภาษาแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ทั้งด้าน ความสมบูรณ์ทางร่างกาย ประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์ที่เด็กได้รับ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 140-141) ซึ่งองค์ประกอบต่างๆที่สัมพันธ์กับพัฒนาการทางภาษาที่สำคัญจำแนกเป็นดังนี้

1. ความพร้อมทางร่างกาย การออกเสียงและเปล่งเสียงของเด็กต้องอาศัยความพร้อมของ อวัยวะในการเปล่งเสียงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ฟัน เหงือก เพดานปาก ลิ้นไก่ และสายเสียง เมื่อพร้อมเด็กจะเปล่งเสียงออกมาได้ แต่หากพิการเด็กจะไม่สามารถพูดได้ เมื่อเด็กมีความพร้อมทาง กาย เด็กเริ่มเลียนเสียงเมื่ออายุขวบแรก เสียงที่ออกได้ครั้งแรกมาจากเสียงของความคุ้นเคย เช่น คำ เรียกว่า แม่ และต่อไปเด็กจะเลียนแบบการออกเสียงแอ เรียนรู้คำศัพท์ต่างๆ คำแรกๆที่เด็กคิดได้ และรู้ความหมายจะเป็นคำที่ใช้มาก เด็กได้ยินบ่อย เช่น แม่ ในระยะแรกเด็กอาจฟังจนคุ้นก่อนแล้ว จึงออกเสียงภาษาคุ้นด้วยการลองผิดลองถูก ถ้าได้รับการตอบสนองตอบว่าถูก เกิดเป็นการรับรู้ หาก การพูดนั้นได้รับการเสริมแรงด้วย เด็กจะใช้การพูดการฟังนี้อย่างต่อเนื่องด้วยความพอใจและ เพลิดเพลิน ซึ่งการพัฒนาภาษาจะดีขึ้น การมีปฏิสัมพันธ์การถามตอบช่วยให้เด็กเรียนรู้ระเบียบ ภาษา จากแนวคิดของการพัฒนาภาษาร่วมกับหลักการเรียนรู้ภาษาโดยธรรมชาติ จึงทำให้เกิด รูปแบบการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ (Whole Language) ที่เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาองค์ รวม คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ไปพร้อมกัน โดยเน้นการประสานความรู้และประสบการณ์ที่ติดตัวมา ผนวกเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก และการส่งเสริมของครู (เดการ์ ราเคล, 2542: 26-28)

2. ความพร้อมทางสติปัญญา เด็กบางคนสามารถเรียนภาษาได้เร็ว มีความสามารถในการ รับรู้ จำแนกภาพ ตัวหนังสือและเสียง ประกอบการคิดอย่างมีเหตุผล เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับ ความสามารถในการรู้ภาษา โดยมีกการเรียนรู้การใช้ภาษาของตนเองทั้งทางด้านความหมาย ประโยค และเสียงจากสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ (หรรษา นิลวิเชียร, 2535: 206) การเข้าใจความหมายภาษาที่ ใช้พูดและคำศัพท์ของเด็กจะยากง่ายขึ้นอยู่กับชุมชนและสิ่งแวดล้อมทางภาษาที่เด็กได้รับ ที่สำคัญ เด็กจะได้ศัพท์และสำเนียงภาษาเหมือนกับสิ่งที่เด็กคุ้นเคย ตัวอย่างเช่น เด็กใช้สำนวนและสำเนียง ภาษาเหมือนกับคนเลี้ยงของตนที่เป็นคนชนบท เด็กจะออกเสียงเป็นชนบทด้วย

3. ความพร้อมทางสิ่งแวดล้อม การพัฒนาภาษาของเด็กต้องเกิดจากการกระตุ้นของ สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ โอกาสทางภาษามีผลต่อเด็กมาก เด็กต้องการเรียนรู้ความหมายของ ภาษาจากผู้ใหญ่และต้องการฝึกปฏิบัติ ปัจจัยร่วมที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กประกอบด้วย ปัจจัยดังต่อไปนี้

ตำแหน่งเด็กในครอบครัว เด็กคนกลางพูดแตกต่างจากคนอื่น ถูกแปลใช้ภาษาช้ากว่าปกติ

เพศ เด็กหญิงจะพูดเร็วกว่าเด็กชาย

ฐานะทางเศรษฐกิจ เด็กที่อยู่ในชุมชนแออัดจะขาดโอกาสในการเรียนรู้ภาษาที่ถูกต้องและใช้ภาษาไม่ถูกวิธี

การใช้ภาษาของผู้เลี้ยงเด็ก

การมีปฏิสัมพันธ์ทางภาษากับผู้ใหญ่ ตัวอย่างเช่น เด็กอายุ 3 ขวบแล้วยังพูดไม่ได้ หรือพัฒนาการพูดไม่ดีอาจเนื่องจากมีปัญหาความสามารถในการฟัง หรือความสามารถทางสติปัญญา ยังพบว่าเด็กที่มีปัญหาพัฒนาการของการพูด เนื่องมาจากความสัมพันธ์ของเด็กกับแม่ไม่ดี เป็นเหตุให้อารมณ์ไม่ดี หรือขาดการกระตุ้นที่เพียงพอ เด็กกำพร้าจะมีปัญหาการเรียนรู้เรื่องการพูดมากกว่าเด็กทั่วไป

4. แรงจูงใจให้ใช้ภาษา แรงจูงใจ (Motivation) เป็นแรงขับให้คนเกิดการกระทำและตอบสนองในแง่ทฤษฎีสิ่งจูงใจ (Incentive theory) เชื่อว่าสิ่งจูงใจทางบวกจะเป็นตัวสร้างแรงจูงใจที่มีประสิทธิภาพมากทำให้คนตอบสนองและกระทำในสิ่งนั้นๆ เช่น การพัฒนาภาษาของเด็กพบว่าภาษาสามารถพัฒนาได้ดีในบรรยากาศที่ผ่อนคลาย มีการยอมรับและให้กำลังใจ วิธีการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาผู้ใหญ่ต้องรู้จักรับฟังเด็ก ให้โอกาสเด็กในการพูดคุย สนทนา มีการตอบโต้และปฏิสัมพันธ์จะช่วยให้เด็กพัฒนาภาษาได้เป็นอย่างดี

การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

เด็กทารกเริ่มเรียนภาษาจากการฟังผู้อื่นพูดก่อน จากนั้นเด็กจะจำคำและเลียนแบบ ทดลองฟัง เลียนเสียง เมื่ออายุเข้า 2-3 ขวบ เด็กจะเข้าใจภาษาพูดง่ายๆของผู้ใหญ่ ปฏิบัติตามคำสั่ง สามารถเชื่อมโยงเสียงกับวัตถุที่ใช้ทำเสียงได้ เมื่ออายุ 4 ขวบ สามารถปฏิบัติเรื่องการฟัง แกล้งไม่ได้ยินเสียง จำแนกเสียงได้ เมื่ออายุ 5 ขวบ จะเป็นช่วงวัยที่จำข้อความยาวๆของผู้ใหญ่ได้ดี (นิทยา ประพฤติกิจ, 2539: 178-179) พัฒนาการทางภาษานี้จะงอกงามได้เต็มศักยภาพต่อเมื่อเด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาที่ดีและถูกต้อง

เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง และสิ่งต่างๆ การได้เห็น การได้ฟัง ได้สัมผัส การลองผิดลองถูก การเฝ้าและการให้แรงเสริมเป็นสิ่งช่วยให้เด็กมีพัฒนาภาษาจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารได้ กระบวนการเรียนรู้ภาษาจะพัฒนาตามลำดับจากการเลียนแบบเสียงที่ได้ยิน แสดงท่าทางตามเสียงนั้น เมื่อเด็กนำมาทดลองใช้แล้วได้รับการตอบสนองเด็กจะสะสมความจำและรับการใช้ภาษานั้นมาเป็นของตน (จรรยา สุวรรณทัต และคณะ, 2529: 122) การพูด การชี้แนะและปฏิสัมพันธ์ของผู้ใหญ่จึงมีความหมายกับการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

มาก การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่ดีที่สุดสำหรับเด็กคือการเปิดโอกาสให้เด็กพูด สนทนาโต้ตอบ หัดฟัง ฟังอ่าน การฝึกให้เด็กจำเรื่องราวจะช่วยในการพัฒนาภาษาของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528: 16-17) เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้จากการเห็น การทดลองใช้ ได้ฝึก และได้ปฏิบัติบ่อยๆ การสนทนากับเพื่อน ครู พ่อแม่ ผู้ใหญ่ การได้คำตอบ การได้เล่าเรื่องล้วนเป็น การสร้างความงอกงามในการเรียนรู้ภาษาให้กับเด็กทั้งสิ้น การให้โอกาสทางภาษาคือการเรียนรู้ ภาษาที่มีคุณค่าสำหรับเด็กปฐมวัย

การสอนภาษาเด็กปฐมวัย

การเรียนรู้ภาษาที่ดีเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้เมื่อโตขึ้น เด็กควรได้เรียน การฟัง การ พูด การอ่านและการเขียนอย่างบูรณาการ ซึ่งการเรียนรู้ภาษาแบบเน้นประสบการณ์ (Whole language) จะช่วยเด็กได้มากเพราะเป็นการเรียนรู้ภาษาที่มีพื้นฐานการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นจริงและ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เรียน โดยเรียนไปพร้อมกันทั้งด้าน การฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยใช้ สถานการณ์ต่างๆในทันที ทุกแห่งและทุกวิชามารวมการสร้างความคุ้นเคยทางภาษา และเพิ่ม ประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการเรียนที่เกิดจากผู้เรียนเอง มีครูเป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาและร่วมแก้ไขให้ถูกต้อง และผู้เรียนสามารถตัดสินใจใช้ภาษาด้วยตนเอง (Goodman, 1986: 26)

การสอนภาษาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปอย่างบูรณาการ ส่งเสริมการสื่อสารแบบวัจนภาษา และอวัจนภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษาให้กับเด็ก ปัญหาของการสอนภาษาจะไม่มีถ้าเด็ก ใช้ภาษาเดียว แต่พบว่าเด็กบางคนมีภาษาแม่ ภาษาที่เรียน บางแห่งมีภาษาถิ่น ซึ่งขัดขวางศักยภาพ ทางการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ครูที่สอนภาษาเด็กจึงควรมีความรู้ทั้งภาษากลางหรือภาษาราชการ และ ภาษาถิ่น หรือภาษาแม่ที่เด็กใช้ประจำแล้วนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ โดยไม่ต้องกังวลต่อภาษาถิ่นของตนหรือภาษาแม่ ครูต้องคล่องแคล่วทั้งภาษาและเชื่อมโยงภาษาที่ เรียนกับภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันของเด็ก ได้อย่างสอดคล้องมีความหมาย จากการศึกษาพบว่า ปัญหาของการสอนภาษาจะมีมากกับคนในพื้นที่ที่มีการใช้ภาษามากกว่า 1 ภาษา แล้วครูไม่สามารถ ใช้ภาษาที่ปรากฏได้อย่างผสมกลมกลืน และไม่เกิดประโยชน์กับเด็ก เป็นเหตุให้ภาษาชะงักงัน ประมวลู ดิคคินสัน (2536: 154) กล่าวว่าในการสอนภาษาเด็กปฐมวัยครูต้องใช้คำที่มาจากนิทาน หรือเรื่องราวที่เด็กสนใจมาสอน แล้วช่วยให้เด็กเรียนรู้ถ้อยคำจากใจความสร้างความคุ้นเคยโดยให้ เด็กฝึกการใช้ถ้อยคำ เช่น เล่นทายประโยค จับคู่ภาพ เป็นต้น

การสอนเพื่อพัฒนาความสามารถทางภาษามีหลายวิธี แต่ละวิธีสามารถพัฒนา ความสามารถของเด็กได้ เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้จากการสัมผัส การได้ฟัง ได้โต้ตอบ การที่เด็ก

ได้พูด ได้สนทนาบ่อยๆทำให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ ได้คิด ได้สื่อสาร ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาภาษา สติปัญญาและสังคมด้วย (Fontana, 1995: 28-29)

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาให้กับเด็กปฐมวัยมีข้อจำกัดที่ครูต้องเข้าใจ 3 ประการ ดังนี้

1. ขีดจำกัดของการเรียนรู้ภาษาซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการเด็ก
2. ศัพท์ที่ใช้ในการสื่อสาร พัฒนาการภาษาของเด็กเริ่มจากง่ายสู่ความซับซ้อน เด็กอายุ 4 ขวบ พร้อมทั้งจะเรียนสิ่งซับซ้อนและงานที่ยากเกี่ยวกับสิ่งอยู่รอบตัว แต่เป็นการเรียนโดยการใช้ภาษาพูด เด็กสามารถเข้าใจได้ถึงการเรียนการสอนภาษาจากการแสดงออก และสารที่ผ่านมาทางภาษากาย ไม่ใช่การสอนอย่างเป็นทางการ เด็กสามารถเรียนรู้คำศัพท์ตัวใหม่ รู้ภาษาใหม่ทันทีที่ใช้ภาษาพูดจากการเล่น จากการร้องเพลง เด็กเรียนรู้ได้จากคำง่ายๆ ภาษาและเสียงคือตัวสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในเด็ก (Wassermann, 2000: 3-4)

3. วิธีการเรียนของเด็ก กิจกรรมทางสังคมช่วยให้เด็กเรียนรู้การสื่อสาร การพัฒนาสัญลักษณ์ในการพูด การอ่าน และการฟัง เด็กเรียนรู้ภาษาด้วยการพัฒนาผ่านทางสัญลักษณ์ จาก การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเข้าใจวัฒนธรรม พัฒนาการทางภาษานี้เป็นทางนำไปสู่การรู้หนังสือของเด็ก (Morrow, 1993: 7) ซึ่งพัฒนาการให้แก่เด็กต้องต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการสื่อสารสู่ การอ่านและการเขียนตามลำดับ จุดประสงค์ของการส่งเสริมภาษาเด็กจะเน้นที่การสื่อสาร การใช้ สัญลักษณ์และการให้ความหมายที่ถูกต้องเป็นสำคัญ

การใช้ประโยชน์ร่วมกับกรีธาทำทางประกอบเป็นการเพิ่มความเข้าใจภาษาให้กับเด็กมาก เด็กชอบใช้ภาษาทำทางมากกว่าพูด แต่ถ้าในภาวะตื่นเต็นเด็กจะพูดไม่ได้ การสอนต้องอยู่ใน บรรยากาศสบายๆ เด็กต้องการพลังใจ และอารมณ์ในขณะที่สื่อสาร ครูต้องยอมรับและเข้าใจ ข้อจำกัดนี้ ลดความโกรธและความเครียดของเด็ก ไม่สร้างปัญหาแต่ต้องให้กำลังใจ อีกประการ หนึ่งเมื่อเด็กมาอยู่โรงเรียนครูต้องยอมรับการแสดงออกตามวิธีการเด็ก ในขณะที่เดียวกันครูต้องเสริม ความเข้าใจของเด็กด้านภาษาที่ถูกต้องด้วยกระบวนการพัฒนาภาษาของเด็กจากการมีปฏิสัมพันธ์ กับบุคคลแวดล้อมจะต่อเนื่องเป็นลำดับที่ละขึ้น

กิจกรรมพัฒนาการพูด

การพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาเด็กให้พร้อมในการเรียนอ่านเขียน เป็นทักษะที่ต้องฝึก เพื่อให้สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ การใช้ภาษาที่ควรพูด ภาษาสุภาพ รวมทั้งมารยาทในการพูด พัฒนาการพูดของเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบ มีขั้นลำดับกระบวนการพูดของเด็กประกอบด้วย ขั้นการออกเสียง ทำได้โดยการเลียนแบบเสียงคำ สำเนียงจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทำเสียงได้เหมือน ต่อมาเด็กจะสร้างคำด้วยการเชื่อมโยงความหมายของคำหลายๆคำเข้าด้วยกัน จากนั้นก็สร้าง

ประโยค ซึ่งลักษณะของประโยคในเด็กขวบแรกจะเป็นคำ ขวบที่ 2 เป็นประโยคสั้น จากนั้นเมื่ออายุ 4 ขวบ จะพูดประโยคต่างๆ ได้ดีขึ้น โดยเฉพาะประโยคคำถาม พ่อเด็กพูดได้จะพูดไม่หยุด

การพูดของเด็กเป็นความต้องการที่จะสื่อสารกับผู้อื่น แต่เด็กมีถ้อยคำในการสื่อสารที่ค่อนข้างจำกัด จึงพยายามแสวงหาการใช้คำพูดด้วยตนเอง สิ่งเร้าที่มีประโยชน์ต่อพัฒนาการพูดของเด็กคือการเปิดโอกาสให้เด็กพูดถึงสิ่งที่ชอบด้วยคำพูดของเขาเอง ซึ่งการจัดกิจกรรมตอบสนองความสามารถด้านการพูดได้อย่างเหมาะสมจะมีความหมายกับเด็กมาก (Stewig and Simpson, 1995 :141, อ้างถึงใน กุลยา ตันติพิลาชีวะ, 2551: 145) ลักษณะการพูดของเด็กจำแนกตามอายุที่เป็นข้อสังเกตเบื้องต้น มีดังนี้

อายุ 2 ขวบแรก	ใช้ภาษาท่าทางสื่อสาร พูดเป็นคำ บางคนพูดไม่ชัด
อายุ 3 ขวบ	พูดเป็นคำมีความหมาย ชอบถาม
อายุ 4 ขวบ	พูดเป็นประโยคยาวขึ้น ถามเหตุผล
อายุ 5 ขวบ	พูดเป็นเรื่องราวว่าใครทำอะไร ที่ไหน
อายุ 6 ขวบ	สนใจการพูด ชอบสนทนา และชอบฟังเรื่องราว

การเรียนรู้ภาษาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจของเด็กและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม กิจกรรมพัฒนาการพูดที่จัดให้กับเด็กต้องเริ่มจากง่ายไปยาก โดยเริ่มจากให้รู้คำศัพท์ รู้จักความหมายของคำ เช่น แมว เสือ ครู เป็นต้น ต่อไปจึงเป็นการสอนสร้างประโยค เมื่อเด็กเข้าใจมากขึ้นแล้วและมีความพร้อม เช่น อายุ 4-5 ขวบ โดยเริ่มจากการเชื่อมโยงคำ ตามความหมายของคำ โดยสร้างเป็นประโยคง่ายๆ เช่น แม่กินข้าว หนูทำอะไร ต้องให้เด็กทำกิจกรรมสนทนา กิจกรรมเล่าเรื่อง เพื่อให้เด็กเรียนรู้การพูดเป็นเรื่องราว การสื่อความคิดให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยสามารถบอกได้ว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นอย่างน้อย

กิจกรรมพัฒนาการฟัง

เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาจากการฟังแล้วเลียนแบบเสียง เลียนแบบการใช้คำ ซึ่งนำไปสู่การพูด การฟังเบื้องต้นของเด็กในโรงเรียน เป็นการฟังคำพูด ฟังเสียงดนตรี ฟังเสียงธรรมชาติและฟังเรื่องราว โดยเฉพาะนิทาน แล้วฝึกการถ่ายทอดด้วยการบอก การถาม การสนทนา และการเล่าเรื่อง ซึ่งการฟังนอกจากจะช่วยให้เด็กพัฒนาแล้ว ยังสร้างความเข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย ลักษณะของการฟังอาจเป็นการฟังจับเรื่อง การฟังอย่างซาบซึ้ง การฟังเพื่อการวิเคราะห์หรือฟังเพื่อรู้และเข้าใจ

การฟังของเด็กเป็นการรับรู้เรื่องราวด้วยประสาทสัมผัสทางหูที่เด็กสะสมและนำไปสร้างเสริมพัฒนาการทางภาษามากกว่าการใช้เพื่อพัฒนาปัญญา เด็กจะเก็บคำพูด จังหวะ เรื่องราว จากสิ่งที่ฟังมาสานต่อเป็นคำศัพท์ เป็นประโยคที่จะถ่ายทอดไปสู่การพูด ถ้าเรื่องราวที่เด็กได้ฟังมีความ

ชัดเจน ง่ายต่อการเข้าใจ เด็กจะได้คำศัพท์และมีความสามารถมากขึ้น(กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 145-146) พัฒนาการด้านการฟังของเด็กตามวัยเป็นดังนี้

อายุ 2 ขวบ ชอบฟังคำพูดสั้นๆ จูงใจ ฟังเรื่องสั้นๆ และเพลงกล่อมเด็ก วัยนี้ชอบคำซ้ำและเลียนแบบเสียง

อายุ 3 ขวบ ชอบฟังเสียงต่างๆ เช่น เสียงสัตว์ ยานพาหนะ เครื่องใช้ในครัวเรือน ชอบฟังนิทาน ฟังได้นานและฟังอย่างตั้งใจ สามารถเข้าใจภาษาพูดง่ายๆของผู้ใหญ่ ฟังคำถามและปฏิเสธ ชอบทดลองทำเสียงเหมือน เช่น เสียงรถยนต์ รถไฟ

อายุ 4 ขวบ ฟังเรื่องได้นานขึ้น เริ่มตีความหมายเรื่องที่ฟัง เช่น ถามคำถาม หรือต่อเรื่องได้ วัยนี้สามารถปฏิบัติตามคำสั่งง่ายๆได้ ชอบฟังเรื่องซ้ำๆและสามารถจำแนกความแตกต่างของเสียงได้

อายุ 5 ขวบ ชอบฟังนิทาน เพลง เล่นภาษาเช่น คำคล้องจอง สามารถเข้าใจคำพูดข้อความยาวๆได้ ความเข้าใจทำให้เด็กวัยนี้พูดเก่งและจำแม่น

อายุ 6 ขวบ ฟังเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่างๆรอบตัวได้ และเข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจจะถามกลับไป

กิจกรรมการฟังที่ครูควรจัดได้แก่ การฟังนิทาน ฟังคำสั่ง ฟังการจำแนกเสียง ลักษณะของการจัดกิจกรรมอาจนำไปแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆหรือจัดแยกเป็นกิจกรรมอิสระก็ได้

สรุปได้ว่า การสอนภาษาในเด็กปฐมวัยต้องสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ ทั้งกิจกรรมพัฒนาการฟัง กิจกรรมพัฒนาการพูด สิ่งที่ควรคำนึงคือเด็กจะเรียนรู้ภาษาได้ดีจะต้องเกิดจากความสนใจและความชอบของเด็ก โดยช่วงปฐมวัยเด็กจะสนใจในนิทาน คำ หรือประโยคที่จะนำมาสอน เด็กก็ควรเริ่มมาจากนิทานแล้วนำมาต่อยอดเพื่อการพัฒนาภาษา โดยการให้เด็กได้เล่าเรื่อง ตอบคำถาม สนทนาโต้ตอบ เป็นต้น

หลักการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการภาษา

ภาษาเป็นการใช้ศัพท์และไวยากรณ์เพื่อการสื่อความหมายในรูปแบบการพูด การเขียน หรือภาษาสัญลักษณ์ การใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นการสื่อด้วยภาษาสัญลักษณ์มากกว่าการพูดและเขียน เด็กมีภาษาและวิธีการของเด็ก รูปแบบที่เด็กแสดงออกมากที่สุดคือ ศิลปะ การเคลื่อนไหว ร่างกาย ดนตรี การพูด และตามด้วยการเขียน การเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นแรงขับเคลื่อน (Drive) ภายในตนประสานกับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับบุคคลภายนอกและสิ่งแวดล้อมที่ต่อเนื่องกัน ดังนั้นในการสอนภาษาเด็กต้องเริ่มจากสิ่งที่เด็กสามารถสื่อได้มากที่สุดก่อน เด็กจึงจะสามารถพัฒนาทักษะภาษาได้ตามลำดับ (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 149)

Goodman ผู้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาแบบเน้นประสบการณ์ (Whole language) มีความเห็นว่าเด็กเรียนรู้ภาษาจากผู้ใหญ่ จากประสบการณ์จริงที่พบเห็น โดยเรียนรู้เป็นภาพรวมจากการสื่อสาร ทั้งการพูด การฟัง และการเขียนไปพร้อมกัน ไม่ได้แยกการอ่าน การเขียน หรือการฟังออกจากกัน กูดแมนจึงใช้คำว่า องค์กรรวม หรือ Whole ซึ่งหมายความว่าเด็กเรียนภาษาจากการริเริ่มด้วยการพูดของตัวเอง ถ่ายทอดไปสู่ภาษาสัญลักษณ์ ซึ่งอาจเป็นภาพ เสียง ท่าทาง ตามไปด้วยภาษาสัญลักษณ์ที่เป็นตัวหนังสือที่เด็กสำเนา (Copy) มาจากคำคั่นที่เด็กเห็นจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นการเลือกรู้ เลือกเรียน เลือกเขียนอย่างอิสระ อารี สัมหลวี (2535: 42) ได้สรุปหลักการเรียนการสอนภาษาแบบเน้นประสบการณ์ของกูดแมนไว้ว่า การสอนภาษาเด็กต้องมีการจัดสิ่งแวดล้อมของการใช้หนังสืออย่างกว้างขวาง และจัดโอกาสให้เด็กมีกิจกรรมภาษา มีการสื่อสารอย่างมีความหมายจากพื้นฐานประสบการณ์ของเด็กด้วยการพูดคุยสนทนา ในขณะที่มีครูเป็นตัวอย่าง สร้างบรรยากาศของการยอมรับการใช้ภาษาในกลุ่มเพื่อนและครู รวมทั้งวิธีการส่งเสริมที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับเด็กจะช่วยให้เด็กเรียนภาษาแบบองค์กรรวมได้ดี

สิ่งสำคัญที่ต้องนำมาใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาภาษาให้กับเด็ก คือ พัฒนาการของเด็ก ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ดังนี้

พัฒนาการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความสามารถในการพูด การฟัง ซึ่งหมายถึงความสามารถของการได้ยิน การบอกซ้ำ ขวา การให้เด็กแสดงออกของท่าทางตามศัพท์ เป็นต้น

พัฒนาการทางสังคม การให้เด็กพูด เด็กเล่าหรือตอบคำถาม เป็นการสร้างความกล้าของเด็กในการมีปฏิสัมพันธ์ แต่ถ้าเด็กพูดน้อยจะมีปัญหา

พัฒนาการทางอารมณ์ มีผลต่อเด็กทั้งทางด้านบวกและด้านลบ โดยเฉพาะเด็กขี้อาย ขาดความมั่นใจ เด็กควรได้แสดงความสามารถทางภาษาที่เด็กอิสระที่สุดคือการวาดภาพ ดนตรี

พัฒนาการทางปัญญา สมอเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาภาษาและปัญญา การได้พูดได้แสดงออกเป็นการฝึกการรับรู้และพัฒนาภาษา กิจกรรมภาษาที่จัดให้กับเด็กต้องเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กเกิดมโนทัศน์ของคำ ฝึกการใช้เสียง การพูด การแต่งประโยค การตอบคำถาม และการเล่าเรื่อง

กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาของเด็กจะต้องมีความหลากหลายและกระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาภาษาโดยตรง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กิจกรรมรักการอ่าน สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านหนังสือและการใช้หนังสือ

กิจกรรมเล่าเรื่อง

กิจกรรมวาดภาพเป็นเรื่อง

กิจกรรมนิทานบทบาทสมมติ

กิจกรรมละคร

กิจกรรมการฟัง เช่น ปฏิบัติตามคำสั่ง ซ้าย-ขวา

กิจกรรมสนทนา

กิจกรรมการเขียน

กิจกรรมบอกชื่อ

กิจกรรมเรียงตัวพยัญชนะ

จากการศึกษาหลักการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ผู้วิจัยได้ใช้หลักการส่งเสริมทักษะการสื่อสารโดยจัดโอกาสให้เด็กมีกิจกรรมภาษา มีการสื่อสารอย่างมีความหมายจากพื้นฐานประสบการณ์ของเด็กด้วยการพูดคุยสนทนา ใช้กิจกรรมการเล่นิทานเป็นสื่อในการพัฒนาการสื่อสารของเด็ก

การประเมินความสามารถด้านภาษา

การพัฒนาภาษาสำหรับเด็กจุดใหญ่ คือ การเพิ่มพูนการรู้ศัพท์ การใช้ประโยคและการสื่อความหมายโดยใช้กิจกรรมการฟัง การอ่าน การเขียนและการพูด ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2551: 151-152) ประเด็นที่ครูต้องสังเกตเพื่อประเมินความสามารถทางภาษาอย่างกว้างๆดังนี้

1. การใช้ภาษา การแสดงออกถึงความสามารถในการใช้ภาษาของเด็ก สังเกตจากการใช้ภาษาของเด็กเพื่อการสมาคมหรือเพื่อระบายออกเท่าที่เด็กสนใจที่จะใช้ภาษาพูดสื่อมากกว่าท่าทางสามารถใช้คำได้มากขึ้นหรือใช้คำได้สูงเท่าอายุ
2. ความเข้าใจ เด็กต้องแสดงความเข้าใจความหมายของคำ เช่น การเปรียบเทียบ มากน้อย ไกลใกล้ ดีไม่ดี บอกสาเหตุ สถานที่ ด้านทิศทาง ท่าง จำได้ และการจับใจความ
3. การสื่อความ เด็กสามารถสื่อความหมายพอที่จะร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นหรือไม่ สื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ พูดประโยคถูกต้อง รู้จักการใช้สรรพนามในระดับได้
4. ความสนใจภาษา แสดงความชอบที่จะนิกร้อยคำไปใช้ วลี ประโยคที่ได้ฟัง ได้เรียน ไม่ว่าจะจากการพูดหรือฟังนิทาน สนุกกับการพูด การอธิบายและใช้ภาษากับเพื่อน ผู้ใหญ่ ด้วยความสนใจหรือไม่ ทั้งนี้ให้รวมถึงความสนใจในการอ่านด้วย
5. ความสามารถในการฟัง ความตั้งใจตอบคำถามได้ถูกต้อง เข้าใจลำดับเรื่องในสิ่งที่ฟังได้ และบอกได้ว่าในเรื่องที่ฟังมีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และได้อะไร

การประเมินระดับความสามารถของการใช้ภาษาของเด็กนี้ต้องเป็นไปตามอายุและพัฒนาการของเด็ก เครื่องมือประเมินที่ครูใช้อาจเป็นแบบสังเกต ซึ่งอาจสังเกตโดยตรง หลังสังเกตจากการใช้สถานการณ์จำลองหรือการทดลองให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพ การเล่าเรื่องต่อกับเพื่อน หรือ

ครูอาจใช้แบบทดสอบทางภาษาที่ครูพัฒนาก็ได้ สิ่งที่ต้องระวังคือต้องไม่สร้างความเครียดให้กับเด็กและต้องสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จันทนา ชูชื่น (2553) ได้ศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิง อายุ 3-4 ปี โรงเรียนนารินทร์เนอสเซอร์รี่ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 18 คน ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือมีความสามารถด้านการพูด ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิรวรรณ นนทะชัย (2555) ได้ศึกษาเรื่องความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 2 จำนวน 15 คน โรงเรียนปัญญทรัพย์ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองระดับความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีทั้งสามด้าน ได้แก่ การพูดคำศัพท์ การพูดเป็นประโยค และการพูดเป็นเรื่องราว ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ มีค่าสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ซึ่งแสดงว่าแผนการจัดประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพสามารถส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้น

บุญทิพา เตชะทรงคุณ (2556) ได้ศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ที่มีต่อการพูดอย่างมีโครงสร้างของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนอายุระหว่าง 4-5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 15 คน โรงเรียนเวฬุราชิน ผลการศึกษพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์มีการพูดอย่างมีโครงสร้างโดยรวมและรายด้าน ประกอบด้วยลักษณะการพูดและลักษณะประโยคสูงกว่าก่อนการทำกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เด็กปฐมวัยได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ตลอด 8 สัปดาห์ มีการพูดอย่างมีโครงสร้างโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นตามลำดับ

จากการศึกษาพบว่าทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้ ด้วยการจัดประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ และจะเห็นว่านิทานสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

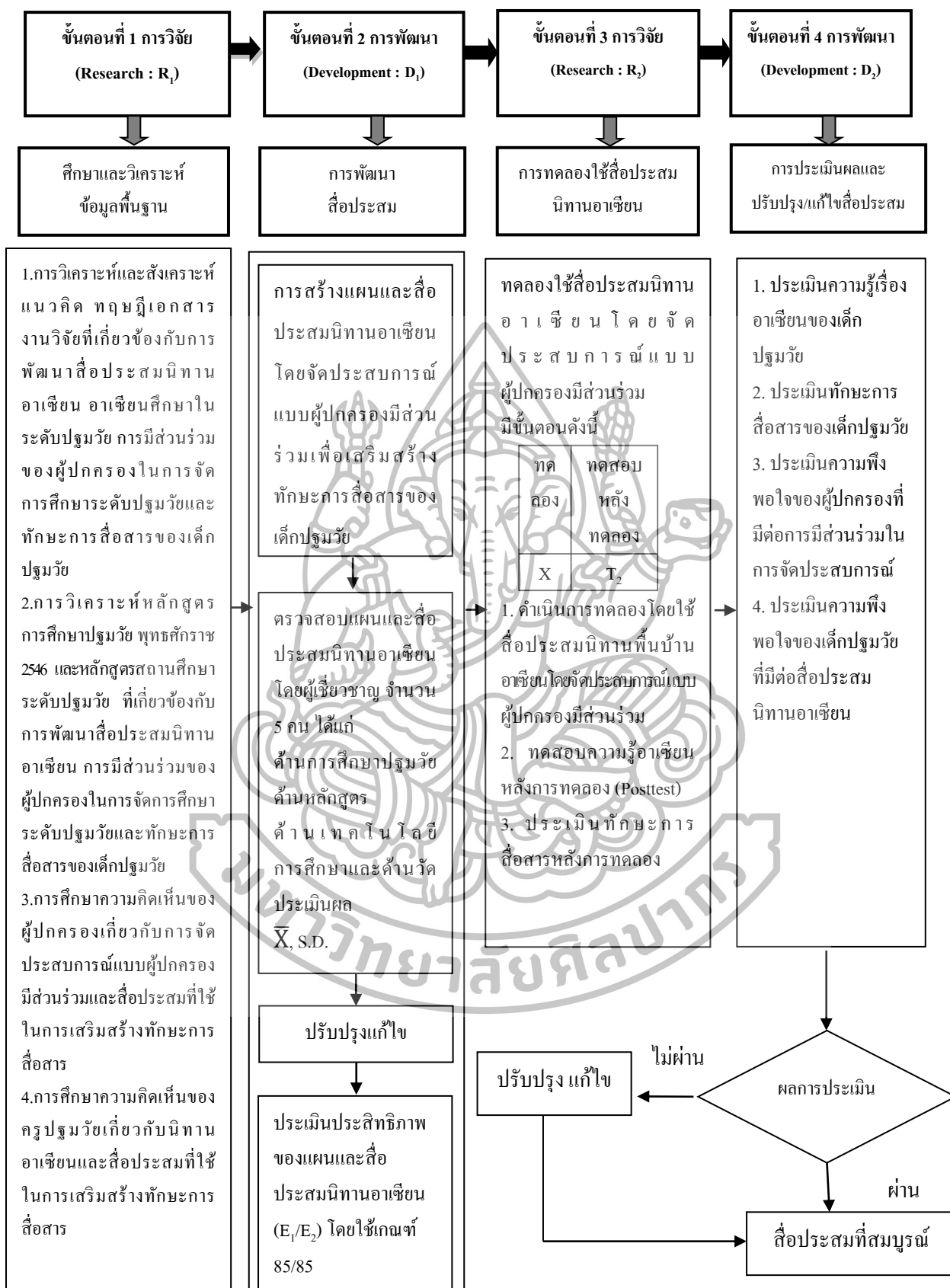
การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย” ครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง Experimental Design มีการทดสอบหลังการทดลอง (The One-Shot Case Study) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D₁) เป็นการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R₂) เป็นการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D₂) เป็นการประเมินผล (Evaluation) และปรับปรุงสื่อประสม

แผนภาพที่ 4 กรอบดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน อาเซียนศึกษาในระดับปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1.2 เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

1.4 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

2. วิธีดำเนินการ

2.1 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน อาเซียนศึกษาในระดับปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

2.2 วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

2.3 ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

2.4 ศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับสื่อประสมนิทานอาเซียนที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

3. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

3.1 ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

3.2 ครูปฐมวัย จำนวน 5 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสม ที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

4.2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับครูปฐมวัย เกี่ยวกับสื่อ ประสมนิทานอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

5. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

5.1 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับครูปฐมวัย จำนวน 1 ฉบับเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ร่วมคิดและตัดสินใจ 2) ร่วมจัดประสบการณ์ 3) ร่วมประเมินผล 4) ร่วมรับ ผลประโยชน์

ตอนที่ 3 สัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับรายละเอียดของการจัดประสบการณ์แบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น (Interview Form) สำหรับครูปฐมวัย

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย การเลือก สื่อประสม

ตอนที่ 3 สัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับรายละเอียดของการเลือกนิทานอาเซียน

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

5.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ ประสม การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางและประเด็น ในการสร้างแบบสัมภาษณ์

5.1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมและตรงประเด็นตามเนื้อหา โดยขอ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5.1.3 เสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไข

5.1.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 2 ท่าน ด้านหลักสูตร 1 ท่าน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา 1 ท่าน และด้านวัดประเมินผล 1 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และการประเมินที่ถูกต้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

- +1 แนใจว่าข้อความในแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
  - 0 ไม่แนใจว่าข้อความในแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
  - 1 แนใจว่าข้อความในแบบสัมภาษณ์ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
- แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Item Objective Congruence : IOC) จากสูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

- IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของข้อความในแบบสัมภาษณ์
- $\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
- N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนี (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อความในแบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์ หรือลักษณะพฤติกรรม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 177)

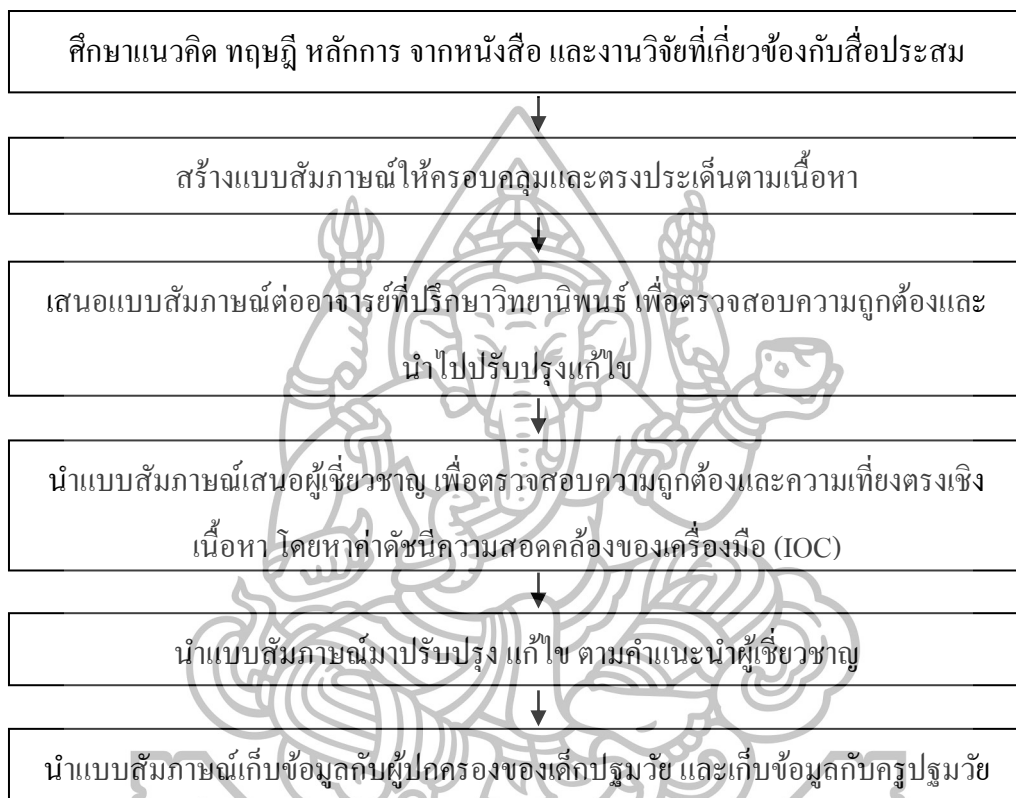
ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ได้ค่าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในประเด็นที่ 2.1, 2.2, 2.5, 2.6, 2.7 มีค่าเท่ากับ 1.00 ในประเด็นที่ 1, 2.3, 2.4 มีค่าเท่ากับ 0.80 และในประเด็นที่ 2.8 มีค่าเท่ากับ 0.60 (รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 24 หน้า 239) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์ครูปฐมวัย ได้ค่าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในประเด็นที่ 2.1, 2.2, 2.3 มีค่าเท่ากับ 1.00 ในประเด็นที่ 1, 2.4, 2.5, 2.6 มีค่าเท่ากับ 0.80 และในประเด็นที่ 2.7 มีค่าเท่ากับ 0.60 (รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 25 หน้า 241) แสดงว่าข้อความในแบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือลักษณะพฤติกรรม

5.1.5 นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขจำนวนภาษาและคำถามในบางข้อให้เป็นคำถามปลายเปิด มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ

5.1.6 นำแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลกับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และเก็บข้อมูลกับครูปฐมวัย

สรุป ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้วยตนเองกับผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 11 คน และดำเนินการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลด้วยตนเองกับครูปฐมวัย จำนวน 5 คน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประเภทของสื่อประสมที่ผู้ปกครองต้องการ จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไป ใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

จากขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน(Analysis) ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์
1. เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน อาเซียนศึกษาในระดับปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย	วิเคราะห์และสังเคราะห์	ตำรา เอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับสื่อประสมนิทานอาเซียนอาเซียนศึกษาในระดับปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย	1. แบบบันทึกการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร 2. วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
2. เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย	วิเคราะห์	หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย	1. แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร 2. วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ตารางที่ 6 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร	สัมภาษณ์	ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2	1. แบบสัมภาษณ์ 2. ค่าสถิติที่ใช้เป็นร้อยละ (%) 3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
4. ศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร	สัมภาษณ์	ครูปฐมวัย	1. แบบสัมภาษณ์ 2. ค่าสถิติที่ใช้เป็นร้อยละ (%) 3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสม (Development : D₁)

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย
- 1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย
- 1.3 เพื่อทดลองศึกษาความเป็นไปได้ของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมก่อนการนำไปทดลองใช้จริง

2. วิธีดำเนินการ

- 2.1 วิเคราะห์ผลสำรวจความต้องการ และข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนในขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน
- 2.2 ดำเนินการสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย
- 2.3 หากคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน
- 2.4 หาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน

3. กลุ่มเป้าหมาย

- 3.1 ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 2 ท่าน ด้านหลักสูตร 1 ท่าน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา 1 ท่านและด้านวัดประเมินผล 1 ท่าน
- 3.2 เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขวาราม อ.ดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

4. เครื่องมือที่ใช้

- 4.1 สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ได้แก่
  - 1) วิดีโอ นิทานอาเซียน 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน
- 4.2 แผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
- 4.3 แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องอาเซียน
- 4.4 แบบประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

4.5 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัด
 ประสบการณ์

4.6 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทาน
 อาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

5. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

แผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครอง
 มีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1. ดำเนินการสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัด
 ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

แผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

แผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอาเซียน 10
 ประเทศ จำนวน 5 หน่วย หน่วยละ 5 แผน รวม 25 แผน ในหนึ่งแผนใช้เวลาวันละ 30 นาที รวม
 12 ชั่วโมง 30 นาที มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

หน่วยการจัดประสบการณ์	ประเทศ	จำนวน แผน	วันที่ทดลอง	ระยะเวลา (นาที)
1. หนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย, ประเทศพม่า)	ประเทศไทย	2 แผน	21 ธ.ค.-22 ธ.ค. 2558	60 นาที
	ประเทศพม่า	3 แผน	23 ธ.ค.-25 ธ.ค. 2558	90 นาที
2. หนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว, ประเทศ กัมพูชา)	ประเทศลาว	2 แผน	28 ธ.ค.-29 ธ.ค. 2558	60 นาที
	ประเทศกัมพูชา	3 แผน	30 ธ.ค.2558-1 ม.ค. 2559	90 นาที
3. หนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม, ประเทศ มาเลเซีย)	ประเทศเวียดนาม	2 แผน	4 ม.ค.-5 ม.ค.2559	60 นาที
	ประเทศมาเลเซีย	3 แผน	6 ม.ค.-8 ม.ค.2559	90 นาที

ตารางที่ 7 แสดงแผนการจัดประสบการณ์โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (ต่อ)

หน่วยการจัดประสบการณ์	ประเทศ	จำนวน แผน	วันที่ทดลอง	ระยะเวลา (นาที)
4. หนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์, ประเทศอินโดนีเซีย)	ประเทศฟิลิปปินส์	2 แผน	11 ม.ค.-12 ม.ค. 2559	60 นาที
	ประเทศ อินโดนีเซีย	3 แผน	13 ม.ค.-15 ม.ค. 2559	90 นาที
5. หนูน้อยอาเซียน (ประเทศบรูไน, ประเทศ สิงคโปร์)	ประเทศบรูไน	2 แผน	18 ม.ค.-19 ม.ค. 2559	60 นาที
	ประเทศสิงคโปร์	3 แผน	20 ม.ค.-22 ม.ค. 2559	90 นาที

สื่อประสมนิทานอาเซียน

สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ซึ่งวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประกอบด้วย 1) ร่วมคิดและตัดสินใจ 2) ร่วมจัดประสบการณ์ 3) ร่วมประเมินผล 4) ร่วมรับผลประโยชน์ ในขั้นตอนของการสร้างสื่อประสมผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ แสดงขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการวางแผนสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องเรียนรู้อยู่ในแต่ละภาคเรียน

2. กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ นำสาระการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์

3. กำหนดหัวเรื่อง กำหนดหัวข้อย่อยๆที่จะสอนในแต่ละวัน

4. กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือก การผลิตสื่อการสอน “กิจกรรม” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น

7. กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากเรียนโดยใช้สื่อประสมแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูเลือกใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

จากขั้นตอนที่ 1-8 การจะสร้างสื่อประสมได้นั้นต้องผ่านการกำหนดหน่วยการเรียนรู้ เนื้อหาในเรื่องที่จะจัดประสบการณ์เสียก่อน ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมโดยการร่วมคิดและตัดสินใจ โดยเริ่มตั้งแต่วางแผน แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้วิจัยเกี่ยวกับ หน่วยการเรียนรู้ “หนูน้อยอาเซียน” เนื้อหาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ในเรื่องอาเซียนประกอบด้วย สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ คำทักทาย ธงชาติ ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้วยวิธีการต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครองตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน อีกทั้งผู้วิจัยและผู้ปกครองยังได้วางแผนแนวทางการจัดประสบการณ์ บทบาทของผู้ปกครอง

ในขั้นตอนที่ 8 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกสื่อประสมนิทานอาเซียน และสื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย วิดีโอนิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน หนูน้อยอาเซียน ในส่วนของการผลิตสื่อประสมผู้วิจัยเป็นผู้ผลิตเองเนื่องจากภาระงานของผู้ปกครอง

9. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม เพื่อเป็นการประกันว่า สื่อประสมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่าด้วยการเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมเอง ในขั้นตอนนี้ผู้ปกครองจึงไม่มีส่วนร่วมในการหาค่าประสิทธิภาพ

10. การใช้สื่อประสม เป็นขั้นการนำสื่อประสมไปใช้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ในขั้นตอนนี้ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านได้ใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนผู้ปกครองจะได้ใช้หนูน้อยอาเซียนในการเล่านิทานร่วมกับครู ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสมุดภาพนิทานอาเซียน และในการจัดประสบการณ์ที่บ้านผู้ปกครองจะได้นำสมุดภาพนิทานอาเซียนไปใช้ร่วมกับเด็ก

วิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านร่วมประเมินผล ผู้ปกครองจะดำเนินการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์ครบทุกแผน และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

วิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านร่วมรับผลประโยชน์ ผู้ปกครองจะได้รับผลประโยชน์ที่ดีที่เกิดกับเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองจะได้ทราบผลภายหลังจากการประเมินผลและผู้ปกครองสะท้อนความพึงพอใจจากการสัมภาษณ์

2. นำแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไข

3. นำแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนที่ได้รับการแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 2 ท่าน ด้านหลักสูตร 1 ท่าน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา 1 ท่าน และด้านวัดประเมินผล 1 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมินความสอดคล้องของสื่อประสมที่สร้างขึ้น ผลการประเมินพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ หากไม่เป็นไปตามเกณฑ์ให้ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (มารีเยม นิลพันธ์, 2555: 179)

คะแนน 5 หมายถึง มีความสอดคล้องมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความสอดคล้องมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความสอดคล้องปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมของสื่อประสมนั้น ผลการประเมินพิจารณาจากค่าเฉลี่ยคะแนนความสอดคล้องตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและนำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.50-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้องมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.50-4.49 หมายถึง มีความสอดคล้องมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.50-3.49 หมายถึง มีความสอดคล้องปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.50-2.49 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00-1.49 หมายถึง มีความสอดคล้องน้อยที่สุด

แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าความสอดคล้องจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของความสอดคล้อง
 $\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยค่าความสอดคล้องที่มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ที่คำนวณได้มากกว่า 3.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่าน้อยกว่า 1.00 แสดงว่า ข้อความใช้ได้คือมีความสอดคล้อง หากมีค่าไม่ เป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าวก็ให้ตัดทิ้งไป หรือปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 179)

ค่าความสอดคล้องของแผนการจัดประสบการณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ $\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.89$ ถึง $\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.45$ มี (รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 27 หน้า 244) แสดงว่า แผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

ค่าความสอดคล้องของสื่อประสมนิทานอาเซียนที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ $\bar{X} = 4.20, S.D. = 0.84$ ถึง $\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00$ (รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 26 หน้า 242) แสดงว่า สื่อประสมนิทานอาเซียนมีความเหมาะสมมากถึงเหมาะสมมากที่สุด

4. นำแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไขในบางประเด็น โดยแผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมปรับปรุงแก้ไขในขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้ระบุข้อความหรือข้อคำถามที่จะสนทนากับเด็ก ระบุสื่อประสมที่เป็นสมุดนิทานอาเซียนลงในขั้นตอนการจัดกิจกรรมและสื่อให้ชัดเจนในบางแผน สื่อประสมนิทานอาเซียนปรับปรุงข้อความเนื้อหาในสมุดภาพนิทานอาเซียนให้กระชับ ใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่าย ข้อความไม่ยาวเกินไป นำแผนการจัดประสบการณ์ไปทดลองใช้ร่วมกับสื่อประสมนิทานอาเซียน ดำเนินการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (Field Tryout) เพื่อหาค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 (85/85) โดยนำไปทดลองใช้ (tryout) กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขวาราม อ.คอนคมุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของแต่ละ

เนื้อหา มาคำนวณประสิทธิภาพได้ค่า E_1 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนมาคำนวณค่าประสิทธิภาพได้ค่า E_2

โดยมีการคำนวณค่าสถิติ ดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556: 10)

85 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนจากแผนและสื่อประสมคิดเป็นร้อยละของคะแนนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของแต่ละชุด

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในแผนและสื่อประสม

$\sum X$ หมายถึง คะแนนรวมของแบบทดสอบหรืองานที่ทำ

A หมายถึง คะแนนเต็มของทุกแบบทดสอบหรืองานที่ทำ

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

85 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละที่นักเรียนทำได้จากการสอบหลังเรียน

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพแผนและสื่อประสมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียน

$\sum F$ หมายถึง คะแนนรวมของการสอบหลังเรียนที่ทำได้

B หมายถึง คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

การคำนวณหาประสิทธิภาพของแผนและสื่อประสม โดยใช้สูตรดังกล่าว หาได้จากการนำคะแนนแบบทดสอบในแต่ละหน่วย และคะแนนสอบหลังเรียนคำนวณการหาค่า E_1/E_2 เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 85/85

ค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้แล้วมาเทียบกับเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อประสมสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าเกิน 2.5%

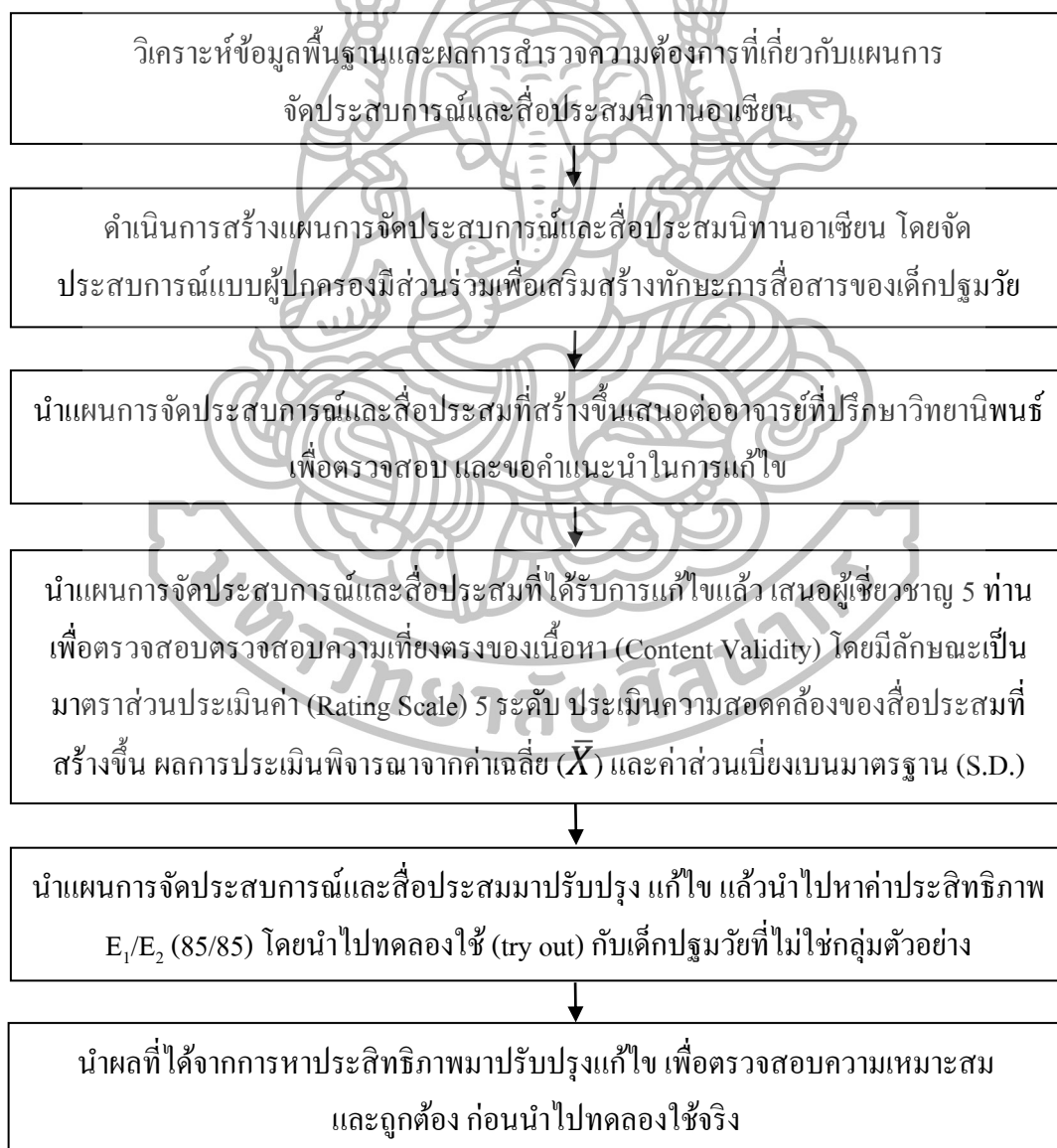
เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อประสมเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อประสมต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 2.5%

จากการคำนวณหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสม พบว่า ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) มีค่าเท่ากับ 86.64/93.79 (รายละเอียดภาคผนวก ฉ ตารางที่ 33 หน้า 254)

5. นำผลที่ได้จากการหาประสิทธิภาพมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง ก่อนนำไปทดลองใช้จริง โดยประเด็นที่ต้องปรับปรุงคือ ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนซึ่งเป็นตัวแปรภายนอกที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม

สรุป ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน

แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน

1. สร้างแบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน แบบทดสอบมีลักษณะเป็นรูปภาพ ประกอบข้อความ (สำหรับครูผู้สอนอ่านให้ฟัง) ให้ผู้เรียนเลือกตอบ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนนจำนวน 40 ข้อแล้วคัดเลือกข้อที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ โดยวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้าน ความจำ และความเข้าใจ

ตารางที่ 8 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบความรู้เรื่องอาเซียน

เนื้อหา	พฤติกรรมที่มุ่งวัด		
	ความจำ	ความเข้าใจ	รวม
1.สถานที่สำคัญในประเทศอาเซียน	8	2	10
2.ชุดประจำชาติ	8	2	10
3.คำพ้องในประเศอาเซียน	8	2	10
4.ธงชาติในประเทศอาเซียน	8	2	10
รวม	32	8	40

2. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไข

3. นำแบบทดสอบที่ได้รับการแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 2 ท่าน ด้านหลักสูตร 1 ท่าน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา 1 ท่านและด้านวัดประเมินผล 1 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และการประเมินที่ถูกต้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

+1 แน่ใจว่าข้อคำถามในแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามในแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 แน่ใจว่าข้อคำถามในแบบทดสอบไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Item Objective Congruence : IOC) จากสูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบ

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนี (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามในแบบทดสอบมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือลักษณะพฤติกรรม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 177)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในแบบทดสอบข้อที่ 3, 7, 12, 15, 16, 19, 24, 27, 29, 31, 32, 35, 39, 40 มีค่าเท่ากับ 1.00 ในแบบทดสอบข้อที่ 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 13, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 28, 30, 33, 34, 37 มีค่าเท่ากับ 0.80 และในแบบทดสอบข้อที่ 6, 11, 36, 38 มีค่าเท่ากับ 0.60 (รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 28 หน้า 246) แสดงว่าข้อคำถามในแบบทดสอบมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือลักษณะพฤติกรรม แต่มีบางคำถามควรปรับหรือตัดออกเช่น ข้อคำถามที่ไม่ตรงกับพฤติกรรมที่มุ่งวัดความเข้าใจ

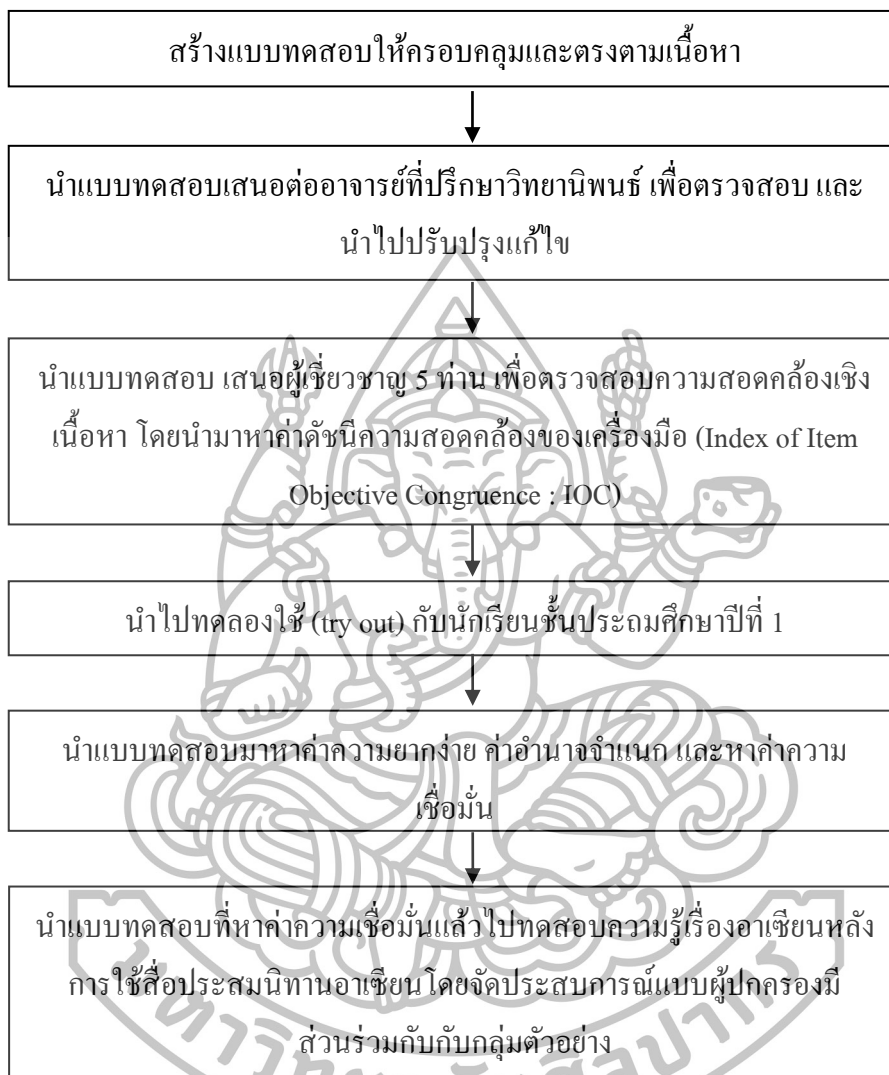
4. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม อ.คอนคมุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

5. นำผลการทดลองใช้ (Try out) มาวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) แบบปรนัยเพื่อหาคุณภาพ ดังนี้ ความยากง่าย (Difficulty) ให้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) มีค่า 0.20 ขึ้นไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 186-187) ซึ่งได้ค่าความยากง่ายของข้อสอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.32-0.77 มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.36-0.64

6. นำข้อสอบที่หาค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกแล้วมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR. 20 (Kuder Richardson 20) ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน ซึ่งแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.91

7. นำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปทดสอบวัดความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับกลุ่มตัวอย่าง

สรุป ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบความรู้อาเซียนโดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังรายละเอียด
ในแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบความรู้อาเซียน

แบบประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1. ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสาร โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะการสื่อสาร เป็นแบบประเมินซึ่งครอบคลุมทักษะการสื่อสาร 3 ด้าน คือด้านการอธิบายคำศัพท์ ด้านการสร้างประโยค และด้านการสนทนาโต้ตอบ

แบบประเมินทักษะการสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์มีลักษณะเป็นรูปภาพประกอบข้อความ (สำหรับครูผู้สอนอ่านให้ฟัง) ให้เด็กปฐมวัยบอกหรืออธิบายความหมายคำตามภาพที่กำหนด แบ่งเป็น 2 ด้านคือ 1) การบอกชื่อ บอกชื่อภาพที่กำหนดได้ถูกต้อง ได้ 3 คะแนน บอกชื่อ

ภาพที่กำหนดได้ใกล้เคียง คลาดเคลื่อนเล็กน้อย ได้ 2 คะแนน บอกชื่อภาพโดยได้รับคำแนะนำ ได้ 1 คะแนน 2) การอธิบายความหมาย อธิบายได้สอดคล้องกับภาพ 2 ประโยคหรือมากกว่า ได้ 3 คะแนน อธิบายได้สอดคล้องกับภาพ ได้ 1 ประโยค ได้ 2 คะแนน อธิบายไม่สอดคล้องกับภาพต้องได้รับคำแนะนำ ได้ 1 คะแนน

แบบประเมินทักษะการสื่อสารด้านการสร้างประโยคมีลักษณะเป็นรูปภาพประกอบข้อคำถาม (สำหรับครูผู้สอนอ่านให้ฟัง) ให้เด็กปฐมวัยสร้างประโยคที่สมบูรณ์ประกอบด้วยประธาน กริยา หรือ ประธาน กริยา กรรม เป็นเรื่องราวสอดคล้องกับภาพ สร้างประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า ได้ 3 คะแนน สร้างประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพได้ 1 ประโยค ได้ 2 คะแนน สร้างประโยคที่ขาดความสมบูรณ์ต้องได้รับคำแนะนำ ได้ 1 คะแนน

แบบประเมินทักษะการสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบมีลักษณะเป็นรูปภาพประกอบข้อคำถาม (สำหรับครูผู้สอนอ่านให้ฟัง) ให้เด็กปฐมวัยพูดตอบคำถามจากภาพสถานการณ์ บอกเหตุและผลที่เกิดขึ้น แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ 1) การตอบคำถาม ตอบคำถามเป็นประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพครบทั้ง 3 ข้อ ได้ 3 คะแนน ตอบคำถามเป็นประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพ 2 ข้อ ได้ 2 คะแนน ตอบคำถามได้สอดคล้องกับภาพ 1 ข้อ หรือตอบคำถามโดยต้องได้รับคำแนะนำ ได้ 1 คะแนน 2) การบอกเหตุผล บอกเหตุและผลสอดคล้องกับภาพสถานการณ์ได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า ได้ 3 คะแนน บอกเหตุและผลสอดคล้องกับภาพสถานการณ์ได้ 1 ประโยค ได้ 2 คะแนน บอกเหตุและผลสอดคล้องกับภาพสถานการณ์โดยต้องแนะนำ หรือบอกเหตุและผลไม่สอดคล้องกับภาพ ได้ 1 คะแนน

ตารางที่ 9 เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะการสื่อสาร

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์ บอกหรืออธิบายความหมายคำตามภาพที่กำหนด	การบอกชื่อ		
	บอกชื่อภาพที่กำหนดได้ถูกต้อง	บอกชื่อภาพที่กำหนดได้ใกล้เคียง คลาดเคลื่อนเล็กน้อย	บอกชื่อภาพโดยได้รับคำแนะนำหรือบอกชื่อภาพไม่ได้
	การอธิบายความหมาย		
	อธิบายความหมายได้สอดคล้องกับภาพ 2 ประโยคหรือมากกว่า	อธิบายความหมายได้สอดคล้องกับภาพได้ 1 ประโยค	อธิบายความหมายไม่สอดคล้องกับภาพ ต้องได้รับคำแนะนำ
การสื่อสารด้านการสร้างประโยค สร้างประโยคที่สมบูรณ์ประกอบด้วยประธาน กริยา หรือประธาน กริยา กรรม เป็นเรื่องราว	สร้างประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า	สร้างประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพได้ 1 ประโยค	สร้างประโยคที่ขาดความสมบูรณ์ต้องได้รับคำแนะนำ
การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ พูดตอบคำถามจากภาพสถานการณ์ บอกเหตุและผลที่เกิดขึ้น	การตอบคำถาม		
	ตอบคำถามเป็นประโยคที่สมบูรณ์ได้สอดคล้องกับภาพครบทั้ง 3 ข้อ	ตอบคำถามเป็นประโยคที่สมบูรณ์ได้สอดคล้องกับภาพ 2 ข้อ	ตอบคำถามได้สอดคล้องกับภาพ 1 ข้อ หรือตอบคำถามโดยต้องได้รับคำแนะนำ

ตารางที่ 9 เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะการสื่อสาร (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
	การบอกเหตุผล		
	บอกเหตุและผล สอดคล้องกับภาพ สถานการณ์ได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า	บอกเหตุและผล สอดคล้องกับภาพ สถานการณ์ได้ 1 ประโยค	บอกเหตุและผล สอดคล้องกับภาพ โดยต้องแนะนำ หรือ บอกเหตุและผลไม่ สอดคล้องกับภาพ

โดยแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

- 13 – 15 คะแนน หมายถึง มีทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก
 9 – 12 คะแนน หมายถึง มีทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง
 5 - 8 คะแนน หมายถึง มีทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับพอใช้

2. นำแบบประเมินทักษะการสื่อสารที่สร้างขึ้น นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไข

3. นำแบบประเมินทักษะการสื่อสารที่ได้รับการแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาระดับมัธยม 2 ท่าน ด้านหลักสูตร 1 ท่าน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา 1 ท่าน และด้านวัดประเมินผล 1 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และการประเมินที่ถูกต้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

- +1 แน่ใจว่าเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
 0 ไม่แน่ว่าเกณฑ์การประเมินมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์
 -1 แน่ใจว่าเกณฑ์การประเมินไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

(Index of Item Objective Congruence : IOC) จากสูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของเกณฑ์การประเมินในแบบประเมินทักษะการสื่อสาร

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

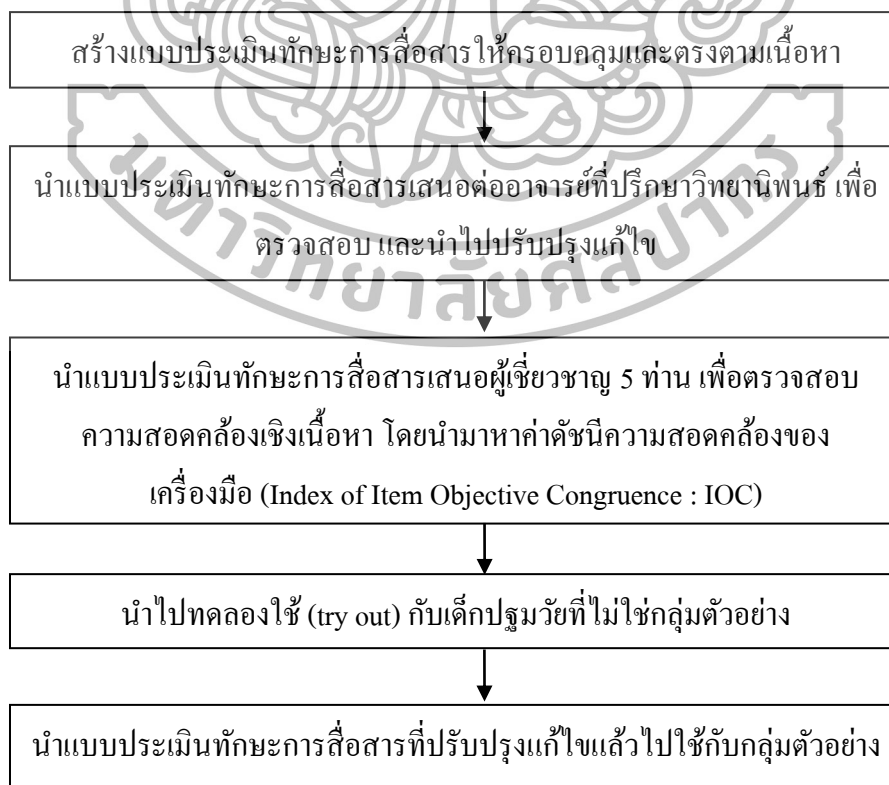
N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนี (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า เกณฑ์การประเมินในแบบประเมินทักษะการสื่อสารมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือกับลักษณะพฤติกรรม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 177)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในประเด็นที่ 1, 2, 4, 5, 7, 8, 13, 14 มีค่าเท่ากับ 1.00 ในประเด็นที่ 10, 11 มีค่าเท่ากับ 0.80 ในประเด็นที่ 6, 12, 15 มีค่าเท่ากับ 0.60 และในประเด็นที่ 3, 9, มีค่าเท่ากับ 0.40 (รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 30 หน้า 249) แสดงว่าเกณฑ์การประเมินในแบบประเมินทักษะการสื่อสารมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือกับลักษณะพฤติกรรม แต่มีเกณฑ์การประเมินบางเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมควรปรับ เช่น เกณฑ์ที่ให้ 1 คะแนน ให้เพิ่มคำว่า “ต้องได้รับคำแนะนำ” หรือตัดคำว่า “บอกไม่ได้” ออก

4. นำแบบประเมินทักษะการสื่อสารที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขวาราม อ.ดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5 นำแบบประเมินทักษะการสื่อสารที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง สรุปล ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสารโดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังรายละเอียดใน แผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะการสื่อสาร

แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์และแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษาเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างและขอบเขตเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ
2. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมและตรงประเด็นตามเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. เสนอแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย 2 ท่าน ด้านหลักสูตร 1 ท่าน ด้านเทคโนโลยีการศึกษา 1 ท่าน และด้านวัดประเมินผล 1 ท่าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และการประเมินที่ถูกต้อง และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC)

+1 แน่ใจว่าข้อความในแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

0 ไม่แน่ใจว่าข้อความในแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

-1 แน่ใจว่าข้อความในแบบสัมภาษณ์ไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์

แล้วนำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาค่าดัชนีความ

สอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากสูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของข้อความในแบบสัมภาษณ์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนี (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณได้ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อความในแบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือกับลักษณะพฤติกรรม (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 177)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ได้ค่าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในประเด็นที่ 1, 2.1, 2.3, 2.4, 2.5 มีค่าเท่ากับ 1.00 และในประเด็นที่ 2.2, 2.6 มีค่าเท่ากับ 0.80 (รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 31 หน้า 251) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย ได้ค่าที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในประเด็นที่ 1 มีค่าเท่ากับ 1.00 ในประเด็นที่ 2.1-2.4 มีค่าเท่ากับ 0.60

(รายละเอียดภาคผนวก จ ตารางที่ 32 หน้า 252) แสดงว่าข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับจุดประสงค์หรือกับลักษณะพฤติกรรม

5. นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและคำถามในบางข้อให้เป็นข้อความที่เข้าใจง่ายมากขึ้น ตามคำแนะนำผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสัมภาษณ์เก็บข้อมูลกับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และเก็บข้อมูลกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม

แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

1.1 ร่วมคิดและตัดสินใจ

1.2 ร่วมจัดประสบการณ์

1.3 ร่วมประเมินผล

1.4 ร่วมรับผลประโยชน์

2. ด้านทักษะการสื่อสารที่เกิดกับเด็กปฐมวัย

3. ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์

ตอนที่ 3 สัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

แบบสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย ที่มีต่อสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้สื่อประสมโดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ดังนี้

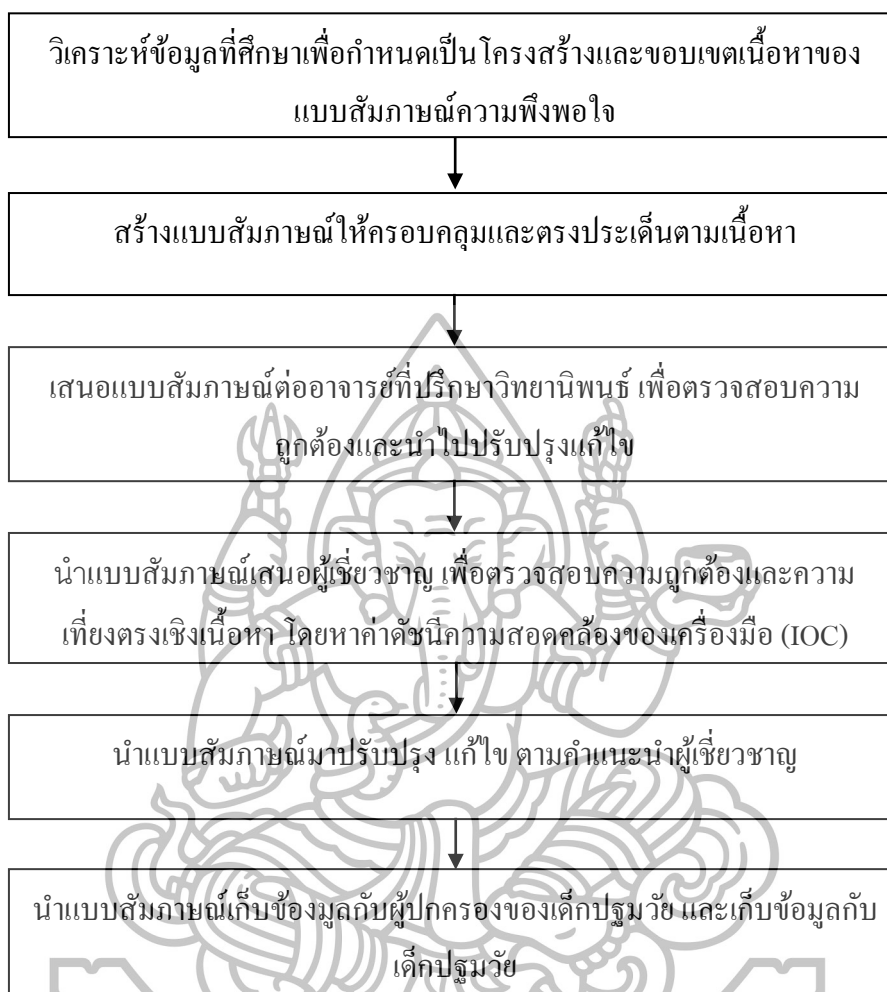
1. ด้านการใช้สื่อประสม

2. ด้านบรรยากาศการเรียนรู้

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 3 สัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สรุป ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนในการสร้าง ดังรายละเอียดในแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการที่มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ และความพึงเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไป ใช้ค่าสถิติร้อยละ (%) ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

จากขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน ผู้วิจัยได้
 สรุปรูปวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้
 ตารางที่ 10 สรุปรูปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพแผนการจัด
 ประสบการณ์และสื่อประสม (Development : D₁)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์
1. เพื่อพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย	ดำเนินการสร้างแผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอาเซียน 10 ประเทศ จำนวน 5 หน่วย หน่วยละ 5 แผน รวม 25 แผน ในหนึ่งแผนใช้เวลาวันละ 30 นาที รวม 12 ชั่วโมง 30 นาที สร้างสื่อประสมตามขั้นตอน ดังนี้ 1. กำหนดเนื้อหาและประสบการณ์ 2. กำหนดหน่วยการสอน 3. กำหนดหัวเรื่อง 4. กำหนดลักษณะและมโนทัศน์ 5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง 6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน 7. กำหนดแบบประเมินผล 8. เลือกและผลิตสื่อ	1. ผู้เชี่ยวชาญ 2. เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2	1. แผนการจัดประสบการณ์ 2. สื่อประสมนิทานอาเซียน

ตารางที่ 10 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพแผนการจัด
 ประสพการณ์และสื่อประสม (Development : D₁) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์
	9. หาประสิทธิภาพของ สื่อประสม 10. การใช้สื่อประสม		
2. เพื่อหาคุณภาพของ แผนการจัดประสพการณ์ และสื่อประสมนิทาน อาเซียน	ตรวจสอบความเที่ยงตรง ของเนื้อหา (Content Validity) โดยมีลักษณะ เป็นมาตราส่วนประเมิน ค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประเมินความสอดคล้อง ของแผนการจัด ประสพการณ์และสื่อ ประสมที่สร้างขึ้น ผลการ ประเมินพิจารณาจาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน	1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
3. เพื่อหาประสิทธิภาพ ของแผนการจัด ประสพการณ์และสื่อ ประสมนิทานอาเซียน	การหาประสิทธิภาพของ แผนการจัดประสพการณ์ และสื่อประสมนิทาน อาเซียน - แบบภาคสนาม(Field Tryout)	เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล ปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง โรงเรียนวัด สุขวราราม อ.ดอนตูม จ.นครปฐม	1. แผนการจัด ประสพการณ์ 2. สื่อประสม นิทานอาเซียน 3. แบบทดสอบ 4. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) และค่า E ₁ /E ₂

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนที่สร้างขึ้น (Research : R₂)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

2. แบบแผนการวิจัย The One-Shot Case Study

การออกแบบการวิจัยใช้แบบ

ทดลอง	ทดสอบหลังทดลอง
X	T ₂

X แทน การทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน

T₂ แทน การทดสอบหลังใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

3.2 ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 11 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (มาเวียม นิลพันธุ์, 2555: 123)

4. เครื่องมือที่ใช้

4.1 สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

4.2 แบบทดสอบความรู้อาเซียนหลังการใช้สื่อประสม

4.3 แบบประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

5. วิธีดำเนินการ

5.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

5.2 ผู้วิจัยนำสื่อประสมนิทานอาเซียนไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ภาคเรียน

ที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

5.3 ดำเนินการทดลองโดยใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.3.1 ขั้นตอนการใช้สื่อประสม ดำเนินการดังนี้

การเตรียมห้องเรียน

ในการทดลองผู้วิจัยได้ใช้ห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในการทดลอง

การเตรียมสื่อ

ผู้วิจัยเตรียมสื่อประสมนิทานอาเซียน ประกอบด้วย 1) วิดีโอนิทานอาเซียน 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน

การเตรียมผู้ปกครอง

ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง โดยอธิบายเกี่ยวกับ 1) สื่อประสมนิทานอาเซียนในภาพรวมครอบคลุมความรู้หลัก 4 เรื่อง คือ สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ คำทักทาย ธงชาติ โดยสื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วยวิดีโอนิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน 2) การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยสื่อประสมที่ใช้จัดในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย 25 แผน รวม 10 ประเทศ ดังนี้ 1) หน่วยหนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า) 2) หน่วยหนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา) 3) หน่วยหนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย) 4) หน่วยหนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย) 5) หน่วยหนูน้อยอาเซียน (ประเทศบรูไน ประเทศสิงคโปร์) ในการจัดประสบการณ์ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ทั้งขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปแตกต่างกันในแต่ละแผน โดยกิจกรรมมีความหลากหลายออกไป

การเตรียมนักเรียน

ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับเด็กปฐมวัย โดยอธิบายเกี่ยวกับ 1) สื่อประสมนิทานอาเซียนในภาพรวมครอบคลุมความรู้หลัก 4 เรื่อง คือ สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ คำทักทาย ธงชาติ สื่อประสมนิทานอาเซียนที่ใช้ในครั้งนี้ประกอบด้วย วิดีโอนิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน 2) การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยสื่อประสมที่ใช้จัดในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ ชื่อว่าหน่วยหนูน้อยอาเซียน ประกอบด้วย 10 ประเทศ ซึ่งในการจัดประสบการณ์ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ทั้งขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุปแตกต่างกันในแต่ละแผน โดยกิจกรรมมีความหลากหลายออกไป

5.3.2 ขั้นใช้สื่อประสม ครูผู้สอนจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ตามลำดับขั้นตามแผนการจัดประสบการณ์

5.4 หลังจากที่ได้ดำเนินการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนสิ้นสุดแล้ว เด็กปฐมวัยทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post test) คือ แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน และแบบประเมินทักษะการสื่อสาร

จากขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้สื่อประสมที่สร้างขึ้น (Research : R₂) ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 11 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนที่สร้างขึ้น (Research : R₂)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/การวิเคราะห์
1. เพื่อทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย	นำสื่อประสมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียน โดย 1. ดำเนินการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1.1 ขั้นก่อนใช้สื่อประสม ครูผู้สอนแนะนำการใช้สื่อประสมแก่ผู้ปกครองและนักเรียน เตรียมห้องเรียน เตรียมสื่อ เตรียมผู้ปกครอง เตรียมผู้เรียน 1.2 ขั้นการใช้สื่อประสม 2. ทดสอบหลังเรียน(Post test)	เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสิทธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง	1. สื่อประสมนิทานอาเซียน 2. แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน 3. แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง/แก้ไขสื่อประสมนิทานอาเซียน (Development : D₂)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อประเมินประสิทธิผลของสื่อประสม ดังนี้

1.1 เพื่อพัฒนาความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้นักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

1.2 เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้นักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

1.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

1.4 เพื่อประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

2. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน

3.2 แบบประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

3.3 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

3.4 แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ แล้วนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์คะแนนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือเด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

4.2 ประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เป็นแบบประเมินซึ่ง

ครอบคลุมทักษะการสื่อสาร 3 ด้าน คือด้านการอธิบายคำศัพท์ ด้านการสร้างประโยค และด้านการสนทนาโต้ตอบ จำนวน 5 ชุด แล้วนำผลการประเมินมาวิเคราะห์คะแนนเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือเด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

4.3 ประเมินความพึงพอใจผู้ปกครองที่มีต่อการที่มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4.4 ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง/แก้ไขสื่อประสม (Development : D₂) ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 12 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง/แก้ไขสื่อประสม (Development : D₂)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์
1. เพื่อพัฒนาความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม	นำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้เด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างทำหลังเรียน	เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง	1. แบบทดสอบ 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตารางที่ 12 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง/แก้ไขสื่อประสม
(Development : D₂) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์
2. เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม	นำแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประเมินเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างหลังเรียน	เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง	1. แบบประเมินทักษะการสื่อสาร 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์	นำแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น	ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน	1. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ 2. ค่าร้อยละ (%) 3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ตารางที่ 12 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุง/แก้ไขสื่อประสม
(Development : D₂) (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย/เอกสาร	เครื่องมือ/ การวิเคราะห์
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม	นำแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปสัมภาษณ์เด็กปฐมวัยหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น	เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 11 คน	1. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจ 2. ค่าร้อยละ (%) 3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย” ผู้วิจัยได้พัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม และนำไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัย โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในโรงเรียนวัดสระเกศี่เหลี่ยม หลังการจัดประสบการณ์ดำเนินการประเมินทักษะการสื่อสารและทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาแปลผลการวิจัย และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการอธิบายเป็นความเรียง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D₁) เป็นการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R₂) เป็นการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D₂) เป็นการประเมินผล(Evaluation) และปรับปรุงสื่อประสม

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังนี้
- 1) การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน 2) อาเซียนศึกษาในระดับปฐมวัย 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 4) ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1.1 การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 แล้วมาศึกษาสังเคราะห์ ผลการวิเคราะห์พบว่าขั้นตอนการพัฒนาสื่อประสมนักวิจัยหลายท่านใช้แนวคิดของซัยยัค พรหมวงศ์ (2520: 48-55) ที่กล่าวว่าการพัฒนาสื่อประสม มีขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน เมื่อผู้วิจัยทำการสังเคราะห์สามารถแสดงขั้นตอนได้ดังนี้

- 1) กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการวางแผนสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เด็กจะต้องเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน
- 2) กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ นำสาระการเรียนรู้มากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์
- 3) กำหนดหัวเรื่อง กำหนดหัวข้อย่อยๆที่จะสอนในแต่ละวัน
- 4) กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปแนวความคิดสาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
- 5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
- 6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็แนวทางในการเลือก การผลิตสื่อการสอน “กิจกรรม” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
- 7) กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากเรียนโดยใช้สื่อประสมแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 8) เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูเลือกใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 9) หาประสิทธิภาพของสื่อประสม เพื่อเป็นการประกันว่า สื่อประสมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่าด้วยการเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์
- 10) การใช้สื่อประสม เป็นขั้นการนำสื่อประสมไปใช้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

1.2 อาเซียนศึกษาในระดับปฐมวัย กรอบเนื้อหาหลักสูตรอาเซียนศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557: 6) สามารถแบ่งกรอบเนื้อหาได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowing ASEAN)
- 2) การเห็นคุณค่าของอัตลักษณ์และความหลากหลาย (Valuing Identity and Diversity)
- 3) การเชื่อมโยงโลกและท้องถิ่น (Connecting Global and Local)
- 4) การส่งเสริมความเสมอภาคและความยุติธรรม (Promoting Equity and Justice)
- 5) การทำงานร่วมกันเพื่ออนาคตที่ยั่งยืน (Working Together for a Sustainable Future)

การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับอาเซียนในระดับปฐมวัย สามารถจัดได้ตามบริบทของโรงเรียนเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ และวุฒิภาวะของเด็กปฐมวัย ซึ่งเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับความรู้เกี่ยวกับอาเซียน มี 4 ประเด็นหลักคือ สถานที่สำคัญในแต่ละประเทศ ชุดประจำชาติ ธงชาติ คำทักทายทั้งนี้เพื่อพัฒนาเด็กให้พร้อมสู่ประชาคมอาเซียนเต็มตามศักยภาพ

1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 แล้วมาศึกษาสังเคราะห์จากแนวคิดของ Epstein (1996, อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551: 11-13) Cohen and Uphoff (1977: 7-10, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, 2552: 76) นกเนตร ธรรมบวร (2549: 324-329) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549: 29-30, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, 2552: 70) กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 33) ซึ่งหากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน เพื่อการพัฒนาผู้เรียนสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องในทิศทางเดียวกันเพื่อให้เด็กบรรลุวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์พบว่า วิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย เป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงของผู้ปกครอง ซึ่งมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 วิธี คือ 1) ร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็นกับครู ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ กำหนดสื่อที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์ 2) ร่วมจัดประสบการณ์ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนตามที่ได้กำหนดไว้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน 3) ร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงาน 4) ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่ดีร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย

1.4 ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 แล้วมาศึกษาสังเคราะห์ พัฒนาการทางภาษาที่เกี่ยวกับทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยจากแนวคิดของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 34) กุลยา ตันติผลาชีวะ (2551: 139) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 95) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 86-92) ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์โดยมีรายละเอียดของทักษะการสื่อสาร ดังนี้ 1) การอธิบายคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการบอกหรืออธิบายความหมายคำตามภาพที่กำหนดได้ถูกต้อง 2) การสร้างประโยค หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายจากการเรียงคำให้เป็นประโยค การใช้ไวยากรณ์

ประกอบด้วยประธาน กริยา หรือ ประธานกริยาและกรรม เป็นเรื่องราวได้สอดคล้องกับภาพ 3) การสนทนาโต้ตอบ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดตอบคำถามโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์และมีความหมาย สามารถอธิบายเหตุผลของการกระทำได้ เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่ง สามารถบอกสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งในแต่ละด้านความพร้อมทางด้านภาษา หรือความพร้อมที่มีต่อทักษะในการสื่อสารจะขึ้นอยู่กับช่วงอายุของเด็ก รวมทั้งสภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งรอบตัว โดยเฉพาะการได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมจากบุคคลใกล้ชิดตัวเด็ก เช่น ครู ผู้ปกครอง

2. ผลการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังนี้ 1) การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 3) ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

2.1 การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน จากการศึกษาวิเคราะห์คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546: 74-83) และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติ และ/หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และ สัญลักษณ์ ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อมีดังนี้ 1) สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและจากสื่อธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ 2) สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ 3) สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ 4) สื่อเทคโนโลยี เช่น วิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ ฯลฯ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่างๆ ของสื่อทุกประเภทที่ใช้ดูว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะดังนี้ 1) ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก 2) รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้าง เช็ดหรือบิดผึ่งให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย 3) ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีการใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อใน

ชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต 4) พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์
คือเป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

2.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จากการวิเคราะห์
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า การมีส่วน
ร่วมของผู้ปกครองเป็นหนึ่งในหลักการของการจัดประสบการณ์ในเด็กปฐมวัยที่ว่า ประสานความ
ร่วมมือ ครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กใน
รูปแบบต่างๆ ทั้งที่บ้านและโรงเรียน

2.3 ทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์
ที่เด็กปฐมวัยพึงมีในด้านของการสื่อสาร คือ มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ข้อที่ 9 ใช้ภาษา
สื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และยังกำหนดไว้ใน
คุณลักษณะตามวัยว่า เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นเรื่องราวได้ และฟังแล้วนำมาถ่ายทอด
ได้

3. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน คือ
การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อ
ประสมที่ใช้ในการสร้างเสริมทักษะการสื่อสาร ในประเด็นดังนี้ 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของ
ผู้ให้สัมภาษณ์ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม 3) ความคิดเห็น
เกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย 4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
เพื่อนำมาเป็นกรอบในการดำเนินการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบ
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ผลการดำเนินการวิเคราะห์การ
สัมภาษณ์เป็นดังนี้

3.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 13 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 หญิง	9	81.82
1.2 ชาย	2	18.18
รวม	11	100.00
2. อายุ		
2.1 มากกว่า 41 ปีขึ้นไป	6	54.55
2.2 31-40 ปี	3	27.27
2.3 ต่ำกว่า 30 ปี	2	18.18
รวม	11	100.00
3. ความสัมพันธ์กับเด็ก		
3.1 พ่อ แม่	5	45.45
3.2 ปู่ ย่า ตา ยาย	6	54.55
รวม	11	100.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	1	9.09
4.2 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 - มัธยมศึกษาปีที่ 6	7	63.64
4.3 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3	3	27.27
รวม	11	100.00
5. อาชีพ		
5.1 รับจ้าง	7	63.64
5.2 ธุรกิจส่วนตัว,เกษตรกร	4	36.36
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 13 สัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จำนวน 11 คน เป็นเพศหญิง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 เพศชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป 6 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 อายุ 31-40 ปี 3 คนคิดเป็นร้อยละ 27.27 อายุต่ำกว่า 30 ปี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ตามลำดับ

ความสัมพันธ์กับเด็กเกี่ยวข้องเป็นพ่อแม่ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 เกี่ยวข้อง เป็น ปู่ ย่า ตา ยาย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ระดับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3-มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ตามลำดับ ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองสามารถร่วมจัดประสบการณ์กับทางโรงเรียนและที่บ้านได้ และยังสามารถร่วมพัฒนาสื่อประสมได้ เนื่องจากไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา มีความพร้อมที่จะสนับสนุนกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม จากการสัมภาษณ์ พบว่า การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความเหมาะสม เพราะจะได้ร่วมกิจกรรมกับเด็ก ได้รู้ว่าเด็กเรียนรู้อะไรบ้าง ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยทำได้หลายวิธี เช่น ทบทวนความรู้จากโรงเรียน สอนการบ้าน เตรียมอุปกรณ์ สิ่งของ เล่านิทาน ร่วมเล่นเกม ทำกิจกรรมต่างๆ จากข้อมูลจะเห็นว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนผู้ปกครองสามารถจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยได้หลายวิธี เช่น ช่วยดูแลเด็กในห้อง ช่วยประดิษฐ์หรือทำงานต่างๆ ร่วมเล่นเกม เป็นวิทยากรให้ความรู้ ร่วมแสดงบทบาทสมมติ เล่านิทาน ในส่วนของการจัดประสบการณ์ที่บ้านผู้ปกครองสามารถจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เช่น ทบทวนความรู้ เล่านิทาน พูดคุยเรื่องราวต่างๆ อีกทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความสามารถและความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับการประดิษฐ์ การเตรียมสื่อต่างๆ การแสดง การเล่านิทานสำหรับเด็ก ผู้ปกครองมีความยินดีเข้าร่วมและให้ความคิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะทำให้ทราบถึงการเรียนรู้ของเด็กเมื่ออยู่บ้านจะได้สอนไปในทิศทางเดียวกัน ได้ร่วมพัฒนาเด็ก ดังคำกล่าวของผู้ปกครอง

“อยากมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ลูก มาร่วมกับครู คอยช่วยสอนเด็ก ช่วยเด็กทำกิจกรรม ช่วยเล่านิทาน หรือจะให้หาสิ่งของเตรียมสื่อก็ได้”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

“จะได้รู้ว่าลูกเรียนอะไรบ้าง รู้วิธีสอนของครู เวลาเด็กอยู่ที่บ้าน เราจะได้สอนได้ถูก เป็นแนวทางเดียวกับครู”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

3.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่า การนำสื่อประสมมาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อ

เสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสม เพราะ เด็กจะได้เรียนรู้จากสื่อหลายอย่าง เด็กจะได้มี พื้นฐานการสื่อสารที่ดี เมื่อเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นเด็กก็จะมีความพร้อม ทำได้ สื่อที่นำมาใช้ในการเล่านิทานควรเป็นสื่อที่เด็กชอบและสนใจ สามารถพัฒนาเด็กได้ เช่น รูปภาพ สื่อเล่านิทาน คลิปวิดีโอ การ์ตูน หุ่นมือ ครูหรือผู้ปกครองเล่าด้วยตนเอง ในส่วนของสื่อที่สร้างเสริมทักษะการสื่อสาร ควรเป็นสื่อที่เด็กชอบ ไม่น่าเบื่อ สื่อที่ทำให้เด็กได้ฝึกการพูด การฟัง การใช้ภาษา เช่น นิทาน เพลง คำคล้องจอง เกมที่ให้ความรู้ต่างๆ และสื่อที่ผู้ปกครองเลือกมากที่สุด ได้แก่ สมุดภาพนิทาน หุ่นมือ วิดีโอ นิทาน

3.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนสามารถร่วมกิจกรรมได้ โดยอาสาสมัครผลัดเปลี่ยนมา และในการเล่านิทานให้เด็กฟังสามารถร่วมเล่ากับครู 6-7 เรื่อง คึงคำถามของผู้ปกครอง

“ขอการเล่านิทานเวลาครูให้ยืมหนังสือนิทานกลับบ้านจะเล่าให้ลูกฟัง ชอบมาก เราจะได้พูดคุยกับลูก เด็กจะชอบฟัง คอยถาม ตอบกัน ได้เรียนรู้ไปด้วย แล้วถ้าจะให้มาเล่านิทานที่โรงเรียนก็ยินดี ก็เรื่องก็ได้ จะได้ช่วยคุณครูในห้องด้วย”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

4. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาข้อมูลพื้นฐานคือ การศึกษาความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการสร้างเสริมทักษะการสื่อสาร ในประเด็นดังนี้ 1) สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานอาเซียน 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย 4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำมากรอบในการดำเนินการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ผลการดำเนินการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เป็นดังนี้

4.1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ จากการสัมภาษณ์ครูปฐมวัย 5 คน พบว่าเป็นเพศหญิงทั้งหมด มีอายุระหว่าง 29-57 ปี อาชีพรับราชการครู ระดับการศึกษาปริญญาตรี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และปริญญาโท 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานอาเซียน จากการสัมภาษณ์ครูปฐมวัย พบว่า การนำนิทานอาเซียนมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสม เพราะ สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ในส่วนของนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยให้ความเห็นว่า ควรเป็นนิทานที่เข้าใจง่าย ใช้ภาษาไม่ซับซ้อน เนื้อเรื่องน่าสนใจ กระตุ้นความสนใจของเด็ก อาจมีตัวละครหลัก 2-3

ตัว ทั้งนี้ต้องเหมาะกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สำหรับนิทานอาเซียน ควรมีเนื้อหาต่างๆ แทรกความรู้เกี่ยวกับประเทศต่างๆ แต่ไม่มากจนเกินไป เช่น ธงชาติ การทักทาย การแต่งกาย ดอกไม้ เป็นต้น ในการดำเนินเรื่อง อาจใช้ตัวละครหลัก 2-3 ตัว พาไปเที่ยวยังประเทศต่างๆ ทั้ง 10 ประเทศ ดังคำกล่าวของผู้ปกครอง

“นิทานอาเซียนครูเป็นผู้แต่งเองจะดีกว่า เพราะจะสามารถแทรกเนื้อหาตามความสนใจและวัยของเด็ก เป็นไปตามธรรมชาติของเด็กได้ อาจใช้ตัวละครหลักๆ 2-3 ตัว พาไปเที่ยวประเทศต่างๆ ไปเจอสถานที่ ธงชาติ ผู้คน”

“เวลาเล่านิทานต้องเล่าให้น่าสนใจ น่าเสียง ท่าทาง เนื้อหาต่างๆ ไม่ซับซ้อนและไม่มากเกินไป นอกจากครูอาจให้เด็กออกมาร่วมเล่า หรือให้ผู้ปกครองร่วมเล่า เด็กจะรู้สึกดีมาก เขาจะตั้งใจ เพราะเป็นคนที่เขาค้นเคย เขาจะภูมิใจในพ่อแม่ของเขา”

4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จากการสัมภาษณ์ครูปฐมวัย พบว่า การนำสื่อประสมมาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสม เพราะสื่อจะช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ดีขึ้น ช่วยกระตุ้น ได้รับความสนใจของเด็ก ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้เร็วและเป็นรูปธรรม แต่ทั้งนี้จะต้องเลือกสื่อที่เหมาะสมกับแต่ละเรื่องที่จะสอนหรือสิ่งที่ส่งเสริมเด็ก ในส่วนของสื่อที่นำมาใช้ในการเล่านิทาน ควรมีความหลากหลาย น่าสนใจ ชวนติดตาม เป็นที่ชื่นชอบและสนใจของเด็ก อาจนำสื่อที่ทันสมัย สำหรับสื่อที่สร้างเสริมทักษะการสื่อสาร ควรเป็นสื่อที่เหมาะสมกับวัย เป็นสื่อที่เด็กชอบ อาจมีภาพประกอบ มีเกมให้เด็กได้เล่นและเรียนรู้ไปด้วย มีเรื่องราว เช่น นิทาน เพื่อให้เด็กได้สื่อสาร และสื่อที่ครูปฐมวัยเลือกมากที่สุด ได้แก่ สมุดภาพนิทาน หุ่นมือ เกมต่างๆ คลิปวิดีโอ นิทาน

4.4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า ในการเล่านิทานอาเซียนอาจให้ผู้ปกครองที่เป็นเจ้าของภาษาหรือมาจากประเทศนั้นๆ ร่วมเล่า หรือจัดประสบการณ์กับเด็กด้วย เพราะเด็กจะได้รู้สึกภูมิใจในผู้ปกครอง และทำให้ได้เกรดความรู้เพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน (D₁ : Development)

ในขั้นตอนของการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน ผู้วิจัยได้เชิญผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจในส่วนของ การออกแบบสื่อประสมนิทานอาเซียนทั้ง 3 ชนิด คือ 1) วิดีโอ นิทานอาเซียน 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 3) หุ่นมือ

อาเซียน โดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของสื่อแต่ละชนิด ทั้งนี้ในส่วนของการผลิตสื่อประสม ผู้วิจัยเป็นผู้ผลิตเองเนื่องจากภาระงานของผู้ปกครอง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1. การสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนฉบับร่าง 2. การตรวจสอบคุณภาพและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสม 3. การปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนฉบับร่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า จุดมุ่งหมายต้องการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสาร มีความรู้เรื่องอาเซียน จึงได้พัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ร่วมคิดและตัดสินใจ คือผู้ปกครองร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็นกับครู ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ กำหนดสื่อที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์ โดยเริ่มตั้งแต่วางแผน แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้วิจัยเกี่ยวกับ หน่วยการเรียนรู้ “หนูน้อยอาเซียน” เนื้อหาที่ใช้ในการจัดประสบการณ์ในเรื่องอาเซียนประกอบด้วย สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ คำทักทาย ชงชาติ ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกสื่อประสมนิทานอาเซียน และสื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย วัสดุโณินทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน หนูน้อยอาเซียน ในส่วนของการผลิตสื่อประสมผู้วิจัยเป็นผู้ผลิตเองเนื่องจากภาระงานของผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครองตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน อีกทั้งผู้วิจัยและผู้ปกครองยังได้วางแผนแนวทางการจัดประสบการณ์ บทบาทของผู้ปกครอง

2. ร่วมจัดประสบการณ์ ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนตามที่ได้กำหนดไว้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนผู้ปกครองจะได้ใช้หนูน้อยอาเซียนในการเล่านิทานร่วมกับครู ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสมุดภาพนิทานอาเซียน และในการจัดประสบการณ์ที่บ้านผู้ปกครองจะได้นำสมุดภาพนิทานอาเซียนไปใช้ร่วมกับเด็ก

3. ร่วมประเมินผล ผู้ปกครองร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงานผู้ปกครองจะดำเนินการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

หลังจากการจัดประสบการณ์ครบทุกแผน และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

4. ร่วมรับผลประโยชน์ คือผู้ปกครองรับผลประโยชน์ที่ดีร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็ก ผู้ปกครองจะได้รับผลประโยชน์ที่ดีที่เกิดกับเด็กปฐมวัย โดยผู้ปกครองจะได้ทราบผลภายหลังจากการประเมินผลจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนและประเมินทักษะการสื่อสาร และผู้ปกครองสะท้อนความพึงพอใจจากการสัมภาษณ์

นอกจากนี้สื่อประสม ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1.วิดีโอนิทานอาเซียน 2.สมุดภาพนิทานอาเซียน 3.หุ่นมืออาเซียน ในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนจะใช้ประกอบการจัดประสบการณ์ในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ 25 แผน 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 แสดงแผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนร่วมกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

แผน ที่	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	สื่อประสม	ผู้ปกครอง ร่วมจัด ประสบการณ์
1	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า)	ประเทศไทย (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.วิดีโอนิทานอาเซียน 2.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
2	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า)	ประเทศไทย (คำทักทาย ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
3	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า)	ประเทศพม่า (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน 2.หุ่นมืออาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน

ตารางที่ 14 แสดงแผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนร่วมกับการจัด
ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (ต่อ)

แผน ที่	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	สื่อประสม	ผู้ปกครอง ร่วมจัด ประสบการณ์
4	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า)	ประเทศพม่า (คำทักทาย)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน
5	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า)	ประเทศพม่า (ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
6	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว ประเทศ กัมพูชา)	ประเทศลาว (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.วิดีโอนิทานอาเซียน 2.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
7	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว ประเทศ กัมพูชา)	ประเทศลาว (คำทักทาย ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน ชั้นสรุป
8	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว ประเทศ กัมพูชา)	ประเทศกัมพูชา (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน 2.หุ่นมืออาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน
9	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว ประเทศ กัมพูชา)	ประเทศประเทศ กัมพูชา(คำทักทาย)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป

ตารางที่ 14 แสดงแผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนร่วมกับการจัด
ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (ต่อ)

แผน ที่	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	สื่อประสม	ผู้ปกครอง ร่วมจัด ประสบการณ์
10	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศลาว ประเทศ กัมพูชา)	ประเทศประเทศ กัมพูชา(ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ
11	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศ มาเลเซีย)	ประเทศเวียดนาม (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน 2.หุ่นมืออาเซียน	ชั้นนำ
12	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศ มาเลเซีย)	ประเทศเวียดนาม (คำทักทาย ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
13	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศ มาเลเซีย)	ประเทศมาเลเซีย (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.วิดีโอนิทานอาเซียน 2.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
14	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศ มาเลเซีย)	ประเทศมาเลเซีย (คำทักทาย)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน ชั้นสรุป
15	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศ มาเลเซีย)	ประเทศมาเลเซีย (ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน

ตารางที่ 14 แสดงแผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนร่วมกับการจัด
ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (ต่อ)

แผน ที่	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	สื่อประสม	ผู้ปกครอง ร่วมจัด ประสบการณ์
16	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศ อินโดนีเซีย)	ประเทศฟิลิปปินส์ (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน 2.หุ่นมืออาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน
17	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศ อินโดนีเซีย)	ประเทศฟิลิปปินส์ (คำทักทาย ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน
18	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศ อินโดนีเซีย)	ประเทศอินโดนีเซีย (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.วิดีโอนิทานอาเซียน 2.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
19	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศ อินโดนีเซีย)	ประเทศอินโดนีเซีย (คำทักทาย)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป
20	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศ อินโดนีเซีย)	ประเทศอินโดนีเซีย (ธงชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
21	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศบรูไน ประเทศ สิงคโปร์)	ประเทศบรูไน (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1.สมุดภาพนิทาน อาเซียน 2.หุ่นมืออาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน

ตารางที่ 14 แสดงแผนการจัดประสบการณ์ประกอบการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนร่วมกับการจัด
ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (ต่อ)

แผน ที่	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	สื่อประสม	ผู้ปกครอง ร่วมจัด ประสบการณ์
22	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศบรูไน ประเทศ สิงคโปร์)	ประเทศบรูไน (คำทักทาย ธงชาติ)	1. สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นสอน
23	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศบรูไน ประเทศ สิงคโปร์)	ประเทศสิงคโปร์ (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำ ชาติ)	1. สมุดภาพนิทาน อาเซียน 2. หุ่นมืออาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน
24	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศบรูไน ประเทศ สิงคโปร์)	ประเทศสิงคโปร์ (คำทักทาย)	1. สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุป
25	หนูน้อยอาเซียน (ประเทศบรูไน ประเทศ สิงคโปร์)	ประเทศสิงคโปร์ (ธงชาติ)	1. สมุดภาพนิทาน อาเซียน	ชั้นนำ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน พบว่า สื่อประสม
นิทานอาเซียนเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร มี 3 ชนิด คือ 1) วิดีโอ นิทานอาเซียน 2) สมุดภาพ
นิทานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน มีรายละเอียดดังนี้

1. วิดีโอ นิทานอาเซียน 4 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศไทย นิทานเรื่อง
ใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศลาว นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศมาเลเซีย นิทานเรื่องใบตอง
ใบเฟิร์นเพลินประเทศอินโดนีเซีย เนื้อเรื่องยาวประมาณ 2.27-3.45 นาที ในแต่ละเรื่องใช้หุ่นมือ
อาเซียนเป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่องประกอบฉากพื้นหลังสถานที่สำคัญแต่ละประเทศ

ภาพที่ 1 วิดีโอนิทานอาเซียน 4 เรื่อง

2. สมุดภาพนิทานอาเซียน 10 เล่ม ได้แก่ นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศไทย นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศพม่า นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศลาว นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศกัมพูชา นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศเวียดนาม นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศมาเลเศย นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศฟิลลปปินส์ นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศอินโดนีเศย นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศบรูไน นิทานเรื่อง ใต้อบไฝ่ร่นเพลลนประเทศสิงคโปร์ ขนาดเล่ม กว้าง 21 เซนติเมตร ยาว 25 เซนติเมตร จำนวนหน้า 14-18 หน้า เนื้อหาภายในเป็นเรื่องราวของการไปเที่ยวประเทศต่างๆ ในแต่ละเรื่องใช้หุ่นมืออาเซียนเป็นตัวละครหลักในการดำเนินเรื่องประกอบฉากพื้นหลังสถานที่สำคัญแต่ละประเทศ เนื้อหาเรื่องนิทานจบ มีภาพความรู้เรื่องอาเซียนทบทวนท้ายเล่ม ได้แก่ สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ คำทักทายธงชาติ

ภาพที่ 2 สมุดภาพนิทานอาเซียน 10 เรื่อง

3. หุ่นมืออาเซียน ประกอบด้วยชุดประจำชาติของ 10 ประเทศ ได้แก่ ชุดประจำชาติไทย ชุดประจำชาติพม่า ชุดประจำชาติลาว ชุดประจำชาติกัมพูชา ชุดประจำชาติเวียดนาม ชุดประจำชาติมาเลเซีย ชุดประจำชาติฟิลิปปินส์ ชุดประจำชาติอินโดนีเซีย ชุดประจำชาติบรูไน ชุดประจำชาติสิงคโปร์

ภาพที่ 3 หุ่นมืออาเซียน 10 ประเทศ

2. การตรวจสอบคุณภาพและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนนำไปทดลองใช้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านวัดประเมินผล จำนวน 1 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพ

ของด้านความเหมาะสมของเครื่องมือ และนำข้อเสนอแนะต่างๆมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สร้างสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยนำให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของสื่อประสมโดยใช้ Rating Scale แล้วนำผลการตรวจสอบมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ ซึ่งผลการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อประสมนิทานอาเซียนจำนวน 3 รายการ พบว่าความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ $\bar{X}=4.20$, S.D.=0.84 ถึง $\bar{X}=5.00$, S.D.=0.00 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) วัสดุโพนิทานอาเซียน ด้านเนื้อเรื่องเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน เหมาะสม กับวัยมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=5.00$, S.D.=0.00) ด้านการดำเนินเรื่องน่าสนใจ น่าติดตามและด้านภาพชัดเจนน่าสนใจ มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.55) ด้านเสียงชัดเจน ฟังง่ายและด้านช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) ด้านช่วยให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45) 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน ด้านเนื้อเรื่องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับวัยมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) ด้านจำนวนหน้าของสมุดภาพนิทานอาเซียนมีความเหมาะสมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.55) ด้านภาพประกอบชัดเจน มีขนาด สี่ เหมาะสมกับวัยของเด็กมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.84) ด้านเด็กสามารถทบทวนได้ด้วยตนเองหรือร่วมกับครู ผู้ปกครอง นอกเวลาเรียนมีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.89) ด้านช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและด้านช่วยให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45) 3) หุ่นมืออาเซียน ด้านขนาดพอเหมาะ มองเห็นได้ชัดเจนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45) ด้านน่าสนใจ ดึงดูดใฝ่มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.55) ด้านช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) ด้านมีความคงทนถาวรมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45)

นอกจากนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ ข้อความในสมุดภาพอาเซียนบางภาพยาวเกินไปควรปรับให้สั้นและเพิ่มขนาดตัวอักษรในบางข้อความให้เหมาะกับเด็กปฐมวัย

2. สร้างแผนการจัดประสบการณ์ โดยนำให้ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของสื่อประสมโดยใช้ Rating Scale แล้วนำผลการตรวจสอบมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ ซึ่งผลการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ตามองค์ประกอบของแผนพบว่าความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตั้งแต่ $\bar{X}=4.40$, S.D.=0.89 ถึง $\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1)สาระสำคัญมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) 2) จุดประสงค์มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) 3) สาระการเรียนรู้ ด้านมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) ด้านกำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.45) 4) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านขั้นนำ ขั้นสอนและขั้นสรุป มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.55) 5) สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.89) 6) การประเมินผลมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.89)

นอกจากนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ รายละเอียดในขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้ระบุข้อความหรือข้อความคำถามที่จะสนทนากับเด็ก ระบุสื่อประสมที่เป็นสมุดนิทานอาเซียนลงในขั้นการจัดกิจกรรมและสื่อให้ชัดเจนในบางแผน

ผลการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม

ขั้นการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (Filed Tryout) ทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 10 คน โรงเรียนวัดสุขวราราม อ.ดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การคำนวณหาประสิทธิภาพแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนแบบภาคสนาม (Filed Tryout)

การทดสอบ	จำนวน(คน)	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	ประสิทธิภาพ
กระบวนการ (E_1)	10	250	216.60	86.64	E_1/E_2
ผลลัพธ์ (E_2)	10	95	89.10	93.79	86.64/93.79

จากตารางที่ 15 การคำนวณหาประสิทธิภาพแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนแบบภาคสนาม (Filed Tryout) พบว่า ผลการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) ที่ได้จากแบบฝึกหัดและแบบประเมินทักษะการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.64 และผลการทดสอบหลังเรียน (E_2) ที่ได้จากแบบทดสอบความรู้อาเซียนและแบบประเมินทักษะการสื่อสาร มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 93.79 แสดงว่า การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมของ

นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 86.64/93.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 85/85 ยอมรับ สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

3. การปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน

จากการตรวจสอบแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ การตรวจสอบความสอดคล้องของสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 1 ท่านและผู้เชี่ยวชาญด้านวัดประเมินผล จำนวน 1 ท่าน และการหาประสิทธิภาพของสื่อประสมนิทานอาเซียน แบบภาคสนาม (Filed Tryout) ซึ่งผู้วิจัยได้ รวบรวมข้อมูลจากการสังเคราะห์ประเด็นการปรับปรุงแก้ไข สรุปได้ดังนี้

1. ปรับองค์ประกอบของสมุดนิทานอาเซียนในส่วนของเนื้อเรื่อง ข้อความ ให้มีความกระชับ เหมาะสมกับวัย ขนาดตัวหนังสือเหมาะสมกับวัย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
2. ปรับการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ให้มีการระบุสื่อประสมที่เป็นสมุดนิทานอาเซียนลงในขั้นตอนการจัดกิจกรรมและสื่อให้ชัดเจนในบางแผน

ตอนที่ 3 การทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (R₂ : Research)

ในขั้นตอนของการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมในขั้นนี้ผู้ปกครองได้ร่วมจัดประสบการณ์ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนผู้ปกครองจะได้ใช้หุ่นมืออาเซียนในการเล่านิทานร่วมกับ ครู ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสมุดภาพนิทานอาเซียน
2. ในการจัดประสบการณ์ที่บ้านผู้ปกครองจะได้นำสมุดภาพนิทานอาเซียนไปใช้ร่วมกับเด็ก เพื่อทบทวนความรู้เรื่องอาเซียนและเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จำนวน 11 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม ระยะเวลาในการทดลองใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวม 25 วัน วันละ 30 นาที รวม 12 ชั่วโมง 30 นาที จำนวน 25 แผน โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการทดลองแสดงดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบ
ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ประเทศ	จำนวนแผน	วันที่ทดลอง	ระยะเวลา (นาที)
ประเทศไทย	2 แผน	21 ธ.ค.-22 ธ.ค. 2558	60 นาที
ประเทศพม่า	3 แผน	23 ธ.ค.-25 ธ.ค. 2558	90 นาที
ประเทศลาว	2 แผน	28 ธ.ค.-29 ธ.ค. 2558	60 นาที
ประเทศกัมพูชา	3 แผน	30 ธ.ค.2558-1 ม.ค. 2559	90 นาที
ประเทศเวียดนาม	2 แผน	4 ม.ค.-5 ม.ค.2559	60 นาที
ประเทศมาเลเซีย	3 แผน	6 ม.ค.-8 ม.ค.2559	90 นาที
ประเทศฟิลิปปินส์	2 แผน	11 ม.ค.-12 ม.ค.2559	60 นาที
ประเทศอินโดนีเซีย	3 แผน	13 ม.ค.-15 ม.ค.2559	90 นาที
ประเทศบรูไน	2 แผน	18 ม.ค.-19 ม.ค.2559	60 นาที
ประเทศสิงคโปร์	3 แผน	20 ม.ค.-22 ม.ค.2559	90 นาที

จากตารางผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบ
ผู้ปกครองมีส่วนร่วมแสดงรายละเอียดตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียนก่อนการใช้สื่อประสมนิทาน
อาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก
ปฐมวัย

1. ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครองดังนี้

1.1 ผู้วิจัยแนะนำพร้อมทั้งอธิบายเกี่ยวกับสื่อประสมนิทานอาเซียนในภาพรวม
ครอบคลุมความรู้หลัก 4 เรื่อง คือ สถานที่สำคัญ ชุมชนประจำชาติ คำทักทาย ชงชาติ สื่อประสมที่ใช้ใน
การจัดประสบการณ์ประกอบด้วย วิดีโอนิทานอาเซียน 4 เรื่อง คือ 1) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลิน
ประเทศไทย 2) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศลาว 3) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลิน
ประเทศมาเลเซีย 4) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศอินโดนีเซีย สมุดภาพนิทานอาเซียน
จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ 1) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศไทย 2) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์น
เพลินประเทศลาว 3) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศพม่า 4) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลิน
ประเทศกัมพูชา 5) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศเวียดนาม 6) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์น
เพลินประเทศมาเลเซีย 7) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศฟิลิปปินส์ 8) นิทานเรื่องใบตองใบ

เฟิร์นเพลินประเทศอินโดนีเซีย 9) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศบรูไน 10) นิทานเรื่องใบตองใบเฟิร์นเพลินประเทศสิงคโปร์ และหุ่นมืออาเซียนที่ใช้ในการเล่านิทานซึ่งจะมีชุดประจำชาติทั้ง 10 ประเทศ รวมถึงชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ การปฏิบัติกิจกรรม เป็นต้น

1.2 อธิบายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ โดยสื่อประสมที่ใช้จัดในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ 5 หน่วย 25 แผน รวม 10 ประเทศ ดังนี้ 1) หน่วยหุ่นมืออาเซียน (ประเทศไทย ประเทศพม่า) 2) หน่วยหุ่นมืออาเซียน (ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา) 3) หน่วยหุ่นมืออาเซียน (ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย) 4) หน่วยหุ่นมืออาเซียน (ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย) 5) หน่วยหุ่นมืออาเซียน (ประเทศบรูไน ประเทศสิงคโปร์) ในการจัดประสบการณ์ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ทั้งขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป แตกต่างกันในแต่ละแผน โดยกิจกรรมมีความหลากหลายออกไป ทั้งนี้ก็เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียน

2. ผู้วิจัยชี้แจงและทำความเข้าใจกับเด็กปฐมวัยดังนี้

2.1 ผู้วิจัยแนะนำพร้อมทั้งอธิบายเกี่ยวกับสื่อประสมนิทานอาเซียนในภาพรวมครอบคลุมความรู้หลัก 4 เรื่อง คือ สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ ธงชาติ คำทักทาย สื่อประสมนิทานอาเซียนที่ใช้ในครั้งนี้ประกอบด้วย 1) วิดีโอนิทานอาเซียน 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน

2.2 อธิบายเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ โดยสื่อประสมที่ใช้จัดในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ ชื่อว่าหน่วยหุ่นมืออาเซียน ประกอบด้วย 10 ประเทศ ซึ่งในการจัดประสบการณ์ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ทั้งขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป แตกต่างกันในแต่ละแผน โดยกิจกรรมมีความหลากหลายออกไป ทั้งนี้ก็เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารและให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการจัดประสบการณ์ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ทั้งขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป ดังนี้

ประเทศไทย ระยะเวลาการจัดประสบการณ์ 2 วัน 2 แผน โดยวันที่ 1 แผนที่ 1 เรื่อง สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แผนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ขั้นสอน ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมภาพตัดต่อ ร่วมสอนการทักทายสวัสดิ์ สื่อประสมประกอบด้วย วิดีโอนิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน เมื่อจัดประสบการณ์แล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศพม่า ระยะเวลาการจัดประเพณี 3 วัน 3 แขน โดยวันที่ 1 แขนที่ 1 เรื่อง สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แขนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย วันที่ 3 แขนที่ 3 เรื่อง ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมเล่นนิทาน ร่วมแสดงบทบาทสมมติ ชำนาญผู้ปกครองร่วมเล่นประเพณี ร่วมแสดงบทบาทสมมติ ร่วมเล่นเกมภาพตัดต่อ สื่อประสมประกอบด้วย สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน เมื่อจัดประเพณีแล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศลาว ระยะเวลาการจัดประเพณี 2 วัน 2 แขน โดยวันที่ 1 แขนที่ 1 เรื่อง สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แขนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมประเทศลาวหรรษาต่อภาพตัดต่อ แต่งชุดประจำชาติ ร่วมเล่นเกมธงประเทศลาว ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมกล่าวคำทักทาย สื่อประสมประกอบด้วย วิดีโอ นิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน เมื่อจัดประเพณีแล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศกัมพูชา ระยะเวลาการจัดประเพณี 3 วัน 3 แขน โดยวันที่ 1 แขนที่ 1 เรื่อง สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แขนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย วันที่ 3 แขนที่ 3 เรื่อง ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมเล่นนิทาน ร่วมแสดงบทบาทสมมติ ร่วมแสดงมายากล ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมท่องเที่ยวเพลินใจจับคู่ชุดประจำชาติ กับสถานที่ ร่วมเล่นเกมทักทายกันเลือกชุดประจำชาติให้ตรงกับคำทักทายที่ครูบอก ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมร้องเพลงสวัสดีอาเซียน สื่อประสมประกอบด้วย สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน เมื่อจัดประเพณีแล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศเวียดนาม ระยะเวลาการจัดประเพณี 2 วัน 2 แขน โดยวันที่ 1 แขนที่ 1 เรื่อง สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แขนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมเล่นนิทาน ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมภาพตัดต่อ สื่อประสมประกอบด้วย วิดีโอ นิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน เมื่อจัดประเพณีแล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศมาเลเซีย ระยะเวลาการจัดประเพณี 3 วัน 3 แขน โดยวันที่ 1 แขนที่ 1 เรื่อง สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แขนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย วันที่ 3 แขนที่ 3 เรื่อง ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นการจัดกิจกรรม ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมแสดงมายากล ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมท่องเที่ยวเพลินใจจับคู่ชุดประจำชาติกับสถานที่ ร่วมเล่นเกมทักทายกันครูชูธงชาติประเทศใดให้พูดคำทักทายประเทศนั้น ร่วมระบายสีธงชาติ ชำนาญ ผู้ปกครองร่วมร้องเพลง

สวัสดีอาเซียน สื่อประสมประกอบด้วย วิชา อินทนิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน เมื่อจัด
 ประสพการณ์แล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศฟิลิปปินส์ ระยะเวลาการจัดประสพการณ์ 2 วัน 2 แผน โดยวันที่ 1 แผนที่ 1 เรื่อง
 สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แผนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้า
 มามีส่วนร่วมในชั้นการจัดกิจกรรม ชื่นนำ ผู้ปกครองร่วมเล่นนิทาน ร่วมแสดงมายากล ชื่นสอน
 ผู้ปกครองเล่าประสพการณ์ ร่วมเล่นเกมท่องเที่ยวเพลินใจจับคู่ชุดประจำชาติกับสถานที่ ร่วมระบายสี
 ธงชาติ สื่อประสมประกอบด้วย สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน เมื่อจัดประสพการณ์แล้วครู
 ให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศอินโดนีเซีย ระยะเวลาการจัดประสพการณ์ 3 วัน 3 แผน โดยวันที่ 1 แผนที่ 1 เรื่อง
 สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แผนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย วันที่ 3 แผนที่ 3 เรื่อง ธงประจำ
 ชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นการจัดกิจกรรม ชื่นนำ ผู้ปกครองร่วมแสดงบทบาทสมมติ
 ร่วมแสดงมายากล ชื่นสอน ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมถอดโดสิ่งเกิดภาพ ร่วมเล่นเกมทักทายกันครูชูธง
 ชาติประเทศใดให้พูดคำทักทายประเทศนั้น เกมภาพตัดต่อ ชื่นสรุป ผู้ปกครองร่วมร้องเพลงสวัสดี
 อาเซียน สื่อประสมประกอบด้วย สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน เมื่อจัดประสพการณ์แล้วครู
 ให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศบรูไน ระยะเวลาการจัดประสพการณ์ 2 วัน 2 แผน โดยวันที่ 1 แผนที่ 1 เรื่อง สถานที่
 สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แผนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย ธงประจำชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วน
 ร่วมในชั้นการจัดกิจกรรม ชื่นนำ ผู้ปกครองร่วมเล่นนิทาน ชื่นสอน ผู้ปกครองเล่าประสพการณ์ ร่วม
 เล่นเกมลูกเต๋าอาเซียนพาเพลิน ร่วมระบายสีธงชาติ สื่อประสมประกอบด้วย สมุดภาพนิทานอาเซียน
 หุ่นมืออาเซียน เมื่อจัดประสพการณ์แล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ประเทศสิงคโปร์ ระยะเวลาการจัดประสพการณ์ 3 วัน 3 แผน โดยวันที่ 1 แผนที่ 1 เรื่อง
 สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ วันที่ 2 แผนที่ 2 เรื่อง คำทักทาย วันที่ 3 แผนที่ 3 เรื่อง ธงประจำ
 ชาติ ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในชั้นการจัดกิจกรรม ชื่นนำ ผู้ปกครองร่วมเล่นนิทาน ร่วมแสดง
 บทบาทสมมติ ร่วมแสดงมายากล ชื่นสอน ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมประเทศสิงคโปร์หรรษาต่อภาพและ
 แต่งชุดประจำชาติ ร่วมแสดงบทบาทสมมติ ชื่นสรุป ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมทักทายกันเมื่อครูชูภาพคน
 แต่งกายประเทศใดให้พูดคำทักทายประเทศนั้น สื่อประสมประกอบด้วย สมุดภาพนิทานอาเซียน
 หุ่นมืออาเซียน เมื่อจัดประสพการณ์แล้วครูให้เด็กทำแบบฝึกความรู้เรื่องอาเซียน

ขั้นที่ 3 หลังการดำเนินการใช้สื่อประสมโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยของเด็กปฐมวัย ครบทุกแผนการจัดประสบการณ์แล้ว นักเรียนได้ดำเนินการทดสอบดังนี้

3.1 ทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน โดยทำข้อสอบความรู้อาเซียน จำนวน 20 ข้อ

3.2 ประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยจากแบบประเมินทักษะการสื่อสาร จำนวน 5 ชุด

ตอนที่ 4 ผลการประเมินและปรับปรุงสื่อประสมนิทานอาเซียน (D₂ : Development)

ในขั้นตอนของการประเมินและปรับปรุงสื่อประสมนิทานอาเซียนผู้ปกครองมีส่วนร่วมดังนี้

1. ร่วมประเมินผล ผู้ปกครองจะดำเนินการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์ครบทุกแผน และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

2. ร่วมรับผลประโยชน์ ผู้ปกครองจะได้ทราบผลภายหลังจากการประเมินผลจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนและประเมินทักษะการสื่อสาร และผู้ปกครองสะท้อนความพึงพอใจจากการสัมภาษณ์

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อสื่อประสมนิทานอาเซียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินความรู้อาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องอาเซียน จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน ที่สร้างขึ้น ทดสอบหลังเรียนกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 11 คน แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ The One-Shot Case Study (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 143) ได้ผลดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ทดสอบ ความรู้เรื่อง อาเซียน	n	เกณฑ์ที่ กำหนด (ร้อยละ)	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t-test	Sig.
	11	80	20	17.45	1.69	87.25	2.85	.01

จากตารางที่ 17 ผลการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทดสอบหลังเรียนกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 11 คน ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องอาเซียน จำนวน 20 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน วิเคราะห์ด้วย t-test แบบ One sample t-test พบว่า ความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ($\bar{X}=17.45$, S.D.=1.69) สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 คือเด็กปฐมวัยร้อยละ 80 มีความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบคะแนนสอบของประเทศต่างๆจากการทำแบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนครอบคลุม 10 ประเทศ แสดงผลดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนในประเทศต่างๆ

ข้อคำถาม	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	ลำดับที่
ประเทศพม่า	11	11	100	1
ประเทศลาว	11	10	90.91	4
ประเทศกัมพูชา	33	31	93.94	3
ประเทศเวียดนาม	33	30	90.91	4
ประเทศมาเลเซีย	33	31	93.94	3

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนในประเทศต่างๆ (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	ลำดับที่
ประเทศฟิลิปปินส์	33	26	78.79	5
ประเทศอินโดนีเซีย	22	14	63.64	6
ประเทศบรูไน	22	20	90.91	4
ประเทศสิงคโปร์	22	21	95.45	2

จากตารางที่ 18 จากการทำแบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนจำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 9 ประเทศ ได้แก่ ประเทศพม่า ประเทศลาว ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศบรูไน และประเทศสิงคโปร์ (ประเทศไทยมีค่าความยากง่าย ได้ค่าที่ไม่เหมาะสมจึงไม่ได้คัดเลือก) พบว่า ประเทศที่เด็กปฐมวัยได้คะแนนสูงเป็นลำดับที่ 1 คือ ประเทศพม่า (ร้อยละ 100) รองลงมาคือประเทศสิงคโปร์ (ร้อยละ 95.45) รองลงมาคือประเทศกัมพูชาเท่ากับประเทศมาเลเซีย (ร้อยละ 93.94) รองลงมาคือประเทศลาวเท่ากับประเทศเวียดนามและประเทศบรูไน (ร้อยละ 90.91) รองลงมาคือประเทศฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 78.79) และลำดับสุดท้าย ประเทศอินโดนีเซีย (ร้อยละ 63.64) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินทักษะการสื่อสารครอบคลุมทักษะการสื่อสาร 3 ด้าน คือด้านกรอธิบายคำศัพท์ ด้านการสร้างประโยค ด้านการสนทนาโต้ตอบ จำนวน 5 ชุด คะแนนเต็มชุดละ 15 คะแนน รวม 75 คะแนน ที่สร้างขึ้น ทดสอบหลังเรียนกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 11 คน แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบ The One-Shot Case Study (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 143) ได้ผลดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดย
จัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ประเมินทักษะ การสื่อสาร	n	เกณฑ์ที่ กำหนด (ร้อยละ)	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t-test	Sig.	ลำดับ ที่
การสื่อสารด้าน การอธิบาย คำศัพท์	11	80	30	28.46	1.23	94.87	11.97	.00	3
การสื่อสารด้าน การสร้างประโยค	11	80	15	14.86	0.32	99.07	29.37	.00	1
การสื่อสารด้าน การสนทนา โต้ตอบ	11	80	30	29.04	1.62	96.80	10.33	.00	2
รวม 3 ด้าน	11	80	75	72.36	2.91	96.48	14.10	.00	

จากตารางที่ 19 ผลการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทดสอบหลังเรียนกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 11 คน ด้วยแบบประเมินทักษะการสื่อสารครอบคลุมทักษะการสื่อสาร 3 ด้าน คือด้านการอธิบายคำศัพท์ ด้านการสร้างประโยค ด้านการสนทนาโต้ตอบ จำนวน 5 ชุด คะแนนเต็มชุดละ 15 คะแนน รวม 75 คะแนน วิเคราะห์ด้วย t-test แบบ One sample t-test พบว่า ในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ($\bar{X}=72.36$, $S.D.=2.91$) คือเด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 โดยอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน ลำดับที่ 1 คือด้านการสร้างประโยค ($\bar{X}=14.86$, $S.D.=0.32$) คิดเป็นร้อยละ 99.07 รองลงมาคือด้านการสนทนาโต้ตอบ ($\bar{X}=29.04$, $S.D.=1.62$) คิดเป็นร้อยละ 96.80 และด้านการอธิบายคำศัพท์ ($\bar{X}=28.46$, $S.D.=1.23$) คิดเป็นร้อยละ 94.87 ตามลำดับ

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตารางที่ 20 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองจากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจ

สถานภาพและข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 หญิง	9	81.82
1.2 ชาย	2	18.18
รวม	11	100.00
2. อายุ		
2.1 มากกว่า 41 ปีขึ้นไป	6	54.55
2.2 31-40 ปี	3	27.27
2.3 ต่ำกว่า 30 ปี	2	18.18
รวม	11	100.00
3. ความสัมพันธ์กับเด็ก		
3.1 พ่อ แม่	5	45.45
3.2 ปู่ ย่า ตา ยาย	6	54.55
รวม	11	100.00
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี	1	9.09
4.2 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3-มัธยมศึกษาปีที่ 6	7	63.64
4.3 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3	3	27.27
รวม	11	100.00
5. อาชีพ		
5.1 รับจ้าง	7	63.64
5.2 ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร	4	36.36
รวม	11	100.00

จากตารางที่ 20 สัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จำนวน 11 คน เป็นเพศหญิง 9 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 เพศชาย 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 อายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป 6 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 อายุ 31-40 ปี 3 คนคิดเป็นร้อยละ 27.27 อายุต่ำกว่า 30 ปี 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ตามลำดับความสัมพันธ์กับเด็กเกี่ยวข้องเป็นพ่อแม่ 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 เกี่ยวข้อง เป็น ปู่ ย่า ตา ยาย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 ระดับการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3-มัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ อาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจที่มีต่อส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านต่างๆ คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านทักษะการสื่อสารที่เกิดกับเด็กปฐมวัย ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ จำนวน 6 ข้อ โดยเป็นความคิดเห็นปลายเปิด พบว่า

1) ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมคิดและตัดสินใจ ส่วนใหญ่พึงพอใจรู้สึกดี ชอบที่ได้รู้ว่าลูกของตนเองจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่ว่า

“ชอบที่รู้ว่าลูกเราจะได้อะไร”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

“ชอบเพราะเราได้ช่วยครูคิดว่าลูกเราจะเรียนอะไรบ้าง”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

2) ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมจัดประสบการณ์ ผู้ปกครองชอบ พึงพอใจมากที่สุดที่ได้มาร่วมสอน ร่วมกิจกรรมในห้องเรียน เพราะจะได้เรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก บางเรื่องผู้ปกครองก็ไม่เคยรู้มาก่อน ได้สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก ได้เล่นให้ฟัง เด็กๆ สนุก ผู้ปกครองก็สนุก และยังได้เล่นนิทานหรือเรื่องที่เรียนจากที่โรงเรียน ไปพูดคุยต่อที่บ้าน ซึ่งการมีส่วนร่วมจัดประสบการณ์จำนวนครั้งจะสูงกว่าการมีส่วนร่วมด้วยวิธีอื่น ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่ว่า

“ชอบมาสอนในห้องเรียน ทำให้เราได้คุ้นเคยกับเด็ก และได้ตอบ รู้จักนิสัยมารยาทของเด็ก

แต่ละคน”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

3) ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมประเมินผล พึงพอใจบ้างเนื่องจากไม่ค่อยมีความรู้ต้องให้ครูอธิบายก่อนจึงจะประเมินผลได้ ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่ว่า

“ชอบ ได้ฝึกสังเกตลูกตัวเองดี”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

“เวลาสอบลูกต้องคอยถามครู ไม่ค่อยเข้าใจต้องให้ครูอธิบายก่อน”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

4) ความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมรับผลประโยชน์ พึงพอใจมาก ดีใจที่เด็กๆเก่งๆ ตอบคำถามได้ รู้เรื่องอาเซียนทุกประเทศ ทักษะการสื่อสารทำได้ดี พูดคล่องแคล่ว เล่าเรื่องได้ยาวเป็นเรื่องราว มีคำศัพท์ใหม่ๆมาเล่า ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่ว่า

“เด็กๆพูดเก่งและพูดข้อความยาวๆ ได้คล่องแคล่ว สามารถอธิบายได้ กล้าแสดงออก”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

“เด็กได้ความรู้อาเซียนอย่างมาก พูดทักทายได้ รู้ธงชาติ”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

5) ความพึงพอใจกับทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย มีความพึงพอใจมาก เด็กๆพูดตอบคำถามได้เก่ง คล่องแคล่ว พูดข้อความยาวๆ ได้คล่องแคล่ว สามารถอธิบายได้ ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่ว่า

“เด็กๆพูดเก่งและพูดข้อความยาวๆ ได้คล่องแคล่ว สามารถอธิบายได้ กล้าแสดงออก”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

“พูดเก่ง พูดคล่อง ชอบถาม”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

6) บรรยากาศในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) ที่โรงเรียนจัดได้สนุกสนาน มีสื่อมากมาย เด็กได้เล่น ได้เรียนรู้ เวลาผู้ปกครองมาก็จะสนุก ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ที่บ้านเด็กๆ จะได้มาทบทวนความรู้อาเซียนกับพ่อแม่ มาเล่านิทาน เล่าเรื่องที่โรงเรียนให้ฟัง และชอบให้ผู้ปกครองเล่านิทานและเล่าเรื่องต่างให้ฟัง ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่ว่า

“ที่บ้านจะเล่านิทาน อ่านหนังสือให้เด็กฟัง เวลาเขาดูหนังสือเห็นรูปภาพแล้ว เขาก็จะบอกว่ามันคืออะไร อ่านให้ฟังหน่อย”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

“มีเกมให้เด็กเล่น นิทานเยอะ ช่วยให้เด็กได้รู้มากขึ้น”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

“ชอบเพราะคุณครุน่ารัก นักเรียนก็น่ารักทุกคน”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า ผู้ปกครองต้องการให้จัดกิจกรรมลักษณะนี้ทุกภาคการศึกษา คือให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในห้องเรียน ผู้ปกครองได้มีความรู้ไปด้วยพร้อมกับเด็ก และเด็กก็จะมีความรู้มากขึ้น ดังคำกล่าวของผู้ปกครองที่ว่า

“อยากให้ผู้ปกครองมีกิจกรรมร่วมกันอีก”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

“ดี เหมือนเราได้ความรู้ไปพร้อมกับเด็กๆค่ะ”

ผู้ปกครองนักเรียนชาย

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์สัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้จากการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย จำนวน 11 คน เป็นเพศหญิง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 เพศชาย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 อายุ 5 ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนในด้านต่างๆ คือ ด้านการใช้สื่อประสม ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 4 ข้อ โดยเป็นความคิดเห็นปลายเปิด พบว่า

1) สื่อประสมนิทานอาเซียนที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ วิดีโอ นิทานอาเซียนและสมุดภาพนิทานอาเซียนจำนวนเด็กที่ชอบอย่างละ 4 คนเท่ากัน เด็กชอบวิดีโอ นิทานอาเซียนเพราะ นิทานสนุกตัวละครเดินได้ ไปเที่ยวที่ต่างๆ ได้ เหมือนการ์ตูนในโทรทัศน์ ได้รู้เรื่องอาเซียน เด็กชอบสมุดภาพนิทานอาเซียนเพราะมีรูปสวย มีประเทศ มีภาพให้ดูมากมาย สมุดภาพนิทานอาเซียนพ่อแม่เล่าให้ฟังได้ ร่องลงมาคือหุ่นมืออาเซียนจำนวน 3 คน เด็กชอบเพราะ เวลาเล่านิทานแล้วสนุก ครูเล่าสนุก ชูชที่ใส่ก็สวย ดังคำกล่าวของเด็กปฐมวัยที่ว่า

“หนูชอบวิดีโอ นิทานอาเซียน เพราะมันสนุก สนุกที่ไปตอกรกับใบเฟิร์น ไปเที่ยว มันสนุกเหมือนดูในโทรทัศน์”

นักเรียนหญิง

“หนูชอบสมุดภาพอาเซียนเพราะมีประเทศให้ดูเยอะ แล้วก็มีความสุขให้ดูมีรูปสวยๆ”

นักเรียนชาย

“หนูชอบหุ่นมืออาเซียน เพราะตัวมันสวย ใส่ชุดแล้วจะสวย”

นักเรียนชาย

2) นักเรียนทุกคนอยากให้ผู้ปกครองมาเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนเพราะจะได้มาเล่านิทานให้ฟัง ได้เล่นเกมร่วมกัน พ่อแม่ได้มาสอนเด็กๆ เวลาพ่อแม่มาแล้วสนุกสนาน ดังคำกล่าวของเด็กปฐมวัยที่ว่า

“อยากให้แม่แสดงเล่านิทานให้ดู แม่คือใจที่ลูกตั้งใจมองที่แม่แสดง”

นักเรียนชาย

“อยากให้แม่มา เพราะอยากให้พ่อแม่ดูหนูกับเพื่อน แม่ได้เล่นเกมด้วย”

นักเรียนชาย

3) กิจกรรมที่นักเรียนชอบที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) ส่วนใหญ่ชอบฟังนิทานทั้งที่ผู้ปกครองร่วมเล่ากับครูและเล่าที่บ้าน เวลาใส่หุ่นมือเล่าก็จะสนุกได้เรียนรู้ เวลาอยู่บ้านก็ชอบนิทานในสมุดนิทานได้เล่ากับพ่อแม่ มีเด็กบางคนชอบเกมต่างๆ ในชั้นการจัดกิจกรรมเช่น การแสดงมายากลของผู้ปกครอง เพราะสนุกตื่นเต้น บางคนชอบทำแบบฝึกหัดอาเขียนเมื่อเรียนจบ ดังคำกล่าวของเด็กปฐมวัยที่ว่า

“ชอบฟังนิทานที่พ่อแม่เล่าให้ฟังที่โรงเรียน ที่แม่จำสวย แม่หนู แม่พี่โน้เล่า”

นักเรียนชาย

“หนูชอบให้แม่เอาสมุดไปเล่าให้ฟังที่บ้าน เล่านิทานแล้วสนุก แม่เล่านิทานเก่ง”

นักเรียนชาย

4) สื่อประสมนิทานอาเขียนทำให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อน ครู ผู้ปกครองได้เข้าใจมากขึ้น เข้าใจเวลาฟังนิทาน เวลาพูดคุยได้เก่งขึ้นพูดได้ยาว เข้าใจเวลาคนอื่นพูด ตอบคำถามได้ ดังคำกล่าวของเด็กปฐมวัยที่ว่า

“หนูพูดเก่งเหมือนผู้ใหญ่ พูดได้เก่งได้ยาว”

ผู้ปกครองนักเรียนหญิง

“พูดดี พูดเก่ง พูดเรื่องอาเขียนได้”

นักเรียนหญิง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า นักเรียนต้องการมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน อยากเล่นหุ่นมือ อยากให้พ่อแม่มาเล่านิทานอีก อยากอ่านสมุดนิทานภาพอาเขียน เพราะสนุก ดังคำกล่าวของเด็กปฐมวัยที่ว่า

“หุ่นมือทำให้หนูได้สนุก ได้หัวเราะ แล้วหนูก็อยากอ่านนิทานให้เพื่อนฟัง”

นักเรียนชาย

“หนูอยากเล่นหุ่นมือใบตอง ใบเฟิร์นเล่นอาเซียนอีก”

นักเรียนหญิง

จากขั้นตอนการดำเนินการวิจัยของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม สรุปลักษณะมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ได้ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 สรุปลักษณะมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
R ₁	ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและ ความต้องการของการ พัฒนาสื่อประสมนิทาน อาเซียน โดย จัด ประสบการณ์ แบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	<p>1. ผู้ปกครองร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ</p> <p>2. ผู้ปกครองวางแผน แสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้วิจัยเกี่ยวกับ หน่วยการเรียนรู้ “หนูน้อยอาเซียน”</p> <p>3. ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย มีส่วนร่วมในการเลือกสื่อประสมนิทานอาเซียน และสื่อประสมที่ใช้ประกอบด้วย วิดีโอ นิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน</p> <p>4. ผู้วิจัยและผู้ปกครองวางแผนแนวทางการจัดประสบการณ์ กำหนดบทบาทของผู้ปกครอง</p>
D ₁	การพัฒนาสื่อประสมนิทาน อาเซียน โดย จัด ประสบการณ์ แบบ ผู้ปกครองมีส่วนร่วม	ผู้ปกครองมีส่วนร่วมคิดและตัดสินใจในส่วนของการออกแบบสื่อประสมนิทานอาเซียนทั้ง 3 ชนิด คือ 1)วิดีโอ นิทานอาเซียน 2)สมุดภาพนิทานอาเซียน 3)หุ่นมืออาเซียน โดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของสื่อแต่ละชนิด ทั้งนี้ในส่วนของการผลิตสื่อประสม ผู้วิจัยเป็นผู้ผลิตเองเนื่องจากภาระงานของผู้ปกครอง

ตารางที่ 21 สรุปวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย		การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	
R ₂	การทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม	ร่วมจัดประสบการณ์	1. การจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนผู้ปกครองจะได้ใช้หุ้่มืออาเซียนในการดำเนินทวนร่วมกับครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากสมุดภาพนิทานอาเซียน 2. ในการจัดประสบการณ์ที่บ้านผู้ปกครองจะได้นำสมุดภาพนิทานอาเซียนไปใช้ร่วมกับเด็กเพื่อทบทวนความรู้เรื่องอาเซียนและเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร
D ₂	การประเมินผล (Evaluation) และปรับปรุงสื่อประสม	ร่วมประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์	ร่วมประเมินผล ผู้ปกครองจะดำเนินการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์ครบทุกแผน และผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ร่วมรับผลประโยชน์ ผู้ปกครองจะได้ทราบผลภายหลังจากการประเมินผลจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนและประเมินทักษะการสื่อสาร และผู้ปกครองสะท้อนความพึงพอใจจากการสัมภาษณ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง Experimental Design มีการทดสอบหลังการทดลอง (The One-Shot Case Study) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกลุ่มโรงเรียนบ้านหลวง อ.คอนตูม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 และผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในกลุ่ม โรงเรียนบ้านหลวง อ.คอนตูม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน และผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 การวิจัย (Research : R₁) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ตอนที่ 2 การพัฒนา (Development : D₁) เป็นการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ตอนที่ 3 การวิจัย (Research : R₂) เป็นการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ตอนที่ 4 การพัฒนา (Development : D₂) เป็นการประเมินผล(Evaluation)และปรับปรุงสื่อประสม

วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม 2) เพื่อพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ 85/85 3) เพื่อทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม 4) เพื่อประเมินประสิทธิผลของการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม จากการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1) พัฒนาคำรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

- 4.2) พัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมให้เด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
- 4.3) ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
- 4.4) ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ที่ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร 2) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร 3) สื่อประสมนิทานอาเซียน ได้แก่ วิดีโอ นิทานอาเซียน สมุดภาพนิทานอาเซียน หุ่นมืออาเซียน 4) แผนการจัดประสบการณ์จำนวน 25 แผน 5) แบบทดสอบความรู้อาเซียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ 6) แบบประเมินทักษะการสื่อสาร จำนวน 5 ชุด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 7) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ 8) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้คือ 1.การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 เป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากแบบฝึกและแบบประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างเรียน (E_1) และเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (E_2) 2. การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องอาเซียน และแบบประเมินทักษะการสื่อสาร โดยเทียบกับเกณฑ์คือนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 วิเคราะห์ด้วย t-test แบบ One sample t-test 3. ค่าความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ และค่าความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน ทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีวิจัยที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม พบว่าการพัฒนาสื่อประสมมีขั้นตอนสำคัญ 10 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ 2) กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ 3) กำหนดหัวเรื่อง กำหนดหัวข้อย่อยๆที่จะสอนในแต่ละวัน 4) กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง 5) กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง 6) กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ปฏิบัติ เช่น การอ่าน ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น 7) กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 8) เลือกและผลิตสื่อการสอน 9) หาประสิทธิภาพของสื่อประสม 10) การใช้สื่อประสม

สื่อประสมนิทานอาเซียนที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) วิดีโอนิทานอาเซียน 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน โดยเด็กจะได้เรียนรู้เรื่องอาเซียนใน 10 ประเทศอาเซียนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ ชุมชนประจำชาติ คำทักทาย และธงชาติ ในการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 วิธี คือ 1) ร่วมคิดและตัดสินใจ 2) ร่วมจัดประสบการณ์ 3) ร่วมประเมินผล 4) ร่วมรับผลประโยชน์

ทักษะการสื่อสารที่เด็กจะได้รับเสริมสร้างมี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการอธิบายคำศัพท์ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการบอกหรืออธิบายความหมายคำตามภาพที่กำหนดได้ถูกต้อง 2) ด้านการสร้างประโยค หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายจากการเรียงคำให้เป็นประโยค การใช้ไวยากรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยา หรือ ประธานกริยาและกรรม เป็นเรื่องราวได้สอดคล้องกับภาพ 3) ด้านการสนทนาโต้ตอบ หมายถึง ความสามารถของเด็กในการพูดตอบคำถามโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์และมีความหมาย สามารถอธิบายเหตุผลของการกระทำได้ เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่ง สามารถบอกสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นได้

2. ผลการพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสมนิทานอาเซียนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 พบว่าผลการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.64 และผลการ

ทดสอบหลังเรียน (E_2) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 93.79 แสดงว่าประสิทธิภาพ 86.64/93.79 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 85/85 ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1

3. ผลการทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย จำนวน 11 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม ระยะเวลาในการทดลองใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน รวม 25 วัน วันละ 30 นาที รวม 12 ชั่วโมง 30 นาที จำนวน 25 แผน ซึ่งแผนการจัดประสบการณ์จะเรียนรู้ในหน่วยหน่วยย่อยอาเซียนครบทั้ง 10 ประเทศ ครอบคลุมความรู้หลัก 4 เรื่อง คือ สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ คำทักทาย ธงชาติ สำหรับการทดลองนั้นผู้วิจัยได้นำสื่อประสมนิทานอาเซียนที่พัฒนาขึ้น ได้แก่ 1) วิดีโอนิทานอาเซียน 2) สมุดภาพนิทานอาเซียน 3) หุ่นมืออาเซียน มาใช้ในการจัดประสบการณ์โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียนในชั้นต่างๆของการจัดกิจกรรม เช่น ชี้ผู้นำ ผู้ปกครองร่วมเล่านิทานอาเซียน ชี้สอน ร่วมเล่าประสบการณ์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมเล่นเกมต่างๆกับเด็ก ชี้สรุป ร่วมร้องเพลง ร่วมเล่นเกม เป็นต้น ในการจัดประสบการณ์ที่บ้านผู้ปกครองจะได้ใช้สมุดภาพนิทานอาเซียนทบทวนร่วมกับเด็ก และสุดท้ายเมื่อครบทุกแผนการจัดประสบการณ์ผู้ปกครองก็จะร่วมประเมินผลหลังจากการดำเนินการทดลองการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย และผู้ปกครองจะได้รับการสัมฤทธิ์ความพึงพอใจที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ผู้ปกครองจะได้รับผลประโยชน์จากเด็กที่ได้รับการพัฒนาทักษะการสื่อสารทั้งด้านการอธิบายคำศัพท์ ด้านการสร้างประโยค ด้านการสนทนาโต้ตอบ และความรู้เรื่องอาเซียนอีกด้วย ซึ่งการมีส่วนร่วมจัดประสบการณ์จำนวนครั้งจะสูงกว่าการมีส่วนร่วมด้วยวิธีอื่น

4. ผลการประเมินและปรับปรุงสื่อประสมนิทานอาเซียนมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ผลการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม พบว่าความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ($\bar{X}=17.45$, S.D.=1.69) สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือเด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และพบว่า ประเทศที่เด็กปฐมวัยได้คะแนนสูงเป็นลำดับที่ 1 คือ ประเทศพม่า (ร้อยละ 100) และลำดับสุดท้ายประเทศอินโดนีเซีย (ร้อยละ 63.64)

4.2 ผลการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทดสอบหลังเรียนกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ($\bar{X}=72.36$, S.D.= 2.91) คือเด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับ

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 โดยอยู่ในระดับดีมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสาร สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน ลำดับที่ 1 คือด้านการสร้างประโยค ($\bar{X}=14.86$, $S.D.=0.32$) คิดเป็นร้อยละ 99.07 รองลงมาคือด้านการสนทนาได้ตอบ ($\bar{X}=29.04$, $S.D.=1.62$) คิดเป็นร้อยละ 96.80 และด้านการอธิบายคำศัพท์ ($\bar{X}=28.46$, $S.D.=1.23$) คิดเป็นร้อยละ 94.87 ตามลำดับ

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัด ประสพการณ์ ด้านต่างๆ คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านทักษะการสื่อสารที่เกิดกับเด็ก ปฐมวัย ด้านบรรยากาศการจัดประสพการณ์ จำนวน 6 ข้อ โดยเป็นความคิดเห็นปลายเปิด พบว่า 1) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผู้ปกครองมีความพึงพอใจทั้งด้านร่วมคิดและตัดสินใจ ด้าน ร่วมจัดประสพการณ์ ด้านร่วมประเมินผล ด้านร่วมรับผลประโยชน์ ผู้ปกครองรู้สึกดีชอบที่รู้ว่า ลูกของตนเองจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง ได้ทราบความก้าวหน้าของลูก พึงพอใจมากที่ได้มาร่วมสอน ร่วมกิจกรรมในห้องเรียน เพราะจะได้เรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก เช่น ได้ร่วมเล่นนิทาน ร่วมเล่นเกม เกิด ความสนุกสนาน และรู้สึกดีใจที่เด็กๆ เก่ง ตอบคำถามได้ รู้เรื่องอาเซียนทุกประเทศ ทักษะการ สื่อสารทำได้ดี พูดคล่องแคล่ว เล่าเรื่องได้ยาวเป็นเรื่องราว มีคำศัพท์ใหม่ๆ มาเล่า 2) ด้านทักษะการ สื่อสารที่เกิดกับเด็กปฐมวัย มีความพึงพอใจมาก เด็กๆ พูดตอบคำถามได้เก่ง คล่องแคล่ว พูด ข้อความยาวๆ ได้คล่องแคล่ว สามารถอธิบายได้ 3) ด้านบรรยากาศการจัดประสพการณ์ บรรยากาศ ในการจัดประสพการณ์ที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) ที่โรงเรียนจัดได้สนุกสนาน มีสื่อมากมาย เด็กได้ เล่น ได้เรียนรู้ เวลาผู้ปกครองมาก็จะสนุก ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ที่บ้านเด็กๆ จะได้มาทบทวน ความรู้อาเซียนกับพ่อแม่ มาเล่นนิทาน เล่าเรื่องที่โรงเรียนให้ฟัง

4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมใน ด้านต่างๆ คือ ด้านการใช้สื่อประสม ด้านบรรยากาศการจัดประสพการณ์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 4 ข้อ โดยเป็นความคิดเห็นปลายเปิด พบว่า 1) ด้านการใช้สื่อประสม สื่อประสมนิทาน อาเซียนที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ วิดีโอ นิทานอาเซียนและสมุดภาพนิทานอาเซียนจำนวนเด็กที่ ชอบอย่างละ 4 คนเท่ากัน เด็กชอบวิดีโอ นิทานอาเซียนเพราะ นิทานสนุกตัวละครเดินได้ ไปเที่ยวที่ ต่างๆ ได้ เหมือนการ์ตูนในโทรทัศน์ ได้รู้เรื่องอาเซียน เด็กชอบสมุดภาพนิทานอาเซียนเพราะมีรูป สวย มีประเทศ มีภาพให้ดูมากมาย สมุดภาพนิทานอาเซียนพ่อแม่เล่าให้ฟังได้ รองลงมาคือหุ่นมือ อาเซียนจำนวน 3 คน เด็กชอบเพราะ เวลาเล่นนิทานแล้วสนุก ครูล่าสนุก ชุดที่ใส่ก็สวย 2) ด้านบรรยากาศการจัดประสพการณ์ นักเรียนทุกคนอยากให้ผู้ปกครองมาเข้าร่วมกิจกรรมกับ นักเรียนเพราะจะได้มาเล่นนิทานให้ฟัง ได้เล่นเกมร่วมกัน พ่อแม่ได้มาสอนเด็กๆ เวลาพ่อแม่มาแล้ว สนุกสนาน นอกจากนี้กิจกรรมที่นักเรียนชอบที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) ส่วนใหญ่ชอบฟังนิทานทั้งที่ ผู้ปกครองร่วมเล่ากับครูและเล่าที่บ้าน เวลาใส่หุ่นมือเล่าก็จะสนุกได้เรียนรู้ เวลาอยู่บ้านก็ชอบ

นิทานในสมุดนิทานได้เล่ากับพ่อแม่ มีเด็กบางคนชอบเกมต่างๆในชั้นการจัดกิจกรรมเช่น การแสดง มายากลของผู้ปกครอง เพราะสนุกตื่นเต้น บางคนชอบทำแบบฝึกอาเขียนเมื่อเรียนจบ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ สื่อประสมนิทานอาเขียนทำให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อน ครู ผู้ปกครองได้เข้าใจมากขึ้น เข้าใจเวลาฟังนิทาน เวลาพูดคุยได้เก่งขึ้นพูดได้ยาว เข้าใจเวลาคนอื่นพูด ตอบคำถามได้

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเขียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้นำผลมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเขียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย พบว่าข้อมูลพื้นฐานมีความสำคัญต่อการสร้างสื่อประสมนิทานอาเขียนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ที่จะพัฒนาทักษะการสื่อสาร อำนวยความสะดวกเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ จึงมีข้อเสนอแนะที่สำคัญของสื่อประสมไว้ดังนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2526: 116) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้สื่อประสม สรุปได้ดังนี้ 1) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายเพราะมีการเปลี่ยนสิ่งเร้าอยู่ตลอดเวลา 2) ทำให้นักเรียนได้รับความรู้กว้างขวาง และเข้าใจบทเรียนดียิ่งขึ้น 3) เป็นการประหยัดเวลาทั้งผู้สอนและผู้เรียน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ได้รวดเร็วเพราะได้เรียนจากสื่อการเรียนการสอนที่แตกต่างกันหลายๆอย่าง 4) เป็นแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งวิธีสอน กลวิธี เทคนิคและการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้ผสมผสานกัน 5) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาต่างๆ ได้ดีเกือบทุกเรื่องจากแหล่งหลายแหล่งโดยถือว่าสื่อแต่ละอย่างมีเนื้อหาต่างกัน 6) ช่วยให้นักเรียนทั้งเก่งและอ่อนได้รับความรู้ตามความสามารถและความพร้อมของแต่ละบุคคล สมชาย แก้วเจริญ (2555: 44-45) ยังกล่าวอีกว่าประโยชน์ของสื่อประสมมีดังนี้ 1) ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อน และมีลักษณะที่เป็นนามธรรมสูง ซึ่งผู้สอนไม่สามารถจะถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้ดี 2) ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา 3) เปิดโอกาสผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกตัดสินใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 4) ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน 5) ให้การเรียนการสอนผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน เนื่องจากสื่อประสมทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู 6) ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกของครูผู้สอน 7) ในกรณีครูขาด ครูคนอื่นก็สามารถสอนแทนโดยใช้สื่อประสม 8) สำหรับสื่อประสมหรือชุดการสอนรายบุคคล และสื่อประสมทางไกลจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้เองที่บ้าน

สื่อประสมที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้เป็นสื่อประสมนิทานอาเซียนซึ่งมีความสำคัญต่อการเสริมสร้างทักษะภาษาให้กับเด็กปฐมวัย ดังที่วรรณิ ศิริสุนทร (2539: 31) มีความเห็นว่า การเล่านิทานมีประโยชน์ช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ดังนี้ 1) ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอิริยาบถของตนเอง 2) ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพิ่มพูนความรู้จากการฟัง 3) ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความ และเนื้อเรื่อง 4) ช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม 5) ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องเกี่ยวกับนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่างๆ และเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่างๆ 6) ช่วยให้เด็กได้รู้จักโลกจากแง่มุมเล็กๆ น้อยๆ จากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้สามารถตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง นอกจากนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2557: 6) ยังกล่าวถึงความสำคัญของอาเซียนในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เร่งพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้รู้จักวัฒนธรรม สังคม ความเป็นอยู่ของเพื่อนอีก 9 ประเทศที่จะสามารถก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมั่นใจ โดยการดำเนินโครงการพัฒนาประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) เพื่อรองรับการรวมกลุ่มของประเทศอาเซียน ในปี 2558 ซึ่งได้กำหนดกรอบเนื้อหา (Themes) 5 กรอบเนื้อหา ซึ่งเกิดจากการสำรวจหลักสูตรของประเทศสมาชิกอาเซียน และในการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นเป็นกรณีเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวข้องกับกรอบเนื้อหาด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียน (Knowing ASEAN) เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนเบื้องต้น เช่น สถานที่สำคัญ ชุดประจำชาติ ธงชาติ คำทักทาย เป็นต้น

ทั้งนี้ในการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนในงานวิจัยนี้ก็เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย เนื่องจากการสื่อสารมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นพื้นฐานต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 1) กล่าวว่า ภาษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิด ซึ่งจะนำไปสู่พัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาในขั้นสูง ภาษาเป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสาร เด็กใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงความต้องการควบคุมพฤติกรรมของผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดงความเป็นตัวตนของเด็ก ค้นหาข้อมูล คิดจินตนาการ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หากไม่มีภาษาติดต่อสื่อสารย่อมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้ เด็กใช้ภาษาในการทำความเข้าใจสิ่งแวดล้อมอย่างมีความหมาย ผู้คนเรียนรู้ซึ่งกันและกันโดยมีภาษาเป็นสื่อกลาง ภาษาช่วยให้มนุษย์สามารถถ่ายทอดความคิดที่เป็นนามธรรมได้ ช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ ทั้งการทำความเข้าใจตนเอง และทักษะการสื่อสารที่สอดคล้องกับวัยพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ได้แก่ ด้านการอธิบายคำศัพท์ ด้านการสร้างประโยค ด้านการสนทนาโต้ตอบ ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553: 86-92) ได้กำหนดสมรรถนะทางภาษาของเด็กปฐมวัย

อายุ 3-5 ปี ในด้านพัฒนาการด้านภาษาที่เกี่ยวข้องกับการฟังและการพูด ดังนี้ การเข้าใจและการใช้ภาษา ประกอบด้วย 1) คำศัพท์ เด็กสามารถรับรู้ เข้าใจ และใช้คำศัพท์ได้ 2) การเรียงคำให้เป็นประโยค เด็กแสดงพัฒนาการการใช้ไวยากรณ์ และการเรียงคำให้เป็นประโยค 3) ความเข้าใจภาษา เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมเข้าใจความหมายและจับใจความได้ จากการฟังภาษาพูด 4) การสื่อความหมาย ประกอบด้วยการสื่อความหมายด้วยภาษาพูด เด็กสามารถรับรู้และใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้ตรงตามความต้องการของตน สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 34) ได้กำหนดคุณลักษณะตามวัยซึ่งเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ คุณลักษณะตามวัยในส่วนของพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กวัย 4-5 ปี ในเรื่องการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้านการฟังและพูด ดังนี้ อายุ 4 ปี 1) สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นประโยคต่อเนื่อง 2) รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” 3) การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ อายุ 5 ปี 1) สนทนาโต้ตอบ / เล่าเรื่องเป็นเรื่องราวได้ 2) รู้จักใช้คำถาม “ทำไม” “อย่างไร”

ในการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนผู้วิจัยได้ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ โดยผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมด้วยวิธีต่างๆ คือ 1) ร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ กำหนดสื่อที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์ 2) ร่วมจัดประสบการณ์ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนตามที่ได้กำหนดไว้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน 3) ร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงาน 4) ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่ร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 5) ได้ระบุถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในข้อที่ 5 ว่า “ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก” สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552- 2561) ได้ให้ความสำคัญของครอบครัวและชุมชนโดยกำหนดแนวทางการปฏิรูปที่สอดคล้องกับพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ให้มีมาตรการส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานในทุกๆ ระดับ ประเภทการศึกษา พัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้เตรียมตัวเป็นพ่อแม่ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพและสถาบันการศึกษาร่วมพัฒนาการศึกษาและการ

เรียนรู้ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียนมากขึ้นในรูปแบบที่หลากหลาย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 15, 28)

2. การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 พบว่าผลการทดสอบระหว่างเรียน (E_1) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 86.64 และผลการทดสอบหลังเรียน (E_2) มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 93.79 แสดงว่าประสิทธิภาพ 86.64/93.79 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 85/85 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อประสมที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยและยังเหมาะสมสำหรับการใช้ในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ดังที่คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546: 74-83) ได้ให้รายละเอียดของสื่อประกอบการจัดกิจกรรมว่า สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติ และ/หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงสร้างและสัญลักษณ์ ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เช่น สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ สื่อประเภทภาพ หนังสือภาพ สื่อเทคโนโลยี เช่น วิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ ฯลฯ และยังมีตัวอย่างงานวิจัย เสาวรัตน์ จันทร์เพชร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสม ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.10 / 87.94 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าสื่อประสมมีประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สื่อประสมจึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาทักษะต่างๆ

นอกจากนี้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ที่สูงอาจเนื่องมาจากตัวแปรแทรกซ้อนซึ่งเป็นตัวแปรภายนอกที่ไม่ต้องการศึกษาส่งผลต่อตัวแปรตาม ตามหลักการ The Max Min Con Principle (มาเรียม นิลพันธุ์, 2555: 135-136) ในที่นี้คือผู้ปกครองรู้ว่าเด็กปฐมวัยเป็นกลุ่มทดลอง ต้องการให้เด็กมีผลการทดสอบหลังเรียนที่สูงจึงได้สอนและทบทวนเนื้อหามากขึ้นส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีคะแนนจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนและคะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารสูง อีกทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ช่วยจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็กต่อเนื่องที่บ้านส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์มีค่าสูง นอกจากนี้การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนผู้วิจัยได้จัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยต้องได้รับความเอา

ใจใส่ ความร่วมมือจากผู้ปกครองเพื่อจะได้พัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าพ่อแม่ ผู้ปกครอง รู้สึกว่าตนเองได้รับการยอมรับ เห็นคุณค่า มีความสำคัญ และเป็นที่ต้องการในชั้นเรียน พ่อแม่ ผู้ปกครองก็จะให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของเด็กอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ (นภเนตร ธรรมบวร, 2549: 317-330) สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ วนิชวัฒนารักษ์ (2552) ได้ทำการ วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา ทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัยพบว่านักเรียนปฐมวัยกลุ่มทดลองมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น ภายหลังจากใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม งานวิจัยของ อารีย์ คำสังฆะ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองใช้ ชุดกิจกรรม “เล่นกับลูกปลุกภาษา” กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจภาษาโดยผู้ปกครองใช้ชุด กิจกรรม “เล่นกับลูกปลุกภาษา” มีความเข้าใจทางภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ David and Susan (2011) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการพัฒนาการอ่านและ การฟังของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเด็กที่ได้รับการร่วมมือจากพ่อแม่จะมีการพัฒนาที่รวดเร็วกว่า และงานวิจัยของ Kathleen and others (2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อ การบ้านของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการบ้านหรืองานของเด็กสามารถมีส่วนร่วมได้ หลายรูปแบบ การมีส่วนร่วมจะมีผลต่อการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลในเชิงบวก

3. การทดลองใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย พบว่าสื่อประสมที่ใช้ในการจัด ประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยเด็กได้ใช้ทุกแผนการจัดประสบการณ์ ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดประสบการณ์ทั้งที่บ้านและ โรงเรียน การจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนผู้ปกครองได้ร่วม กิจกรรมในชั้นต่างๆของการสอนทั้งขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป แตกต่างกันออกไปในแต่ละแผน การจัดประสบการณ์ ในส่วนของการจัดประสบการณ์ที่บ้านผู้ปกครองได้ทบทวนร่วมกับเด็ก ทั้งนี้ จากวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทั้ง 4 วิธี ได้แก่ ร่วมคิดและตัดสินใจ ร่วมจัดประสบการณ์ ร่วมประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ จะเห็นว่าการมีส่วนร่วมจัดประสบการณ์มีจำนวนครั้งที่สูง กว่าวิธีการมีส่วนร่วมอื่น เนื่องจากผู้ปกครองเข้ามาจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนทุกวันตามแผนการ จัดประสบการณ์รวมถึงการจัดประสบการณ์ที่บ้านร่วมกับเด็ก ส่วนการมีส่วนร่วมด้านร่วมคิดและ ตัดสินใจใช้ระยะเวลา 1-2 ครั้ง ในช่วงศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลใช้ ระยะเวลา 1 ครั้ง หลังดำเนินการทดลอง และการมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์ผู้ปกครองจะได้ ทราบถึงความรู้เรื่องอาเซียนและทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยภายหลังจากการประเมินผล สอดคล้องกับ Cohen Uphoff (1977: 7-10, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วนิชวัฒนารักษ์, 2552: 76) ได้

กล่าวถึงวิธีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา มีดังต่อไปนี้ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประการแรกที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายและประโยชน์ในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้จะรวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกตก็คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

4. ผลการประเมินและปรับปรุงสื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

4.1 ผลการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม พบว่า ความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือนักเรียนร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 แสดงให้เห็นว่าการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยการจัดประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมทำให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อประสมที่ใช้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ สอดคล้องกับวัยและความสนใจของผู้เรียน โดยได้ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการก่อนการพัฒนาสื่อประสมทั้งจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี งานวิจัย หลักสูตรปฐมวัย และการสัมภาษณ์ผู้ปกครองและครูผู้สอนปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ตาคำอ้าย (2553) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้สื่อประสมในการสอนภาษาตามแนวธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางการเขียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ดำเนินการการสอนโดยใช้สื่อประสม พร้อมกับมีการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างการเรียน พบว่า นักเรียนทุกคนสามารถเขียนได้ตามที่วัตถุประสงค์กำหนดไว้โดยมีคะแนนความสามารถทางการเขียนหลังเรียน อยู่ในช่วงร้อยละ 82.50 ถึงร้อยละ 100 นอกจากนี้การจัดประสบการณ์แบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้ดำเนินการจัดประสบการณ์ต่อเนื่องที่บ้าน ได้ทบทวนความรู้ให้กับเด็กทำให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kathleen and others (2001) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครองต่อการบ้านของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการบ้านหรืองานของเด็กสามารถมีส่วนร่วมได้หลายรูปแบบ การมีส่วนร่วมจะมีผลต่อการสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลในเชิงบวก และพบว่า จากการทำแบบทดสอบความรู้อาเซียนครอบคลุม 9 ประเทศ (ประเทศไทยมีความยาก-ง่าย ได้ค่าที่ไม่เหมาะสมจึงไม่ได้คัดเลือก) ประเทศที่เด็กปฐมวัยได้คะแนนสูงเป็นลำดับที่ 1 คือ ประเทศพม่า และลำดับสุดท้ายประเทศอินโดนีเซีย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประเทศพม่าเป็นประเทศที่คุ้นเคยมากกว่าประเทศอื่นมีประสบการณ์เดิม ซึ่งผู้ปกครองที่มีความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องประเทศพม่าได้จัดประสบการณ์ให้ความรู้กับเด็กเพิ่มที่บ้าน นอกจากนี้ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบในข้อของประเทศพม่าค่อนข้างง่าย

4.2 ผลการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทดสอบหลังเรียนกับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่า ในภาพรวมเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือเด็กปฐมวัยร้อยละ 80 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 โดยอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อยู่ในระดับดีมากในทุกด้าน ลำดับที่ 1 คือด้านการสร้างประโยค รองลงมาคือด้านการสนทนาได้ตอบ และด้านการอธิบายคำศัพท์ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดประสบการณ์เป็นไปในแนวเดียวกับการพัฒนาทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้วยการจัดประสบการณ์ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านมีความสำคัญต่อการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก การพูด การชี้แนะและปฏิสัมพันธ์ของผู้ใหญ่จึงมีความหมายกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กมาก การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่ดีสำหรับเด็กคือการเปิดโอกาสให้เด็กพูด สนทนาได้ตอบ หัดฟัง ฟีกอ่าน การฝึกให้เด็กจำเรื่องราวจะช่วยให้พัฒนาภาษาของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528: 16-17) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา ชูชื่น (2553) ได้ศึกษาเรื่องผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบหุ่นมือมีความสามารถด้านการพูด ทั้งโดยรวมและรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ การที่เด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารด้านการสร้างประโยคสูงที่สุดเนื่องจากนิทานทั้ง 10 เรื่อง ที่เด็กได้รับจากสื่อประสมนิทานอาเซียนมีเนื้อเรื่องที่เป็นประโยคสมบูรณ์ ประกอบกันเป็นเรื่องราว ทำให้เด็กมีตัวอย่างในการเรียบเรียงประโยค และทักษะการสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์ได้ลำดับสุดท้ายทั้งนี้เพราะคำศัพท์หลายคำเด็กไม่คุ้นเคย เป็นคำศัพท์เกี่ยวกับเรื่องอาเซียน ไม่เพียงแต่จำชื่อคำศัพท์เท่านั้น เด็กยังต้องอธิบายความหมายของคำอีกด้วย

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ด้านต่างๆ คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านทักษะการสื่อสารที่เกิดกับเด็กปฐมวัย ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ พบว่า 1) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองผู้ปกครองมีความพึงพอใจทั้งด้านร่วมคิดตัดสินใจ ด้านร่วมจัดประสบการณ์ ด้านร่วมประเมินผล ด้านร่วมรับผลประโยชน์ ผู้ปกครองรู้สึกดีชอบที่ได้รู้ว่าลูกของตนเองจะได้เรียนรู้อะไรบ้าง ได้ทราบความก้าวหน้าของลูก พึงพอใจมากที่ได้มีส่วนร่วมสอน ร่วมกิจกรรมในห้องเรียน เพราะจะได้เรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก เช่น ได้ร่วมเล่นนิทาน ร่วมเล่นเกม เกิดความสนุกสนาน และรู้สึกดีใจที่เด็กๆเก่ง ตอบคำถามได้ รู้เรื่องอาเซียนทุกประเทศ ทักษะการสื่อสารทำได้ดี พูดคล่องแคล่ว เล่าเรื่องได้ยาวเป็นเรื่องราว มีคำศัพท์ใหม่ๆมาเล่า 2) ด้านทักษะการสื่อสารที่เกิดกับเด็กปฐมวัย มีความพึงพอใจมาก เด็กๆพูดตอบคำถามได้เก่ง คล่องแคล่ว พูดข้อความยาวๆ ได้คล่องแคล่ว สามารถอธิบายได้ 3) ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ บรรยากาศในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) ที่โรงเรียนจัดได้สนุกสนาน มีสื่อมากมาย เด็กได้เล่น ได้เรียนรู้ เวลาผู้ปกครองมาก็จะสนุก ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ที่บ้านเด็กๆจะได้มาทบทวนความรู้อาเซียนกับพ่อแม่ มาเล่นนิทาน เล่าเรื่องที่โรงเรียนให้ฟัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมครูผู้สอนและผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำรูปแบบไปใช้อยู่ในระดับดีมาก และมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม อยู่ในระดับมาก โดยครูและผู้ปกครองมีความเห็นว่ารูปแบบ 3P_{DIE} ที่พัฒนาขึ้นสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรูปแบบ 3P_{DIE} ยังส่งผลให้ครูและผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อันเป็นผลจากการพัฒนาทักษะทางสังคมให้กับนักเรียนร่วมกัน และงานวิจัยของชนสิทธิ์ ลิขิตสูงเนิน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัดเพชรบุรี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมเรียนรู้โรงเรียนสุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ และตระหนักในความสำคัญของแหล่งเรียนรู้วัดมหาธาตุวรวิหาร ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน และรับผลประโยชน์ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมให้กับนักเรียน ได้แก่ คณะครู อาจารย์ ประชาชนชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา

4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมในด้านต่างๆ คือ ด้านการใช้สื่อประสม ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน

4 ข้อ โดยเป็นความคิดเห็นปลายเปิด พบว่า 1) ด้านการใช้สื่อประสม สื่อประสมนิทานอาเซียนที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือ วิดีโอ นิทานอาเซียนและสมุดภาพนิทานอาเซียนจำนวนเด็กที่ชอบอย่างละ 4 คนเท่ากัน เด็กชอบวิดีโอ นิทานอาเซียน เพราะนิทานสนุกตัวละครเดินได้ ไปเที่ยวที่ต่างๆได้ เหมือนการ์ตูนในโทรทัศน์ ได้รู้เรื่องอาเซียน เด็กชอบสมุดภาพนิทานอาเซียนเพราะมีรูปสวย มีประเทศ มีภาพให้ดูมากมาย สมุดภาพนิทานอาเซียนพ่อแม่เล่าให้ฟังได้ รองลงมาคือหุ่นมืออาเซียนจำนวน 3 คน เด็กชอบเพราะ เวลาเล่านิทานแล้วสนุก ครูเล่าสนุก ชุดที่ใส่ก็สวย 2) ด้านบรรยากาศการจัดประสบการณ์ นักเรียนทุกคนอยากให้ผู้ปกครองมาเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนเพราะจะได้มาเล่านิทานให้ฟัง ได้เล่นเกมร่วมกัน พ่อแม่ได้มาสอนเด็กๆ เวลาพ่อแม่มาแล้วสนุกสนาน นอกจากนี้กิจกรรมที่นักเรียนชอบที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) ส่วนใหญ่ชอบฟังนิทานทั้งที่ผู้ปกครองร่วมเล่ากับครูและเล่าที่บ้าน เวลาใส่หุ่นมือแล้วก็สนุกได้เรียนรู้ เวลาอยู่บ้านก็ชอบนิทานในสมุดนิทานได้เล่ากับพ่อแม่ มีเด็กบางคนชอบเกมต่างๆ ในชั้นการจัดกิจกรรมเช่น การแสดงมายากลของผู้ปกครอง เพราะสนุกตื่นเต้น บางคนชอบทำแบบฝึกอาเซียนเมื่อเรียนจบ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ สื่อประสมนิทานอาเซียนทำให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อน ครู ผู้ปกครองได้เข้าใจมากขึ้น เข้าใจเวลาฟังนิทาน เวลาพูดก็พูดได้เก่งขึ้นพูดได้ยาว เข้าใจเวลาคนอื่นพูด ตอบคำถามได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวรัตน์ จันทร์เพชร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสม ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งประกอบด้วยข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดประสบการณ์และสื่อประสม (E_1/E_2) มีค่าต่างกันมากระหว่างค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ดังนั้นในการวิจัยควรมีการควบคุมความแปรปรวนจากตัวแปรแทรกซ้อน (Control Extraneous Variance) ซึ่งจะส่งผลต่อตัวแปรตามและผลการวิจัย

2. จากผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ แสดงว่าเด็กปฐมวัยมีทักษะการสื่อสารที่ดีทั้งสามด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านการสร้างประโยค ด้านการสนทนาโต้ตอบ ด้านการอธิบายคำศัพท์ ดังนั้นครูปฐมวัยจึงควรให้ความสำคัญในเรื่องของคำศัพท์ใหม่ที่เด็กไม่คุ้นเคย การจัดประสบการณ์ในแต่ละครั้งควรแทรกคำศัพท์พร้อมทั้งการอธิบายความหมายของคำให้เด็กเข้าใจ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในทุกวิธี แต่การมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้ปกครองบางคนไม่มีความเข้าใจ ในวิธีการประเมินผลเด็กปฐมวัย ดังนั้นครูจะต้องอธิบายและสื่อสารอย่างเป็นลำดับขั้นตอนให้ชัดเจน หรือสาธิตการประเมินผลให้ผู้ปกครองดูเพื่อความเข้าใจ ผู้ปกครองประเมินผลได้อย่างถูกต้องและเกิดความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

4. การมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียนต้องมีผู้ปกครองมาร่วมจัดประสบการณ์ทุกวัน ครูต้องมีการวางแผน ประสานงานที่ดี ทำข้อตกลงร่วมกันในการกำหนดวัน เวลา กับผู้ปกครอง รวมถึงมีการกำหนดตัวแทนของผู้ปกครองสำรองไว้ หากพบว่าไม่สามารถมาในวันที่กำหนดได้ เพื่อการจัดประสบการณ์จะได้ดำเนินตามแผนการจัดประสบการณ์อย่างราบรื่น ส่งผลดีกับเด็กปฐมวัยต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยที่ควรดำเนินการต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อประสม โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอื่นๆ เช่น ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนรูปแบบอื่นร่วมกับสื่อประสม เช่น การเรียนรู้แบบโครงการ การเรียนรู้ตามแนวสมดุลภาษา ฯลฯ ที่สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม ร่วมกับนวัตกรรมอื่นๆ เช่น แบบฝึกทักษะ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ฯลฯ
4. การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย โดยจำแนกตามสภาพของผู้ปกครองในด้านอาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กองพัฒนาสื่อและนวัตกรรม. (2532). **ละครหุ่น**. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาการศึกษาภายนอกโรงเรียน.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2536). **เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์
- _____. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- _____. (2548). **เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. (2519). **คติชนวิทยา**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศกรรมฝึกหัดครู.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2544). “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน.” **การศึกษาปฐมวัย**. 5, 4 (ตุลาคม): 30-37.
- _____. (2544). **การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เบรน-เบส บั๊คส์.
- _____. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: เบรน-เบส บั๊คส์.
- _____. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ: เบรน-เบส บั๊คส์.
- เกศินี โชติกเสียร. (2524). **หุ่นเชิดมือ**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เกริก ชื่นพันธ์. (2538). **เอกสารคำสอนวิชา บร 620 การเล่นนิทาน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ขนิษฐา รุจิโรจน์. (2540). **เทคโนโลยีกับการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย**. เข้าถึงเมื่อ 18 มิถุนายน เข้าถึงได้จาก <https://docs.google.com/document/preview?hgd=1&id=1XP4mEXFzqSetHusvLfPZMX2NF7b1huUq8B25OcE5WBk&pref=2&pli=1#heading=h.75f9xcnsd2if>
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ. (2529). **อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็ก**. กรุงเทพฯ: สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้า.
- จันทนา ชูชื่น. (2553). “ผลของการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานประกอบหุ่นมือที่มีต่อความสามารถด้านการพูดของเด็กปฐมวัย.” **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี**.

- จิรวรรณ นนทะชัย. (2555). “ความสามารถทางด้านการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
 ประสบการณ์เล่านิทานประกอบการวาดภาพ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉวีวรรณ กิณางค์. (2533). การศึกษาคณิต. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉวีวรรณ กุหาภินันท์. (2527). การทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณการ.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2557). รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ระดับการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้วัดมหาธาตุวรวิหาร จังหวัด
 เพชรบุรี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2520). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2521). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล. กรุงเทพฯ:
 ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2526). กระบวนการสันนิเวศนาการและระบบสื่อการสอน ในเอกสารการสอนชุดวิชา
 เทคโนโลยีและสื่อการศึกษา เล่ม 1 หน่วยที่ 1-5. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี:
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2556). “การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน.” ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย.
 5, 1 (มกราคม-มิถุนายน): 7-20.
- ชุติมา สัจจามันท์. (2529). หนังสือเพื่อลูก. กรุงเทพฯ: สุจิตการพิมพ์.
- เดคาร์ ราเคล. (2542). การศึกษาศาสตร์สร้างคนสร้างชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
 การศึกษาแห่งชาติ.
- นภาพรณี อัจฉริยะกุล และพิไลพรรณ ปุกเหตุ. (2559). หลักการและทฤษฎีการสื่อสาร. นนทบุรี:
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นงนตร ธรรมบวร. (2549). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย.
- _____. (2549). หลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์
 สำหรับเด็กปฐมวัยหน่วยที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นฤมล เนียมหอม. (ม.ป.ป.). นวัตกรรมจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยใช้วรรณกรรม
 เป็นฐาน. เข้าถึงเมื่อ 30 มีนาคม. เข้าถึงจาก http://www.nareumon.com/index.php?option=com_content&task=view&id=57&Itemid=50&limit=1&limitstart=1
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2532). การพัฒนาการอ่านของลูก. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). **การพัฒนาเด็กปฐมวัย: Developing young children**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นุชรี ตรีโลจน์วงศ์. (2530). **การเล่านิทานสำหรับเด็ก**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บรรพต พรประเสริฐ. (2531). “การเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนอนุบาลที่ 2 ได้รับการสอนโดยใช้นิทานและเกม.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเชิด ภูญโญอนันตพงษ์. (2527). **การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญทิพา เตชะทรงคุณ. (2556). “ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ที่มีต่อการพูดอย่างมีโครงสร้างของเด็กปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เบญจจะ คำมะสอน. (2544). “ความสามารถด้านการฟังและการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมประสบการณ์การพูดเล่าเรื่องอย่างต่อเนื่องโดยใช้ภาพประกอบ.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประมวญ ดิฉินสัน. (2536). **เมื่อลูกรักได้ครูดี**. กรุงเทพฯ: พับบลิกบิสเนส พรีนซ์.
- ปัทมศิริ ธีรานุรักษ์. (2539). “การพัฒนาโปรแกรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมการรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กวัยอนุบาล.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรทิพย์ วิน โคมินทร์. (2530). **นิทานและหุ่นสำหรับเด็ก**. ปทุมธานี: วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัย.
- พรศ ทิวรัชชัย. (2555). “การเตรียมความพร้อมการบริหารจัดการในชั้นเรียนของครูโรงเรียน สัตหีบเขตฐานทัพเรือและเขตกองเรือยุทธการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียน.” งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัฒนจิตา สิริภักศรีเสมอ. (2555). “ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อการรับรู้ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัย.” เค้าโครงภาคินิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ไพพรรณ อินทนิล. (2534). **เทคนิคการเล่านิทาน**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ภาวนา เบาสุงเนิน. (2552). “การพัฒนาสื่อประสมเพื่อเตรียมความพร้อมทางคณิตศาสตร์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนด้านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- กัญญาพร นิตยะประภา. (2534). การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- มนัสนันท์ จริตงาม. (2553). **ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยศึกษา Seminar in Curriculum and Learning Management in Early Childhood Education 22741 หน่วยที่ 6-10.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานวิกา บุญรินทร์. (2552). “ผลการจัดกิจกรรมการเล่นที่ประกอบรูปภาพที่มีต่อความสามารถ ในการจับใจความของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านโนนไหล่หนองเลิง จังหวัดศรีสะเกษ.” ปริญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). **วิธีวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 6. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมืองปาย ฐัฐรพกิจ. (2555). “ความพร้อมและแนวทางการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชณี ศรีไพรวรรณ. (2516). **การเล่นและเล่าเรื่อง.** กรุงเทพฯ: สื่อภาษาชุมชนภาษาไทยของคุรุสภา.
- ลัดดา นิลละมณี. (2526). **สื่อการเล่าเรื่องและนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรรณาท รักสกุลไทย และนฤมล เนียมหอม. (2549). **การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านภาษา ในประมวลสาระชุดวิชา การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 10.** นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2539). **การเล่น.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ดันอ้อแกรมมี.
- วลัยรัตน์ จันท์เสมา. (2554). “ความสามารถในการสื่อสารแบบวัจนภาษาของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบจิตปัญญา.” ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิภา ตันฑุลพงษ์. (2552). **การจัดประสบการณ์ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ภาษาในระดับปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2.
- วิภา อุดมฉันท. (2538). **กระบวนการสร้างสรรค์และเทคนิคการผลิตสื่อโทรทัศน์และสื่อคอมพิวเตอร์**. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- _____. (2538). **การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ตาคำอ้าย. (2553). “ผลของการใช้สื่อประสมในการสอนภาษาตามแนวธรรมชาติที่มีต่อความสามารถทางการเขียนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนอรุโณทัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย. (2552). “การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม สำหรับนักเรียนปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมชาย แก้วเจริญ. (2555). “การใช้สื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านทำนองเสนาะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สันทพัฒน์ อรุณธาวิ. (2542). **นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยโปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย**. ภูเก็ต: สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- สาธิตี วิทยาขาว. (2549). “การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ทางรูปภาพของเด็กปฐมวัยด้วยการเล่านิทานประกอบหุ่นกับการเล่านิทานประกอบภาพ.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศาสตร์และการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). **รายงานการวิจัยและประเมินผลโครงการนำร่องจัดชั้นเด็กเล็กในพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ (2525-2527)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **การส่งเสริมศักยภาพทางภาษาและการรู้หนังสือสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2549. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2555). ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ปีการศึกษา 2555. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน สกศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2544). แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษา เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2551). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2551). รายงาน เรื่องระบบและกลไกการส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2553). สมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย 3-5 ปี: แนวแนะสำหรับผู้ดูแลเด็ก ครูและอาจารย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2555). คู่มือดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2557). **คู่มือหลักสูตรอาเซียน (ASEAN Curriculum Sourcebook)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิริมา ภิญ โณนันทพงษ์. (2553). **การวัดและประเมินแนวใหม่: เด็กปฐมวัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- สุนีย์นารถ เลี่ยมวัฒนสุธา. (2550). “การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการบวกเลขสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบสื่อประสม.” ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพัตร์ พิบูลย์ และคณะ. (2552). “หลักสูตรการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ (R and D).” เอกสารในการอบรมเรื่องหลักสูตรการวิจัยและพัฒนางานวิชาการ (R and D) เสนอมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช 17-19 สิงหาคม.
- สุริรัตน์ รอดแผ้วพาล. (2547). “การพัฒนาเทปนิทานประกอบหนังสือ เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสาวรัตน์ จันทร์เพ็ชร. (2553). “ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสม.” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2535). **ปฐมวัยศึกษา: หลักสูตรสู่แนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2540). **แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อรุณี หรดาล. (2536). **ผู้ปกครองกับการจัดการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 13 ในประมวลสารชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา**. นนทบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อัจฉรา เจตบุตร. (2554). “การพัฒนาบทเรียนสื่อประสม เรื่อง การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารี สันหวิ. (2535). **นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพฯ: สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.

อารีย์ คำสังฆะ. (2554). “การส่งเสริมความเข้าใจภาษาของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองใช้ชุดกิจกรรม เล่นกับลูกปดภาษา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษ ปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาษาอังกฤษ

Amorrigi, Helen Delores. (1981). “**The Effect of Story Telling on Young Children’s Sequencing Ability**” Disserttation Abstracts Internationnal.

Cronbach, Joseph Lee. (1970). **Essential of Psychological Testing**. 3rd education. New York: Haper and Row.

David, J. L., and Susan W. S. (2011). **Parental involvement in the teaching of reading: a comparison of hearing reading, paired reading, pause, prompt, praise, and direct instruction methods**. British Journal of Educational Psychology.

Extension Foundation. (2015). **Using puppets in child care**. Accessed July 3. Available from <http://articles.extension.org/pages/67243/using-puppets-in-child-care>

Fisher, J. (2002). **Starting from the child: Teaching and learning from 3 to 8**. 2nd ed. Philadelphia: Open University Press.

Fontana, D. (1995). **Psychology for teacher**. 3rd ed. Houndwills: Mcmillan Press Ltd.

Giles, Rebecca McMahon, and Wellhousen Tunks. (2008). **Puppet play: Dramatic benefits for young performers**. Accessed July 3. Available from http://www.earlychildhoodnews.com/earlychildhood/article_view.aspx?ArticleID=745

Goodman, K. (1986). **What’s whole in whole language?** Portsmouth, NH: Heinemann.

Kathleen, V. Hoover-Dempsey, and others. (2001). **Parental Involvement in Homework**. Educational Psychologist.

Lee, Dorris May Potter. (1905). **Children and language**. Belmont: Wadsworth.

Morrison, G. (1988). **Early Childhood Education Today**. 4th ed. Toronto: Merrill Publishing.

Morrow, L. M. (1993). **Literacy development in early year: Helping children read and write**. USA: Division of Simon and Schuster. Inc.

Muller, Derek Alexander. (2008). “Designing effective multimedia for physics education.” Doctor of Philosophy. School of Physics University of Sydney Australia.

Vygotsky, L. (1978). **Mind in society: The developmental of higher psychological process.** Cambridge, MA: Harvard University Press.

Wassermann, S. (2000). **Serious players in the primary classroom: Empowering children through active learning experiences.** New York: Teaches College Press.

Wilson, James W., Fernandez Maria L., and Hadaway Nelda. (1993). "Mathematical Problem Solving." In Research Ideas for the Classroom. High School Mathematics. (Wilson, Patricia S., Editor). National Council of Teachers of Mathematics. Research Interpretation Project. New York: Macmillan.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรภัศร อินทรบำรุง   ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย
สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
2. นางพรรณี คุจดา   ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1
3. ดร.ศรียวรรณ นัตร์สุริยวงศ์   ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและวิธีสอน
โรงเรียนบ้านปล่องเหล็ก จังหวัด
สมุทรสาคร
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพร รามศิริ   ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล
ศูนย์วิจัยและพัฒนา โรงเรียนสาธิต
แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน
5. อาจารย์ธนิดา ลิมสุวรรณ   ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา
(สื่อประสม) โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
จังหวัดนครปฐม

ภาคผนวก ข

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น

- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัด
ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการ
เสริมสร้างทักษะการสื่อสาร
- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทานอาเซียนและ
สื่อประสมที่ใช้ในการสร้างเสริมทักษะการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง
เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะ
การสื่อสาร

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก

ปฐมวัย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....

2. เพศ ชาย หญิง

3. อายุ

1. อายุต่ำกว่า 30 ปี

2. อายุ 31 - 40 ปี

3. อายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป

4. ความเกี่ยวข้องกับพันธักกับนักเรียน

1. พ่อ, แม่ 2. ปู่, ย่า, ตา, ยาย

3. ลุง, ป้า, น้ำ, อา 4. อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

5. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 - มัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี

6. อาชีพ

1. รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ
2. รับจ้าง
3. ธุรกิจส่วนตัว, เกษตรกร
4. อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1.การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2.ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยด้วยวิธีใดบ้าง

.....

.....

.....

3.ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยที่โรงเรียนได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

4.ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยที่บ้านได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1.การนำสื่อประสม(สื่อหลายชนิด)มาใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. สิ่งที่น่ามาใช้ในการเล่นนิทานควรมีลักษณะอย่างไร

.....
.....
.....

3. สิ่งที่สร้างเสริมทักษะการสื่อสารควรมี ลักษณะอย่างไร

.....
.....
.....

4. เลือกสิ่งที่คุณคิดว่าสามารถนำมาใช้เพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารได้ โดยใส่ตัวเลขตามลำดับ
ในช่อง

หุ่นมือ

หุ่นชัก

คลิปวิดีโอ นิทาน

นิทานผ้า

สมุดภาพนิทาน

อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....

**แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัย
เกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานอาเซียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก

ปฐมวัย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ ..... ปี
4. อาชีพ.....
5. สถานที่ทำงาน.....
6. ระดับการศึกษาสูงสุด.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทานอาเซียน

1.การนำนิทานอาเซียนมาจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2.นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

3. นิทานอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีเนื้อหาลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

1. การนำสื่อประสมมาใช้ในจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. สื่อที่นำมาใช้ในการเล่นนิทานควรมีรูปแบบอย่างไร

.....

.....

.....

3. สื่อที่สร้างเสริมทักษะการสื่อสารควรมีรูปแบบ ลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

4. เลือกสื่อที่ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้เพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารได้ โดยใส่ตัวเลขตามลำดับในช่อง

หุ่นมือ

หุ่นชัก

คลิปวิดีโอนิทาน

นิทานผ้า

สมุดภาพนิทาน

อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียน

- หลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม
- แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อประสมและการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบวิเคราะห์หลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

คุณลักษณะตามวัย

คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้นๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันจะต้องสังเกตเด็กแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อนำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ พัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันช่วงที่คุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็กอายุ 5 ปี มีดังนี้

พัฒนาการด้านร่างกาย

กระโดดขาเดียวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องได้
รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้ด้วยมือทั้งสอง
เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้อย่างคล่องแคล่ว
เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้
ตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งที่กำหนด
ใช้ก้ำมเนื้อเล็กได้ดี เช่น ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า ฯลฯ
ยึดตัว คล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ

แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

พัฒนาการด้านสังคม

ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
พบผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ ทำความเคารพ
รู้จักขอบคุณ เมื่อรับของจากผู้ใหญ่
รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

บอกความแตกต่างของกลิ่น สี เสียง รส รูปร่าง จำนวน และ จัดหมวดหมู่สิ่งของได้
บอกชื่อ นามสกุล และอายุของตนเองได้

พยายามหาวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง

สนทนาโต้ตอบ / เล่าเป็นเรื่องราวได้

สร้างผลงานตามความคิดของตนเอง โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นและแปลกใหม่

รู้จักใช้คำถาม ทำไม อย่างไร

เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม

นับปากเปล่าได้ถึง 20

ระยะเวลาเรียน

ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1 - 3 ปีการศึกษาโดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้าสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นตัวกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปีจะเป็น เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิด หรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ จะไม่นำเนื้อหา การท่องจำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการจำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะ การคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยมที่พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย เป็นต้น

แนวทางการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (2546: 40) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้สู่ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหวสำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้

4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

6. จัดประสบการณ์ให้เด็กที่ปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

9. ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลพัฒนาการ

10. จัดทำสารนิเทศด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยชั้นเรียน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยตรง ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการและผลผลิต

1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของหลักกิจกรรมประจำวันดังนี้

2. หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

2.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

2.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

2.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

2.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยจนเกินไป

3. ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่นำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุม ดังนี้

3.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และการคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ

3.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วนวัสดุอุปกรณ์ศิลปะ

3.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นกล้าแสดงออก มีวินัยในตนเองรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและของผู้อื่นจึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารเช้าพักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

3.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษา นอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษา ที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

3.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านและบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ไม่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งรอบๆตัว โดยใช้กิจกรรม ศิลปะดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ

หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยมจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านเต็มตามศักยภาพเพื่อให้เด็กบรรลุมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยในงานวิจัยนี้ให้ความสำคัญในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ทั้งนี้การจัดการศึกษาปฐมวัยได้ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ด้วย

แบบวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาสื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
 ร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

ตารางที่ 22 สังกะระห์ขั้นตอนการสร้างสื่อประสม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2520: 48-55)	กิดานันท์ มลิทอง (2548: 194)	สมชาย แก้วเจริญ (2555: 40-41)	อัจฉรา เจตบุตร (2554: 39)	ผู้วิจัย
1.กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์	1.กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์	1.กำหนดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์		1.กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์
2.กำหนดหน่วยการสอน	2.กำหนดหน่วยการสอน	2.กำหนดหน่วยการสอน	1.กำหนดหน่วยการสอน	2.กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์
3.กำหนดหัวเรื่อง	3.กำหนดหัวเรื่อง	3.กำหนดหัวเรื่อง	2.กำหนดหัวเรื่อง	3.กำหนดหัวเรื่อง
4.กำหนดหลักการและมโนทัศน์	4.กำหนดหลักการและมโนทัศน์	4.กำหนดลักษณะและมโนทัศน์	3.กำหนดหลักการ	4.กำหนดหลักการและมโนทัศน์
5.กำหนดวัตถุประสงค์	5.กำหนดวัตถุประสงค์	5.กำหนดวัตถุประสงค์	4.กำหนดวัตถุประสงค์	5.กำหนดวัตถุประสงค์
6.กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	6.กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	6.กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	5.กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	6.กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
7.กำหนดแบบประเมิน	7.กำหนดแบบประเมิน	7.กำหนดแบบประเมินผล	6.กำหนดแบบประเมิน	7.กำหนดการประเมินผล
8.เลือกและผลิตสื่อการสอน	8.เลือกและผลิตสื่อการสอน	8.เลือกและผลิตสื่อการสอน	7.เลือกและผลิตสื่อการสอน	8.เลือกและผลิตสื่อการสอน
9.หาประสิทธิภาพของสื่อประสม	9.หาประสิทธิภาพของสื่อประสม	9.หาประสิทธิภาพของสื่อประสม	8.หาประสิทธิภาพของสื่อประสม	9.หาประสิทธิภาพของสื่อประสม
10.นำสื่อประสมไปใช้	10.นำสื่อประสมไปใช้	10.การใช้สื่อประสม	9.นำสื่อประสมไปใช้	10.นำสื่อประสมไปใช้

จากขั้นตอนการสร้างสื่อประสมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการสร้างสื่อประสม โดยเริ่มจาก

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ เป็นการวางแผนสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะต้องเรียนรู้ในแต่ละภาคเรียน
2. กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ นำสาระการเรียนรู้มากำหนดเป็นหน่วยการจัดประสบการณ์รายสัปดาห์
3. กำหนดหัวเรื่อง กำหนดหัวข้อย่อยๆที่จะสอนในแต่ละวัน
4. กำหนดหลักการและมโนทัศน์จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือก การผลิตสื่อการสอน “กิจกรรม” หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
7. กำหนดแบบประเมินต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากเรียน โดยใช้สื่อประสมแล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูเลือกใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
9. หาประสิทธิภาพของสื่อประสม เพื่อเป็นการประกันว่า สื่อประสมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่าด้วยการเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์
10. การใช้สื่อประสม เป็นขั้นการนำสื่อประสมไปใช้ ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบและการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

ตารางที่ 23 สังเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

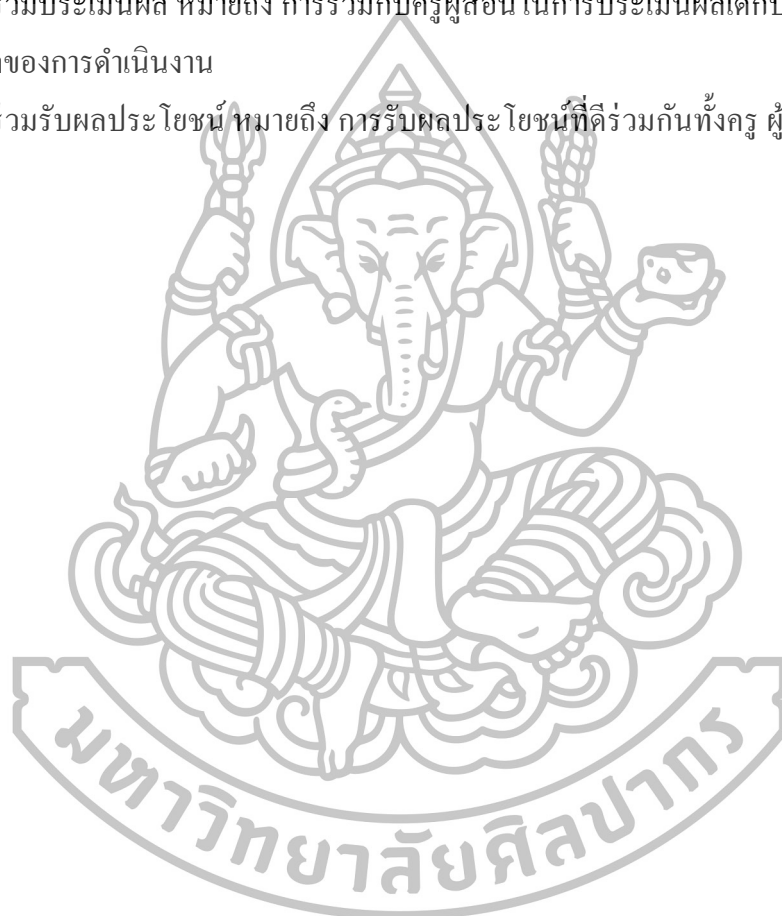
เอปสไตน์ (Epstein, 1996, อ้างถึงใน สำนักงาน เลขาธิการสภา การศึกษา, 2551: 11-13)	โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977: 7-10, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย 2552: 76)	กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 33)	สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา (2549: 29-30, อ้าง ถึงใน ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย, 2552: 70)	นภเนตร ธรรมบวร (2549: 324-329)	ผู้วิจัย
รูปแบบที่ 1 ทักษะ การเลี้ยงลูก จัด สภาพแวดล้อม สนับสนุนการเรียนรู้ รูปแบบที่ 2 การ สื่อสาร โรงเรียน กับบ้านสื่อสารกัน ด้านหลักสูตร โปรแกรมการสอน รูปแบบที่ 3 อาสาสมัคร ครอบครัวเป็น อาสาสมัครที่ โรงเรียน รูปแบบที่ 4 การ เรียนรู้ที่บ้าน ครอบครัวให้ ช่วยเหลือการเรียนรู้ของลูกที่บ้าน รวมทั้ง กิจกรรมด้าน วิชาการอื่นๆ	<p>ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ การกำหนดความต้องการ และการ จัดลำดับ ความสำคัญ เลือก โยบาย</p> <p>ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วม ในการ ดำเนินงาน เช่น การ ช่วยเหลือด้าน ทรัพยากร การ บริหารงานและ ประสานงาน และ การขอความช่วยเหลือ เป็นต้น</p> <p>ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วม ในการรับ ผลประโยชน์</p> <p>ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วม ในการ ประเมินผล</p>	<p>1. มีส่วนร่วมใน การทำงาน เช่น ผู้ช่วยครู ที่เลี้ยง เด็ก เป็นต้น</p> <p>2. มีส่วนร่วมที่ เกี่ยวข้องกับ กระบวนการจัด การศึกษา เช่น วางแผนหลักสูตร คัดเลือกตำรา</p> <p>3. มีส่วนร่วมโดย เน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วม ที่มุ่งพัฒนา คุณภาพครอบครัว เป็นหลัก</p> <p>4. มีส่วนร่วมแบบ สมบูรณ์ คือการ ประมวลวิธี ดังกล่าวข้างต้นมา ประสานกันโดย เน้นครอบครัว เป็นศูนย์กลางให้ ครอบครัวทั้งส่วน ร่วม</p>	<p>1. กำหนดแผนการ เรียนรู้ของเด็ก ร่วมกับเด็กและ ครูผู้สอน</p> <p>2. มีส่วนร่วมในการ กำหนดสาระของ หลักสูตรและการ กำหนดแผนพัฒนา สถานพัฒนาเด็ก ปฐมวัยหรือ ธรรมนูญสถาน พัฒนาเด็กปฐมวัย</p> <p>3. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรม ของโรงเรียนเพื่อ พัฒนาเด็กเต็มตาม ศักยภาพ</p> <p>4. จัดบรรยายภาคใน บ้านให้เอื้อต่อการ เรียนรู้</p> <p>5. สนับสนุน ทรัพยากรเพื่อ การศึกษาตามความ เหมาะสม และ จำเป็น</p>	<p>1. การเข้าร่วมใน การกำหนดนโยบาย หรือหลักสูตรของ โรงเรียน</p> <p>2. การเข้าร่วมใน การจัดกิจกรรม ต่างๆในชั้นเรียน สำหรับเด็ก เช่น เป็นวิทยากร อ่าน หนังสือให้ฟัง สาธิต การทำอาหาร การ เล่านิทาน พาไป ทักสนศึกษา</p> <p>3. การพบปะ สนทนา พูดคุย หรือ การแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น</p> <p>4. การเข้าร่วม ประชุมครู- ผู้ปกครอง</p> <p>5. การสื่อสารกับ ผู้ปกครองโดยผ่าน สมุดบันทึกเกี่ยวกับ ตัวเด็ก</p>	<p>1. ร่วมคิดและ ตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกัน วางแผน แสดง ความคิดกับครู ร่วมกำหนดแนว ททางมีส่วนร่วม ด้วยวิธีการ ต่างๆ กำหนดสื่อ ที่จะใช้ในการจัด ประสบการณ์</p> <p>2. ร่วมจัด ประสบการณ์ หมายถึง การเข้า ร่วมกิจกรรมและ ปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกับครูผู้สอน ตามที่ได้กำหนด ไว้ทั้งที่บ้านและที่ โรงเรียน</p> <p>3. ร่วมประเมินผล หมายถึง การ ร่วมกับครูผู้สอน ในการประเมินผล เด็กปฐมวัย</p>

ตารางที่ 23 สังกะระห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (ต่อ)

<p>เอปสไตน์ (Epstein, 1996, อ้างถึงใน สำนักงาน เลขาธิการสภา การศึกษา, 2551: 11-13)</p>	<p>โคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff, 1977: 7- 10, อ้างถึงใน ศิริวรรณ วัฒนพัฒน์ 2552: 76)</p>	<p>กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 33)</p>	<p>สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา (2549: 29-30, อ้าง ถึงใน ศิริวรรณ วัฒนพัฒน์, 2552: 70)</p>	<p>นภเนตร ธรรมบวร (2549: 324-329)</p>	<p>ผู้วิจัย</p>
<p>รูปแบบที่ 5 การ ตัดสินใจโรงเรียน เชิงชุมชน ครอบครัวให้มี ส่วนร่วม ในการ ตัดสินใจของ โรงเรียน ร่วมการ บริหารจัดการ ร่วมกิจกรรม รูปแบบที่ 6 การมี ส่วนร่วมกับ ชุมชน โรงเรียน ร่วมกับครอบครัว ประสานกับแหล่ง เรียนรู้ต่างๆ ใน ชุมชน</p>	<p>ในการตัดสินใจ และกิจกรรมของ โรงเรียน</p>	<p>6. ร่วมมือกับผู้ ที่เกี่ยวข้อง ประสานงาน ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาที่เกี่ยวกับ พฤติกรรมที่ไม่พึง ประสงค์ของเด็ก 7. ปฏิบัติตนให้เป็น บุคคลแห่งการ เรียนรู้ มีความรู้คู่ คุณธรรม เป็น แบบอย่างที่ดี นำไปสู่การพัฒนา ให้เป็นสถาบันแห่ง การเรียนรู้ 8. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผลการ เรียนรู้ของเด็ก และ ในการประเมินการ จัดการศึกษาของ โรงเรียน</p>	<p>6. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผลเด็ก โดยผ่านแฟ้ม ผลงาน (portfolio) 7. การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองอาจ อยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น การอ่าน หนังสือให้เด็กฟัง ก่อนนอน ให้ กำลังใจขณะทำ การบ้าน การจำกัด เวลาดูโทรทัศน์</p>	<p>รวมถึงการ ประเมินผลของ การดำเนินงาน 4. ร่วมรับ ผลประโยชน์ หมายถึง การรับ ผลประโยชน์ที่ดี ร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และ เด็กปฐมวัย</p>	

จากการสังเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สรุปได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีดังนี้

1. ร่วมคิดและตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองร่วมกันวางแผน แสดงความคิดเห็นกับครู ร่วมกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมด้วยวิธีการต่างๆ กำหนดสื่อที่จะใช้ในการจัดประสบการณ์
2. ร่วมจัดประสบการณ์ หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับครูผู้สอนตามที่ได้กำหนดไว้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
3. ร่วมประเมินผล หมายถึง การร่วมกับครูผู้สอนในการประเมินผลเด็กปฐมวัย รวมถึงการประเมินผลของการดำเนินงาน
4. ร่วมรับผลประโยชน์ หมายถึง การรับผลประโยชน์ที่ดีร่วมกันทั้งครู ผู้ปกครอง และเด็กปฐมวัย

ภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

- แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน
- แบบประเมินทักษะการสื่อสาร
- แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
- แบบสัมภาษณ์ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อสื่อประสม

นิทานอาเซียน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน

แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนสำหรับนักเรียนปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบทดสอบปรนัย มีคำถามสำหรับครูผู้สอนอ่านให้นักเรียนฟัง ในแต่ละข้อคำถามมี 3 ตัวเลือก มีจำนวน 20 ข้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้เรื่องอาเซียน

วิธีดำเนินการทดสอบ

- 1.สำรวจความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนก่อนการดำเนินการทดสอบ
- 2.ผู้ดำเนินการทดสอบเป็นผู้อ่านข้อคำถามให้นักเรียนฟังในแต่ละข้อ โดยพูดทวนซ้ำทุกครั้งที่ให้นักเรียนเลือกคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย × ในภาพที่ถูกต้อง

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอบถูกได้	1	คะแนน
ตอบผิดได้	0	คะแนน

1. ภาพใด ไม่ใช่ สถานที่ท่องเที่ยวของพม่า

2. ภาพใดเป็นสถานที่สำคัญของประเทศลาว

3. ภาพใดคือปราสาทของประเทศกัมพูชา

4. ภาพใดเป็นชุดประจำชาติกัมพูชา

5. คำว่า “สวัสดิ” ในประเทศกัมพูชา ต้องกล่าวอย่างไร

6. เมื่อกล่าวคำว่า “ซินจ่าว” แสดงว่าสัมพันธ์กับสถานที่ใด

7. ภาพใดเป็นชุดประจำชาติเวียดนาม

8. คำว่า “สวัสดี” ในประเทศเวียดนาม ต้องกล่าวอย่างไร

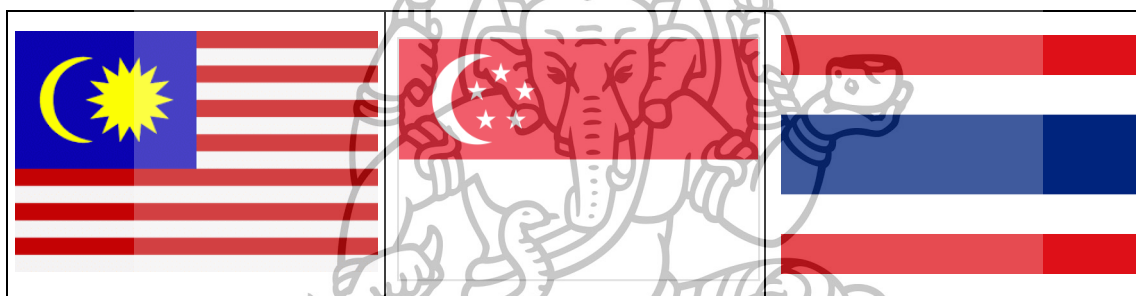
9. ภาพใดไม่ใช่สถานที่สำคัญในประเทศมาเลเซีย

10. “เซอลามัต ปากี” เป็นคำทักทายของประเทศใด

11. ภาพใดคือธงประจำชาติมาเลเซีย

12. ภาพใดเป็นชุดประจำชาติฟิลิปปินส์

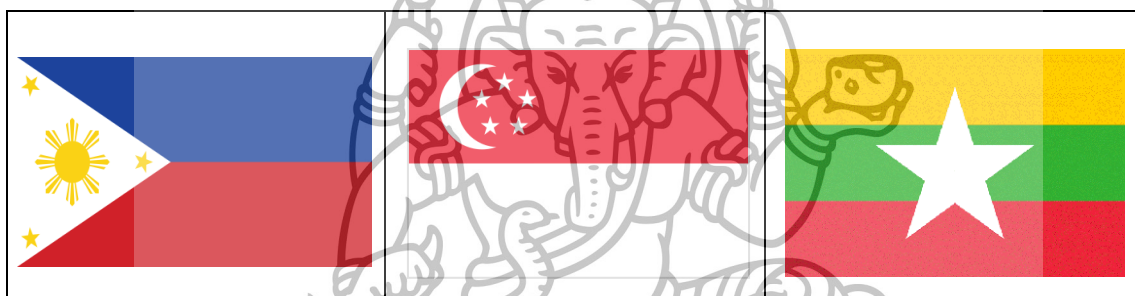

13. คำว่า “สวัสดี” ในประเทศฟิลิปปินส์ต้องกล่าวอย่างไร

<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; width: 100px; margin: 0 auto;"> หนีห่าว </div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; width: 100px; margin: 0 auto;"> เซอลามัต ปากี </div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; width: 100px; margin: 0 auto;"> กูมุस्ता </div>
--	--	---

จากภาพเป็นสถานที่สำคัญของประเทศใด

15. ภาพใดมีความสัมพันธ์กับชาติ

16. คำว่า “สวัสดี” ในประเทศอินโดนีเซีย ต้องกล่าวอย่างไร

<div data-bbox="323 454 635 593" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>เซอลามัต ปากี</p> </div>	<div data-bbox="719 454 1013 593" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>ซัวสไดย</p> </div>	<div data-bbox="1096 454 1390 593" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>ชินจ่าว</p> </div>
--	---	--

17. ภาพใดเป็นสถานที่สำคัญของประเทศบรูไน

18. คำว่า “สวัสดี” ในประเทศบรูไน ต้องกล่าวอย่างไร

<div data-bbox="323 1395 635 1534" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>เซอลามัต ปากี</p> </div>	<div data-bbox="719 1395 1013 1534" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>สะบายดี</p> </div>	<div data-bbox="1096 1395 1390 1534" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>มิงกะลาบา</p> </div>
--	---	--

19. ภาพใดไม่ใช่สถานที่ในประเทศสิงคโปร์

20. คำว่า “สวัสดี” ในประเทศสิงคโปร์ ต้องกล่าวอย่างไร

แบบประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย

แบบประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ครอบคลุมทักษะการสื่อสาร 3 ด้าน คือ ด้านการอธิบายคำศัพท์ ด้านการสร้างประโยค และด้านการสนทนาโต้ตอบ มีระดับคะแนน 3 ระดับ โดยมีภาพประกอบเพื่อให้ครูใช้ประกอบการประเมิน

วิธีดำเนินการประเมินทักษะการสื่อสาร

1. สํารวจความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนก่อนการวัดทักษะการสื่อสาร โดยทำการประเมินเด็กรายบุคคล
2. ผู้ดำเนินการประเมินนำภาพมาให้เด็กดูทีละภาพ และใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กสื่อสารตามประเด็นการประเมินโดยครอบคลุมทักษะการสื่อสาร 3 ด้าน
3. ในการบันทึกการประเมินทักษะการสื่อสารแต่ละด้าน เมื่อการตอบคำถามของเด็กตรงกับช่องระดับคะแนนทักษะการสื่อสารระดับใด ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องนั้น โดยมีระดับคะแนน 3 ระดับ

เกณฑ์การให้คะแนนการประเมินทักษะการสื่อสาร

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
การสื่อสารด้านการ	การบอกชื่อ		
อธิบายคำศัพท์	บอกชื่อภาพที่กำหนดได้ถูกต้อง	บอกชื่อภาพที่กำหนดได้ใกล้เคียงคลาดเคลื่อนเล็กน้อย	บอกชื่อภาพโดยได้รับคำแนะนำหรือบอกชื่อภาพไม่ได้
บอก หรือ อธิบาย ความหมายคำตามภาพ ที่กำหนด	☐	☐	☐
	การอธิบายความหมาย		
	อธิบายความหมายได้สอดคล้องกับภาพ 2 ประโยคหรือมากกว่า	อธิบายความหมายได้สอดคล้องกับภาพได้ 1 ประโยค	อธิบายความหมายไม่สอดคล้องกับภาพ ต้องได้รับคำแนะนำ
	☐	☐	☐

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
การสื่อสารด้านการสร้างประโยค สร้างประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า	สร้างประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า	สร้างประโยคที่สมบูรณ์สอดคล้องกับภาพได้ 1 ประโยค	สร้างประโยคที่ขาดความสมบูรณ์ต้องได้รับคำแนะนำ
การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ พูดย่อคำถามจากภาพสถานการณ์ บอกเหตุและผลที่เกิดขึ้น	ตอบคำถามเป็นประโยคที่สมบูรณ์ได้สอดคล้องกับภาพครบทั้ง 3 ข้อ	ตอบคำถามเป็นประโยคที่สมบูรณ์ได้สอดคล้องกับภาพ 2 ข้อ	ตอบคำถามได้สอดคล้องกับภาพ 1 ข้อ หรือตอบคำถามโดยต้องได้รับคำแนะนำ
	การบอกเหตุผล		
	บอกเหตุและผลสอดคล้องกับภาพสถานการณ์ได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า	บอกเหตุและผลสอดคล้องกับภาพสถานการณ์ได้ 1 ประโยค	บอกเหตุและผลสอดคล้องกับภาพ โดยต้องแนะนำ หรือบอกเหตุและผลไม่สอดคล้องกับภาพ

โดยแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

- 13 – 15 คะแนน   หมายถึง มีทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก
- 9 – 12 คะแนน   หมายถึง มีทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับปานกลาง
- 5 – 8 คะแนน   หมายถึง มีทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับพอใช้

แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ผู้ปกครอง

แนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์

การบอกชื่อ

- ประเทศไทยเรียกอีกชื่อว่าจะไร

การอธิบายความหมาย

- ประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร

2. การสื่อสารด้านการสร้างประโยค

- เด็กๆ คิดว่า ประเทศไทยนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรได้บ้าง

- ถ้าเป็นเด็กๆ จะนำประเทศไทยไปทำอะไร

3. การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ

การตอบคำถาม

- แต่ละสีของประเทศไทยมีความหมายว่าอย่างไร

การบอกเหตุผล

- เด็กๆ คิดว่าทำไมเราต้องมีธงประจำชาติ

- เด็กๆ คิดว่าทำไมธงชาติแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน

แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ผู้ปกครอง

แนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์

การบอกชื่อ

- (ครูชี้ที่ภาพโสร่ง) มีชื่อเรียกว่าอะไร
- เด็กๆ คิดว่าเป็นชุดประจำชาติใด

การอธิบายความหมาย

- โสร่งมีลักษณะอย่างไร
- เด็กๆ คิดว่าโสร่งมีไว้สำหรับทำอะไร

2. การสื่อสารด้านการสร้างประโยค

- เด็กๆ คิดว่า จะเห็นชุดนี้ได้ที่ไหนบ้าง
- ถ้าเด็กๆ ได้ใส่ชุดประจำชาติพม่า เด็กๆ จะใส่ไปที่ไหน ไปทำอะไรบ้าง

3. การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ

การตอบคำถาม

- ชุดประจำชาติพม่าเหมือนหรือต่างจากชุดประจำชาติไทยอย่างไร

การบอกเหตุผล

- เด็กๆ ชอบชุดประจำชาติพม่าหรือไม่ เพราะอะไร
- เด็กๆ คิดว่าทำไมคนพม่าต้องนุ่งโสร่ง

แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ผู้ปกครอง

แนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์

การบอกชื่อ

- (ครูชี้ที่ภาพเจดีย์) มีชื่อเรียกว่าอะไร
- สถานที่ในภาพอยู่ประเทศใด

การอธิบายความหมาย

- เจดีย์มีลักษณะอย่างไร

2. การสื่อสารด้านการสร้างประโยค

- ถ้าเด็กๆ ได้ไปสถานที่ในภาพ (เจดีย์ชเวดากอง) เด็กๆ จะไปอย่างไร ไปกับใคร ทำอะไรบ้าง

3. การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ

การตอบคำถาม

- เด็กๆ เห็นอะไรในภาพบ้าง มีลักษณะอย่างไร
- เด็กๆ คิดว่าประเทศไทยมีเจดีย์หรือไม่ เหมือนหรือต่างจากในภาพอย่างไร

การบอกเหตุผล

- เด็กๆ คิดว่าทำไมต้องมีเจดีย์ เจดีย์มีไว้สำหรับทำอะไร

แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ผู้ปกครอง

แนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์

การบอกชื่อ

- (ครูชี้ไปที่ภาพตึกแฝด) มีชื่อเรียกว่าอะไร
- สถานที่ในภาพอยู่ประเทศใด

การอธิบายความหมาย

- ตึกแฝดมีลักษณะอย่างไร

2. การสื่อสารด้านการสร้างประโยค

- เด็กๆ ได้ไปสถานที่ในภาพ (ตึกแฝดเปโตรนาส) เด็กๆ จะไปอย่างไร ไปกับใคร ทำอะไรบ้าง

3. การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ

การตอบคำถาม

- เด็กๆ เห็นอะไรในภาพบ้าง มีลักษณะอย่างไร
- เด็กๆ คิดว่าทำไมต้องมีสะพานเชื่อมระหว่างตึกทั้งสอง

การบอกเหตุผล

- เด็กๆ คิดว่าทำไมประเทศมาเลเซียต้องสร้างตึกให้สูงที่สุดในโลก
- เด็กๆ คิดว่าทำไมตึกแฝดจึงตั้งอยู่ได้ไม่ล้มลงมา

แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ผู้ปกครอง

แนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์

การบอกชื่อ

- (ครูชี้ไปที่ภาพรถไฟฟ้า มีชื่อเรียกว่าอะไร
- สถานที่ในภาพอยู่ประเทศไทย

การอธิบายความหมาย

- รถไฟฟ้ามียลักษณะอย่างไร มีไว้สำหรับทำอะไร

2. การสื่อสารด้านการสร้างประโยค

- ถ้าเด็กๆ ได้ไปสถานที่ในภาพ (เช่น โตซา) เด็กๆ จะไปอย่างไร ไปกับใคร ทำอะไรบ้าง

3. การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ

การตอบคำถาม

- เด็กๆ คิดว่ารถไฟฟ้ามียประโยชน์อย่างไร
- ประเทศไทยมีรถไฟฟ้าหรือไม่ เหมือนหรือต่างจากในภาพอย่างไร

การบอกเหตุผล

- เด็กๆ คิดว่าทำไมรถไฟฟ้าต้องอยู่ข้างบน
- เด็กๆ คิดว่าทำไมรถชนิดนี้ต้องมีชื่อว่า “รถไฟฟ้า”

**แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครอง
ที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ
  - 1. อายุต่ำกว่า 30 ปี
  - 2. อายุ 31-40 ปี
  - 3. อายุมากกว่า 41 ปีขึ้นไป
4. ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจกับนักเรียน
  - 1. พ่อ, แม่ 2. ปู่, ย่า, ตา, ยาย
  - 3. ลุง, ป้า, น้า, อา 4. อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
5. ระดับการศึกษา
  - 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3
  - 2. ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 - มัธยมศึกษาปีที่ 6
  - 3. ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าปริญญาตรี
6. อาชีพ
  - 1. รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ
  - 2. รับจ้าง
  - 3. ธุรกิจส่วนตัว, เกษตรกร
  - 4. อื่นๆ โปรดระบุ .....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

1. ท่านมีความพึงพอใจกับการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมคิดและตัดสินใจหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านมีความพึงพอใจกับการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมจัดประสบการณ์หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

3. ท่านมีความพึงพอใจกับการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมประเมินผลหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

4. ท่านมีความพึงพอใจกับการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมรับผลประโยชน์หรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

5. หลังการมีส่วนร่วมกับการจัดประสบการณ์ ท่านพอใจกับทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

6. ท่านคิดว่าบรรยากาศในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียน(หรือที่บ้าน)เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

.....

.....

.....

**แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย
ที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน**

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยชุดนี้ใช้เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน

2. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของเด็กปฐมวัยมี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... เพศ..... อายุ.....

..... ปี

ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน

1. นักเรียนชอบสื่อชนิดใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

2. นักเรียนอยากให้ผู้ปกครองมาเข้าร่วมกิจกรรมกับนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. นักเรียนชอบกิจกรรมอะไรบ้างที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) และกิจกรรมที่ชอบมีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

4.นักเรียนคิดว่าสื่อประสมนิทานอาเซียนทำให้นักเรียนพูดคุยกับเพื่อน ครู ผู้ปกครอง ได้เข้าใจมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นักเรียนอยากบอกอะไรให้ครูทราบอีกเกี่ยวกับการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร
- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทานอาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการสร้างเสริมทักษะการสื่อสาร
- สื่อประสมนิทานอาเซียน
- แผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
- แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน
- แบบประเมินทักษะการสื่อสาร
- แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
- แบบสัมภาษณ์ประเมินความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อสื่อประสมนิทานอาเซียน

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการ
จัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะ
การสื่อสาร

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
1.ความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ สัมภาษณ์	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.ความเหมาะสมของประเด็นสัมภาษณ์							
2.1 การจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมี ส่วนร่วมมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะ เหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.2 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัด ประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยด้วยวิธี ใดบ้าง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.3 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัด ประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยที่โรงเรียน ได้อย่างไรบ้าง	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.4 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัด ประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยที่บ้านได้ อย่างไรบ้าง	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.5 การนำสื่อประสม(สื่อหลายชนิด)มาใช้ ในจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะ การสื่อสารให้กับเด็กปฐมวัยมีความ เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.6 สื่อที่นำมาใช้ในการเล่านิทานควรมี รูปแบบอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.7 สื่อที่สร้างเสริมทักษะการสื่อสารควรมี รูปแบบ ลักษณะอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 24 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมพัทธ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการ
จัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมและสื่อประสมที่ใช้ในการเสริมสร้างทักษะ
การสื่อสาร (ต่อ)

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
2.8 เลือกสื่อที่ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ เพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารได้ โดยใส่ ตัวเลขเรียงลำดับในช่อง ☐	+1	+1	0	0	+1	0.60	เหมาะสม

ตารางที่ 25 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยเกี่ยวกับนิทาน
อาเซียนและสื่อประสมที่ใช้ในการสร้างเสริมทักษะการสื่อสาร

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
1.ความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ สัมภาษณ์	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.ความเหมาะสมของประเด็นสัมภาษณ์							
2.1 การนำนิทานอาเซียนมาจัด ประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยมีความ เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.2 นิทานสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีลักษณะ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.3 นิทานอาเซียนที่เหมาะสมสำหรับเด็ก ปฐมวัยควรมีเนื้อหาอย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.4 การนำสื่อประสมมาใช้ในจัด ประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างทักษะการ สื่อสารให้กับเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสม หรือไม่ เพราะเหตุใด	0	+1	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.5 สื่อที่นำมาใช้ในการเล่านิทานควรมี รูปแบบอย่างไร	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.6 สื่อที่สร้างเสริมทักษะการสื่อสารควรมี รูปแบบ ลักษณะอย่างไร	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.7 เลือกสื่อที่ท่านคิดว่าสามารถนำมาใช้ เพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารได้ โดยใส่ ตัวเลขเรียงลำดับในช่อง ☐	+1	+1	0	0	+1	0.60	เหมาะสม

ตารางที่ 26 ค่าการตรวจสอบคุณภาพของด้านความเหมาะสมของของสื่อประสมนิทานอาเซียน

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	1	2	3	4	5			
คลิปวิดีโอนิทาน								
1. เนื้อเรื่องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับวัย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
2. การดำเนินเรื่องน่าสนใจ น่าติดตาม	4	5	5	4	4	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
3. ภาพชัดเจน น่าสนใจ	5	5	4	4	4	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
4. เสียงชัดเจน ฟังง่าย	4	5	5	4	5	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
5. ช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร	5	5	4	4	5	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
6. ช่วยให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
สมุดภาพนิทานอาเซียน								
1. เนื้อเรื่องเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับวัย	4	4	5	5	5	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
2. จำนวนหน้าของสมุดภาพนิทาน อาเซียนมีความเหมาะสม	4	5	4	5	4	4.40	0.55	เหมาะสมมาก
3. ภาพประกอบชัดเจน มีขนาด สี่ เหมาะสมกับวัยของเด็ก	5	4	3	5	4	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
4. เด็กสามารถทบทวนได้ด้วย ตนเองหรือร่วมกับครู ผู้ปกครอง นอกเวลาเรียน	5	4	3	5	5	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
5. ช่วยเสริมสร้างทักษะการสื่อสาร	5	5	4	5	5	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 26 ค่าการตรวจสอบคุณภาพของด้านความเหมาะสมของของสื่อประสมนิทานอาเซียน
(ต่อ)

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
	1	2	3	4	5			
6. ช่วยให้เด็กมีความรู้เรื่องอาเซียน	5	5	4	5	5	4.80	0.45	เหมาะสม มากที่สุด
หุ่นมือ								
1. ขนาดพอเหมาะ มองเห็นได้ ชัดเจน	5	5	5	5	4	4.80	0.45	เหมาะสม มากที่สุด
2. น่าสนใจ สีสันสดใส	4	5	4	5	4	4.40	0.55	เหมาะสม มาก
3. ช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียน	4	5	4	5	5	4.60	0.55	เหมาะสม มากที่สุด
4. มีความคงทนถาวร	5	5	4	5	5	4.80	0.45	เหมาะสม มากที่สุด

ตารางที่ 27 ค่าการตรวจสอบคุณภาพของด้านความเหมาะสมของของแผนการจัดประสบการณ์
แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
	1	2	3	4	5			
สาระสำคัญ								
1. สาระสำคัญในแผนการจัดประสบการณ์ถูกต้อง มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระ	5	5	4	4	5	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
จุดประสงค์								
2. จุดประสงค์มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างเสริมทักษะการสื่อสาร ความรู้เรื่องอาเซียน	4	5	4	5	5	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
สาระการเรียนรู้								
3. มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	4	4	5	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
4. กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน	5	5	4	4	5	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้								
5. <u>ขั้นนำ</u> มีกิจกรรมหรือเกมที่เสนอความคิดรวบยอดหลักของเรื่องที่เรียน ในบางแผนมีการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม	5	5	4	4	5	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 27 ค่าการตรวจสอบคุณภาพของด้านความเหมาะสมของของแผนการจัดประสบการณ์
แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม (ต่อ)

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
	1	2	3	4	5			
6. <u>ขั้นสอน</u> เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ คำศัพท์ สร้างประโยค สนทนา โต้ตอบ มีกิจกรรมหรือเกมให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้ความรู้ เรื่องอาเซียน ในบางแผนมีการจัด ประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วน ร่วม	4	5	4	5	5	4.60	0.55	เหมาะสม มากที่สุด
7. <u>ขั้นสรุป</u> มีกิจกรรมหรือเกมที่ทบทวน สรุป ความคิดรวบยอด	5	5	4	4	5	4.60	0.55	เหมาะสม มากที่สุด
สื่อการเรียนรู้								
8. มีการกำหนดสื่อที่หลากหลาย สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมทักษะการสื่อสารและ ความรู้เรื่องอาเซียน	5	5	3	5	4	4.40	0.89	เหมาะสม มาก
การประเมินผล								
9. มีการระบุวิธีการประเมินผลที่ สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	3	5	5	4.60	0.89	เหมาะสม มากที่สุด

ตารางที่ 28 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
แบบทดสอบข้อที่ 1	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 2	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 4	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 5	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 6	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 8	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 9	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 10	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 11	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 13	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 14	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 17	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 18	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 20	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 21	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 22	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 23	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 28 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน (ต่อ)

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
แบบทดสอบข้อที่ 25	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 26	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 28	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 30	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 33	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 34	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 36	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 37	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 38	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
แบบทดสอบข้อที่ 40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 29 การหาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัย
ทดสอบความรู้เรื่องอาเซียน

ข้อ	p	r	ข้อ	P	r
1	0.91	0.18	21*	0.68	0.45
2	1.00	0.00	22	0.95	0.09
3	1.00	0.00	23*	0.77	0.45
4	1.00	0.00	24*	0.77	0.45
5*	0.73	0.55	25	1.00	0.00
6	-	-	26*	0.55	0.55
7	0.95	0.09	27*	0.64	0.36
8	1.00	0.00	28*	0.73	0.36
9*	0.73	0.36	29*	0.64	0.36
10	0.91	0.18	30	0.82	0.18
11	-	-	31*	0.50	0.64
12	1.00	0.00	32	0.86	-0.09
13*	0.77	0.45	33*	0.77	0.45
14*	0.32	0.64	34*	0.68	0.45
15*	0.77	0.45	35*	0.64	0.55
16	0.77	0.09	36	-	-
17*	0.73	0.55	37*	0.64	0.55
18*	0.68	0.64	38	-	-
19*	0.77	0.45	39*	0.73	0.55
20	0.68	0.09	40	0.77	0.09

หมายเหตุ

การเลือกและปรับปรุงข้อสอบของผู้วิจัย

1. ข้อสอบที่มีค่า p ระหว่าง 0.20 – 0.80 จัดเป็นข้อสอบที่มีระดับความยากง่ายตามเกณฑ์
2. ข้อสอบที่มีค่า r ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จัดเป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนก

ดังนั้น ข้อสอบที่เลือกใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้อที่ 5, 9, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 31, 33, 35, 37, 39 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทั้งค่าความยากง่าย (p) และ ค่าอำนาจจำแนก (r)

ตารางที่ 30 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์							
การบอกชื่อ							
3 คะแนน บอกชื่อภาพที่กำหนดได้ ถูกต้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2 คะแนน บอกชื่อภาพที่กำหนดได้ ใกล้เคียง คลาดเคลื่อนเล็กน้อย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1 คะแนน บอกชื่อภาพโดยได้รับ คำแนะนำ หรือบอกชื่อภาพไม่ได้	+1	+1	-1	+1	0	0.40	ไม่ เหมาะสม
การอธิบายความหมาย							
3 คะแนน อธิบายความหมายได้ สอดคล้องกับภาพ 2 ประโยคหรือมากกว่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2 คะแนน อธิบายความหมายได้ สอดคล้องกับภาพ ได้ 1 ประโยค	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1 คะแนน อธิบายความหมายไม่ สอดคล้องกับภาพ	+1	+1	+1	0	0	0.60	เหมาะสม
การสื่อสารด้านการสร้างประโยค							
3 คะแนน สร้างประโยคที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับภาพได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2 คะแนน สร้างประโยคที่สมบูรณ์ สอดคล้องกับภาพได้ 1 ประโยค	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1 คะแนน สร้างประโยคที่ขาดความ สมบูรณ์ไม่สอดคล้องกับภาพ	+1	+1	0	0	0	0.40	ไม่ เหมาะสม

ตารางที่ 30 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบประเมินทักษะการสื่อสาร (ต่อ)

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความหมาย
	1	2	3	4	5		
การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ							
การตอบคำถาม							
3 คะแนน ตอบคำถามเป็นประโยค ที่สมบูรณ์ได้สอดคล้องกับภาพครบ ทั้ง 3 ข้อ	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2 คะแนน ตอบคำถามเป็นประโยค ที่สมบูรณ์ได้สอดคล้องกับภาพ 2 ข้อ	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
1 คะแนน ตอบคำถามได้สอดคล้อง กับภาพ 1 ข้อ หรือตอบคำถามไม่ สอดคล้องกับภาพเลย	+1	+1	0	0	+1	0.60	เหมาะสม
การบอกเหตุผล							
3 คะแนน บอกเหตุและผล สอดคล้องกับภาพสถานการณ์ได้ 2 ประโยคหรือมากกว่า	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2 คะแนน บอกเหตุและผล สอดคล้องกับภาพสถานการณ์ได้ 1 ประโยค	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
1 คะแนน บอกเหตุและผล สอดคล้องกับภาพโดยต้องแนะนำ หรือบอกเหตุและผลไม่สอดคล้อง กับภาพ	+1	+1	0	+1	0	0.60	เหมาะสม

ตารางที่ 31 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
1.ความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.ความเหมาะสมของประเด็นสัมภาษณ์							
2.1 ท่านมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมคิดและตัดสินใจหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.2 ท่านมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมจัดประสบการณ์หรือไม่อย่างไร	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
2.3 ท่านมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมประเมินผลหรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.4 ท่านมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ในด้านร่วมรับผลประโยชน์หรือไม่อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.5 หลังการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ท่านพอใจกับทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยหรือไม่ อย่างไร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.6 ท่านคิดว่าบรรยากาศในการจัดประสบการณ์ที่โรงเรียน (หรือที่บ้าน) เป็นอย่างไร	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม

ตารางที่ 32 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัย
ที่มีต่อการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียน

รายการพิจารณา	ผู้เชี่ยวชาญ (คน)					ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความ หมาย
	1	2	3	4	5		
1.ความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของ ผู้ให้สัมภาษณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
2.ความเหมาะสมของประเด็น สัมภาษณ์							
2.1 นักเรียนชอบสื่อชนิดใดมากที่สุด เพราะเหตุใด	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม
2.2 นักเรียนชอบให้ผู้ปกครองมีส่วน ร่วมในการจัดประสบการณ์หรือไม่ เพราะเหตุใด	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม
2.3 นักเรียนคิดว่าการจัด ประสบการณ์ที่โรงเรียน(หรือที่บ้าน) เป็นอย่างไร	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม
2.4 นักเรียนคิดว่าสื่อประสมทำให้ นักเรียนสื่อสารได้ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร	+1	0	0	+1	+1	0.60	เหมาะสม

ภาคผนวก ค

ผลการหาประสิทธิภาพของสื่อประสมนิทานอาเซียน

- ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ของสื่อประสมนิทานอาเซียน แบบภาคสนาม (Filed Tryout)

ตารางที่ 33 ผลการคำนวณประสิทธิภาพของสื่อประสมนิทานอาเซียนแบบภาคสนาม (Filed Tryout)

คนที่	คะแนนระหว่างเรียน																				รวม คะแนน ระหว่าง เรียน (250)	คะแนน หลัง เรียน (95)
	ไทย		พม่า		ลาว		กัมพูชา		เวียดนาม		มาเลเซีย		ฟิลิปปินส์		อินโดนีเซีย		บรูไน		สิงคโปร์			
	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ	ความรู้	ทักษะ		
1	10	15	10	15	6	15	10	15	8	15	7	15	4	15	9	15	6	15	10	15	230	95
2	10	15	9	14	8	14	5	14	10	13	10	14	4	15	9	14	6	14	6	14	218	87
3	10	15	10	15	10	15	9	15	10	15	8	15	8	15	9	15	6	15	6	15	236	95
4	10	15	10	13	4	10	8	12	5	11	6	13	6	15	6	10	2	12	6	14	188	80
5	6	15	10	15	8	15	5	15	7	15	10	15	6	15	8	15	4	15	10	15	224	95
6	8	15	10	14	6	14	10	14	9	12	6	13	6	15	10	14	4	14	8	15	217	85
7	8	14	9	13	4	13	8	10	6	10	4	14	6	15	8	12	6	10	4	15	189	78
8	10	15	10	14	10	14	6	15	5	12	6	15	6	15	9	14	4	14	6	15	215	87
9	8	15	9	15	8	15	6	15	10	15	10	15	6	15	9	15	4	15	10	15	230	94
10	10	15	10	14	6	14	8	15	8	15	8	15	2	15	7	14	6	14	8	15	219	95
รวม	90	149	97	142	70	139	75	140	78	133	75	144	54	150	84	138	48	138	74	148	2166	891
ค่าเฉลี่ยร้อยละ																					86.64	93.79
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน																					16.26	6.62
$E_1/E_2 = 86.64/93.79$																						

ภาคผนวก ข

แผนการจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

หน่วยที่ 1 แผนที่ 1

หน่วย หนูน้อยอาเซียน เรื่อง “ประเทศไทย (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ)”

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน...ที่..... เดือน.....พ.ศ. 2558

สาระสำคัญ

ประเทศไทยเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักสถานที่สำคัญในประเทศไทย ชุดแต่งกายประจำชาติไทย เพื่อให้เข้าใจความเป็นไทย เอกลักษณ์ของไทย หนึ่งในประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากนิทานได้
2. เด็กสามารถสนทนาได้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในประเทศไทยได้
3. เด็กสามารถสนทนาได้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดแต่งกายประจำชาติไทยได้
4. เด็กสามารถเล่นเกมภาพตัดต่อได้
5. เด็กสามารถท่องคำคล้องจอง“ประเทศไทยพาเพลิน”ได้
6. เด็กสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

ประเทศไทยเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักสถานที่สำคัญในประเทศไทย เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง นอกจากนี้เด็กๆควรรู้จักชุดแต่งกายประจำชาติไทย เพื่อให้เข้าใจความเป็นไทย เอกลักษณ์ของไทย หนึ่งในประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน

2. ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
  - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
  - การต่อของ บรรจุ และแยกชิ้นส่วน

ด้านอารมณ์และจิตใจ

- สุนทรียภาพ
  - การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/เหตุการณ์
- การเล่น
  - การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

ด้านสังคม

- การเรียนรู้ทางสังคม
  - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
  - การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
  - การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การคิด
  - การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส
  - การเชื่อมโยงภาพและรูปแบบต่างๆกับสิ่งของหรือสภาพที่จริง
- การใช้ภาษา
  - การแสดงความรู้ดีด้วยคำพูด
  - การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
  - การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง
- การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ
  - การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม

กิจกรรม

ขั้นนำ

เด็กร่วมกันฟังนิทานเรื่อง “ใบตอง ใบเฟิร์นเพลินประเทศไทย” จากคลิปวิดีโอนิทาน

ขั้นสอน (ผู้ปกครองมีส่วนร่วม)

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน โดยครูใช้คำถามดังนี้
  - พี่ใบตองและน้องใบเฟิร์นไปเที่ยวที่ไหน
  - ทำไมพี่ใบตองและน้องใบเฟิร์นจึงอยากไปเที่ยว

- ใบบดองและน้องไบเฟิร์นเจออะไรบ้าง เป็นอย่างไร
- เด็กๆเคยไปเที่ยวที่ไหนในประเทศไทยบ้าง เป็นอย่างไร

2. เด็กอาสาสมัครออกมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับสถานที่ในประเทศไทยที่ตนเองเคยไปเที่ยว

3. เด็กร่วมกันดูภาพสถานที่สำคัญในประเทศไทยจากสมุดภาพนิทานอาเซียน และร่วมกันสนทนา แสดงความคิดเห็นกับครูเกี่ยวกับภาพสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น เด็กๆเห็นอะไรในภาพบ้าง สถานที่นี้มีลักษณะอย่างไร

4. เด็กร่วมกันดูภาพชุดแต่งกายประจำชาติไทยจากสมุดภาพนิทานอาเซียนและร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นกับครู เช่น ชุดประจำชาติของผู้ชายมีลักษณะอย่างไร ชุดประจำชาติของผู้หญิงมีลักษณะอย่างไร

5. เด็กอาสาสมัครออกมาเล่นเกมภาพตัดต่อร่วมกับผู้ปกครองแล้วบอกว่าภาพที่ต่อได้เป็นสถานที่ชื่อว่าอะไร

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ประเทศไทยพาเพลิน”

สื่อ

1. คลิปวีดีโอนิทานเรื่อง “ใบบดอง ไบเฟิร์นเพลินประเทศไทย”
2. สมุดภาพนิทานอาเซียน
3. เกมภาพตัดต่อสถานที่ในประเทศไทย
4. คำคล้องจอง “ประเทศไทยพาเพลิน”

ประเมินผล

สังเกต

1. การตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากนิทาน
2. การสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในประเทศไทย
3. การสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดแต่งกายประจำชาติไทย
4. การเล่นเกมภาพตัดต่อ
5. การท่องคำคล้องจอง “ประเทศไทยพาเพลิน”
6. การบอกความหมายของคำศัพท์

หน่วยที่ 1 แผนที่ 2

หน่วย หนูน้อยอาเชียน เรื่อง “ประเทศไทย (คำทักทาย ธงชาติ)”

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน....ที่..... เดือน.....พ.ศ. 2558

สาระสำคัญ

ประเทศไทยเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักคำทักทายของคนไทย เพื่อสามารถกล่าวคำทักทายได้อย่างถูกต้อง และควรรู้จักธงชาติไทยเพื่อให้เข้าใจความเป็นไทย เอกลักษณ์ของไทย หนึ่งในประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถเล่นเกมภาพปริศนา (ธงชาติไทย) และตอบคำถามได้
2. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธงชาติไทยได้
3. เด็กสามารถเล่นเกม “ธงไทยไต่รวงศ์” ได้
4. เด็กสามารถกล่าวคำทักทายของประเทศไทยได้
5. เด็กสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

ประเทศไทยเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักคำทักทายของคนไทย เพื่อสามารถกล่าวคำทักทายได้อย่างถูกต้อง เมื่อคนไทยพบกันจะกล่าวคำว่า “สวัสดี” และเด็กๆควรรู้จักธงชาติไทยเพื่อให้เข้าใจความเป็นไทย โดยธงชาติไทยเรียกว่าธงไตรรงค์มี 5 แถบ 3 สี ได้แก่ สีแดง สีขาว สีน้ำเงิน

2. ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
  - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
  - การต่อของ บรรจุ และแยกชิ้นส่วน

ด้านอารมณ์และจิตใจ

- สุนทรีภาพ

- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/เหตุการณ์

- การเล่น

- การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

ด้านสังคม

- การเรียนรู้ทางสังคม

- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การคิด

- การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส
- การเขียนแบบการกระทำและเสียงต่างๆ
- การเชื่อมโยงภาพและรูปแบบต่างๆกับสิ่งของหรือสภาพที่จริง

- การใช้ภาษา

- การแสดงความรู้สึกรู้สึกด้วยคำพูด
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ

- การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ

- การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม

กิจกรรม

ขั้นนำ

เด็กร่วมกันเล่นเกมภาพปริศนาเปิดภาพทีละส่วน (ธงชาติไทย)

ขั้นสอน (ผู้ปกครองมีส่วนร่วม)

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเกมภาพปริศนาธงชาติไทย โดยครูใช้คำถามดังนี้

- เด็กๆเคยเห็นธงชาติไทยที่ไหนบ้าง
- ธงชาติไทยมีลักษณะอย่างไร

2. เด็กร่วมกันดูธงชาติไทยจากสมุดภาพนิทานอาเซียนและสนทนาแสดงความคิดเห็นกับ

ครูเกี่ยวกับธงชาติไทย

3. เด็กอาสาสมัครออกมาเล่นเกม “ธงไทยไตรรงค์” ให้เด็กเลือกภาพธงชาติไทยที่ถูกต้องจากภาพที่เป็นตัวลวง

4. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคำทักทายประจำชาติไทย ให้เด็กกล่าวคำว่า “สวัสดี”

5. เด็กและผู้ปกครองจับคู่หันหน้าเข้าหากันแล้วกล่าวคำทักทาย “สวัสดี”

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปบททวนบทเรียน

สื่อ

1. เกมภาพปริศนา (ธงชาติไทย)
2. สมุดภาพนิทานอาเซียน
3. เกม “ธงไทยไตรรงค์”

ประเมินผล

สังเกต

1. การเล่นเกมภาพปริศนา(ธงชาติไทย)และการตอบคำถาม
2. การสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธงชาติไทย
3. การเล่นเกม “ธงไทยไตรรงค์”
4. การกล่าวคำทักทายของประเทศไทย
5. การบอกความหมายของคำศัพท์

หน่วยที่ 1 แผนที่ 3

หน่วย หนูน้อยอาเชียน เรื่อง “ประเทศพม่า (สถานที่สำคัญ ชุดแต่งกายประจำชาติ)”

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน...ที่..... เดือน.....พ.ศ. 2558

สาระสำคัญ

ประเทศพม่าเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักสถานที่สำคัญในประเทศพม่า ชุดแต่งกายประจำชาติพม่า เพื่อให้เข้าใจเอกลักษณ์ประจำชาติพม่า หนึ่งในประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากนิทานได้
2. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในประเทศพม่าได้
3. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดแต่งกายประจำชาติพม่าได้
4. เด็กสามารถเล่นเกมลอดใต้ได้
5. เด็กสามารถท่องคำคล้องจอง“ประเทศพม่าพาเพลิน”ได้
6. เด็กสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

ประเทศพม่าเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักสถานที่สำคัญในประเทศพม่า เช่น เจดีย์ชเวดากอง พระธาตุนินจาแว่น นอกจากนี้เด็กๆควรรู้จักชุดแต่งกายประจำชาติพม่า เพื่อให้เข้าใจเอกลักษณ์ประจำชาติพม่า หนึ่งในประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน

2. ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
  - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
  - การต่อของ บรรจุ และแยกชิ้นส่วน

ด้านอารมณ์และจิตใจ

- สุนทรียภาพ
  - การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/เหตุการณ์
- การเล่น
  - การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

ด้านสังคม

- การเรียนรู้ทางสังคม
  - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
  - การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
  - การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การคิด
  - การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส
  - การเชื่อมโยงภาพและรูปแบบต่างๆกับสิ่งของหรือสภาพที่จริง
- การใช้ภาษา
  - การแสดงความรู้ดีด้วยคำพูด
  - การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
  - การฟังเรื่องราวนิทาน คำคล้องจอง
- การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ
  - การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม

กิจกรรม

ขั้นนำ (ผู้ปกครองมีส่วนร่วม)

เด็กร่วมกันฟังนิทานเรื่อง “ใบตอง ใบเฟิร์นเพลินพม่า” ประกอบหุ่นมือโดยมีผู้ปกครองร่วม

เล่ากับครู

ขั้นสอน (ผู้ปกครองมีส่วนร่วม)

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาในนิทาน โดยครูใช้คำถามดังนี้
  - พี่ใบตองและน้องใบเฟิร์นไปประเทศพม่ากับใครบ้าง ไปโดยวิธีใด

- ทำไมพี่ไบตองและน้องไบเฟิร์นจึงไปเที่ยวที่ประเทศพม่า
- ประเทศพม่ามีสถานที่สำคัญอะไรบ้าง แต่ละที่เป็นอย่างไร

2. เด็กและผู้ปกครองอาสาสมัครออกมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับประเทศพม่าที่ตนเคยรู้จักหรือเคยได้ยิน

3. เด็กร่วมกันดูภาพสถานที่สำคัญในประเทศพม่าจากสมุดภาพนิทานอาเซียน และร่วมกันสนทนา แสดงความคิดเห็นกับครูเกี่ยวกับภาพสถานที่สำคัญต่างๆ เช่น เด็กๆเห็นอะไรในภาพบ้าง สถานที่นี้มีลักษณะอย่างไร

4. เด็กร่วมกันดูภาพชุดแต่งกายประจำชาติพม่าจากสมุดภาพนิทานอาเซียนและร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นกับครู เช่น ชุดประจำชาติของผู้ชายมีลักษณะอย่างไร ชุดประจำชาติของผู้หญิงมีลักษณะอย่างไร

5. เด็กอาสาสมัครออกมาเล่นเกมสล็อตโตเกี่ยวกับสถานที่สำคัญของประเทศพม่าและชุดแต่งกายประจำชาติพม่า

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันท่องคำคล้องจอง “ประเทศพม่าพาเพลิน”

สื่อ

1. นิทานเรื่อง “ไบตอง ไบเฟิร์นเพลินพม่า” ประกอบหุ่นมือ
2. สมุดภาพนิทานอาเซียน
3. เกมสล็อตโต
4. คำคล้องจอง “ประเทศพม่าพาเพลิน”

ประเมินผล

สังเกต

1. การตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากนิทาน
2. การสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในประเทศพม่า
3. การสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดแต่งกายประจำชาติพม่า
4. การเล่นเกมสล็อตโต
5. การท่องคำคล้องจอง “ประเทศพม่าพาเพลิน”
6. การบอกความหมายของคำศัพท์

หน่วยที่ 1 แผนที่ 4

หน่วย หนูน้อยอาเชียน เรื่อง “ประเทศพม่า (คำทักทาย)”

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน...ที่..... เดือน.....พ.ศ. 2558

สาระสำคัญ

ประเทศพม่าเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักคำทักทายของประเทศพม่า เพื่อสามารถกล่าวคำทักทายได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมบทบาทสมมติได้
2. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำทักทายของประเทศพม่าได้
3. เด็กสามารถกล่าวคำทักทายของประเทศพม่าได้
4. เด็กสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

ประเทศพม่าเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักคำทักทายของประเทศพม่า เพื่อสามารถกล่าวคำทักทายได้อย่างถูกต้อง ในประเทศพม่าเมื่อนักเรียนพบกันจะกล่าวคำว่า “มิงกะลาบา” แปลว่า สวัสดี

2. ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
  - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
  - การต่อของ บรรจุ และแยกชิ้นส่วน

ด้านอารมณ์และจิตใจ

- สุนทรียภาพ
  - การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/เหตุการณ์

- การเล่น
  - การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

ด้านสังคม

- การเรียนรู้ทางสังคม
  - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
  - การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
  - การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การคิด
  - การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส
  - การเขียนแบบการกระทำและเสียงต่างๆ
  - การเชื่อมโยงภาพและรูปแบบต่างๆกับสิ่งของหรือสภาพที่จริง
- การใช้ภาษา
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ
  - การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม

กิจกรรม

ขั้นนำ (ผู้ปกครองมีส่วนร่วม)

เด็กร่วมกันดูบทบาทสมมติจากผู้ปกครอง โดยมีคนทักทายแล้วกล่าวคำว่า “มิงกะลาบา”

ขั้นสอน (ผู้ปกครองมีส่วนร่วม)

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมบทบาทสมมติ โดยครูใช้คำถามดังนี้
  - ประเทศพม่าเมื่อเจอกันเวลาจะทักทายต้องพูดว่าอย่างไร
  - มิงกะลาบาแปลว่าอะไร
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคำทักทายของประเทศพม่าจากสมุดภาพนิทาน

อาเซียน

3. เด็กจับคู่หันหน้าเข้าหากันแล้วกล่าวคำทักทาย “มิงกะลาบา”

4. เด็กและผู้ปกครองอาสาสมัครออกมาแสดงบทบาทสมมติตามคำบรรยายของครูโดยให้แสดงเป็นคนประเทศพม่าและกล่าวคำทักทายเมื่อพบกัน

ขั้นสรุป

เด็กและครูร่วมกันสรุปบททวนบทเรียน

สื่อ

1. อุปกรณ์แสดงบทบาทสมมติ
2. สมุดภาพนิทานอาเซียน

ประเมินผล

สังเกต

1. การตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นจากกิจกรรมบทบาทสมมติ
2. การสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำทักทายของประเทศพม่า
3. การกล่าวคำทักทายของประเทศพม่า
4. การบอกความหมายของคำศัพท์

หน่วยที่ 1 แผนที่ 5

หน่วย หนูน้อยอาเซียน เรื่อง “ประเทศพม่า (ธงชาติ)”

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน...ที่..... เดือน.....พ.ศ. 2558 เวลา 10.00 – 10.30 น.

สาระสำคัญ

ประเทศพม่าเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักธงชาติพม่าเพื่อให้เข้าใจเอกลักษณ์ของประเทศพม่า หนึ่งในประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน

จุดประสงค์

1. เด็กสามารถเล่นเกมภาพตัดต่อ (ธงชาติพม่า) และตอบคำถามได้
2. เด็กสามารถสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธงชาติของประเทศพม่าได้
3. เด็กสามารถบอกลักษณะของธงชาติประเทศพม่าได้
4. เด็กสามารถเล่นเกม “ต่อภาพหรรษา” ได้
5. เด็กสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ได้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

ประเทศพม่าเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน เด็กๆควรรู้จักธงชาติพม่าเพื่อให้เข้าใจเอกลักษณ์ของประเทศพม่า หนึ่งในประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน โดยธงชาติพม่ามีแถบสี 3 แถบ คือสีเหลือง สีเขียว สีแดง มีดาวสีขาวอยู่ตรงกลาง

2. ประสบการณ์สำคัญ

ด้านร่างกาย

- การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่
  - การเคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก
  - การต่อของ บรรจุ และแยกชิ้นส่วน

ด้านอารมณ์และจิตใจ

- สุนทรียภาพ
  - การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/เหตุการณ์

- การเล่น
  - การเล่นเป็นรายบุคคล การเล่นเป็นกลุ่ม

ด้านสังคม

- การเรียนรู้ทางสังคม
  - การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
  - การวางแผน ตัดสินใจเลือก และลงมือปฏิบัติ
  - การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านสติปัญญา

- การคิด
  - การรู้จักสิ่งต่างๆด้วยการมอง ฟัง สัมผัส
  - การเชื่อมโยงภาพและรูปแบบต่างๆกับสิ่งของหรือสภาพที่จริง
- การใช้ภาษา
  - การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
  - การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง
  - การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- การสังเกต การจำแนก และการเปรียบเทียบ
  - การจับคู่ การจำแนก และการจัดกลุ่ม

กิจกรรม

ขั้นนำ

เด็กร่วมกันเล่นเกมภาพตัดต่อ (ธงชาติพม่า)

ขั้นสอน (ผู้ปกครองมีส่วนร่วม)

1. เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเกมภาพตัดต่อธงชาติพม่า โดยครูใช้คำถามดังนี้
  - ธงชาติพม่ามีลักษณะอย่างไร
  - ธงชาติพม่าต่างจากธงชาติไทยอย่างไร

2. เด็กร่วมกันดูธงชาติของประเทศพม่าจากสมุดภาพนิทานอาเซียนและสนทนาแสดงความคิดเห็นกับครูเกี่ยวกับธงชาติของประเทศพม่า

3. เด็กร่วมกันเล่นเกม “ต่อภาพहरรรษา” โดยมีข้อตกลงดังนี้

- แบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม ด้วยวิธีจับฉลากสี ให้ผู้ปกครองร่วมเล่นเกมในแต่ละ

กลุ่มด้วย

- ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาเล่นเกม
  - ให้เด็กและผู้ปกครองแต่ละกลุ่มต่อภาพตัดต่อภาพธงชาติของประเทศพม่าให้สมบูรณ์
4. เด็กแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอภาพที่ต่อได้

ขั้นสรุป

เด็กอาสาสมัครออกมาระบายสีภาพธงชาติของประเทศพม่า

สื่อ

1. เกมภาพตัดต่อ (ธงชาติพม่า)
2. สมุดภาพนิทานอาเซียน
3. เกม “ต่อภาพหรรษา”
4. ภาพธงชาติของประเทศพม่าสำหรับระบายสี

ประเมินผล

สังเกต

1. การเล่นเกมภาพตัดต่อ(ธงชาติพม่า)และการตอบคำถาม
2. การสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับธงชาติของประเทศพม่า
3. การบอกลักษณะของธงชาติประเทศพม่า
4. การเล่นเกม “ต่อภาพหรรษา”
5. การบอกความหมายของคำศัพท์

นิทานเรื่อง ไบตอง ไบเฟิร์น เพลินประเทศไทย

(ผู้แต่ง: ฉวีภา สิริยาวงษ์)

ในหมู่บ้านอันแสนร่มรื่น มีครอบครัวของพี่ไบตองและน้องไบเฟิร์นอาศัยอยู่ วันนี้หลังจาก ไบตองและไบเฟิร์นกลับมาจากโรงเรียนก็ได้มาเล่าให้พ่อและแม่ฟังถึงเรื่องที่ตนได้เรียนมาเกี่ยวกับ ประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยวันนี้คุณครูสอนเรื่องประเทศไทยให้ดูภาพสถานที่สำคัญต่างๆ พี่ไบตองอยากไปเห็นสถานที่นั้นๆจึงเอ่ยชวนคุณพ่อว่าคุณแม่ว่า “คุณพ่อ คุณแม่ครับ พาผมกับน้องไบเฟิร์น ไปเที่ยวพระธาตุคอกยสุเทพได้หรือเปล่าครับ” “หนูก็อยากไปค่ะ หนูอยากเห็นสถานที่จริงๆว่าเป็นอย่างไร” คุณพ่อกับคุณแม่ตอบตกลงกับลูกทั้งสองโดยขอให้ถึงวันเสาร์นี้แล้วจะพาไป

เมื่อถึงวันหยุดคุณพ่อ คุณแม่ ไบตอง และไบเฟิร์นออกเดินทางตั้งแต่เช้า คุณพ่อบอกว่าจะพาไปวัดพระแก้วก่อน ไบตองบอกว่า “วัดพระแก้วมีชื่อเต็มว่าวัดพระศรีรัตนศาสดารามครับ คุณครูเคยบอก” ไบเฟิร์นเสริมต่อ “เป็นที่ประดิษฐานของพระแก้วมรกต พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของคนไทยค่ะ” พ่อกับแม่ยิ้มด้วยความชื่นชมที่ลูกตั้งใจเรียน หลังจากนั้นก็ออกเดินทางไปยังหัวเมืองใหม่ เมื่อถึงพระธาตุคอกยสุเทพ ทุกคนก็ขึ้นไปไหว้พระและเดินชมสถานที่ คุณพ่อบอกว่า “พระธาตุคอกยสุเทพเป็นสถานที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ สวยงาม” หลังจากนั้นคุณแม่ก็พาไปดูชุดไทยที่ร้านของเพื่อน เมื่อไบตองและไบเฟิร์นพบเพื่อนของคุณแม่ก็ยกมือไหว้แล้วกล่าวสวัสดิ คุณแม่บอกกับเด็กๆว่า “ชุดไทยมีหลายแบบ แต่ละแบบมีความงดงามและมีรายละเอียดต่างกัน” หลังจากดูชุดไทยแล้วได้ลองใส่แล้ว ทุกคนก็เตรียมเดินทางกลับบ้าน ระหว่างทางก็พบธงชาติไทยตามที่ต่างๆ คุณพ่อบอกว่า “ธงชาติไทย มีชื่อเรียกว่าธงไตรรงค์นะลูก สีแดงคือชาติ สีขาวศาสนา สีน้ำเงินคือพระมหากษัตริย์” “เด็กๆต้องรักประเทศไทย รักพระมหากษัตริย์ เป็นเด็กดีนะ เพราะประเทศไทยทำให้พวกเราได้อยู่อาศัย มีความสุขจนถึงทุกวันนี้” คุณแม่สอน เมื่อกลับถึงบ้านเด็กๆต่างก็เปลี่ยจนหลับไปโดยไม่รู้ว่าคุณย่าของเด็กๆได้โทรศัพท์มาชวนให้ไปเที่ยวประเทศพม่า ความสนุกกำลังรอคอยเด็กๆอยู่

นิทานเรื่อง ไบตองไบเฟิร์น เพลินประเทศพม่า

(ผู้แต่ง: ฉัฐิกา สุริยวงษ์)

ไบตองและไบเฟิร์น ตื่นเต้นมากหลังจากรู้ว่าคุณยายโทรศัพท์มาหา ชวนไปเที่ยวประเทศพม่า เด็กๆ ตื่นเต้นมาก “คุณพ่อ คุณแม่คะ เมื่อไหร่เราจะได้ไปเที่ยวประเทศพม่าคะ” ไบเฟิร์นถามคุณแม่ด้วยความตื่นเต้น คุณพ่อจึงบอกว่า “ปิดเทอมนี้ไปได้แน่นอนลูก” วันปิดเทอมมาถึงครอบครัวของไบตองและไบเฟิร์นก็เตรียมตัวและออกเดินทางไปประเทศพม่า เมื่อถึงประเทศพม่าทุกคนก็มาหาคุณยาย คุณยายทักทายว่า “มิงกะลาบา แปลว่า สวัสดี ใช้เมื่อเราเจอกทักทายกัน” ทุกคนพูดตาม “ประเทศพม่ามีสถานที่สวยๆ มากมายเลยนะลูก” ไบตองและไบเฟิร์นอดใจไม่ไหวอยากจะไปเที่ยวแล้ว “ถ้าอย่างนั้นก่อนไปใส่ชุดประจำชาติของประเทศพม่านะลูก ผู้ชายและผู้หญิงนุ่งผ้าโสร่งหรือเรียกว่าลองยี และผู้ชายมีผ้าพันศีรษะด้วยนะลูก” คุณยายบอก “สวยจังเลยคะ สวยจังเลยครับ” ไบตองและไบเฟิร์นพูดพร้อมกัน เมื่อทุกคนพร้อมแล้วก็เดินทางมาที่พระมหาธาตุเจดีย์ชเวดากอง เป็นเจดีย์คู่บ้านคู่เมืองของพม่า ยอดเจดีย์ประดับด้วยเพชรนิลจินดามากมาย สวยงามหลังจากนั้นยังไม่เย็นมากนักก็เดินทางมาที่พระราชอุทยานเขาน คุณยายเล่าว่า “ที่นี่มีลักษณะพิเศษเพราะมีก้อนหินสีทองขนาดใหญ่ตั้งอยู่ริมหน้าผาได้โดยไม่ตกลงมา” “นั่นธงชาติพม่าใช่ไหมครับ” ไบตองถาม “ใช่ๆ มีแถบสี 3 แถบ สีเหลือง สีเขียว สีแดง มีดาวอยู่ตรงกลาง” คุณครูก็เคยสอนแล้ว ไบเฟิร์นบอก เมื่อตกเย็นทุกคนก็ไปพักที่บ้านคุณยายซึ่งเต็มไปด้วยความสุข

คำคล้องจองประเทศไทย

(ผู้แต่ง: หนังสือ asean story)

นั่งรถตุ๊กตุ๊ก	ใจเต้นตึกตึก
อย่าขับเร็วนัก	เดี๋ยวยักษ์ตกใจ
กรุงเทพฯ เมืองนี้	ของดีมากมาย
มานับเร็วไว	อยู่ใน THAILAND

คำคล้องจองประเทศพม่า

(ผู้แต่ง: หนังสือ asean story)

พายเรือท่าแพ	ชเวดากองยิ่งใหญ่
เหนือสุดกว่าใคร	ในอาเซียนของเรา
ชาติพันธุ์หลากหลาย	หญิงชาย “มะ-หม่อง”
ทั่วโลกเฝ้ามอง	MYANMAR ก้าวไกล

ให้เด็กๆ วงกลม

รูปภาพธงชาติไทยค่ะ

1

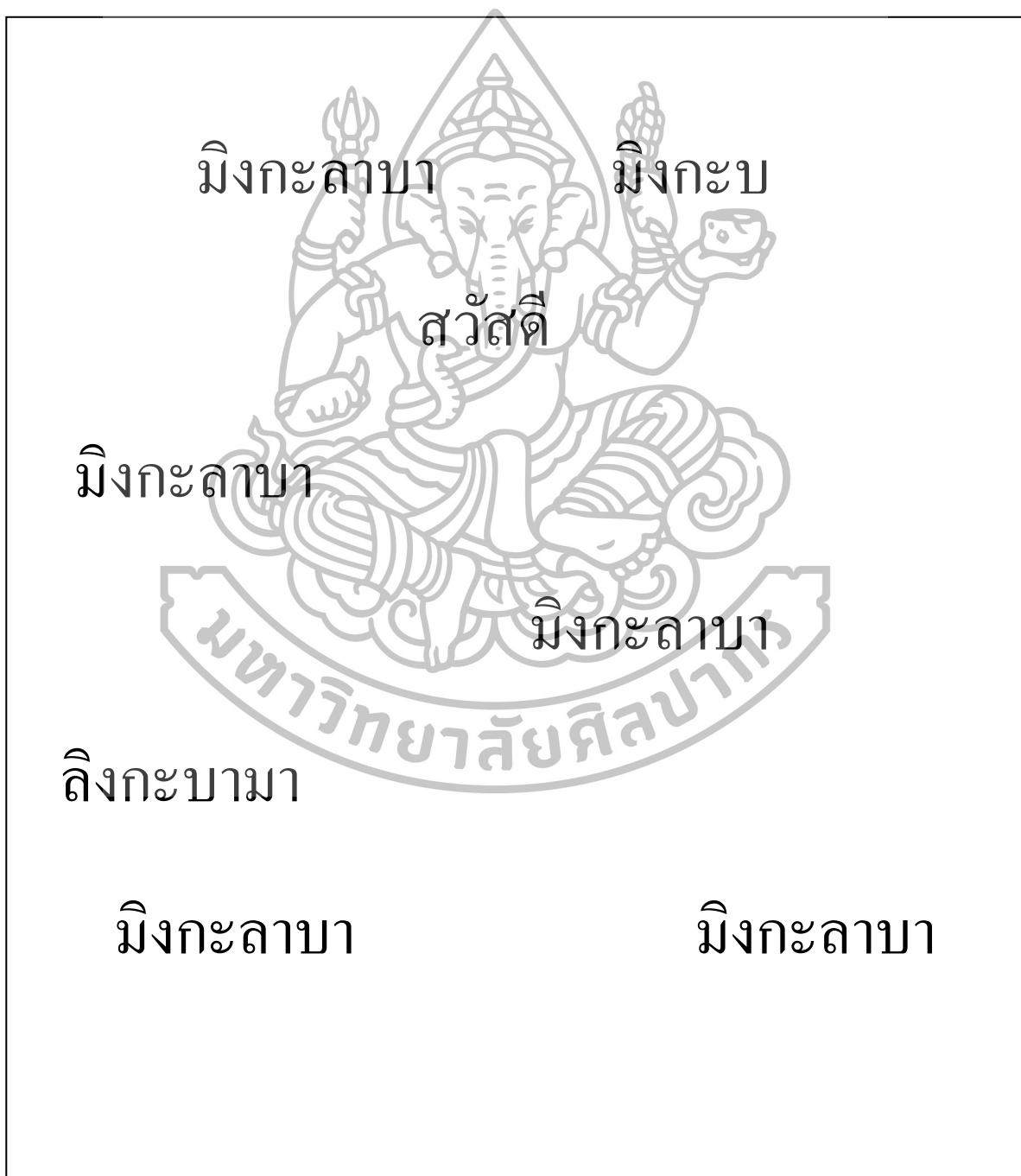
เด็กๆช่วยโยงเส้น จับคู่ ที่เกี่ยวกับประเทศไทยให้ถูกต้องด้วยค่ะ

ให้เด็กๆ วงกลม ○ คำที่ทักทายของประเทศพม่าที่เหมือนกับตัวอย่างด้านบนคะ

3

มิงกะลาบา

มิงกะลาบา

มิงกะบ

สวัสดี

มิงกะลาบา

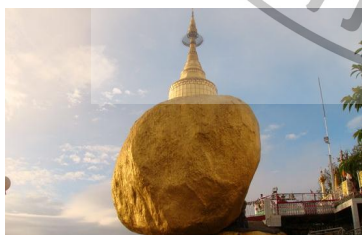
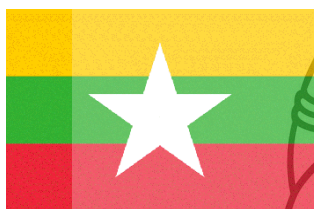
มิงกะลาบา

ลิ่งกะบามา

มิงกะลาบา

มิงกะลาบา

เด็กๆ ช่วยโยงเส้นจับคู่ภาพที่เหมือนกันด้วยค่ะ

แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ผู้ปกครอง

แนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์

การบอกชื่อ

- (ครูชี้ที่ภาพ โจงกระเบน) มีชื่อเรียกว่าอะไร
- เด็กๆคิดว่าเป็นชุดประจำชาติใด

การอธิบายความหมาย

- โจงกระเบนมีลักษณะอย่างไร
- เด็กๆคิดว่าโจงกระเบนมีไว้สำหรับทำอะไร

2. การสื่อสารด้านการสร้างประโยค

- เด็กๆคิดว่าจะเห็นชุดนี้ได้ที่ไหนบ้าง
- ถ้าเด็กๆได้ใส่ชุดประจำชาติไทย เด็กๆจะใส่ไปที่ไหน ไปทำอะไรบ้าง

3. การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ

การตอบคำถาม

- ชุดประจำชาติไทยเหมือนหรือต่างจากชุดประจำชาติพม่าอย่างไร

การบอกเหตุผล

- เด็กๆชอบชุดประจำชาติไทยหรือไม่ เพราะอะไร
- เด็กๆคิดว่าทำไมคนไทยต้องนุ่งโจงกระเบน

แบบประเมินทักษะการสื่อสาร

ชื่อ.....นามสกุล.....

ผู้ประเมิน

ครูผู้สอน

ผู้ปกครอง

แนวทางในการตั้งคำถามเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. การสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์

การบอกชื่อ

- สถานที่ในภาพมีชื่อว่าอะไร
- สถานที่ในภาพอยู่ที่ประเทศอะไร

การอธิบายความหมาย

- พระธาตุคืออะไร มีไว้สำหรับทำอะไร

2. การสื่อสารด้านการสร้างประโยค

- ถ้าเด็กๆได้ไปพระธาตุอินทร์แขวน เด็กๆจะไปอย่างไร ไปทำอะไรบ้าง
- เด็กๆคิดว่าพระธาตุอินทร์แขวนมีลักษณะอย่างไร คล้ายกับอะไร

3. การสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบ

การตอบคำถาม

- เด็กๆคิดว่าจะขึ้นไปบนพระธาตุอินทร์แขวนได้อย่างไร

การบอกเหตุผล

- เด็กๆคิดว่าทำไมพระธาตุอินทร์แขวนไม่ตกลงมา

ตารางที่ 34 คะแนนจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสม
นิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

เลขที่	คะแนนที่ได้ (คะแนนเต็ม 20)
1	16
2	17
3	19
4	19
5	17
6	18
7	20
8	15
9	19
10	17
11	15

ตารางที่ 35 คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 1 หลังการใช้สื่อประสม
นิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

คนที่	ด้านอธิบายคำศัพท์		ด้านการ สร้าง ประโยค	ด้านการสนทนาโต้ตอบ		รวม
	บอกชื่อ	อธิบาย ความหมาย		การตอบ คำถาม	การบอก เหตุผล	
1	2.5	3	3	2	3	13.5
2	3	3	3	3	3	15
3	3	3	3	3	3	15
4	2.5	3	3	2	3	13.5
5	2.5	3	3	3	3	14.5
6	2	3	3	2.5	3	13.5
7	3	3	3	3	3	15
8	2	3	2.5	2.5	3	13
9	3	3	3	3	3	15
10	2	3	3	3	3	14
11	2	2.5	3	2	3	12.5

ตารางที่ 36 คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 2 หลังการใช้สื่อประสม
นิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

คนที่	ด้านอธิบายคำศัพท์		ด้านการ สร้าง ประโยค	ด้านการสนทนาโต้ตอบ		รวม
	บอกชื่อ	อธิบาย ความหมาย		การตอบ คำถาม	การบอก เหตุผล	
1	2.5	3	3	3	3	14.5
2	3	3	3	3	3	15
3	3	3	3	3	3	15
4	3	3	3	3	3	15
5	2.5	3	3	2.5	3	14
6	2	3	3	3	3	14
7	3	3	3	3	3	15
8	3	3	3	3	3	15
9	3	3	3	3	3	15
10	3	3	3	3	3	15
11	2	3	2	2	2	11

ตารางที่ 37 คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 3 หลังการใช้สื่อประสม
นิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

คนที่	ด้านอธิบายคำศัพท์		ด้านการ สร้าง ประโยค	ด้านการสนทนาโต้ตอบ		รวม
	บอกชื่อ	อธิบาย ความหมาย		การตอบ คำถาม	การบอก เหตุผล	
1	3	3	3	3	3	15
2	3	2.5	3	3	3	14.5
3	3	3	3	3	3	15
4	2	3	3	3	3	14
5	3	3	3	3	3	15
6	3	3	3	3	3	15
7	3	3	3	3	3	15
8	3	3	3	3	3	15
9	3	3	3	3	3	15
10	3	3	3	3	3	15
11	3	3	3	2.5	2	13.5

ตารางที่ 38 คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 4 หลังการใช้สื่อประสม
นิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

คนที่	ด้านอธิบายคำศัพท์		ด้านการ สร้าง ประโยค	ด้านการสนทนาโต้ตอบ		รวม
	บอกชื่อ	อธิบาย ความหมาย		การตอบ คำถาม	การบอก เหตุผล	
1	2.5	3	3	3	3	14.5
2	3	2.5	3	3	3	14.5
3	3	3	3	3	3	15
4	3	3	3	3	3	15
5	3	3	3	3	3	15
6	2	2	3	3	3	13
7	3	3	3	3	3	15
8	3	2	3	3	3	14
9	3	3	3	3	3	15
10	3	3	3	3	3	15
11	3	3	3	3	3	15

ตารางที่ 39 คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 5 หลังการใช้สื่อประสม
นิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

คนที่	ด้านอธิบายคำศัพท์		ด้านการ สร้าง ประโยค	ด้านการสนทนาโต้ตอบ		รวม
	บอกชื่อ	อธิบาย ความหมาย		การตอบ คำถาม	การบอก เหตุผล	
1	3	3	3	2.5	3	14.5
2	3	3	3	3	3	15
3	2.5	3	3	3	3	14.5
4	3	3	3	3	3	15
5	2.5	3	3	3	3	14.5
6	3	3	3	3	2	14
7	2.5	3	3	3	3	14.5
8	3	3	3	3	3	15
9	3	3	3	3	3	15
10	3	3	3	3	3	15
11	2	3	3	3	2	13

ตารางที่ 40 คะแนนจากการประเมินทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัยชุดที่ 1 - 5 หลังการใช้สื่อ
 ประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

คนที่	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3	ชุดที่ 4	ชุดที่ 5	รวม
1	13.5	14.5	15	14.5	14.5	72
2	15	15	14.5	14.5	15	74
3	15	15	15	15	14.5	74.5
4	13.5	15	14	15	15	72.5
5	14.5	14	15	15	14.5	73
6	13.5	14	15	13	14	69.5
7	15	15	15	15	14.5	74.5
8	13	15	15	14	15	72
9	15	15	15	15	15	75
10	14	15	15	15	15	74
11	12.5	11	13.5	15	13	65

ภาคผนวก ฅ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลการทดสอบสมมติฐานจากการทดสอบความรู้เรื่องอาเซียนของเด็กปฐมวัยหลังการใช้สื่อประสม
นิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

T-Test

[DataSet1] D:\Fa lua\วิเคราะห์ t test\update post test.sav

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Score	11	17.45	1.695	.511

One-Sample Test

	Test Value = 16					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Score	2.846	10	.017	1.455	.32	2.59

ผลการทดสอบสมมติฐานจากการประเมินทักษะการสื่อสารด้านการอธิบายคำศัพท์ของเด็กปฐมวัย
หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

T-Test

[DataSet1] D:\Fa lua\วิเคราะห์ t test\t test 75.sav

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
score_A	11	28.455	1.2340	.3721

One-Sample Test

Test Value = 24						
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
score_A	11.973	10	.000	4.4545	3.626	5.284

ผลการทดสอบสมมติฐานจากการประเมินทักษะการสื่อสารด้านการสร้างประโยชน์ของเด็กปฐมวัย
หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

T-Test

[DataSet1] D:\Fa lua\วิเคราะห์ t test\t test 75.sav

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
score_B	11	14.864	.3233	.0975

One-Sample Test

Test Value = 12						
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
score_B	29.374	10	.000	2.8636	2.646	3.081

ผลการทดสอบสมมติฐานจากการประเมินทักษะการสื่อสารด้านการสนทนาโต้ตอบของเด็กปฐมวัย
หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

T-Test

[DataSet1] D:\Fa lua\วิเคราะห์ t test\t test 75.sav

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
score_C	11	29.045	1.6195	.4883

One-Sample Test

	Test Value = 24					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
score_C	10.333	10	.000	5.0455	3.957	6.133

ผลการทดสอบสมมติฐานจากการประเมินทักษะการสื่อสารทั้ง 3 ด้าน ของเด็กปฐมวัย
หลังการใช้สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม

T-Test

[DataSet1] D:\Fa lua\วิเคราะห์ t test\t test 75.sav]

One-Sample Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Score	11	72.364	2.9077	.8767

One-Sample Test

	Test Value = 60					
	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
					Lower	Upper
Score	14.103	10	.000	12.3636	10.410	14.317

รูปภาพการดำเนินงานกิจกรรม

สัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานความคิดเห็นของ
และครูปฐมวัยผู้ปกครอง

รูปภาพการดำเนินกิจกรรม

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทย

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศพม่า

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศลาว

รูปภาพการดำเนินกิจกรรม

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศกัมพูชา

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศเวียดนาม

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศมาเลเซีย

รูปภาพการดำเนินกิจกรรม

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศฟิลิปปินส์

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศบรูไน

ผู้ปกครองร่วมจัดประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับประเทศสิงคโปร์

ภาคผนวก ๓

- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอทดลองเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร โทร.034-218788 ต่อ 11-12
ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 6827 วันที่ 26 ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรกฤษ อินทร์บำรุง

ด้วย นางสาวณัฐิกา ตูริยวงษ์ รหัสประจำตัว 56253307 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก
ปฐมวัย "

มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจคุณภาพ
เครื่องมือวิจัยให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยศ ไพวิทยศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / ๖๐๖3

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 กันยายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางพรณี ดุจดา

ด้วยนางสาวณัฐิกา สุริยวงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาสื่อประสมนิทาน
อาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย" มีความ
ประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ใน
การนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย
ให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไหววิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / 6075

 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
 พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 กันยายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ศรีวรรณ ฉัตรสุริยวงศ์

ด้วยนางสาวณัฐิกา ศรียาวงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
 ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อประสมนิทาน
 อาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย” มีความ
 ประสงค์จะเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ใน
 การนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย
 ให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไฉยยศ โพธิ์ยศศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788

ที่ ศธ 0520.107 (นฐ) / ๒๐74

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

14 กันยายน 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิราพร งามศิริ

ด้วยนางสาวณัฐิกา ศรีชัยวงษ์ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาสื่อประสมนิตาน
อาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็กปฐมวัย” มีความ
ประสงค์จะขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ใน
การนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ตรวจเครื่องมือวิจัย
ให้กับนักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวโทยศิริธรรม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย
รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.0-3421-8788

ปณิธานบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งส่งเสริม สถาบันฯ เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตศึกษา"

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ ๒828

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

26 ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน นางธนิศา สัมสุวรรณ

ด้วย นางสาวณัฐกา สุริยวงษ์ รหัสประจำตัว 56253307 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก
ปฐมวัย "

มีความประสงค์ ขอเรียนเชิญท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย เพื่อประกอบ
การทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ตรวจ
คุณภาพเครื่องมือวิจัยให้แก่นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์นี้ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไชยวิทย์ธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 6830

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

26 ตุลาคม 2558

เรื่อง ขอลดลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสุขวาราม

ด้วย นางสาวณัฐิกา สุริยวงษ์ รหัสประจำตัว 56253307 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
สื่อประสมนิทานอาเซียน โดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก
ปฐมวัย "

มีความประสงค์ จะขอลดลงเครื่องมือวิจัยกับ นักเรียนระดับชั้นปฐมวัย ในช่วงเดือนพฤศจิกายน
2558 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้
นักศึกษาดังกล่าวได้ทดลองเครื่องมือวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ 7511

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

1 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม

ด้วย นางสาวณัฐกา สุริยวงษ์ รหัสประจำตัว 56253307 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต
สาขาวิชา หลักสูตรและกรณีพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การพัฒนา
สื่อประสมนิทานอาเซียนโดยจัดประสบการณ์แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างทักษะการสื่อสารของเด็ก
ปฐมวัย "

มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 2 เพื่อประกอบการทำ
วิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งนักเรียน
ปฐมวัยชั้นอนุบาล ทราบ เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218788 ต่อ 11-12

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวณัฐิกา สุริยาวงษ์
เกิด	21 เมษายน พ.ศ. 2531
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 1/2 หมู่ 1 ตำบลทุ่งน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73000
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม ตำบลดอนรวก อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาจาก โรงเรียนอนุบาลนครปฐม
พ.ศ. 2549	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาจาก โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย
พ.ศ. 2554	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต เอกการศึกษา ปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2556	ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2554 – 2556	ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านหนองตาเนียด
ปัจจุบัน	ตำแหน่งครู คศ.1 โรงเรียนวัดสระสี่เหลี่ยม